

Saflar halinde uęan
göçmen kuşların
öğrettiği salâtı kılmaya
var mısın?

Prof. Dr. İbrahim Esinler'in dilinden biyografisi.

1974 yılında Denizli'de doğdum. İlk ve orta eğitimimi Denizli'de tamamladım. 1991 yılında İzmir Fen Lisesini bitirdikten sonra Türkiye 64.'sü olarak Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi İngilizce Bölümüne girdim. Aynı yıl Türkiye İş Bankası Altın Genç ödülünü aldım. 6 yıllık tıp eğitimim süresince TÜBİTAK tarafından verilen özel başarı bursunu aldım. 1996 yılında Prof. Dr. Şeref Zileli, Yılın Başarılı Öğrencisi ödülünü kazandım. 1998 yılında tıp doktoru oldum. 1998 yılının eylül ayında TUS'ta (tıpta uzmanlık sınavı) Türkiye 4.'sü olarak Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalında araştırma görevlisi olarak göreve başladım.

2003 yılında kadın hastalıkları ve doğum uzmanı oldum. 2010 yılında doçent, 2018 yılında profesör unvanını kazandım. Yüce Allah'ın dilemesidir.

2000 yılında Avrupa Jinekolojik Endoskopi Cemiyeti tarafından dünyanın en başarılı jinekolojik endoskopisti seçilen Dr. C. Y. Liu'dan Jinekolojik İleri Düzey Endoskopik Cerrahi eğitimi almak için 2008 yılında Amerika Birleşik Devletleri'ne gittim. Aynı dönemde Atlanta/Georgia'da bulunan Prof. Dr. Ceana Nezhat'tan da eğitim aldım.

Tıp alanında yaptığım iki çalışmam ödül almıştır. Bunlar: İlk olarak 7-10 Eylül 2006 yılında Antalya'da gerçekleştirilen 2. Ulusal Üreme Endokrinolojisi ve İnfertilite Kongresi'nde "Rat Modelinde Yüksek Doz Atorvastatin Uygulamasının Endometriotik Odaklara Etkisi" adlı çalışmamla 1.lik ödülünü aldım. Yine 2008 yılında Antalya'da düzenlenen 3. Ulusal Üreme Endokrinolojisi ve İnfertilite Kongresi'nde "Polycystic ovary syndrome is associated with elevated plasma soluble CD40 ligand, a marker of coronary artery disease" adlı çalışmamla en iyi makale 1.'lik ödülünü aldım.

100'ün üzerinde yurtdışı ve yurtiçinde yayımlanan çalışmalarımı yurt dışındaki saygın dergilerde (SCI ve SCI Expanded) (Web of Science) 1374 adet atıf yapılmıştır. Google Scholar indeksine göre 2375 atıf yapılmıştır. Google Scholar h-indeksim 22'dir.

Bioistatistik ve epidemiyoloji konusu özel ilgi alanımdır. Bilgisayar programlama dillerinden VB.NET'i çok iyi düzeyde; Node.js, PHP, Javascript, CSS ve HTML5 dillerini de orta seviyede kullanırım.

Kadın hastalıkları ve doğum-perinatoloji uzmanı olan Doç. Dr. Deniz Esinler'le evliyim. Yüce Allah'ın dilemesiyle Eren ve Ege isimli 2 çocuk sahibi oldum. Mars isimli 2 yaşında bir Toy Poodle (Kaniş) köpeği de ailemizin bir üyesi olarak bizlerle birlikte yaşıyor.

Şerefli Kur'an ve ben:

Kur'an'a olan ilgim her daim mevcuttu. Kur'an'ı kendi yazdığım bilgisayar programlarıyla analiz etmeye başlayınca bu şerefli kitabın yüce Allah katından (indinden) geldiğine kesin olarak kani oldum ve alakam daha da arttı. Kur'an'ı daha doğru anlayabilmek ve tetkik edebilmek adına Kur'an Arapçasını öğrendim. Ayetleri Arapça gramere uygun olarak çeviriyorum. Bu şekilde bir çeviri çevirmenin çeviriye etkisini en aza indirmekte ve bilimsel mucizelerin tecelli etmesini sağlamaktadır.

Hayatının her saniyesini Kur'an'a göre yaşamaya çalışan bir insan olmaya gayret ediyorum. Yüce Allah'ın emir ve yasakları benim için her şeyin üzerindedir. Benim tanık olduğum Kur'an mucizelerine herkesin tanık olabilmesi için aralıksız çalışmaya gayret ediyorum. Yüce Allah'ın izniyle son nefesime kadar da Kur'an yolunda çalışmaya; her daim Kur'an'a çağırmaya devam edeceğim. Yüce Allah'ım muvaffak eder inşaAllah.

Ön söz:

Şeytanların dürtülerinden yüce Allah'a sığınırım.

Kur'an ancak yine Kur'an ayetleri ışığında okunduğunda şeytanların dürtülerinden uzak kalınabilir. Yüce Allah'ımız, 16:98 ayetinde şöyle buyurmuştur:

16:98 Öyle ki, Kur'an okuduğun vakit; o durumda sığın Allah'a; taşlanmış/kovulmuş şeytandan.

Bu ayet benim için bir emirdir. Yüce Rabbimizin bu emrine uyarak derim ki:

"Rabbim! Kur'an ayetlerini çevirirken, yorumlarken, tevil ederken, ayetler arasında bağlantılar kurarken, ayetleri bilimsel açıdan anlamaya çalışırken başta kendi nefsimde olan 'id-fücur (91:8)' şeytanından; sonra kararlarımı etkileyebilecek olan tüm şeytanlardan (bozuculardan/saptıracılardan) biricik/tek olan sana sığınırım."

Ve derim ki:

رَبِّ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيْطَانِ

'Rabbi! Eûzu bike min hemezâtîş şeyâtîn.'

"Rabbim! Sığınırım sana dürtülerinden şeytanların."

Yüce Rabbimden yaptığım her bir işte bana bir sultan, bir güç ve bir kuvvet vermesini de dilerim.

17:80 Ve de ki: "Rabbim! Girdir beni bir doğru girişe ve çıkar beni bir doğru çıkışa; ve yap benim için katından yardımcı bir güç/kuvvet/sultan.

Sevdiklerime:

Bu kitabı yazarken desteklerini benden bir an olsun esirgemeyen sevgili eşim Doç. Dr. Deniz Esinler ve aileme sonsuz teşekkür ederim. Yüce Allah'ım onlardan razı olsun. Haklarınızı tarafıma helal etmenizi istirham ederim...

Kitabın ücreti konusu:

Resuller (elçiler) görevlerini yaparken asla bir karşılık beklemediler, asla bir menfaat gözetmediler. Ben de onları örnek alarak okuyacağınız bu kitaptan tek bir kuruş kazanmadığımı ve asla kazanmayacağımı burada deklare ederim. Bu kitap tek bir kimsenin bile Kur'an'a iman etmesine ve sadece Kur'an demesine vesile olursa o durumda Yüce Allah katında doğacak olan sevap bana fazlasıyla yeterli olacaktır; ancak yayınevimiz basım ve dağıtım ücretlerini cüzi de olsa kitaba fiyat olarak yansıtmak durumundadır. Yüce Allah onlardan da razı olsun.

28.3.2024

Prof. Dr. İbrahim Esinler

Bu kitabı yazma amacım:

Uzun yıllardır Kur'an'ı bilimsel araçlarla analiz ediyorum, inceliyorum. Şahit oldum ki bu şerefli Kur'an mutlak ki yüce Allah'ın indindedir, O'nun katındandır. Araştırmalarımın elde ettiğim sonuçları da aşağıdaki web sitesinde yayımladım. İlgili linke ulaşmak için lütfen telefonunuzun kamerasını kullanarak aşağıdaki QR kodlarını okutunuz.

<https://www.kuranmucizeler.com>

Kur'an'ın bilimsel mucizelerini dersler şeklinde detaylı olarak da anlattım.

www.youtube.com/@kuranmucizeler

[Kur'an'ın bel kemiğini oluşturan ve bizleri cennetlere girdirmesi umulan kavramların içi nasıl boşaltılmış?](#)

Kur'an'ı bir tıp kitabı gibi çalışmaya başladığımda gördüm ki Kur'an'ın en yüce kavramlarının içi tamamen boşaltılmış. Boşaltmakla da kalınmamış gerçek kavramların yerine şeytan öğretileri; saptırıcı ve bozucu öğretiler doldurulmuş. Kur'an'a tabi olduğunu sanan insanlar Muhammed peygamberin yaşadığı dönemde asla yazdırmadığı, vefatından 230 sene sonra oradan buradan toplanan söylentilere/hadislere tabi olmuşlar. Kur'an haricinde mezhep dinleri uydurulmuş; Yüce Allah'ın gerçek İslam/teslimiyet dini parça parça edilmiş ve aklını kullanmayıp başkasına kiraya veren kimse sadece kendisinin cennete gideceğine inandırılmış. Yüce Allah iblisin zannında/varsayımında doğru çıktığını bizlere bakın nasıl bildirmiş.

34:20 Ve ant olsun doğru çıkardı onlar üzerine iblis zannını/varsayımını; öyle ki tabi oldular; dışında bir fırka/bir grup; iman edenlerden.

Gerçekten de insanların çoğu cehennemdedir. Yahudilerin çoğu cehennemdedir; Hristiyanların çoğu cehennemdedir, Hinduların çoğu cehennemdedir ve kendilerini Müslüman sanan milyarlarca insanın çoğu cehennemdedir.

25:27 Ve o gün ısıtır zalim iki elini; der: "Ah! Keşke edinseydim resulle birlikte bir yol."

25:28 "Vah bana! Keşke asla tutmasaydım falanı/filani bir dost."

25:29 "Muhakkak ki saptırdı beni zikirden/öğütten/hatırlatmadan (Kur'an'dan); sonrası geldiği zaman bana o (zikir/öğüt/hatırlatma); ve oldu şeytan insan için bir yüzüstü bırakan."

25:30 Ve dedi resul: "Ey Rabbim! Doğrusu benim kavmim; tuttular bu Kur'an'ı bir terk edilmiş."

En büyük zulüm şirk günahını işlemektir. Yüce Allah'ın Kur'an'ından gayri söylenti/hadis kitaplarına tabi olmaktır. Mutlak ki affı da yoktur. Çünkü Kur'an'ı okuyarak anlamamıza engel olurlar. Bizlere bir hatırlatma/öğüt/zikir olan Kur'an'ın kavramlarının gerçek anlamları yerine şeytan öğretilerine tabi olmamıza neden olurlar. Kur'an'ın gerçek kavramlarının içini boşaltıp içine zehir koymak hemen hemen her kavrama yapılmıştır. Şerefli Kur'an'ımızda Yüce Allah'ın şirkten/ortak koşmadan sonra belki de en önem verdiği salât ve tesbih konusu da bu durumdan nasibini almıştır. Kur'an'ın bel kemiğini oluşturan salât ve tesbih günümüzde namaz olarak anlaşılmaktadır. Günümüzde çok sayıda insan günde 5 vakit namaz kılmaktadır. Farz namazları yanında sünnet namazları da kılarlar. Vakit geldiğinde abdest almak için yine söylenti kitaplarına uygun olarak niyet ederler. Üç kez elleri yıkarlar; ağız ve burun içine 3 kez su verirler; yüzü 3 kez yıkarlar, dirseklere kadar 3 kez yıkarlar; başlarını mesh ederler, kulaklarını yıkarlar; elin sırtıyla boyun bölgesini mesh ederler ve ayaklarının yıkarlar. Sonra Kâbe istikametine doğru dönerler. Niyet ederek namaza başlarlar. Elleri kulak hizasına götürürler. Erkekler elleri göbek altında birleştirir, kadınlarsa göğüs bölgesinde birleştirir. Sübhaneke duasını %99.9'u ne dediğini bile anlamadan okur. Fatiha suresini okurlar. Sonra kısa surelerden okurlar. Elbette %99.9'u Yüce Allah'ın biricik Kur'an'ı olan bu ayetleri anlamını bilmeden okur. Kıyam, rükû ve secdeler sonrası oturduklarında dua ederler ve sağ-sol meleklerle selam vererek namazı tamamlarlar. Sonra sıra sözde tesbihe gelir. Elleri 33 boncuklu bir tesbih alırlar ve 33 kez "subhanallah", 33 kez "elhamdülillah" ve 33 kez "Allahu Ekber" diyerek ibadetlerini bitirirler. Yüce Allah'ın Kur'an'da emrettiği salât ve tesbihi yaptıklarını düşünürler. Vicdanları rahattır. Çünkü Yüce Allah'a sözde ibadet ettiler. Secde ettiler. Oysaki Yüce Allah'ın biricik kitabında vermiş olduğu emir ve yasakların hiçbirisini gerçek anlamda öğrenmediler; bilmediler. Sözde salâtlarında okudukları kısa sürelerin bile anlamlarını asla kavrayamadılar. Papağan gibi ayetleri tekrar ettiler. Evrenleri yaratan Rableri kendilerine ne demiş ne buyurmuş diye öğrenmek için içlerinden bir istek, bir arzu bile duymadılar. Kur'an'ı anlamadan, papağan gibi tekrar edip, musiki dinler gibi dinleyerek duygusallaşanlara yazıklar olsun! Salâtlarında gaflet içindedirler onlar. Yazıklar olsun!

Kur'an'ı anlamak için okumayana yazıklar olsun!

Bize düşen görev salât ve tesbih gibi Kur'an'ın omurgasını oluşturan kavramları ve ayrıca kıyam, rükû, secde, kible ve mescit gibi kavramların da ne olduğunu sadece Kur'an'a

bakarak bulmaktır. Yüce Allah Kur'an'ın apaçık/mubin olduğunu, yeterli olduğunu, kemale erdirilmiş olduğunu bizlere bakın nasıl bildiriyor;

5:3 ...bugün kemale erdirdim/mükemmelleştirdim sizlere dininizi; ve tamamladım sizlere nimetimi; ve razı oldum sizlere İslam'dan; bir din olarak...

O vakit bize düşen görev şerefli Kur'an'ımızı bilimsel bir kitap okurcasına didik didik incelemek ve analiz etmektir. O'nun üzerinde detaylı fikir yürütmek ve derinlemesine düşündürmektir.

Ayetlerin çevirisiyle ilgili:

Ayetlerin çevirileri Arapça gramere tam olarak uygun yapılmıştır. Yüce Rabbimiz ayeti nasıl indirmişse o kalıba uygun şekilde çeviri amaçlanmıştır. Bu nedenle cümleler devrik cümle şeklinde olmaktadır. Lütfen virgüllerde az; noktalı virgülde biraz daha uzun durun. Bu şekilde bir çeviri tekniği ayetlerin daha doğru anlaşılmasını, çevirmenin etkisinin daha az olmasını sağlamaktadır.

Kavramların numaralandırılması;

Kur'an bir binaya benzetilirse Kur'an'ın kavramları binayı taşıyan kolonlar gibidir. Bu nedenle kavramlara yüklenen anlamlar çok önemlidir. Yanlış veya eksik verilen bir anlam Kur'an'ın mesajının yanlış tecelli etmesine neden olur. Bu nedenle bir kavrama anlam yüklemekten önce bu kavramın Kur'an'daki tüm geçişleri detaylı analiz edildikten sonra anlam yüklenmelidir. Kavrama yüklenen anlam tek bir geçişte bile tam olarak ayetin anlamına oturmuyorsa o durumda bir sorun olduğu düşünülmelidir. Kavrama verilen anlam gözden geçirilmelidir. Kavramlara numara atamayı tercih ettim; çünkü inşAllah Kur'an'ın tüm ayetlerini Türkçemize çevirme hedefimi tamamlayabilirsem bir de kavramlar kitabı oluşturma niyetim var inşAllah.

Bu kitap farklı bir kitaptır;

Salât, tesbih, kible, rükû, kıyam, secde, mescit kavramlarıyla ilgili neredeyse tüm ayetler bu kitapta yer almaktadır. Az sayıda ayet aynı minvalde oldukları için kitaba dahil edilmemiştir. Yüce Allah'ın izniyle yüzlerce ayet okuyacağız. Üzerinde düşünceğiz. Ne olur hemen sıkılıp da bu kitabı bir köşeye atmayın. Amacımız bir roman okumak değil. Hikâyeyi hızlıca bitirmek değil. Amacımız Rabbimizin ayetlerini okumak ve üzerinde uzun uzun düşünmek. Bu kavramlarla ilgili tüm ayetleri iyice anlamamız gereklidir ki bu kavramların gerçek yansımalarının öğrenelim ve hayatımıza geçirelim. Belki de Yüce Rabbimiz bizleri doğru yoluna kılavuzlar.

Kavramların özeti:

Kavramların anlamlarını kitabın başında vermeyi tercih ettim. Kitabı okuyup bitirdiğinizde Yüce Allah'ın izniyle şerefli Kur'an'ımızda Rabbimizin bizlere aşağıdaki kavramların anlamını net bir şekilde gösterdiğini anlayacaksınız inşAllah.

Kavramlar;

Salla eylemi; genel tanım¹⁴⁵: Bir göçmen kuşun kendisine bahşedilen jeomanyetik GPS sistemini kullanarak bir hedefe doğru (göç) zihnen ve bedenen uçuşu gibi; at yarışında bir atın öndeki atı kışından (salavân) tüm gücüyle takip etmesi gibi bir hedef peşinde koşmak.

İnsanın salla eylemi; genel tanım⁵²: Hedeflenen şeye yüz çevirmemek, ilgisiz kalmamak, kale almak, umursamak, kayıtsız kalmamak, mühimsemek, tepkisiz kalmayarak üzerine titremek, hedefi akıl/fikir kılavuzluğunda takip etmek.

İnsanın Yüce Allah'a salla eylemi¹⁵¹: Yüce Allah'ı kendisine bahşettiği akıl/fikir kılavuzluğunda, yarattığı şeyler üzerinden O'nu aramak ve bulmak; O'nu her daim takip etmek.

İnsanın Kur'an'a salla eylemi¹³: Yüce Allah'ın biricik dini olan İslam'a yani Kur'an'a yüz çevirmemek, ilgisiz kalmamak, kale almak, umursamak, kayıtsız kalmamak, mühimsemek, tepkisiz kalmayarak Kur'an'ı bir hedef belirleyip, kendisine bahşedilen akıl/fikir kılavuzluğunda takip etmek.

İnsanın insana salla eylemi¹⁴¹: İlgilenmek, alakadar olmak, kale almak, dikkate almak, ilgiyle takip etmek, üzerlerine titremek.

Yüce Allah'ın kuluna salla eylemi¹⁴⁹: Yüce Allah'ın kulunu gözünün önünden ayırmaması; hemen arkasından gözetlemesi/takip etmesi; koruması, kollaması, ilgisiz kalmaması. Yüce Allah'ın kuluna cevap vermesi, değer vermesi.

Salât: Salla eylemini isim hali. Bir hedefe salla etmek.

İnsanın salâtı; genel tanım⁸³: Hedeflenen bir şeye yüz çevirmeme, ilgisiz kalmama, kale alma, umursama, kayıtsız kalmama, mühimseme, tepkisiz kalmayarak salât edilen şeyi bir hedef belirleyip onu takip etmek, üzerine titreme, akıl/fikir kılavuzluğunda takip etmek.

İnsanın insana salâtı¹⁴²: O insana/insanlara ilgi-alaka gösterme, kale alma, dikkate alma, ilgiyle takip etme, üzerlerine titreme.

Yüce Allah'ın kuluna salâtı²²: Yüce Allah'ın kulunu gözünün önünden ayırmaması (52:48); hemen arkasından gözetlemesi/takip etmesi; koruması, kollaması, ilgisiz kalmaması. Yüce Allah'ın kuluna cevap vermesi, değer vermesi.

İnsanın Yüce Allah'a salâtı¹⁵²: Yüce Allah'ı kendisine bahşedilen akıl/fikir kılavuzluğunda, yarattığı şeyler üzerinden arama ve bulma; O'nu her daim takip etme.

Meleklerin salla eylemi ve salâtı¹⁵⁰: Yüce Allah'ın salla eylemini ve salâtını yerine getirmek.

Müminlerin günlük vakitli salâtı⁵: Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

Müminlerin haftalık/toplantı vakitli salâtı¹⁰⁸: Müminlerin haftanın belirlenen bir gününde, sabah ve akşam salâtlarından ayrı olarak, gündüz olmak koşuluyla toplumun belirlediği bir zamanda ve sürede yaptıkları salât.

En iyi/orta salât²⁴: Müminlerin kendi belirledikleri bir toplantı gününde (gündüz vakitlerinde) düzenli olarak her hafta yaptıkları salât.

Salâtın ikame edilmesi/dikilmesi/ayağa kaldırılması: Vakitli günlük salâtların ve haftalık toplantı salâtının toplumda ayağa kaldırılması/etkin hale getirilmesi; canlandırılması.

Musallin¹¹²: Salla edenler. Yüce Allah'ın biricik dini olan İslam'a yani Kur'an'a yüz çevirmeyenler, ilgisiz kalmayanlar, kale alanlar, umursayanlar, kayıtsız kalmayanlar, mühimseyenler, tepkisiz kalmayarak Kur'an'ı bir hedef belirleyip, kendisine bahşedilen akıl/fikir kılavuzluğunda takip edenler.

Musallin (Kur'an haricinde hadislere/söylentilere salla edenler)¹¹⁸: Musallin kelimesi normalde Kur'an'a salla edenler için kullanılır. Salla edenler; Yüce Allah'ın biricik dini olan İslam'a yani Kur'an'a yüz çevirmeyenler, ilgisiz kalmayanlar, kale alanlar, umursayanlar, kayıtsız kalmayanlar, mühimseyenler, tepkisiz kalmayarak Kur'an'ı bir hedef belirleyip, kendisine bahşedilen akıl/fikir kılavuzluğunda takip edenlerdir. 107:4 ayetinde geçen musallin kelimesiyse Kur'an haricinde hadislere/söylentilere salla edenleri işaret eder. Yüce Allah bu musallinin yanlış hedefe musallin olduklarını bildirmiştir.

Secde; genel tanım⁷⁰: Yaratılış özelliğiyle diz çöküp boyun eğmek.

İnsanın secdesi¹²: Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

Mescit¹⁶: Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğdiği her yer.

Kıyam; genel tanım¹⁴³: Yaratılış özelliğinin dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için ayaklanması/hareketlenmesi.

İnsanın kıyamı¹⁶⁷: İnsanın yaratılış özelliği olan beynin (bedenle veya bedensiz) dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için beynin (bedenle veya bedensiz) ayaklanması/hareketlenmesi.

Rükû¹⁶⁸: Yaratılış özelliğiyle eğilme, dize gelme, baş eğme.

İnsanın rükûsu¹¹: Beynin (bedenle veya bedensiz) eğilmesi, dize gelmesi, baş eğmesi.

Kible¹⁴: Tarafın/hedefin belli edilmesi amaçlı yönelme.

Tesbih; genel tanım⁵⁷: Yaratılış özelliğiyle, yaratılış amacına uygun olarak bir rotada/yörüngede yüzüp ilerlemek.

İnsanın tesbihi³¹: Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği beyinle (akıl/fikir aracılığıyla) tanık/şahit olarak Rabbini aramak.

Musebbih⁸⁵: Tesbih edenler.

Subhân⁷: Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

Yüce Allah'ın izniyle kavramları detaylı olarak incelemeye başlayalım.

[Salla nedir? Salât nedir?](#)

Şerefli Kur'an'a baktığımızda 'namaz' kelimesinin zikredilmediğini görürüz. Türkçe meallerin neredeyse tamamında namaz olarak Türkçeye çevrilmiş olan kelimenin 'salla/salât' kelimesi olduğu görülür. Her salla/salât gördüğü yeri namaz olan çeviren bir mealin özensiz bir meal ya da yetersiz bir meal olduğunu söylemek mümkündür. Çünkü Kur'an'ın bütününe hâkim olmadan yapılan çevirilerde Kur'an'ın şirkten/ortak koşmadan

sonra belki de en önemli kavramı olan 'salla/salât' kavramı gerçek anlamından sapmış olmaktadır.

[Salla kelimesinin anlamını iyi bir şekilde öğrendiğimizde Kur'an'ın mesajına tam olarak tanık oluruz.](#)

'Salla' kelimesi o kadar önemli bir kelimedir ki Kur'an'ın omurgası olarak kabul edilebilir. Alak suresinin daha ilk ayetlerinde karşımıza çıkar. Bu kelimenin kökü (صلو) (SLV) olup eylem/fiil olarak salât etmek (to perform salât), ibadet etmek (pray), kulluk etmek (worship), kutsamak/takdis etmek (to bless), kutsama/takdis gönderme (send a blessing), at yarışlarında birinci atı yakından (kıç kısmına yakın) takip etmek (follow close on the first horse (in a race)), harekete geçirmek/dehlemek (urge on), kısarak veya devenin doğuma yakın döneminde yavrunun leğen kemiği içine inmesi (said of a she-camel, her young one fell into the part of her called 'sll', and she was near to bringing forth,), deve yada atın leğen kemiği bölgesi/kıç bölgesi (the two parts bordering upon the tail-bone or the place in which is set the tail of the horse or the bone upon which are the two buttocks) anlamındadır. Hans Wehr 4th ed., page 612 (of 1303), Steingass, page 590 (of 1241), Lane's Lexicon, page 1731 (of 3039).

'Salla' kelimesini iyi anlamak için ondan türeyen bir isim kelimesi olan musallin kelimesinin anlamını da çok iyi bilmek gereklidir. Musallin kelimesi 'salla eylemini/fiilini yapanlar/edenler' demektir. Sözlük anlamına baktığımızda namaz kılan 'Any one praying' anlamında olduğunu da görürüz. Ancak öyle bir sözlük anlamı karşımıza çıkar ki Yüce Allah'ın izniyle ilerleyen sayfalarda inceleyeceğimiz 'salla' ve 'musallin' kelimelerin anlamını tam olarak verir.

[Bir yarış atı üzerinden verilen işaret](#)

At yarışlarında en baştaki atın hemen arkasından/kıç kısmından ('salavân'), hiç ayrılmadan takip eden atlara 'musallin' atlar denir (as applied to a horse, The one that follows next after the foremost [at the goal] in a race: because his head is next to the part (صلوان)) Lane's Lexicon, page 1731 (of 3039).

Resim X. Musallin kelimesinin anlamı çok önemli olduğu için saygın bir sözlük olan Lane's Lexicon'dan anlamı verilmiştir.

مُصَلٍّ Any one *praying* [in any manner: and particularly *performing the divinely-appointed act of prayer*]. (TA.) = And الْمُصَلِّي signifies, as applied to a horse, *The one that follows next after the foremost [at the goal]* (Ş, M, Mgh, Mşb) in a race: (Mgh, Mşb:) because his head is next to the part called صَلَا, (Lh, Ş, M, Mşb,) or next to the صَلَوَان, (Mgh,) of the foremost. (Lh, Ş, M, Mgh, Mşb.)

'Salla' eylemi/fili ise bir at yarışında bir atın en öndeki atın kık kısmının ('salavân') hemen arkasından; bir hedef için, bir amaç için takip etmesidir, koşmasıdır. Hiç ayrılmadan, ilgisini hiç kaybetmeden, hedefine kitlenmiş bir şekilde, tüm gücüyle koşmasıdır. Tüm varlığıyla, her şeyiyle (zihnen ve bedenen) takip etmesidir.

Resim X. Musallinden bir at. Yarışta 1. atın hemen arkasından/kık kısmından ('salavân') takip eden bir at.

Salât kelimesi; 'salla' fiilinin bir başka isim hali de 'salât' kelimesidir. Salât kelimesinin ne anlama geldiğini Yüce Allah'ımızın bizlere bilimsel olarak bildirmiş olduğunu görmek gerçekten büyük bir mucizedir.

Yüce Allah saflar halinde uçan göçmen kuşlar üzerinden bizlere salâtın ne olduğunu öğretiyor.

Salât kavramının ne anlama geldiğini Yüce Allah'ımız 24:41 ayetinde bizlere ayan beyan göstermektedir.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَفَّاتٍ كُلِّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ | 24 | 41

41. E lem tera ennalâhe yusebbihu lehu men fîs semâvâti vel ardı vet tayru sâffât(sâffâtın), kullun kad alime salâtehu ve tesbîhah(tesbîhahu), vallâhu alîmun bimâ yef'alûn(yef'alûne).

Görmez misin? Doğrusu Allah'ı; tesbih⁵⁷ eder O'nu, göklerdeki¹⁶² ve yerdeki/yeryüzündeki kimse; ve kuş¹⁶⁴; saflar halinde; her biri muhakkak ki bildi kendi salâtını⁷⁵; ve tesbihini⁵⁷; ve Allah bilendir onların yaptıklarını.

⁵⁷Yaratılış amacına uygun olarak bir rotada/yörüngede yüzüp ilerlemek.

¹⁶²Evrenimiz tekil olarak bir göktür. Bu gök içindeki her bir yer de göktür. Örnek; galaksinin içindeki bir bulutsu da bir göktür. Bu nedenle gökler çok sayıda gök içeren evrenimizi işaret eder.

¹⁶⁴Saflar halinde uçan kuş. Göçmen kuşlar. Kendilerine bahşedilen jeomanyetik GPS sistemini

takip ederek yılda iki kez göç etmeleri salâtlarıdır.

⁷⁵*Bir göçmen kuşun kendisine verilen jeomanyetik GPS sistemini kullanarak bir hedefe doğru (göç) zihnen ve bedenlen uğması.*

⁵⁷*Yaratılış amacına uygun olarak bir rotada/yörüngede yüzüp ilerlemek.*

24:41 ayetinde Yüce Allah saflar halinde uçan kuşları neden salât kavramıyla ilişkilendirmiş olabilir? Saflar halinde uçan kuşlar hangi kuşlar? Bu kuşlar salâtlarını nasıl bildiler?

Şüphesiz ki saflar halinde uçan kuşlar göçmen kuşlardır. Kuş göçü, üreme ve kışlama alanları arasında bir uçuş yolu boyunca genellikle kuzey ve güney olmak üzere düzenli mevsimsel harekettir. Birçok kuş türü göç eder. Göç esas olarak, kuşların Akdeniz veya Karayip Denizi gibi doğal engeller tarafından belirli rotalara yönlendirildiği kuzey yarımkürede gerçekleşir. Milyonlarca kuş binlerce kilometre yol kateder. Haftalar boyunca durmadan uçarlar.

Resim X. Saflar halinde uçan kazlar 24:41 ayetinde işaret edilen kuşlara örnektir.

Bu göçmen kuşlar binlerce kilometre uzaktaki yuvalarına nasıl geri dönüyorlar? Ülkemiz göçmen kuşların göç yolları üzerinde olduğu için aslında şanslıyız. Leylek görmeyenimiz yoktur sanırım. Leylekler de göçmen kuşlardır. Elektrik direklerinin üzerine, ulaşılması zor yüksekliklere yuva yaparlar. Kışın ortada görülmezler. Çünkü daha sıcak olan güney bölgelerine göç ederler. Bahar ve yaz dönemlerindeyse yuvalarına tekrar dönerler. Binlerce kilometre uzaktan bu leylekler nasıl oluyor da GPS sistemi gibi hassas şekilde yuvalarını tekrar buluyorlar? Bunun nedeni göçmen kuşların Yüce Rabbimiz tarafından özellikli kılınmasındandır. Bu kuşların gözlerinin arkasında jeomanyetik yön bulma hücreleri vardır. Dünyanın manyetik alan çizgilerini küçük bir modelini bu hücre içinde oluştururlar. Bu sistemin çalışması için ışık da gereklidir. Göze

giren ışıqla birlikte çalışan bu sistemle birlikte göçmen kuş dünya üzerindeki konumu hakkında bilgi edinir. Yumurtadan çıktığında ve gözleri ilk ışıqla buluştuğunda yumurtadan çıktığı yerdeki jeomanyetik konumu beynine kaydetmiş olur. Her nerede olursa olsun jeomanyetik işaretleri takip ederek doğru yolunu bulabilir. Ayette işaret edilen 've kuş; saflar halinde; her biri muhakkak ki bildi kendi salâtını' buyrulması tam olarak bu nedenledir. Saflar halinde olan her bir kuş kendi salâtını bilmektedir; yani Yüce Allah'ın kendisine bahşettiği jeomanyetik GPS sistemine tabi olup bir hedefe doğru yönlenmeyi/takip etmeyi bilmiş ve bıkmadan usanmadan o hedefe doğru uçmuştur.

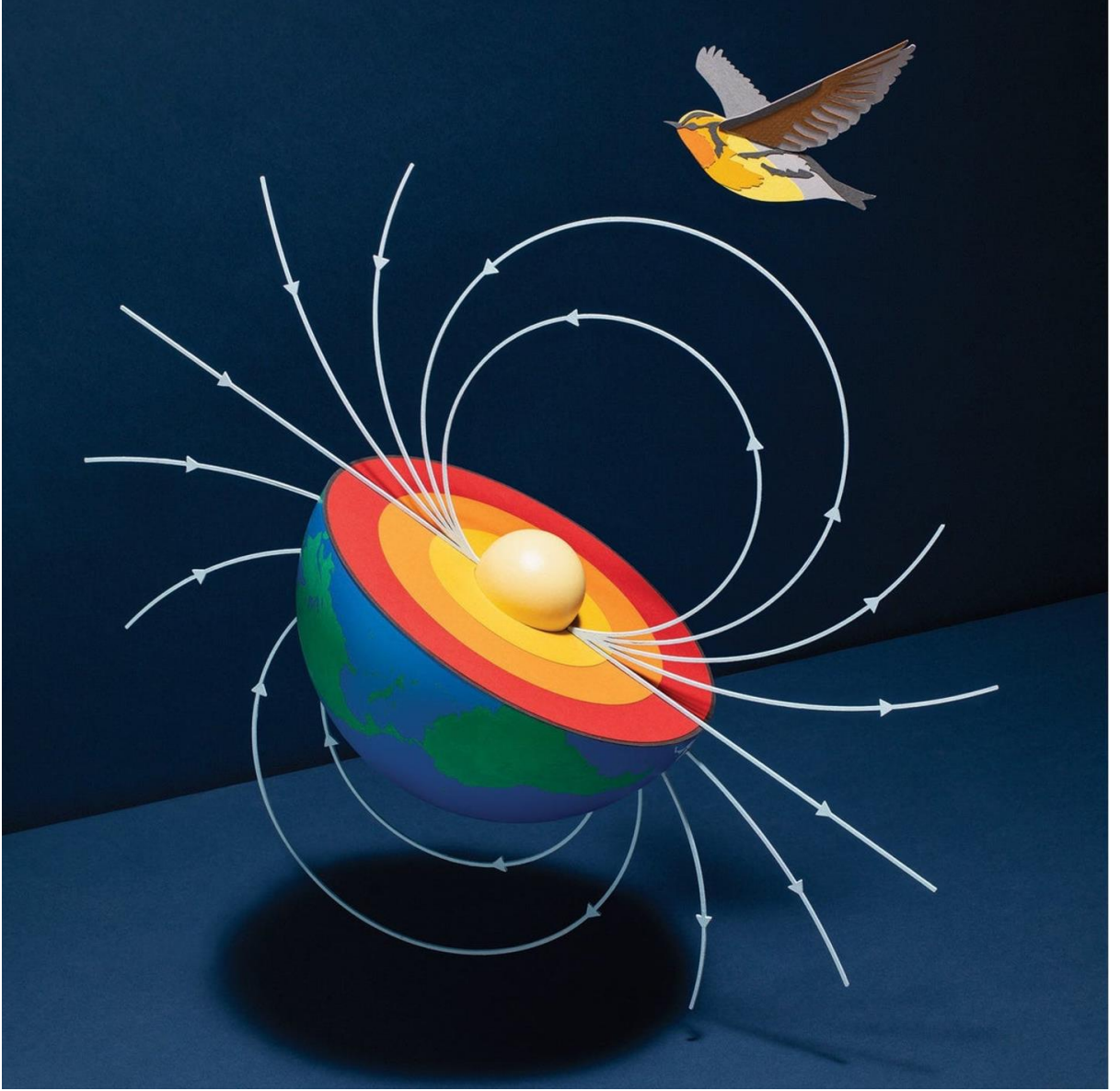
Resim X. 24:41 ayetinde işaret edilen saflar halinde uçan kuşlara örnek olan leylekler. Leylekler kendi salâtlarını bilmiştir.

Yüce Allah 21:44 ayetinde göçmen kuşların tesbihlerini bildiğini de işaret etmektedir. Tesbih konusunu ilerleyen sayfalarda çok detaylı olarak inceleyeceğiz inşAllah. Burada kısaca bilgi verelim.

Tesbih yaratılış özelliğiyle, yaratılış amacına uygun olarak bir rotada/yörüngede yüzüp ilerlemektir. Göçmen kuşların yaratılış özellikleri olan jeomanyetik GPS sistemlerini kullanmaları onların tesbihidir. İnsanın tesbihi de elbette kendi yaratılış özelliği olan beynini yani aklını kullanmasıdır.

Resim X. 21:44 ayetinde işaret edilen göçmen kuşlar salâtlarını ve tesbihlerini bilmişlerdir.

Göçmen kuşun salâtı üzerinden ilerlediğimizde bir insanın salâtı ne olur? Kuşlara verilen jeomanyetik GPS sisteminin eş değeri bir insan için akıldır. Göçmen kuşların özelliği nasıl ki yön bulabilmekse insanları diğer türlerden ayırt eden şey mutlak ki kendilerine verilen akıldır. İnsanı değerli kılan da budur. Kuşlar nasıl salâtını bilerek, kendi tesbihleri olan jeomanyetik GPS sistemini bilerek bir hedefe doğru uçuyorlarsa insanlar da akıllarını kullanarak doğru bir hedefe doğru bıkmadan, usanmadan tüm güçleriyle ilerlemelidir. İnsanların salâtı bir hedefe yönelip o hedefe doğru akıllı (kuşlardaki jeomanyetik özellik gibi) kullanarak koşmaktır/uçmaktır.

Göçmen kuşlar yılda 2 kez salât eder?

Yüce Allah'ımız göçmen kuşların salâtı üzerinden insanların salâtının ne olduğunu 21:44 ayetinde bir ilâha yakışır şekilde işaret etti. Göçmen kuşların salât döngüleri yıllıktır. Yılda 2 kez salât ederler yani yılda iki defa Kuzey ve Güney yarım küreleri arasında göç ederler. Kış aylarında havaların soğumasıyla göçmen kuşlar her sonbaharda Güney yarım küreye doğru göç hareketine başlar. Güney daha sıcak ve besin bakımından daha zengin olduğundan kış aylarını geçirmek için iyi bir alan teşkil eder. İlkbaharın

başlamasıyla da güneyden kuzeye dönüş göçüne başlarlar. İlkbaharda kuzeye gelen kuşlar, ilkbahar, yaz ve sonbahar mevsimleri olmak üzere yılın dörtte üçünü bu geniş alanlarda geçirirler.

Göçmen kuşların yılda 2 kez vakitli olarak yaptıkları salâtını işaret eden Rabbimiz öyle yücedir ki mümin kimselere de emrettiği vakitli salâtı da günlük 2 kez olacak şekilde bizlere emretmiştir. Göçmen kuşların salât döngüsü yıllıkken müminlerin salât döngüsü gündüzdür. Müminlerin günlük vakitli salât döngüsü ilerleyen sayfalarda çok detaylı bir şekilde anlatılacak inşAllah.

[Salla kelimesinin anlamını Rabbimiz bizlere öğretmeye devam ediyor.](#)

Yüce Allah'ın şerefli Kur'an'ını 'salla' kelimesinin gerçek anlamını vererek okuduğumuzda her şeyin yerli yerine oturduğunu görürüz.

6113|96|9| أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَى

9. E reeytellezî yenhâ.

Gördün mü kimseyi? Yasaklar/engel olur/meneder.

6114|96|10| عَبْدًا إِذَا صَلَّى

10. Abden izâ sallâ.

Bir kulu; salla¹³ ettiği zaman.

¹³Yüce Allah'ın biricik dini olan İslam'a yani Kur'an'a yüz çevirmemek, ilgisiz kalmamak, kale almak, umursamak, kayıtsız kalmamak, mühimsemek, tepkisiz kalmayarak Kur'an'ı bir hedef belirleyip, kendisine bahşedilen akıl/fikir kılavuzluğunda takip etmek.

6115|96|11| أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَى الْهُدَىٰ

11. E reeyte in kâne alel hudâ.

Gördün mü? Eğer olduysa o doğru yola kılavuz üzerine.

6116|96|12| أَوْ أَمَرَ بِالْتَّقْوَىٰ

12. Ev emera bit takvâ.

Ya da emretti o takvayı²¹.

²¹Yüce Allah'ın hoşnut olmayacağı şeylerden sakınmak. Kur'an'ın emir ve yasaklarını çiğnemekten sakınmak.

6117|96|13| أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ

13. E reeyte in kezzebe ve tevellâ.

Gördün mü? Eğer yalanladıysa o (engel olan kimse); ve yüz çevirdiyse.

6118|96|14| أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ

14. E lem ya'lem bi ennellâhe yerâ.

Bilmez mi o (engel olan kimse); ki Allah görür?

Alak suresinin 10. ayetinde 'sallâ' (صَلَّى) kelimesi geçer. Bu kelime fiil olup öznesi 3. şahıs tekil eril, geçmiş zaman kipindedir. Kelime anlamı 'salla etti o' olur. Bu kimsenin kim olduğu ayette bildirilmemiştir. Önemli de değildir. Önemli olan verilen mesajdır.

Bu kimsenin özelliği şunlardır;

- Salla etmesi
- Doğru bir kılavuz üzerinde olması
- Takvayı yani Yüce Allah'ın hoşnut olmayacağı şeyleri yapmaktan sakınmayı emretmesi/tavsiye etmesi.

Bu kimse neye 'salla' etmektedir?

Elbette Kur'an'a. 'Salla' kelimesinin yukarıda verdiğimiz anlamı düşünüldüğünde bu kimsenin Kur'an'a salla ettiği anlaşılır. Kur'an'ı en önde koşan atı hemen arkasından takip eden bir at gibi takip eder. 'Musallin' bir at gibi Kur'an'ı takip eder. Bir göçmen kuşun jeomanyetik GPS sistemini takip ederek hedefine uçtuğu gibi Kur'an'ı takip ederek Yüce Allah'a yönelir. Sadece Kur'an'a tabi olur. Sadece Kur'an'ın emir ve yasaklarını takip eder. Tüm gücüyle. Zihinsel ve bedensel olarak her şeyiyle Kur'an'ı takip eder.

Anlaşılır ki bu kimsenin Kur'an'a salla etmesi toplumda bazı kimseleri rahatsız etmiştir. Müşrik bir kimse Kur'an'a salla eden bu kimseyi engellemiştir. Faaliyetlerine engel olmuştur. Engelleme yapan bu kimse mutlak ki hüküm verme yetkisi olan, söz sahibi olan bir kimsedir. Günümüzde de sadece Kur'an diyenleri engelleyenler yok mu? İşte tam olarak ayet bu kimseleri işaret etmektedir.

Zaten 96:12 ayetinde salla eyleminin neyle birlikte olduğu açıkça ortaya koyulmuştur. 96:12 ayetindeki 'Ya da emretti o takvayı (sakınmayı)' geçişi kesin olarak bizlere gösterir ki salla eylemi takvayı emretmeyle birlikte yapılmaktadır. Takva kelimesi 'sakınmak' demektir. Yüce Allah'ın emir ve yasaklarını çiğnemekten sakınmak demektir. Kur'an'ın en önemli mesajlarından bir tanesidir. Şüphe yoktur ki bu kimse Kur'an'ı hedefe kilitlenmiş bir şekilde takip etmektedir.

Salla eyleminin zıttı yüz çevirerek, ilgisiz kalarak, kale almayarak, umursamayarak, kayıtsız kalarak, mühimsemeyerek, tepkisiz kalarak bir hedefi takip etmemektir.

96:13 ayetinde "Eğer yalanladıysa o (engel olan kimse); ve sırtını döndüyse."

buyrulmuştur. Bu noktadan anlarız ki salla eyleminin karşıtı "yalanlayarak bir hedefi takip etmemektir"; 'kezzebe ve tevellâ' eylemidir.

Detaylandırılım;

Yüce Allah başka bir ayet grubunda bizlere büyük bir işaret vermiştir.

75 | 31 | فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّى

31. Fe lâ saddeka ve lâ sallâ.

Öyle ki, doğruyu tasdiklemedi; ve salla¹³ etmedi.

¹³Yüce Allah'ın biricik dini olan İslam'a yani Kur'an'a yüz çevirmemek, ilgisiz kalmamak, kale almak, umursamak, kayıtsız kalmamak, mühimsemek, tepkisiz kalmayarak Kur'an'ı bir hedef

belirleyip, kendisine bahşedilen akıl/fikir kılavuzluğunda takip etmek.

75 | 32 | وَلَٰكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ

32. Ve lâkin kezzebe ve tevellâ.

Fakat yalanladı; ve yüz çevirdi.

Bu ayetlerde Yüce Allah 4 fiili ikiyeşerli olarak birbirinin zıt anlamı olacak şekilde kullanmıştır. Bu ayetlerle kelimelerin anlamını bize öğretmektedir. ‘Doğruyu tasdiklemedi’ eyleminin zıt anlamı ‘yalanladı’; ‘salla etmedi’ eyleminin zıt anlamı ‘yüz çevirdi, ilgilenmedi, kale almadı, hedefe belirleyip takip etmedi’ demek olduğunu şüpheye yer bırakmayacak şekilde anlarız.

Tablo olarak gösterilmesi;

Doğruyu tasdiklemedi	=	Yalanladı
Salla etmedi	=	Yüz çevirdi, ilgilenmedi, kale almadı, hedefi belirleyip takip etmedi

Doğruyu tasdikledi	=	Yalanlamadı
Salla etti	=	Yüz çevirmedi, ilgilendi, kale aldı, hedefi belirleyip takip etti

Rabbimizin bizlerin takip etmesi için şerefli Kur’an’a koyduğu işaretleri takip edelim;

[Cehennemden uzak tutacak kavram; musallin ne demek?](#)

Musallin kelimesi salla edenler; salât edenler demektir. Yukarıda anlatıldığı üzere bir at yarışında en öndeki atın kış kısmının hemen arkasından gelen; hiç ayrılmadan, ilgisini hiç kaybetmeden, hedefine kitlenmiş bir şekilde, tüm gücüyle takip eden atlara ‘musallin’ atlar denir. Kendisine bahşedilen jeomanyetik GPS sistemini kullanarak hedefine doğru uçan kuşlara da ‘musallin’ kuşlar denir.

Musallin kavramını iyi anlarsak Yüce Allah’ın cennetlerine girmeyi umabiliriz.

70 | 15 | كَلَّا إِنَّهَا لَأَطْفَىٰ

15. Kellâ, innehâ lezâ.

Hayır! Doğrusu o (cehennem) harlı ateştir.

70 | 16 | نَزَّاعَةً لِّلشَّوٰى

16. Nezzâaten liş şevâ.

Bir soyucu/sıyırıcı kafatasını.

70 | 17 | تَدْعُوا مِّنْ أَذْيَرٍ وَتَوَلَّىٰ

17. Ted'û men edbera ve tevellâ.
Çağırır kimseyi; sırtını döndü o; ve yüz çevirdi.
70 18 وَجَمَعَ فَأُوَعَىٰ
18. Ve cemea fe ev'â.
Ve topladı o; öyle ki istifledi.
70 18 وَجَمَعَ فَأُوَعَىٰ
18. Ve cemea fe ev'â.
Ve topladı o; öyle ki istifledi.
70 19 إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا
19. İnnel insâne hulika helûâ(helûan).
Doğrusu insan yaratıldı; bir sabırsız/endişeli.
70 20 إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا
20. İzâ messehuş şerru cezûâ(cezûan).
Dokunduğu zaman ona şer/kötülük; bir kaygı/sıkıntı/endişe/sabırsızlık.
70 21 وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا
21. Ve izâ messehul hayru menûâ(menûan).
Ve dokunduğu zaman hayır/iyilik; bir mâni olan/engelleyen.
70 22 إِلَّا الْمَصَلِينَ
22. İllel musallîn(musallîne).
Dışındadır musallin ¹¹² .
¹¹² Salla edenler. Yüce Allah'ın biricik dini olan İslam'a yani Kur'an'a yüz çevirmeyenler, ilgisiz kalmayanlar, kale alanlar, umursayanlar, kayıtsız kalmayanlar, mühimseyenler, tepkisiz kalmayarak Kur'an'ı bir hedef belirleyip, kendisine bahşedilen akıl/fikir kılavuzluğunda takip edenler.
70 23 الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ
23. Ellezîne hum alâ salâtihim dâimûn(dâimûne).
Kimseler; onlar salâtlarında ²³ daimîlerdir/devamlıdır.
²³ Müminlerin her gün belirli vakitlerde (sabah ve akşam) yaptığı iki salât ve her hafta toplantı

gününde yaptıkları salât. Salâtlar olarak çoğul.

70 | 24 | وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ

24. Vellezîne fi emvâlihîm hakkun ma'lûm(ma'lûmun).

Ve kimseler; mallarındadır onların bir hak; bildirilen/malum edilen.

70 | 25 | لِّلْسَائِلِ وَالْمَحْرُومِ

25. Lis sâili vel mahrûm(mahrûmi).

İsteyen için; ve mahrum bırakılmış için.

70 | 26 | وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بَيْنَ الَّذِينَ

26. Vellezîne yusaddikûne bi yevmid dîn(dîni).

Ve kimseler; tasdik ederler din gününü¹⁰⁹.

¹⁰⁹Dinden yani konusu din olacak yargılamanın yapılacağı gün/evre/dönem. Yargılama ahiret evreninde yapılacaktır.

70 | 27 | وَالَّذِينَ هُمْ مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُونَ

27. Vellezîne hum min azâbi rabbihim muşfikûn(muşfikûne).

Ve kimseler; onlar Rablerinin⁴ azabından korkup çekinenlerdir.

⁴Efendi, komuta eden.

70 | 28 | إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ

28. İnne azâbe rabbihim gayru me'mûn(me'mûnin).

Doğrusu Rablerinin⁴ azabı değildir emin olunur.

⁴Efendi, komuta eden.

70 | 29 | وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوحِهِمْ حَافِظُونَ

29. Vellezîne hum li furûcihim hâfizûn(hâfizûne).

Ve kimseler; onlar bacak aralarındakileri¹¹⁰ koruyucudurlar.

¹¹⁰Cinsel organlar.

70 | 30 | إِلَّا عَلَىٰ أَرْوَاحِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ

30. İllâ alâ evvâcihim ev mâ meleket eymanuhum fe innehum gayru melûmîn(melûmîne).

Dışında; eşleri ya da sağ ellerinin malik olduğu⁷⁷; doğrusu onlar değildir ayıplananlar*.

⁷⁷Sözle/antlaşmayla bir başkasının kısmî kontrolüne giren kadın ve erkek. Örnek; evde ya da iş yerinde çalışmak için iş ahdi yapmış olan çalışanlar.

*Yaşlı/hasta bakımı yapanların (kadın/erkek) gerektiğinde cinsel organları görmesi ayıplanmaz.

70 | 31 | فَمَنْ أَتَىٰ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ

31. Fe menibtegâ verâe zâlike fe ulâike humul âdûn(âdûne).

Öyle ki kim aradı ötesinde bunun; öyle ki şunlar; onlardır sınırı aşanlar.

70 | 32 | وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رُءُوفُونَ

32. Vellezîne hum li emânâtihim ve ahdihim râûn(râûne).

Ve kimseler; onlar emanetlerini ve ahitlerini/sözleşmelerini gözetenlerdir.

70 | 33 | وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ

33. Vellezîne hum bi şehâdâtihim kâimûn(kâimûne).

Ve kimseler; onlar şahitliklerinde/tanıklıklarında dosdoğrudurlar/dimdiktirler.

70 | 34 | وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

34. Vellezîne hum alâ salâtihim yuhâfizûn(yuhâfizûne).

Ve kimseler; onlar salâtlarını²³ korurlar.

²³Müminlerin her gün belirli vakitlerde (sabah ve akşam) yaptığı iki salât ve her hafta toplantı gününde yaptıkları salât. Salâtlar olarak çoğul.

70 | 35 | أُولَٰئِكَ فِي جَنَّتٍ مُّكْرَمُونَ

35. Ulâike fî cennâtin mukremûn(mukremûne).

İşte bunlar cennetlerdedir; şereflendirilmişler/onurlandırılmışlar.

Yüce Allah yukarıdaki ayetlerde cehenneme girecek olan kimselerin özelliklerini bildirmektedir. Bu kimse Kur'an'a salla etmemiştir. Kur'an'a bir musallin olmamıştır. Kur'an'ı bir hedef belirleyerek tüm gücüyle Kur'an'a kilitlenmiş bir kimse değildir.

Bu kimselerin bazı özellikleri;

- Toplayıp istifleyen.
- Bir şer/kötülük dokunduğunda hemen bir kaygı/sıkıntı/endişe/sabırsızlık içine düşen.
- Bir hayır/iyilik dokunduğundaysa o iyiliği paylaşmayan, başkalarının yararlanmasına mâni olan/engelleyen.

Ancak sadece Kur'an'a musallin olan kimseler böyle değildir. Cehenneme girmezler. Musallinlerin yani salla eden kimselerin özellikleri;

- Salla eylemlerinde/salâtlarında daimîdirler; devamlıdırlar. Kur'an'ı bir hedef belirleyerek tüm güçleriyle Kur'an'a kilitlenirler. Din hükümler olarak sadece onu takip ederler.
- İsteyenler için ve mahrum bırakılmışlar için mallarında bir hak olduğunu bilirler. Onlara mallarından bilinen oradan pay verirler.
- Din konusunda yapılacak olan yargılama gününü doğrularlar; tasdik ederler.
- Rablerinin azabından korkup çekinenlerdir. Asla kesin olarak azaptan emin olmazlar.
- Bacak aralarındakileri korurlar, özel şartlar dışında göstermezler.
- Emanetlerini ve ahitlerini/sözleşmelerini gözetenlerdir
- Şahitliklerinde/tanıklıklarında dosdoğrudurlar/dimdiktirler.
- Salâtlarını korurlar; hedeften sapmazlar.

Başka bir ayet grubunda Yüce Allah bizlere Sekar'a yani cehenneme girenlerin özelliği üzerinden musallinleri bizlere tanıtmaktadır.

74 | 40 | فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ

40. Fî cennât(cennâtin), yetesâelûn(yetesâelûne).

Cennetlerde sorarlar.

74 | 41 | عَنِ الْمُجْرِمِينَ

41. Anil mucrimîn(mucrimîne).

Cürüm işleyenlerden/suçlulardan.

74 | 42 | مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ

42. Mâ selekekum fî sekar(sekare).

Ne sürükledi sizleri Sekar'a¹¹¹.

¹¹¹Cehennem.

74 | 43 | قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ

43. Kâlû lem neku minel musallîn(musallîne).

Dediler: "Asla olmayız musallinden¹¹²"

¹¹²Salla edenler. Yüce Allah'ın biricik dini olan İslam'a yani Kur'an'a yüz çevirmeyenler, ilgisiz kalmayanlar, kale alanlar, umursayanlar, kayıtsız kalmayanlar, mühimseyenler, tepkisiz kalmayarak Kur'an'ı bir hedef belirleyip, kendisine bahşedilen akıl/fikir kılavuzluğunda takip edenler.

74 | 44 | وَلَمْ نَكُ نَطُعمُ الْمُسْكِينَ

44. Ve lem neku nut'ımul miskîn(miskîne).

Ve asla olmayız yedirir miskine¹¹³.

¹¹³Açlık sınırında yaşayan.

74 | 45 | وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ

45. Ve kunnâ nehûdu maal hâidîn(hâidîne).

Ve olduk dalar; dalanlarla birlikte.

74 | 46 | وَكُنَّا نَكْذِبُ يَوْمَ الدِّينِ

46. Ve kunnâ nukezzibu bi yevmid dîn(dîni).

Ve olduk yalanlar din gününü¹⁰⁹.

¹⁰⁹Dinden yani konusu din olacak yargılamanın yapılacağı gün/evre/dönem. Yargılama ahiret evreninde yapılacaktır.

74 | 47 | حَتَّىٰ أَتَنَّا الْيَقِينَ

47. Hattâ etânel yakîn(yakinu).

Ta ki geldi bizlere kesin olan*.

*Ölüm.

74 | 48 | فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ

48. Fe mâ tenfeuhum şefâatuş şâfiîn(şâfiîne).

Öyle ki, fayda verir değildir onlara şefâati¹¹⁴; şefâatçilerin¹¹⁴.

¹¹⁴Yargılama esnasında araya girip müdahale etmek. Şefâat kavramı şeytanın en büyük aldatmacasıdır. Şefâatin tamamı Yüce Allah'a aittir. O'nun astından şefâatçiler ummak şirktir.

74 | 49 | فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ مُعْرِضِينَ

49. Fe mâ lehum anit tezkireti mu'rîdîn(mu'rîdîne).

Öyle ki ne oluyor onlara; hatırlatandan/öğüt verenden (Kur'an'dan) engelleyenler/yüz çevirenler/uzaklaşanlar.

74 | 50 | كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنْفِرَةٌ

50. Ke ennehum humurun mustenfireth(mustenfiretun).

Sanki onlar eşekler gibidir; şuursuzca firar eden/ürkü� kaçan.

74 | 51 | فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ

51. Ferret min kasvereh(kasveretin).

Firar etti/kaçtı bir aslandan/bir avcıdan.

Bu ayet grubu dikkatli bir şekilde incelendiğinde musallin olanların özellikleri şu şekilde özetlenebilir;

- Miskine (açlık sınırında yaşayan) yedirirler.
- Zan içeren boş şeylerle uğraşmazlar. Sadece Kur'an'a musallin olurlar.
- Din gününü yalanlamazlar. Şefâat inancının sapkın bir inanç olduğunu, şefâatin sadece Yüce Allah'a ait olduğunu bilirler. Yüce Allah dışında başka hiçbir şeyin şefaati edemeyeceğini bilirler. (Not: Din gününde Muhammed peygamberin kendi ümmetine şefâat edeceğine inanmak ve ona bel bağlamak din gününde gerçek olacakları yalanlamaktır, saptırmaktır.)
- Hatırlatan/öğüt veren olan Kur'an'dan yüz çevirmezler, uzaklaşmazlar. Sadece Kur'an'ın emir ve yasaklarına tabi olurlar.

Musallin kavramının Maun suresinde işaret edilmesi;

107 | 1 | أَلَمْ يَكُنْ أَلَّذِي يُكَذِّبُ بِالْأَيِّنِ

1. E raeytellezî yukezzibu bid dîn(dîne).

Gördün mü kimseyi; yalanlar/inkâr eder/yanlış yönlendirir dini?

107 | 2 | فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ

2. : Fe zâlikellezî yedu'ul yetîm(yetîme).

Öyle ki, işte bu kimsedir; kenara iter yetimi.

107 | 3 | وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِينِ

3. Ve lâ yahuddu alâ taâmil miskîn(miskîni).

Ve teşvik etmez/motive etmez besini/gıdası/yiyeceği üzerine miskin¹¹³.

¹¹³Açlık sınırında yaşayan.

107 | 4 | فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ

4. Fe veylun lil musallîn(musallîne).

Öyleyse, vay haline musallinlerin¹¹⁸.

¹¹⁸Musallin kelimesi normalde Kur'an'a salla edenler için kullanılır. Salla edenler; Yüce Allah'ın biricik dini olan İslam'a yani Kur'an'a yüz çevirmeyenler, ilgisiz kalmayanlar, kale alanlar, umursayanlar, kayıtsız kalmayanlar, mühimseyenler, tepkisiz kalmayarak Kur'an'ı bir hedef

belirleyip, kendisine bahşedilen akıl/fikir kılavuzluğunda takip edenlerdir. 107:4 ayetinde geçen musallin kelimesiyse Kur'an haricinde hadislere/söylentilere salla edenleri işaret eder. Yüce Allah bu musallinin yanlış hedefe musallin olduklarını bildirmiştir.

107|5| الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ

5. Ellezîne hum an salâtihim sâhûn(sâhûne).

Kimseler; onlar salâtlarında¹¹⁹ gaflet içindedirler.

¹¹⁹Kur'an'da işaret edilen salât normalde müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşmasıdır. 107:5 ayetinde işaret edilen salât ise hiçbir işe yaramayan, gaflet/aymazlık içinde yapılan salâttır. Ne dediğini bilmeden/anlamadan, alemlere rahmet olan ayetleri papağan gibi tekrar ederek kılınan namaz.

107|6| الَّذِينَ هُمْ يُرَآءُونَ

6. Ellezîne hum yurâûn(yurâûne).

Kimseler; onlar gösteriş yaparlar.

107|7| وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ

7. Ve yemneûnel mâûn(mâûne).

Ve mâni olurlar mâûna¹²⁰.

¹²⁰Her türlü maddi iyilik.

Yüce Allah Maun suresinde bizlere çok büyük bir işaret vermiştir. Musallin kelimesinin her daim iyi bir şeyi işaret etmeyen daha genel bir anlamı olduğunu bu sureden de anlarız. Maun suresinde işaret eden kimseler Kur'an'a musallin değil de onun astından kitaplara musallin olmuş kimselerdir. Bir kuşun jeomanyetik GPS sisteminde bir bozukluk olduğunda bu kuşun tesbihi ve salâtı bu kuşu doğru yola iletmez. Bu kuş musallinden olsa da doğru şeye salla eylemi yapmamış demektir. İnsanlar da akıllarını kullanmadıklarında şeytan öğretileri olan Kur'an'ın astından dini kitaplara musallin olurlar.

Kur'an'ın yerine hadis/söylenti kitaplarına musallin olan kimsenin genel özelliği;

- Yalanlar/inkâr eder/yanlış yönlendirir dini. Yüce Allah'ın biricik İslam dini olan sadece Kur'an yerine uydurulmuş bir din türetir ve buna İslam der. Kur'an'ın bazı ayetlerini yok sayar. Hükmünün hadislerle/söylentilerle düştüğünü iddia eder.
- Kenara iter yetimi. Yetimi kerimleştirmek yani toplumda iyi bir konuma gelmesini sağlayacak eğitim, iş gibi imkanlar sağlamayı düşüneceğine onunla çocuk yaşta evlenme (çocuk yaşta tecavüz) planları yapar. Bu sapkınlığına Muhammed peygamberi de ortak etmek ister. Uydurulmuş hadisler/söylentiler getirir. Hatta şerefli Kur'an'ın bazı ayetlerini eğip bükerek kendi sapkınlığına Yüce Allah'ı da ortak etmek ister.

- Teşvik etmez/motive etmez besini/gıdası/yiyeceği üzerine miskin. Uyduruk hadislerle/söylentilerle Kur'an'da 1/5 olarak işaret edilen zekâtı 1/40 olarak uygulamak ister. Dilencilere 3-5 kuruş vermeyi miskine bakmak sanır.
- Salâtlarında/salla eylemlerinde gaflet/aymazlık içindedir. Salâtları hiçbir işe yaramaz. Ne yaptığını kendisi de tam olarak bilmez. Salât kavramının özünden gaflet/aymazlık içinde salât eder. Salâtında okuduğu ayetlerin ne anlama geldiğini bilmez. Papağan gibi, tekerleme söyler gibi ayetleri okur; musiki gibi ayetleri dinler ve ağlar. Tam bir gaflet içindedir.
- Gösteriş yapar. Uydurulmuş dinini maddi ve manevi bir çıkar aletine dönüştürür. Her fırsatta dini kullanır. Uydurulmuş dine tabi olduğu için öğünür. Kendisini daha üstün görür. Uydurulmuş dininin emrettiği ibadetleri herkes görsün diye açık açık yapar. Amacı elbette ki maddi ve manevi çıkar sağlamaktır.
- Mâni olur her türlü maddi anlamda iyiliğe. İnfak kavramını Kur'an'dan öğrenmediği için ihtiyaç sahipleri için yeterli harcama yapmaz. Kamudan ihtiyaç sahipleri için gitmesi gereken özel bir vergi türü olan sadakadan habersizdir. Yakınlık sahiplerine (kendisinden olana) torpil yaparak kamuya almayı iyi becerir. Kamunun kaynaklarını hak eden değil yakınlık sahiplerine aktarır. Kamudan ihtiyaç sahiplerine gidecek olanı müsriflik yaparak gereksiz şeylerde harcar. Gösterişli binalar yaptırır.

Maun suresinde kınanan kimseler Kur'an yerine hadis/söylenti kitaplarına musallin olan kimselerdir.

Bu konu hakkında daha detaylı bilgi aşağıdaki linkten okunabilir.

[Musallin \(مُصَلِّينَ\) kavramı üzerine analiz](#)

[Salâtle ilgili ayetleri sindire sindire okuyalım. Rabbimizin emrini anlayalım ve hayatımıza geçirelim.](#)

Tekrar edelim; salât bir hedefe yüz çevirmeme, ilgisiz kalmama, kale alma, umursama, kayıtsız kalmama, mühimseme, tepkisiz kalmayarak salât edilen şeyi bir hedef belirleyip onu takip etme, üzerine titremedir. Bir göçmen kuşun kendisine bahşedilen jeomanyetik GPS sistemini takip ederek tüm varlığıyla göç etmesi gibi bir insanın kendisine verilen akıllı kullanarak bir hedefi tüm varlığıyla takip etmesidir. Bir yarış atının öndeki atı hemen arkasından tüm gücüyle takip etmesi gibi kendisine verilen akılla bir hedefi takip etmesidir.

Genel anlamda salâtın ne olduğunu Rabbimiz bize gösterdi. Salât kelimesine yüklenen anlam kavramın ayetteki işareti üzerinden değer kazanır. Bazı ayetlerde insanın insana salâtı şeklinde; Yüce Allah'ın kuluna salâtı şeklinde, meleklerin insana salâtı şeklinde geçer. Ancak salât edilen şey değişse de her geçişte salât kavramının omurga anlamı değişmez. Kur'an'ın bütünü analitik olarak derinlemesine incelendiğinde salât etmenin Kur'an'a olması gerektiği açık ve net olarak görülür. Hatta Yüce Allah'ın Kur'an'a olan bu çok önemli salâtı müminler için vakitli yaptığı da görülür.

Müminlerin ayağa kaldıracakları salât şudur;

Kur'an'a yani Yüce Allah'ın ayetlerine yüz çevirmeme, ilgisiz kalmama, kale alma, umursama, kayıtsız kalmama, mühimseme, tepkisiz kalmayarak Kur'an'ı bir hedef belirleyip onu takip etme, üzerine titremedir. Bir göçmen kuşun kendisine bahşedilen jeomanyetik GPS sistemini takip ederek tüm varlığıyla göç etmesi gibi bir insanın kendisine verilen akıllı kullanarak Kur'an'ı tüm varlığıyla takip etmesidir. Bir yarış atının

öndeki atı hemen arkasından tüm gücüyle takip etmesi gibi kendisine verilen akılla Kur'an'ı ve onun ayetlerini takip etmesidir.

Mutlak ki Kur'an'ı takip etmek için öncelikle Kur'an'ı anlayarak okumak gereklidir. Ayetler üzerinde fikir yürüterek Rabbimizin emirlerini direkt olarak kaynağından öğrenmektir. Kur'an'a yapılan salât Kur'an'ı bir ders kitabı gibi okumak ve çalışmaktır. Kur'an indiğin dönemde Mekke'de yaşayan ilk Müslümanlar Arapça bildikleri için kendi ana dillerinde inmiş olan Kur'an'ı okuduklarında anlıyorlardır. Kur'an'ı anlamak için okuyorlardı. Günümüzde çoğu insan gaflet/aymazlık içindedir. Anlamını bilmeden ayetlerin Arapçasını okuyan/seslendiren veya bir tekerleme gibi tekrar eden bir kimsenin besmele çekmeyi öğrenmiş bir papağandan farklı yoktur. Besmelenin anlamını bilmeden tekrar eden papağana besmele hiçbir fayda etmediği gibi Kur'an ayetlerini tekerleme gibi okuyan kimselere de Kur'an ayetlerinin hiçbir faydası olmaz. Salâtın anlayarak Kur'an okumak, Kur'an çalışmak ve onu takip etmek olduğunun delillerini sunalım;

73 | 20 | إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلُثَيِ اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ مِّنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِمَ أَن لَّنْ نَّحْصُوهُ فَتَابَ عَلَيْكَ فَاقْرَأْ مَا تَبَيَّنَ مِنَ الْفُرْقَانِ عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَّرْضَىٰ وَآخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَنْتَعُونَ مِمَّنْ فَضَّلَ اللَّهُ وَآخَرُونَ يَقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاقْرَأْ مَا تَبَيَّنَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا لِلَّذِينَ تَبَيَّنَ إِلَيْكُم أَنَّهُمْ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

20. İnne rabbeke ya'lemu enneke tekûmu ednâ min suluseyil leyli ve nisfehu ve sulusehu ve tâifetun minellezîne meak(meake), vallâhu yukaddirul leyle ven nehâr(nehâre), alime en len tuhsûhu fe tâbe aleykum, fakreû mâ teyessere minel kur'ân(kur'ânî), alime en seyekûnu minkum merdâ ve âharûne yadribûne fil'ardı yebtegûne min fadlillâhi ve âharûne yukâtîlûne fî sebîlillâhi fakreû mâ teyessere minhu ve ekîmus salâte ve âtûz zekâte ve akridullâhe kardan hasenâ(hasenen), ve mâ tukaddimû li enfusikum min hayrin tecidûhu indallâhi huve hayren ve a'zame ecrâ(ecren), vestagfirûllâh(vestagfirûllâhe), innellâhe gafûrun rahîm(rahîmun).

Doğrusu Rabbin⁴ bilir ki sen kıyam¹⁴³ edersin gecenin üçte ikisinden yakınına; ve yarısında onun (gecenin); ve üçte birinde onun (gecenin); ve bir grup/tayfa (da) seninle birlikte (olan) kimselerden; ve Allah takdir eder/ölçeklendirir geceyi ve gündüzü; bildi ki asla sayamazsınız/kapsayamazsınız onu; öyle ki tevbe³³ etti sizlere; öyleyse okuyun/çalışın kolay geleni Kur'an'dan; bildi ki olacak içinizden hastalar; ve başkaları, darp ederler/vururlar (ayakları) yerde/yeryüzünde; aranırlar/bakınırlar fazlından/lütfundan Allah'ın; ve başkaları, katlederler³⁵ Allah yolunda; öyleyse okuyun/çalışın kolay geleni ondan (Kur'an'dan); ve dikin/ayağa kaldırın salâtı⁵; ve verin zekâtı¹⁰; ve borç verin¹²³ Allah'a; güzel bir borç¹²³; ve taktim ettikleriniz/verdikleriniz hayırdan kendi nefsiniz içindir; bulursunuz onu Allah'ın indinde/katında; o (borç) daha hayırlıdır; ve en büyük bir ecirdir/karşılıktır; ve mağfiret/bağışlanma dileyin Allah'tan; doğrusu Allah Gafûr'dur²⁰; Rahîm'dir².

⁴Efendi, komuta eden.

¹⁴³Yaratılış özelliğinin dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için ayaklanması/hareketlenmesi demektir. İnsanın yaratılış özelliği olan beynin (bedenle veya bedensiz) dikilmesi/ayağa

kalkması; bir amaç için beynin (bedenle veya bedensiz) ayaklanması/hareketlenmesi.

³³*Dönmek, vazgeçmek.*

³⁵*Öldürmek, savaşmak, zor duruma sokmak, aşırı derecede rahatsız etmek, zarar vermek.*

⁵*Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).*

¹⁰*Arınma; her türlü kazançtan toplumun hakkını verme. Kazancın arınması-vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.*

¹²³*Yüce Allah'ın kendisine yazmış olduğu şeyleri O'nun adına yapmak. Örnek; açlık çeken bir kimseyi Yüce Allah adına doyurmak.*

²⁰*Bağışlayan.*

²*Yüce merhameti tecelli ettiren/ortaya koyan/vücut bulduran.*

Bu ayet gerçekten önemli bilgiler sunar. Muhammed peygamberin gecenin yani Güneş batmasından doğmasına kadar olan sürenin bazen 2/3'üne kadar, bazen 1/2'sinde, bazen 1/3'ünde yatmadığını, uyumadığını yani uyanık olarak ayakta kaldığını anlıyoruz. Resulle birlikte bir grup insanın da aynı şekilde yatmadığını anlıyoruz. Muhammed peygamber ve onunla birlikte olan insanlar yatıp uyumak yerine ne yapıyorlar? Bu sorunun cevabını Rabbimiz ayette vermektedir. "Öyleyse okuyun/çalışın kolay geleni ondan (Kur'an'dan)" geçişi bizlere şüphe bırakmayacak şekilde resulün/elçinin ve onunla birlikte olan kimselerin uyumak yerine uyanık kalarak/ayakta kalarak Kur'an okuduklarını, Kur'an öğrendiklerini, Kur'an çalıştıklarını gösterir. Ayete geçen kıyam kelimesinin günümüzde insanların kıldıkları namazdaki ayakta durmasıyla ilgisi yoktur. Muhammed peygamber saatler boyunca ayakta durmuştur, hiç oturmamıştır demek asla değildir. İşaret edilen şey beynin ve bedenin dik olmasıdır; uyanık ve dinç olmasıdır.

Kolay geleni ne demek?

Kur'an'ın bazı ayetleri muhkemdir; bazı ayetleri ise müteşabihtir. Müteşabih demek benzer anlamlı ayetler demektir. Bu ayetleri ancak ilimde derinleşenler anlarlar. Muhkem ayetlerse tek bir anlamı olan ve ilimde derinleşmemiş olsa bile herkesin kendi kapasitesine göre anlayabileceği ayetlerdir. Anlaması kolay ayetlerdir. İşte Yüce Allah kolay gelen ayetlerin okunmasını işaret ederek herkesin kapasitesine uygun olan, kolay anlaşılabilen ayetleri okumasını istemiştir. Kur'an herkesin kapasitesine göre vereceğini verir. Herkes kapasitesine göre Kur'an'dan alacağını alır.

Müminler üzerine emredilen vakitli salât Kur'an okumak; Kur'an çalışmak ve Kur'an'ı takip etmektir.

Salât o kadar önemlidir ki Yüce Allah bu eylemi vakte bağlamıştır. Aşağıdaki ayet o kadar önemlidir ki salâtın ne olduğuna dair büyük bir işaret sunar. Vakitli olarak yapılan salâtın bir kitabı/Kur'an'ı anlayarak okumak ve akılla ona tabi olmak olduğunu işaret eder.

فَإِذَا قُضِيَتْ الصَّلَاةُ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَمًا وَفُغُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْفُورًا

103. Fe izâ kadaytumus salâte fezkurûllâhe kıyâmen ve kuûden ve alâ cunûbikum, fe izatma'nentum fe ekîmus salât(salâte), innes salâte kânet alâl mu'minîne kitâben mevkûtâ(mevkûten).

Öyle ki, tamamladınız zaman salâtı⁵; öyle ki zikredin/hatırlayın Allah'ı kıyam¹⁴³ halindeler (olarak) ve oturan (olarak) ve yanlarınız üzerine (yatar halde); öyle ki sakinleştiğiniz zaman; öyle ki doğrultun/dikleştirin/ayağa kaldırın salâtı⁵; doğrusu salât⁵ oldu müminler²⁷ üzerine vakitli bir kitap.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁴³Yaratılış özelliğinin dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için ayaklanması/hareketlenmesi. İnsanın yaratılış özelliği olan beynin (bedenle veya bedensiz) dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için beynin (bedenle veya bedensiz) ayaklanması/hareketlenmesi.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

²⁷İtimat eden/emin olan. Yüce Allah'ın varlığına O'nun evren kitabını okuyarak delillerle tanık/şahit olan. Kur'an'ın ilâhi olduğuna kanıtlarla kanaat getirmek ve Kur'an'a itimat etmek/güvenmek.

أَتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ

45. Utlu mâ ûhiye ileyke minel kitâbi ve ekîmis salât(salâte), innes salâte tenhâ anil fahşâi vel munker(munkeri), ve le zikrullâhi ekber(ekberu), vallâhu ya'lemu mâ tasneûn(tasneûne).

Oku vahyedileni sana kitaptan; ve dik/ayağa kaldır salâtı⁵; doğrusu salât⁵ engeller/men eder fahşâttan⁸¹; ve münkerden⁸²; ve mutlak ki zikri⁷⁸ Allah'ı en büyüktür; ve Allah bilir ürettiklerinizi.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi

yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

⁸¹Vahşetten/fuhuştan/ahlaksızlıktan.

⁸²İğrençleştirilmiş/çirkinleştirilmiş.

⁷⁸Hatırlatma, öğüt. Kur'an da bir zikirdir. Yüce Allah'ı ile bilinçlerimizin arşta yapmış olduğu antlaşmayı bizlere hatırlatır.

35 | 29 | إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ

29. İnnellezîne yetlûne kitâballâhi ve ekâmûs salâte ve enfekû mimmâ rezaknâhum sirren ve alâniyeten yercûne ticâreten len tebûr(tebûre).

Doğrusu kimseler okurlar Allah'ın kitabını; ve diktiler/ayağa kaldırdılar salâtı⁵; ve infak⁶ ettiler rızıklandığımızdan onları; sırlı şekilde/gizlice; ve alenen/bildirerek; umarlar bir ticaret; asla perişan olmaz.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

⁶Affedilen, gönülden kopan, temiz ve güzel şeylerden ihtiyaç sahipleri için harcama.

Salât vakitli olarak yapılır ve müminler/itimat edenler/emin olanlar üzerinedir. Yüce Allah'ın müminler üzerine bir emridir. Salâtın vakitleri konusunda ilerleyen sayfalarda Rabbimizin işaretlerini takip ederek bilgi vereceğiz.

Yüce Allah 4:103 ayetinde salâtın ne olduğu ile ilgili muhteşem bir işaret vermiştir. 'Doğrusu salât oldu müminler üzerine vakitli bir kitap.' 'innes salâte kânet alâl mu'minîne kitâben mevkûtâ.' buyrulmuştur. Bu geçişle salâtın müminler üzerine yazılmış vakitli bir görev olduğu anlaşılabilir elbette. Doğrudur. Ancak Kur'an'da geçen 'kitâben' 'bir kitap' kelimesi detaylı incelendiğinde işaret yakalanır. 'Kitâben' 'bir kitap' kelimesinin direkt olarak Kur'an'ın bizzat kendisi için kullanıldığını 21:10 ve 39:23 ayetlerinden anlarız.

21:10 Ant olsun indirdik sizlere bir kitap (Kur'an); içindedir onun bir zikir/hatırlatma sizlere; öyleyse akletmez misiniz?

39:23 Allah indirdi en güzelini sözün/hadis; bir kitap (olarak); birbirine benzer, çift/ikili; ürperir ondan derileri Rablerine haşyet/huşu duyan kimselerin; sonra yumuşar derileri ve kalpleri Allah'ın zikrine (Kur'an'a); işte bu kılavuzdur Allah'ın; doğru yola iletir onunla dilediği kimseyi; ve kimi saptırırsa Allah öyle ki olmaz ona hiçbir kılavuz.

Ayrıca 35:40 ve 43:21 ayetlerinde de Kur'an'a işaret vardır.

Devam edelim;

Bir kitabı dinleyen kimseler üzerinden verilen mesaj; bir kitap=Kur'an

46:29 Ve yönlendirdiğimiz zaman sana bir grup/bir birlik cinlerden/bilindik olmayanlardan/oralı olmayanlardan/yabancılarından; dinlerler (-diye) Kur'an; öyle ki ne zaman eriştiler ona (Kur'an'a); dediler: "Kulak verin/sessizce dinleyin"; öyle ki ne zaman tamamlandı o (Kur'an'ın dinlenmesi) döndüler kavimlerine uyarılar (olarak).

46:30 Dediler: "Ey kavmimiz! Doğrusu biz, dinledik bir kitap; indirildi Musa'dan sonra; doğrularak tasdikleyen iki elinin arasındakini; doğru yola kılavuzlar (kitap), hakka/gerçeğe; ve dosdoğru/kıyam olmuş/dikleşmiş bir tarikata/yola.

46:29 ve 46:30 ayetlerinden yabancı bir grubun/bir birliğin Muhammed peygamberimize yönlendirildiğini anlarız. Bu kimseler mutlak ki uzun bir yoldan gelmişlerdir. Amaçları Kur'an'ı dinlemek ve bu kitabın ilâhi olup olmadığına karar vermektir. Ayetlerden bu kimselerin tüm Kur'an'ı dinlediklerini anlarız. Mutlak ki tüm Kur'an'ı dinlemeleri günler belki de haftalar almıştır. Bu yabancı kimselerin müminlerin üzerine vakitli bir kitap olan salâtlara katıldıkları rahatlıkla söylenebilir. Bu kimselerin Kur'an'ı dinleyerek anladıkları ortadadır. Çünkü kavimlerine döndüklerinde Kur'an'ın yaptığı uyarıları kendi kavimlerine bildirmişlerdir.

Bu da bize müminlere/itimat edenlere/emin olanlara belirli vakitlerde bir kitap olan Kur'an'ı anlayarak okumaları ve onun öğretilerine salla eylemi yapmalarının emredildiğini gösterir. Hiç şüphe yoktur ki salla eylemi Kur'an'a yapılacaktır. Göçmen kuş kendisinin salâtı olan jeomanyetik GPS yönelmesiyle hedefi için uçuyorsa bir mümin de kendi jeomanyetik GPS sistemi olan aklını kullanarak Kur'an'a doğru uçacaktır; koşacaktır. Müminlerin gerçek salâtı budur. Müminlerin gerçek salâtı belirli vakitlerde Kur'an'ı okumak, Kur'an'ı öğrenmek, Kur'an'ı bir ders kitabı çalışır gibi çalışmaktır. Müminler için salât=Kur'an'ı hemen arkasından akılla takip etmektir.

29:45 ve 35:29 ayetlerinde salâtın dikilmesi ve ayağa kaldırılması öncesi Kur'an okumaya bir işaret yapılması da anlamlıdır. 4:103 ayetinde "tamamladınız zaman salâtı; öyle ki zikredin/hatırlayın Allah'ı" buyrulması bizlere insanların salât tamamlandıktan sonra dağılıp normal hayatlarına döneceklerini gösterir. Ancak her koşulda Yüce Allah ve onun ayetleri olan Kur'an anılacaktır.

[Salât Yüce Allah'ın zikri yani kutsal kitapları için yapılır.](#)

20 | 14 | إِنِّى أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِى وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِى

14. Innenî enallâhu lâ ilâhe illâ ene fa'budnî ve ekimis salâte li zikrî.

Doğrusu ben; benim Allah; yoktur ilah benim dışında; öyle ki kulluk⁴⁶ et bana; ve dik/ayağa kaldır salâtı⁵; zikrim (Kur'an) için.

⁴⁶Köle olmak/dini hüküm koyucu olarak sadece Yüce Allah'ı bilmek. Sadece O'na tapınmak. O'nun astından ilahlar edinmemek. Yüce Allah'ın kelamı olan sadece Kur'an'ın hükümlerine tabi olmak.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın

tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

Bu ayet gerçekten muhteşem bir işaret verir. Salâtın ne için yapılması gerektiğini Yüce Rabbimiz 20:14 ayetinde bildirmiştir. Salât Yüce Allah'ın zikri için yapılır. Ayette geçen 'لِذِكْرِي' (li zikrî) kelimesi tıpatıp olacak şekilde, aynı hareketlerle sadece bu ayette geçer. 'Zikrim için' demektir. Ayette Yüce Allah'ın Musa peygambere verdiği emir nettir. Yüce Allah'a kulluk edilecek. Sadece O'na kul olunacak ve salât ayağa kaldırılacaktır. Salâtın amacı da Yüce Allah'ın zikri için olacaktır. Bu zikir hiç kuşku yoktur ki kutsal kitaplardır. Yüce Allah 15. surenin ilk ayetlerinde bizlere zikrin indirilen kutsal kitap yani Kur'an olduğunu açıkça bildirmektedir.

15:1 A-L-R; şu; ayetleridir kitabın; ve Kur'an'ın; apaçık.

15:6 Ve dediler: "Ey kendisine zikir/hatırlatma (Kur'an) indirilen kimse! Doğrusu sen mutlak mecnunsun/aklı gizlenmişsin."

15:9 Doğrusu biziz; biz indirdik zikri/hatırlatmayı (Kur'an'ı); ve doğrusu biziz ona (zikre/hatırlatmaya/Kur'an'a) mutlak koruyucular.

Anlınız ki salât zikir/hatırlatma için yani Kur'an için yapılacaktır.

[Kur'an'a sımsıkı yapışanlar; Kur'an'a sımsıkı tutunanlarla salâtın ilgisi nedir?](#)

7 | 170 | وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِالْكِتَابِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ

170. Vellezîne yumessikûne bil kitâbi ve ekâmus salâte innâ lâ nudîu ecrel muslihîn(muslihîne).

Ve kimseler; sımsıkı sarılırlar/yapışırklar kitaba (Kur'an'a); ve dikerler/ayağa kaldırırlar salâtı⁵; doğrusu biz; zayi etmeyiz muslihlerin³⁰ ecrini/karşılığını.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

³⁰Sâlih işler yapan. Sâlihâtı (düzeltici-iyileştirici-barışa yönelik işler) yapan.

7:170 ayeti bizlere büyük bir işaret sunar. Kur'an'a sımsıkı yapışmak bireysel olarak elbette çok önemlidir. Ancak ayete göre yeterli değildir. Ayrıca salâtı da ayağa kaldırmak, dikmek gereklidir. Kendisi bir musallin olan kimse yani Kur'an'ı sımsıkı, hemen arkasından takip eden kimse bu salâtını topluma da yansıtmalıdır. Toplumda Kur'an'ı yakından takip etmeyi (salâtı) domine edecek faaliyetler yapmalıdır.

[Kitap ehlinde bir topluluğun geceleri yüce Allah'ın kitabını okuması; secde edip teslim olması.](#)

3 | 113 | لَيْسُوا سَوَاءً مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ آنَاءَ اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ

113. Leysû sevâ'(sevâen), min ehli kitâbi ummetun kâimetun yetlûne âyâtillâhi ânâel leyli ve hum yescudûn(yescudûne).

Aynı değillerdir kitap ehlerinden¹³⁵ bir ümmet/topluluk; kıyam¹⁴³ eden; okurlar ayetlerini Allah'ın gece zamanları; ve onlar secde¹² ederler.

¹³⁵Hristiyanlar ve Yahudiler başta olmak üzere Kur'an öncesi kendilerine kitap verilmiş olan topluluklar.

¹⁴³Yaratılış özelliğinin dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için ayaklanması/hareketlenmesi. İnsanın yaratılış özelliği olan beynin (bedenle veya bedensiz) dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için beynin (bedenle veya bedensiz) ayaklanması/hareketlenmesi.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

Bu ayetten net bir şekilde anlarız ki geceleri ayakta olan yani uyumayan/yatmayan bir grup vardır. Bu insanlar geceleri ne yapıyorlarmış? Yüce Allah'ın ayetlerini okuyorlarmış. Çok net bir işaret. Demek ki gündüzün iki yanında olan, gecenin yakınlarında yapılan vakitli salâtta sadece Kur'an okunur. Kur'an öğrenilir, Kur'an çalışılır. Kur'an dersleri yapılır.

Müminler için vakitli olan, vakte bağlanmış olan salât ne zaman yapılır?

11 | 114 | وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفَيْ النَّهَارِ وَزُلْفًا مِّنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرَى لِلذَّكْرَيْنِ

114. Ve ekimis salâte tarafeyin nehâri ve zulefen minel leyl(leyli), innel hasenâti yuzhibnes seyyiât(seyyiâti), zâlike zikrâ liz zâkirîn(zâkirîne).

Ve dik/ayağa kaldır salâtı⁵ iki tarafında gündüzün; ve yakınlarında gecenin; doğrusu güzellikler giderir rezillikleri/iğrençlikleri; işte bu bir zikirdir/hatırlatmadır hatırlayanlara.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

17 | 78 | أَقِمِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْءَانَ الْفَجْرِ إِنَّ الْقُرْءَانَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا

78. Ekimis salâte li dulûkiş şemsi ilâ gasakıl leyl ve kur'ânel fecr(fecri), inne kur'ânel fecri kâne meşhûdâ(meşhûden).

Dik/ayağa kaldır salâtı⁵; Güneş'in batmasından gecenin karanlığına; ve fecrin⁵⁵ toplanması (da); doğrusu fecrin⁵⁵ toplanması oldu bir tanık/şahit olunan.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

⁵⁵Şafak/tanyeri/seher.

58. Yâ eyyuhellezîne âmenû li yeste'zinkumullezîne melekete ymânukum vellezîne lem yeblugûl hulume minkum selâse merrât(merrâtin), min kabli salâtil fecri, ve hînetedaûne siyâbekum minez zahîrat(zahîrati), ve min ba'di salâtil işâi, selâsu avrâtin lekum, leyse aleykum ve lâ aleyhim cunâhun ba'de hunn(hunne), tawwâfûne aleykum ba'dukum alâ ba'd(ba'dın), kezâlike yubeyyinnulâhu lekumul âyât(âyâti), vallâhu alîmun hakîm(hakîmun).

⁴⁷*Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.*

⁵⁵*Şafak/tanyeri/seher.*

⁵⁶Güneş'in batmasıyla başlar. Gecenin tam kararmasıyla biter.

⁹*Bilge/bilgelikle hükmeden.*

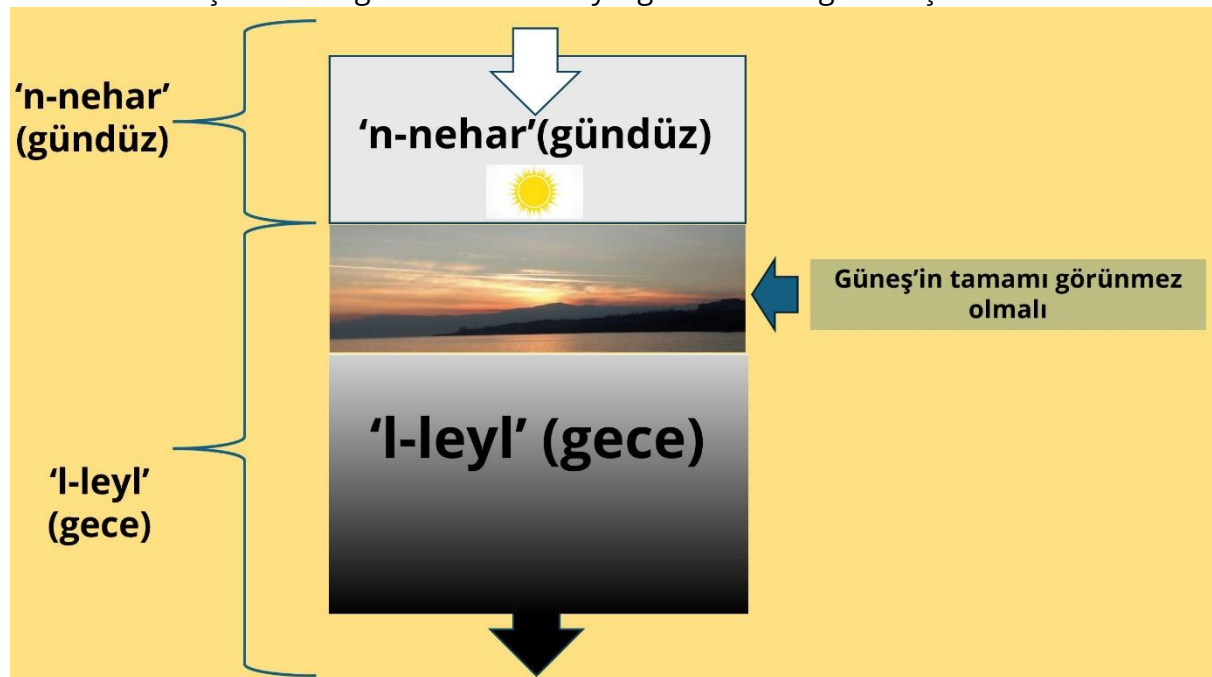
2 vakit salât vardır. Nokta.

- Sabah salâtı (fəcir/şafak/tanyeri/seher salâtı ('salâtil fecr'))
- Akşam salâtı ('salâtil işâ')

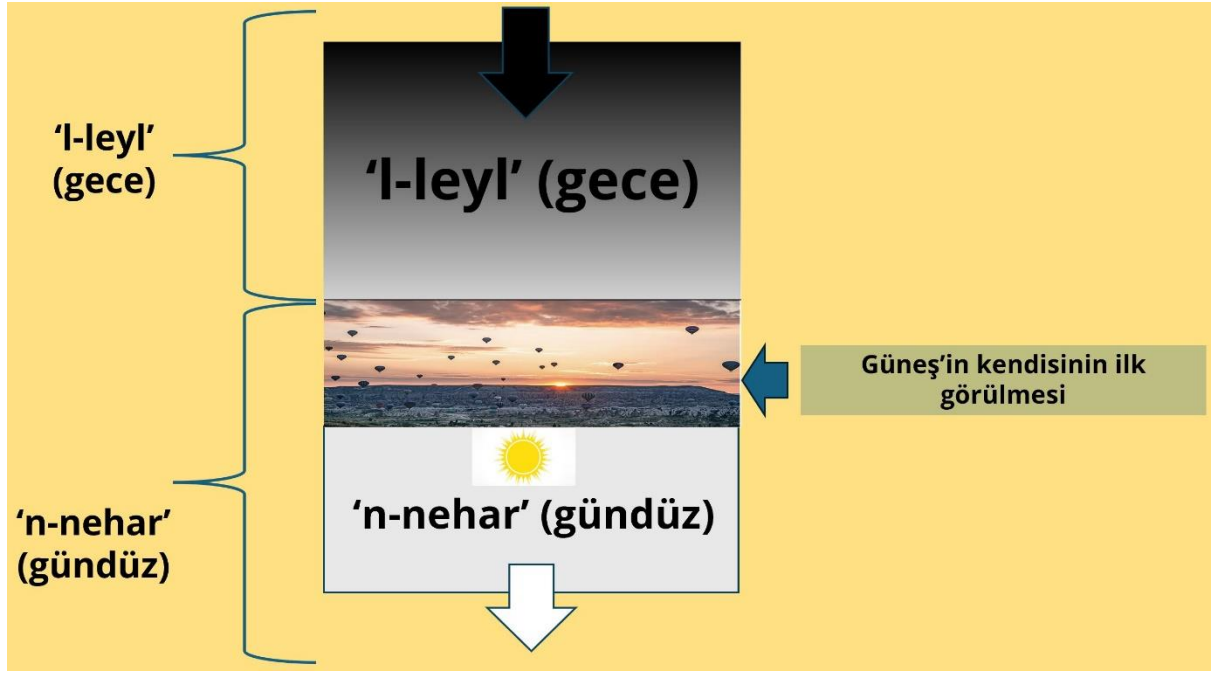
Öğle salâtı olmuş olsaydı Rabbimiz bize o salâtı da ismiyle bildirirdi. Ama bunu yapmadı. Ayette sadece öğleni işaret etti. Salâtı işaret etmedi. Bu nedenle kafadan bir de öğle salâtı çıkarmak Yüce Allah'ın ayetlerine kâfirlik etmek olacaktır. Bu iki salâtın ne zaman yapılması gerektiğini de 11:114 ve 17:78 ayetlerin açık ve net olarak bildirmiştir.

Kur'an'ın kavramlarını iyi anlamamız gereklidir. Yoksa Yüce Rabbimizin mesajını tam olarak iyi anlayamayız. Kur'an'da bir gün gündüz 'nehâr' ve gece 'lejl' olarak ikiye ayrılır. Gündüzün ve gecenin farklı kısımları farklı kavramlarla işaret edilebilir. Ancak nettir ki Güneş'in batmasıyla (Güneş'in kendisinin ufukta tam olarak görünmez olmasıyla) gündüz biter gece başlar ve Güneş'in doğmasıyla (Güneş'i kendisinin bir kısmının bile olsa görünür olmasıyla) birlikte gece biter gündüz başlar.

Resim X. Güneş'in ufukta görünmez olmasıyla gündüz biter gece başlar.

Resim X. Güneş'in kendisinin ilk kez görülmesiyle gece biter gündüz başlar.

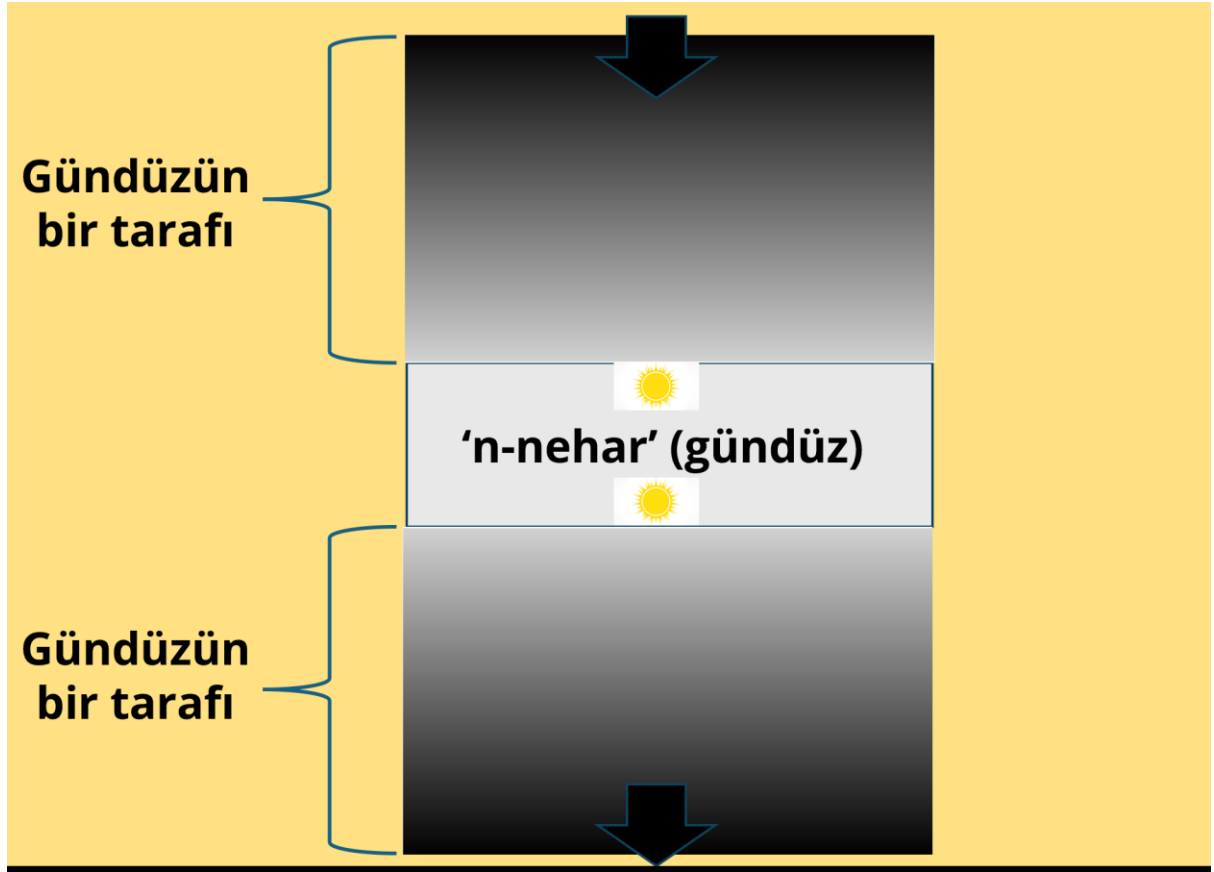

Tekrar edelim; Güneş’in direkt olarak kendisinin bir kısmının ilk görülmesiyle birlikte gündüz başlar; Güneş’in direkt olarak kendisinin ufukta tamamen kaybolmasıyla birlikte gece başlar.

Gündüzün iki tarafı neresi olur?

Arapça taraf kelimesi etraf kelimesinin tekilidir. İşaret ettiği şeyin haricinde başlar. Bir masanın iki tarafı denildiğinde masa dışındaki alan işaret edilmiş olur. Gündüzün iki tarafı olan yerler de gündüzü içermez. Gecedeki yerler olmalıdır.

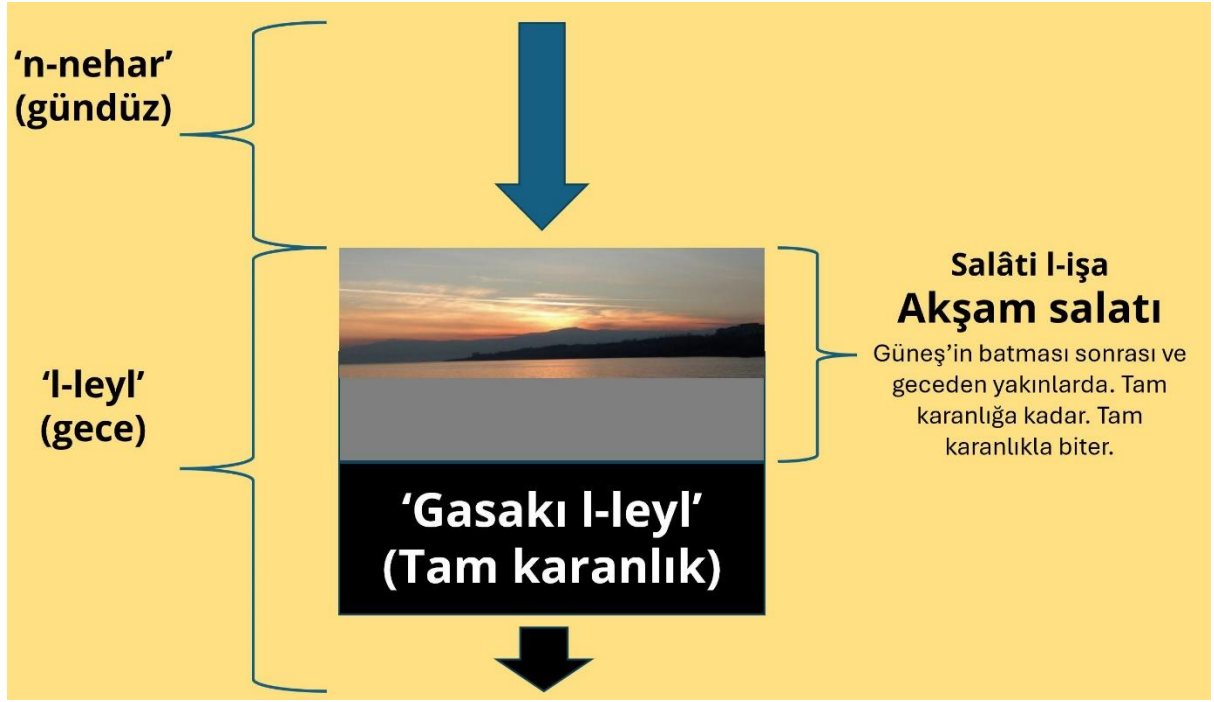
Gündüzün iki tarafı aşağıda gösterilmiştir. Güneş’in doğmasından önceki zamanlar ve Güneş’in batmasından sonraki zamanları kapsar. Sabah salâti ‘salâtil fecr’ ve akşam salâti ‘salâtil işâ’ olarak bu vakitlerde yapılmalıdır.

Arapça 'vav' bağlacı Türkçedeki gibi her zaman farklı bir şeyi işaret etmez. Vurgulama amaçlı olarak da kullanılır. Kur'an'ın gece-gündüz kavramına göre gündüzün iki tarafı zaten gecedendir. Yüce Allah'ın ayrıca 've yakınlarında gecenin' buyurması bu iki salâtın gecenin gündüze yakın olan iki tarafından yapılacağını vurgulamak içindir. Nitekim de Yüce Allah'ın salâtın süresini bildirmesiyle analizimizin doğru olduğu ortaya çıkar. Salâtın gündüzün iki tarafında, gecenin gündüze yakın olduğu zamanlarda yapılması gerektiğini Rabbimiz bizlere bildirdi. Ancak salâtın ne kadar süre yapılacağını nasıl bileceğiz? Yüce Allah'ımız onun bilgisini de muhteşem bir şekilde bizlere bildirmiştir. 17:78 ayeti büyük bir işaret sunar;

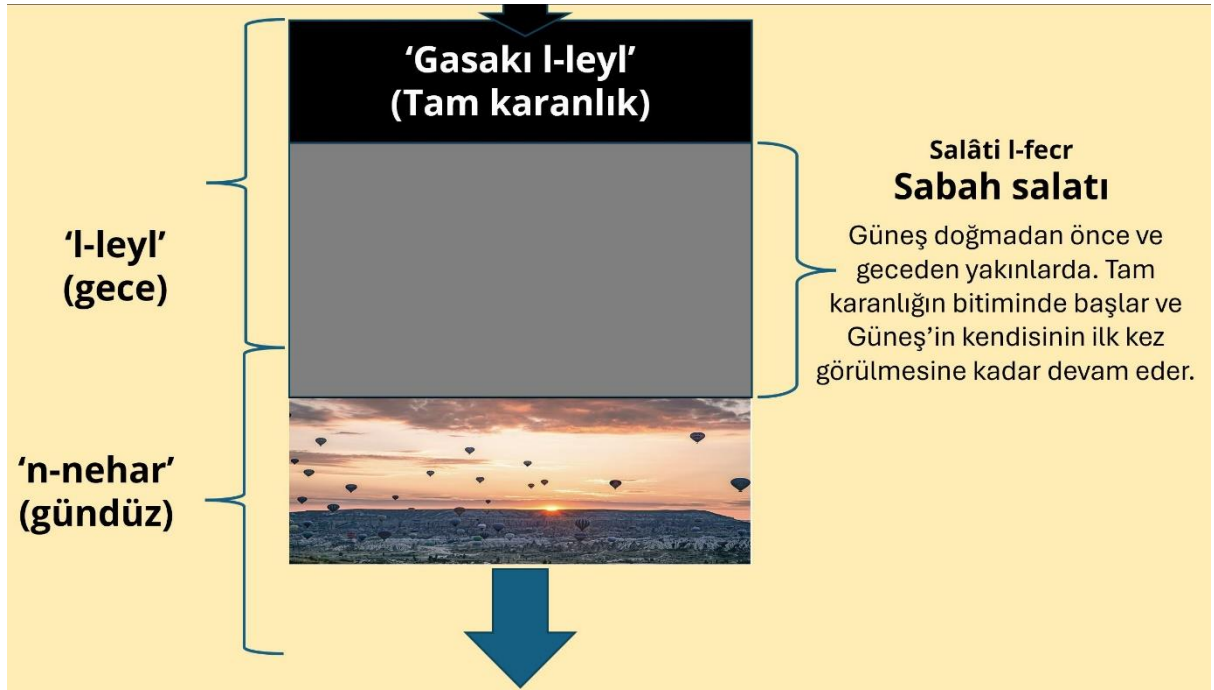
"Dik/ayağa kaldır salâtı; Güneş'in batmasından gecenin karanlığına" buyrulmuştur. Demek ki Güneş'in batmasıyla başlayan salât gecenin karanlığına kadar devam edecektir. 'Gasakıl leyli' gece karanlığı demektir. Karanlığın tam olarak çöktüğü zamandır. Demek ki akşam salâtı Güneş'in tam batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasına kadar devam eder. Tam karanlık tüm gece boyunca devam ettiği için Yüce Allah'ın tam karanlığın başladığı anı bitiş olarak işaret ettiği anlaşılır. Demek ki tam karanlık çöktüğünde salât bitirilir.

Resim X. Akşam salâtı zamanları; Güneş'in batması sonrası ve geceden yakınlarda. Tam karanlığa kadar. Tam karanlıkla biter.

Sabah salâtı için de aynı durum söz konusudur. Tam karanlığın sonunda sabah salâtı başlar ve Güneş'in doğumuna kadar devam eder.

Resim X. Sabah salâtı vakti; Güneş doğmadan önce ve geceden yakınlarda. Tam karanlığın bitiminde başlar ve Güneş'in kendisinin ilk kez görülmesine kadar devam eder.

Bu durumda "Ve dik/ayağa kaldır salâtı iki tarafında gündüzün; ve yakınlarında gecenin" ayeti daha iyi anlaşılır. Bu ayeti yanlış anlayarak bir de yatsı namazının olduğu iddia edenler olmuştur. Ancak bu durum doğru değildir. Güneş battıktan sonra bir salât

edilecek; kısa biri süre ara verildikten sonra yatsı salâta için tekrar çağrı yapılacak diye bir şey asla söz konusu olmaz. Ayette işaret edilen 'yakınlarında gecenin' zamanı akşam için Güneş'in batmasıyla tam karanlık çökme arasını ve sabah için tam karanlığın son anıyla Güneş'in doğma arasındaki süreyi kapsar. Kısacası gecenin gündüze yakın taraflarını işaret eder.

Sabah salâtı için tam karanlıkta kalkılmalıdır. Ayette "ve fecrin/şafağın/tanyerinin/seherin toplanması (da); doğrusu fecrin/şafağın/tanyerinin/seherin toplanması oldu bir tanık/şahit olunan." buyrulmuştur. Demek ki sabah salâtı için kalkanlar karanlığın içinde fecrin/seherin/şafağın yavaş yavaş toplanmasına tanık olunabilecek bir vakitte ayakta olmalıdır. Sabah salâtının bitişi Güneş'in doğması öncesine kadar devam eder.

Göçmen kuşların salât döngüsünün yıllık olduğunu ve bu döngü içinde 2 kez salât ettiklerini daha önceki konularımızda incelemiştik. Müminlerin salât döngüsünün günlük olması ve bu döngüde iki vakitte salât emri verilmesi ne de muhteşem bir işaret değil mi?

Salâtın süresi var mı? Salât kaç rekattır?

Yüce Allah'ın biricik Kur'an'ını fikir yürüterek, derinlemesine düşünerek okumayanlar bu soruyu ağızlarına pelesenk ederler ve "Bakın! Sizler sadece Kur'an diyorsunuz. Ancak Kur'an'da salâtın kaç rekât olduğu bile yazmıyor. Nasıl kılınacağı yazmıyor." derler. Kur'an yetersizdir demeye cesaret edemezler de onun yerine resul onu açıklar gibi uyduruk bir şey söylerler. Oysa Yüce Rabbimiz dinini eksik bırakmaz. Kemale erdirdim sizlere; tamamladım sizlere dinimi buyurması boşuna elbette değildir. Yüce Rabbimizin ayetlerinden anlıyoruz ki salâtta rekât diye bir şey yoktur. Rekât kavramı diye bir şey zaten Kur'an'da yer almaz. Yüce Rabbimizin Kur'an'da zikretmediği bir şey de gerçek Müslümanları ilgilendirmez. Gerçek Müslümanlar sadece Kur'an'da geçenler üzerinden ilerler. Salât Kur'an öğrenip ona yönelme dersidir. Bu dersin süresi de yukarıdaki ayetlerde bildirilmiştir. Tekrar edelim;

Sabah salâtı; gece halen tam karanlıkken kalkılır. Ufukun ilk aydınlanmaya başlamasına tanık olunur. Salâta yani Kur'an okumaya, anlamaya, çalışmaya başlanır. Salât Güneş'in doğumundan önce bitirilir.

Akşam salâtı; Güneş battıktan sonra salâta başlanır. Havanın tam kararmasıyla salât bitirilir.

Kur'an'da iki vakit salât isimleriyle birlikte emredilmişken insanlar neden ayrıca öğle, ikinci ve yatsı namazı gibi şeyler türettiler? Bunun nedeni hiç şüphesiz Kur'an haricinde dinde söylentilere/hadiseler tabi olduğu içindir. Kur'an'ın açık hükmü varken kimin haddinedir ki salâtı 5 vakte çıkaracak? Sayıyı artıracak ancak içeriği boşaltacak. Resul dedi ki uydurmasyonlarıyla Yüce Rabbimizin salâtını bile bozdular. Kur'an'daki tesbih kavramının anlamını saptırarak salât kavramının içine boca ettiler. İnşAllah ilerleyen sayfalarda tesbih kavramının da ne olduğunu yine şerefli Kur'an'ınızdan öğreneceğiz.

Kutuplarda yaşayanlar salâtın vakitlerini nasıl bilecek?

Kur'an'ın ilâhi olmadığını düşünen bazı kimseler Kur'an'ın evrensel işaretler yerine sadece Mekke ve çevresindeki şartlara göre hüküm içerdiğini söylerler. Bu söylemleri aslında doğrudur. Yüce Allah'ın şerefli Kur'an'ı MS 610-633 yılları arasında indi ve indiği kişi Muhammed adında bir insandı. Kendisi Arap kökenli ve ana dili de Arapçaydı. Bu nedenle Kur'an Arapça olarak indi. O dönemde o bölge ve çevresindeki insanları ilgilendiren konulara da Kur'an tepkisiz kalmadı. Ancak bu durum Kur'an'ın evrensel

olmadığına asla bir delil olmaz. Çünkü Kur'an bir örneklem üzerinden genele yani tüm insanlara mesajlar verir. Dünya üzerindeki tüm toplulukların gelenek ve görenekleri Kur'an'da konu edinilse Kur'an belki de 100 cilt olacaktır. Bu nedenle bir toplumun örnek alınarak bu toplum üzerinden evrensel mesajlar verildiğini görmekteyiz. Bu nedenle Kur'an'ın evrensel olan kavramları evrensel şartlara göre uyum sağlamalıdır ki bunu sağladığını aşağıda çok net göreceğiz inşAllah.

Kutuplarda yaşayan bir kimse nasıl salât edecek? Ya da uluslararası uzay istasyonunda bulunan bir astronot nasıl salât edecek? Kutuplarda 6 ay gece (Güneş hiç doğmuyor), 6 ay gündüz (Güneş hiç batmıyor) olmaktadır. Uzay istasyonu dünyanın etrafını bir günde 15,6 kez dönmektedir. Güneş uzay istasyonunda yaşayan kişilere göre bir günde yaklaşık 15 kez doğup, 15 kez batmaktadır. Bu insanlar nasıl salât edecek? Anlaşmazlığa düştüğünde Kur'an'a gidilmesi gerektiği Yüce Allah tarafından bildirilmiştir.

42:10 Ve kendisinde ihtilafa/anlaşmazlığa düştüğünüz bir şeyden; öyle ki hükmü onun Allah'adır; işte sizlere Allah; Rabbim!; O'na tevekkül ettim ve O'na sürekli dönerim.

Anlaşmazlığı çözerek çözüm üretmek için o durumlarda öncelikle Kur'an'da ilgili bir hüküm var mı diye bakılır. Kur'an'da konu ile direkt olarak bir hüküm yoksa Yüce Allah onu affetmiş olduğu için evrensel akıl ve mantık ile hüküm verilir. Kutuplarda ya da uluslararası uzay istasyonunki gibi gece ve gündüzün özelliğini kaybetmiş olduğu yerlerde salât veya oruç gibi gündüze ve geceye bağlanmış ibadetler Kur'an'da gece ve gündüzle eşleşmiş olan başka kavramlara göre yapılmalıdır.

Kur'an'a baktığımızda işareti hemen görürüz.

10:67 O (Allah); ki yaptı sizlere geceyi sükûnet bulmanız için onda (gecede); ve görüş sağlayan gündüzü; doğrusu bundadır mutlak ayetler; bir kavim/toplum için; işitirler.

27:86 Görmezler mi? Ki biz yaptık geceyi sükûnet bulmaları için onda (gecede); ve görüş sağlayan gündüzü; doğrusu bundadır mutlak ayetler bir kavim/toplum için; iman ederler.

28:73 Ve rahmetinden; yaptı sizlere geceyi ve gündüzü; sükûnet bulmanız için onda (gecede); ve aramanız için O'nun lütfundan; ve belki onlar şükrederler.

40:61 Allah ki yaptı sizlere geceyi sükûnet bulmanız için onda (gecede); ve görüş sağlayan gündüzü; doğrusu Allah mutlak sahibidir bir lütuf insanlara karşı; fakat insanların çoğu şükretmezler.

Yukarıdaki ayetler dikkatli olarak okunduğunda Yüce Allah'ın gündüzü Allah'ın lütfundan rızık arama, çalışma, ev geçindirmek için mücadele, iş-güç gibi aktiviteler ile eşleştirdiği; geceyi de dinlenme-uyuma, aile fertleri ile vakit geçirerek dinginlik/sükûnet kazanma gibi aktiviteler ile eşleştirdiği ortadadır.

Gündüz= Allah'ın lütfundan rızık arama, çalışma, ev geçindirmek için mücadele, iş-güç gibi aktiviteler için vakitler

Gece= Dinlenme-uyuma, aile fertleri ile vakit geçirerek dinginlik kazanma gibi aktiviteler için vakitler

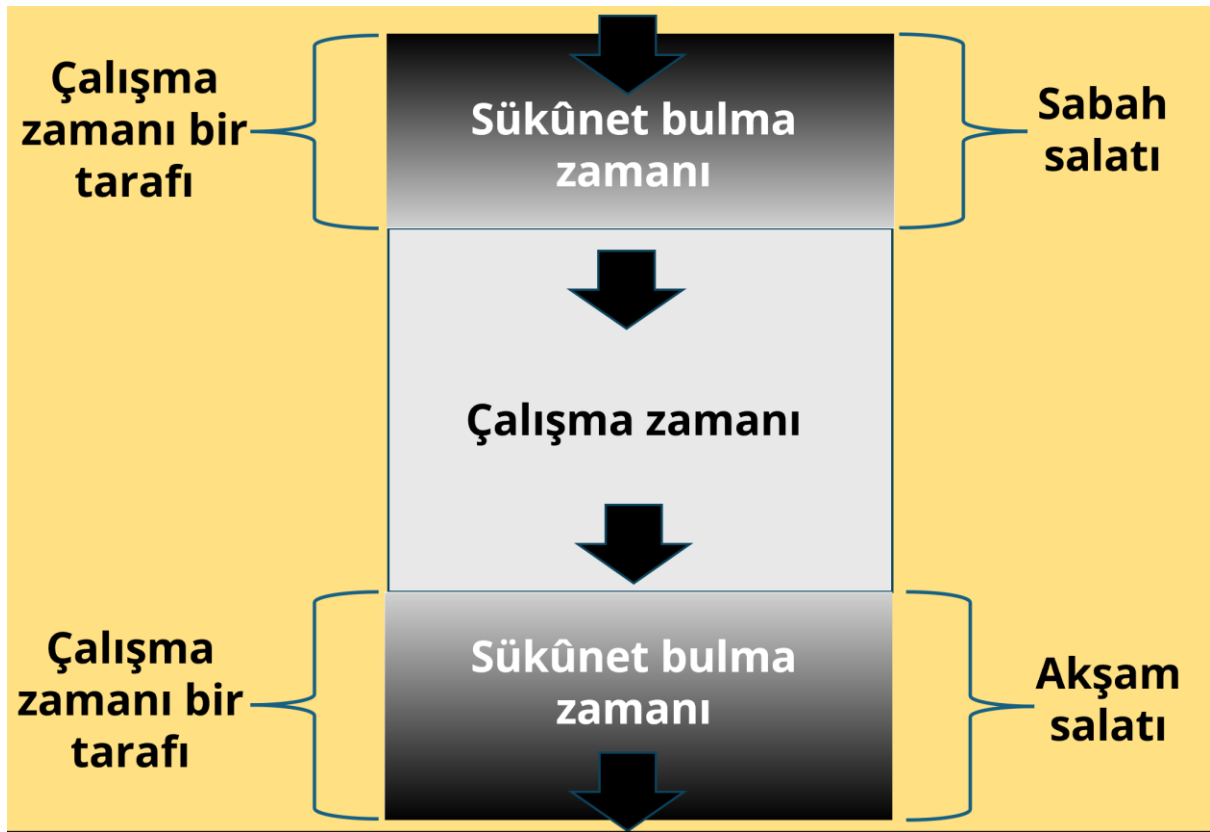
Gündüzün ve gecenin özelliğini kaybettiği durumlarda (Örneğin: kutuplarda veya uzay istasyonunda) Yüce Allah'ın onları eşleştirdiği kavramlara bakmamız çok mantıklı ve akıllıcadır. Bu kavramlar da insanın dinlenme ve çalışma döngüleridir.

Yüce Allah insan vücuduna bir ritim koymuştur. Bu ritim gündüz-gece ritmi gibidir. Otomatiktir. İnsanın dinlenmesi, uyuması gereklidir (Beyin ve vücut olarak). Belirli bir zaman da çalışarak rızkını kazanır. Örneğin kutuplardaki gibi 6 ay gündüz döneminde 6 ay dinlenmeden-uyumadan yaşayamaz. 6 ay gece döneminde de 6 ay boyunca uyuyamaz. Yüce Allah'ın insan vücuduna yerleştirmiş olduğu bu biyolojik saat gündüz ve gecenin doğal seyrinde gelişmediği yerlerde salât vakitlerini belirlemek için kullanılır.

Böylece biyoloji saat ışığında salât kavramını okuduğumuzda;

Sabah salâtı çalışma döngüsü başlamadan önce, akşam salâtıysa çalışma döngüsünün bitiminde gerçekleştirilir. Gündüzün iki yanı demek çalışma döngüsünün iki yanı olarak anlaşılır. Evrenin yer yerinde bu döngü geçerlidir.

XXX. Gece/gündüz kavramının oluşmadığı durumlarda çalışma/dinlenme döngüsü dikkate alınır.

Bu kadar basittir. Zorlaştırmaya gerek yoktur. Detay aramaya gerek yoktur. Kur'an mufassaldır yani detaylı olarak ayrıntılandırılmıştır.

6:114 Öyle ki Allah'tan gayri/başka bir hakem mi ararım?; ve O (Allah) ki indirdi sizlere mufasssal/detaylı/tafsilatlı/ayrıntılı edilen kitabı; ve kimseler; verdik onlara kitap; bilirler ki o (kitap) indirilendir Rabbinden hakla/gerçekle; öyleyse olma kuşkulananlardan.

Salâtın kısaltılması;

Salât ancak ve ancak tehdit altında kısaltılabilir. O da ölüm ya da esir düşme tehlikesi oluşturan savaş durumlarıdır. Bu durumlarda salâta daha geç başlanabilir veya daha erken bitirilebilir. Başka bir durumda salâtın süresi kısaltılmaz.

وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ جِفْتُمْ أَنْ يُقَاتِلَكُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُبِينًا

101. Ve izâ darabtum fîl ardı fe leyse aleykum cunâhun en taksurû mines salâti, in hıftum en yeftinekumullezîne keferû. İnnel kâfirîne kânû lekum aduvven mubînâ(mubînen).

Ve darp ettiğiniz/vurduğunuz zaman (ayakları) yerde/yeryüzünde; öyle ki yoktur sizlere bir günah ki kısarsınız salâttan⁵; eğer korkarsanız/tedirgin olursanız ki işkence ederler kâfirlik²⁵ etmiş kimseler; doğrusu kâfirler²⁵ oldular sizlere apaçık bir düşman.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâti (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâti (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

²⁵Örten, gizleyen, kapatan. Bir çiftçi tohumu toprağa gömüp üzerini kapatırsa tohuma kafirlik etmiş olur. Ayette kullanım yerine göre anlam alır. Kur'an'da genel olarak gerçeği/hakkı örtüp gizlemek olarak kullanılır. Kur'an'ın ayetlerinin gerçek anlamını örten/kapatan/etkisizleştirenler de kâfirdirler.

²⁵Örten, gizleyen, kapatan. Bir çiftçi tohumu toprağa gömüp üzerini kapatırsa tohuma kafirlik etmiş olur. Ayette kullanım yerine göre anlam alır. Kur'an'da genel olarak gerçeği/hakkı örtüp gizlemek olarak kullanılır. Kur'an'ın ayetlerinin gerçek anlamını örten/kapatan/etkisizleştirenler de kâfirdirler.

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِزْبَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَذَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمَّتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَحَدَّةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أَذَىٰ مِنْ مَطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُوا حِزْبَكُمْ إِنَّ اللَّهَ آعَدَ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا

102. Ve izâ kunte fihim fe ekamte lehumus salâte fel tekum tâifetun minhum meake vel ye'huzû eslihatehum fe izâ secedû fel yekûnû min varâikum, vel te'ti tâifetun uhrâ lem yusallû fel yusallû meake vel ye'huzû hızzahum ve eslihatehum, veddellezîne keferû lev tagfulûne an eslihatikum ve emtiatikum fe yemîlûne aleykum meyleten vâhıdeh(vâhıdeten). Ve lâ cunâha aleykum in kâne bikum ezen min matarin ev kuntum mardâ en tedaû eslihatekum, ve huzû hızzakum. İnnallâhe eadde lil kâfirîne azâben muhînâ(muhînen).

Ve olduğu zaman onların içinde; öyle ki doğrult/dikleştir/ayağa kaldır onlara salâtı⁵; öyle ki doğrulsun/dikelsin/ayağa kalksın bir tayfa/bir bölük onlardan seninle birlikte; ve tutsunlar/alsınlar silahlarını; öyle ki secde¹² ettikleri zaman; öyle ki olsunlar onlar sizlerin arkasından/ötesinden; gelsin diğeri bir tayfa/bir bölük; asla salla¹³ etmeyen; öyle ki salla¹³ etsinler seninle birlikte; ve tutsunlar/alsınlar savunma tedbirlerini ve silahlarını; isterler kâfirlik²⁵ etmiş kimseler keşke gaflet/aymazlık içinde olsanız silahlarınızdan ve metalarınızdan/eşyalarınızdan; öyle ki meyletseler üzerinize tek bir meyille; ve yoktur bir günah sizlere; eğer oldu sizlerle bir eziyet yağmurdan ya da oldunuz marazlılar/hastalar ki bırakın/koyun silahlarınızı; ve tutun/alın savunma tedbirlerinizi; doğrusu Allah hazırladı kâfirler²⁵ için utanç verici bir azap.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

¹³Yüce Allah'ın biricik dini olan İslam'a yani Kur'an'a yüz çevirmemek, ilgisiz kalmamak, kale almak, umursamak, kayıtsız kalmamak, mühimsemek, tepkisiz kalmayarak Kur'an'ı bir hedef belirleyip, kendisine bahşedilen akıl/fikir kılavuzluğunda takip etmek.

²⁵Örten, gizleyen, kapatan. Bir çiftçi tohumu toprağa gömüp üzerini kapatırsa tohuma kâfirlik etmiş olur. Ayette kullanım yerine göre anlam alır. Kur'an'da genel olarak gerçeği/hakkı örtüp gizlemek olarak kullanılır. Kur'an'ın ayetlerinin gerçek anlamını örten/kapatan/etkisizleştirilenler de kâfirdirler.

فَإِذَا قُضِيَتْهُمُ الصَّلَاةُ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْفُورًا

103. Fe izâ kadaytumus salâte fezkurûllâhe kıyâmen ve kuûden ve alâ cunûbikum, fe izatma'nentum fe ekîmus salât(salâte), innes salâte kânet alâl mu'minîne kitâben mevkûtâ(mevkûten).

Öyle ki, tamamladınız zaman salâtı⁵; öyle ki zikredin/hatırlayın Allah'ı kıyam¹⁴³ halindeler (olarak) ve oturan (olarak) ve yanlarınız üzerine (yatar halde); öyle ki sakinleştiğiniz zaman; öyle ki doğrultun/dikleştirin/ayağa kaldırın salâtı⁵; doğrusu salât⁵ oldu müminler²⁷ üzerine vakitli bir kitap.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁴³Yaratılış özelliğinin dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için ayaklanması/hareketlenmesi demektir. İnsanın yaratılış özelliği olan beynin (bedenle veya bedensiz) dikilmesi/ayağa

kalkması; bir amaç için beynin (bedenle veya bedensiz) ayaklanması/hareketlenmesi.

²⁷*İtimat eden/emin olan. Yüce Allah'ın varlığına O'nun evren kitabını okuyarak delillerle tanık/şahit olan. Kur'an'ın ilâhi olduğuna kanıtlarla kanaat getirmek ve Kur'an'a itimat etmek/güvenmek.*

4:101-103 ayetlerinde müşriklerle savaş için sefere çıkmış olan Müslümanların durumu işaret edilmektedir. Salât sadece savaş için sefer yapılıyorsa kısaltılır. Günümüzde yapılan yolculuklarda salât kısaltılmaz. Ayetler iyi okunduğunda salâtı kısaltma nedeni tehlikenin varlığıdır. 'Eğer korkarsanız/tedirgin olursanız ki işkence ederler kâfirlik etmiş/gerçeği örtüp gizlemiş kimseler' buyrulmuştur. Kâfirler ansızın bir baskın yapabilirler. Bu nedenle Müslümanlar tetikte olmalıdır. Salâtın kısaltılması bu nedenledir. Korku yoksa, bir tehlike yoksa salât kısaltılmaz.

Müslümanlar tehdit altındadır. Salât vakti geldiğinde (sabah salâtı veya akşam salâtı) onlardan bir bölük/fırka diğerlerinden ayrılacaktır. Bu grup silahlarını da yanlarına alacaklardır. Bu gruba Muhammed peygamber salât yaptıracaktır. Yani Kur'an'ı anlayarak okuyacaklar, öğreneceklerdir. Muhammed peygamber de içlerinde olacaktır. Bu grup secde edince yani mental olarak ve fiziksel olarak diz çöküp boyun eğdikleri zaman artık arka tarafa geçeceklerdir. Elbette silahlarıyla birlikte. Bu kez salât etmiş bu grup henüz salât etmemiş grubun yaptığı koruma/tetikte olma görevini üstlenecektir. İlk salât edenleri koruyan ve salât etmemiş grup bu kez Muhammed peygamberin yanına gelecektir. Elbette silahlarıyla birlikte. Bu kimseler de yine resulle birlikte Kur'an okuyacaklar, Kur'an öğrenecekler ve Kur'an'ın emir ve yasaklarına musallin olacaklardır. Kur'an'ı hemen arkasından takip etme eylemini yapacaklardır.

"Eğer oldu sizlerle bir eziyet yağmurdan ya da oldunuz marazlılar/hastalar ki bırakın/koyun silahlarınızı" buyrulmuştur. Anlınız ki salât esnasında silahlar yere bırakılmayacaktır. Ancak silah taşınması zor bir durum teşkil ediyorsa o durumda silah yere bırakılabilir. Ancak yine de çok uzağa bırakılamaz. Tedbir yine de elden bırakılmamalıdır.

Salâтта tek bir secde olur.

Ayetlerden anlınız ki salâтта tek bir secde vardır. Ayette secdeleri kısaltın diye bir emir yoktur. Eğer böyle bir emir olmuş olsaydı anlardık ki çok sayıda secdeler yapılıyor ve bu secdeleri tek bir secdeye indirmemiz gerekir. Oysa işaret direkt olarak salâttadır. Yani salâtın kendisi kısaltılacaktır. Bunun nedeni de kâfirlerin ani baskın yapabilmeleridir. Salât yani Kur'an okuma ve öğrenme; Kur'an dersi kısaltılacaktır. Kısaltılan ders sonrası yapılan mental ve fiziksel diz çöküp boyun eğmeyle salât bitirilecektir.

"Öyle ki zikredin/hatırlayın Allah'ı kıyam halindeler/dikelmışler/doğrulmuşlar/ayaktalar (olarak) ve oturan (olarak) ve yanlarınız üzerine (yatar halde)" buyrulmuştur. Kur'an dersi sonrası her ne pozisyonda olunursa olunsun Yüce Allah'ı zikredilecek/hatırlanacaktır. Salâтта öğrenilmiş olan Kur'an hatırlanacaktır.

"Öyle ki sakinleştiğiniz zaman; öyle ki doğrultun/dikleştirin/ayağa kaldırın salâtı" buyrulmuştur. Baskın tehditti bittiğinde sabah ve akşam salâtları kısaltılmayacaktır. Kur'an öğrenme dersleri normal bir şekilde yapılacaktır.

Haftada bir gün, toplanma günü yapılan salât.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ | 9 | 62

9. Yâ eyyuhellezîne âmenû izâ nûdiye lis salâti min yevmil cumuati fes'av ilâ zikrillâhi ve zerûl bey'a, zâlikum hayrun lekum in kuntum ta'lemûn(ta'lemûne).

Ey iman⁴⁷ etmiş kimseler; nida edildiğiniz/çağrıldığınız zaman salât¹⁰⁸ için toplanma/cuma günü; öyle ki yürüyün/hareketlenin Allah'ı zikrine⁷⁸ doğru; ve bırakın alışverişi; işte bunlarsınız; hayırlıdır sizlere; eğer olduysanız bilenler.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

¹⁰⁸Müminlerin haftanın belirlenen bir gününde, sabah ve akşam salâtlarından ayrı olarak, gündüz olmak koşuluyla toplumun belirlediği bir zamanda ve sürede yaptıkları salât.

⁷⁸Hatırlatma, öğüt. Kur'an da bir zikirdir. Yüce Allah'ı ile bilinçlerimizin arşta yapmış olduğu antlaşmayı bizlere hatırlatır.

فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ | 10 | 62

10. Fe izâ kudiyetis salâtu fenteşirû fil ardı vebtegû min fadlillâhi vezkurûllâhe kesîren leallekum tuflihûn(tuflihûne).

Öyle ki tamamlandığı/sonlandığı zaman salât¹⁰⁸; öyle ki dağılın yeryüzüne; ve arayın/bakının fazlından/lütfundan Allah'ın; ve zikredin⁷⁸ Allah'ı çokça; belki sizler felaha erersiniz/başarırsınız.

¹⁰⁸Müminlerin haftanın belirlenen bir gününde, sabah ve akşam salâtlarından ayrı olarak, gündüz olmak koşuluyla toplumun belirlediği bir zamanda ve sürede yaptıkları salât.

⁷⁸Hatırlatma, öğüt. Kur'an da bir zikirdir. Yüce Allah'ı ile bilinçlerimizin arşta yapmış olduğu antlaşmayı bizlere hatırlatır.

Yüce Allah Güneş'in doğuşu ve batışı üzerinden günlük yapılması gereken salâtı işaret etti. Sabah ve akşam salâtları. Ancak Kur'an'dan günlük olmayan bir başka salâtın da olduğunu 62:9 ayetinden anlıyoruz. Bu salât toplantı günü yapılan bir salâttır. Günlük sıklıkla yapılan bir eylemin bir üst katmadaki sıklığı mutlak ki haftalık olur. Zaten ayette 'toplanma günü' şeklinde güne de vurgu olduğu için anlarız ki toplantı günü haftanın belirlenmiş bir gününde rutin olarak her hafta yapılır. Yüce Allah ticarete ve salât sonrası Allah'ın fazlından aramayı işaret ettiği için toplantı salâtının gündüz yapılması gerektiğini anlarız.

Toplantı salâtının illaki cuma günü olması gerekmez. 'Cuma' kelimesi Arapça toplantı demektir. Toplantı yapılan gün toplumun tercihi göre bir gün yapılır. Salât vakti de gündüz olmak koşuluyla gün ortasına yakın vakitlerde toplumun tercihi göre yapılır. Bu toplantı salâtının amacı çok daha geniş katılımlı salât etmektir. Yani Kur'an'ı anlayarak okumak, öğrenmek ve onun emir ve yasaklarını Kur'an'ın hemen arkasından takip etmektir.

Orta/en iyi salât hangisidir?

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ | 238 | 2

238. Hâfizû alâs salavâti ves salâtil vustâ ve kûmû lillâhi kânitîn(kânitîne).

Koruyun/muhafaza edin salâtları²³; ve vusta/orta/en iyi salâtı²⁴; ve dikelin/ayağa kalkın Allah için; kanaat edenler (olarak).

²³Müminlerin her gün belirli vakitlerde (sabah ve akşam) yaptığı iki salât ve her hafta toplantı gününde yaptıkları salât. Salâtlar olarak çoğul.

²⁴Müminlerin kendi belirledikleri bir toplantı gününde (gündüz vakitlerinde) düzenli olarak her hafta yaptıkları salât.

'l-vustâ' orta/en iyisi demektir. Arapçada en iyiyi işaret etmek için kullanılır. Örneğin; bir sofrada en ortada oturan en iyi yere oturmuş olur. 2:238 ayetinde de bu anlamda kullanılmıştır. En iyi salât işaret edilmektedir. 's-salavât' kelimesi çoğuldur. Salâtlar demektir. Yüce Allah salâtları korumamızı, muhafaza etmemizi emretmiştir. Günlük olarak yapılan sabah salâtı ve akşam salâtı vakitli olarak 2 farklı salâttır. Haftalık yapılan toplantı salâtı da günlük yapılan 2 vakitli salâtlardan farklı bir salâttır. Kısacası Kur'an'da 3 çeşit salât olduğu net olarak görülür.

En iyi salât yani orta salât hangi salât olabilir?

Sabah salâtı mı?

Akşam salâtı mı?

Toplantı salâtı mı?

Elbette bunun cevabını Kur'an'dan bulacağız inşAllah. 62:9 ayeti büyük bir işaret sunar.

62:9 Ey iman etmiş kimseler; nida edildiğiniz/çağrıldığınız zaman salât için toplanma/cuma günü; öyle ki yürüyün/hareketlenin Allah'ı zikrine/hatırlatmasına doğru; ve bırakın alışverişi; işte bunlarsınız; hayırlıdır sizlere; eğer olduysanız bilenler. Görüldüğü üzere haftalık yapılan toplantı salâtı en hayırlı/en iyi salâttır.

Salât için çağırılma.

62:9 ayetinde 'nida edildiğiniz/çağrıldığınız zaman' buyrulmuştur. Anlınız ki salât için çağa uygun bir çağrı yöntemi yapılabilir. Bir şeyi amacından saptırıp o şeye kutsallık atfetmek doğru değildir. Parmağın ucuna değil parmağın işaret ettiği yere bakmak gereklidir. Günümüzde ezan olarak bilinen çağrıyı kutsallaştırırlar vardır. Önemli olan çağrı değildir. Keramet çağrının çağırıldığı şeydir. Yani salâttır. Önemli olan salâttır. Bu nedenle çağrı çağa uygun bir şekilde yapılabilir. Salâtın başlayacağına dair herkesi uyaran bir sms mesajı bile Yüce Allah'ın muradını fazlasıyla karşılayabilir.

Çağrı illaki sözle yapılacaksa bu çağrıda Yüce Allah'ın isminin yanında başka hiçbir isim anılmamalıdır. Sadece Yüce Allah'ın ismi anılmalıdır.

Cenaze namazına bir işaret olduğu iddia edilen ayetin incelenmesi.

وَلَا تُصَلِّ عَلَىٰ أَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّتَّ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَىٰ قَبْرِهِ ۚ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ وَمَا تَأْوُوا لَهُمْ فَلْيَسْفُوهَا ۚ | 84 | 9

84. Ve lâ tusalli alâ ehadin minhum mâte ebeden ve lâ tekum alâ kabrih(kabrihi), innehum keferû billâhi ve resûlihî ve mâtû ve hum fâsikûn (fâsikûne).

Ve salla⁵² edilmez onlardan ölen birine; ebediyen/ilelebet; ve kıyam¹⁴³ etme onun kabrinde; doğrusu onlar kâfirlik²⁵ ettiler Allah'a ve resulüne/elçisine onun; ve öldüler; ve onlar fasıklar³⁸ (olarak).

⁵²Yüz çevirmemek, ilgisiz kalmamak, kale almak, umursamak, kayıtsız kalmamak, mühimsemek, tepkisiz kalmayarak üzerine titremek.

¹⁴³Yaratılış özelliğinin dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için ayaklanması/hareketlenmesi demektir. İnsanın yaratılış özelliği olan beynin (bedenle veya bedensiz) dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için beynin (bedenle veya bedensiz) ayaklanması/hareketlenmesi.

²⁵Örten, gizleyen, kapatan. Bir çiftçi tohumu toprağa gömüp üzerini kapatırsa tohuma kâfirlik etmiş olur. Ayette kullanım yerine göre anlam alır. Kur'an'da genel olarak gerçeği/hakkı örtüp gizlemek olarak kullanılır. Kur'an'ın ayetlerinin gerçek anlamını örten/kapatan/etkisizleştirenler de kâfirdirler.

³⁸Sapkın, doğru yoldan çıkan.

Hemen görüleceği üzere ayette geçen 'ebeden' kelimesi önemlidir. Yüce Allah'a ve onun resulüne kâfirlik etmiş yani gerçeği gizleyip örtmüş bir kimse sapkın olarak ölmüştür. Rabbimiz o kimseye ebediyen yani ilelebet salla eylemi yapılmayacağını bildirmiştir. 'tusalli' kelimesini 'salât etme' olarak çevirmek yanlıştır. Bu fiilin öznesi Muhammed peygamber değildir. Tekil, dişil ve geniş zaman gelmiştir. Kelimenin tam olarak anlamı 'salla edilmez' olmalıdır. Demek ki salla işlemi cenaze namazı gibi süreli bir şey değildir. Günümüzde yapılan cenaze namazında vefat etmiş kimse musalla taşına konur ve imamla birlikte toplum cenaze namazı kılarlar. Sonra namaz biter. Kişi kabre konur. Toplum dağılır. Rabbimiz ayette salla eyleminin sürekli olabileceğini bildirmiştir. Salla kelimesinin yukarıda verdiğimiz anlamı düşünüldüğünde bu şekilde ölen bir kimsenin hiçbir şeyiyle ilgilenilmeyecek, kale alınmayacak, yüz çevrilecek, bir amaç belirleyip takip edilmeyecektir. Hem de ebediyen.

Bu kimsenin kabrinin başında da müminler dikilmeyecektir. Bu dikilmenin de cenaze namazıyla bilgisi yoktu. Cenaze namazı kabirde kılınmaz. Ayette işaret edilen kabrin kazılması, vefat edenin kabre yerleştirilmesi gibi faaliyetlerde bulunmaktır. Kısacası ölen kimsenin ölümünden kabre konulmasına kadar hiçbir işine ilgi gösterilmeyecek, kale alınmayacak, yüz çevrilecektir. Yardım edilmeyecektir.

Tersinden düşündüğümüzde ise şu rahatlıkla söylenebilir; apaçık şekilde müşrik olup da vefat etmiş kimse dışında vefat etmiş kişilere salla eylemi yapılır. Kabirlerinde ayakta durulur. Yani kısacası evinden alınıp kabre defnedilinceye kadar tüm işleriyle yakından ilgilenilir.

Salât'a hangi kimseler yaklaşamaz; salât öncesi temizlenme.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىٰ تَغْتَسِلُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُم مِّنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا

43. Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ takrabûs salâte ve entum sukârâ hattâ ta'lemû mâ

tekûlûne ve lâ cunuben illâ âbirî sebîlin hattâ tagtesilû. Ve in kuntum mardâ ev alâ seferin ev câe ehadun minkum minel gâiti ev lâ mestumun nisâe fe lem tecidû mâen fe teyemmemû saîden tayyiben femsehû bi vucûhikum ve eydîkum. Innallâhe kâne afuvven gafûrâ(gafûran).

Ey iman⁴⁷ etmiş kimseler! Yaklaşmayın salâta⁵; ve sizler sarhoşlar/aklı örtmüşler (olarak); ta ki bilersiniz dediğinizi; ve de bir cünüp¹³⁶ (-ken) -dışındadır bir yol gelip geçenler- ta ki guslederler/yıkanılar/banyo yaparlar; ve eğer oldunuz hastalar ya da bir sefer üzerine; ya da geldi biriniz sizden gaitadan/dışkılamaktan ya da dokundunuz/cinsel ilişkiye girdiniz kadınlara; öyle ki asla bulamadınız bir su; öyle ki teyemmüm edin/sürün iyi/hoş/yumuşak toprağa/kuma; öyle ki sıvazlayın yüzlerinize ve ellerinize; doğrusu Allah oldu Afuv¹⁹; Gafûr²⁰.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹³⁶Temizlikten uzak kalmak, kopmak.

¹⁹Affeden.

²⁰Bağışlayan.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُم مِّنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَٰكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهَّرَكُمْ وَلِيَنبِئَكُمْ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

6. Yâ eyyuhellezîne âmenû izâ kumtum ile salâti fagsilû vucûhekum ve eydiyekum ile merâfıkı vemsehû bi ruusikum ve erculekum ilâ ka'beyn(ka'beyni) ve in kuntum cunuben fattahherû ve in kuntum mardâ ev alâ seferin ev câe ehadun minkum minel gâiti ev lâ mestumun nisâe fe lem tecidû mâen fe teyemmemû saîden tayyiben femsehû bi vucûhikum ve eydîkum minh(minhu) mâ yurîdullâhu li yec'ale aleykum min haracin ve lâkin yurîdu li yutahhirekum ve li yutimme ni'metehu aleykum leallekum teşkurûn(teşkurûne).

Ey iman⁴⁷ etmiş kimseler! Dikeldiğiniz/ayağa kalktığınız zaman salâta⁵; öyle ki gusledin/yıkayın yüzlerinizi ve ellerinizi dirseğe doğru; ve mesh edin/sıvazlayın başlarınızı ve ayaklarınızı iki topuğa doğru; ve eğer oldunuz bir cünüp¹³⁶; öyle ki temizlenin/yıkanın; ve eğer oldunuz hastalar; ya da bir sefer üzerinde; ya da geldi biriniz sizden gaitadan/dışkılamaktan; ya da dokundunuz/cinsel ilişkiye girdiniz kadınlara; ve asla bulamadınız bir su; öyle ki teyemmüm edin/sürün iyi/hoş/yumuşak toprağa/kuma; öyle ki sıvazlayın yüzlerinize ve ellerinize ondan (topraktan/kumdan); razı olur değildir Allah yapmaya sizlere zorluktan/darlıktan; fakat razı olur/arzular temizlemeye sizleri ve tamamlamaya kendi nimetini sizlere; belki sizler şükredersiniz⁴³.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹³⁶Temizlikten uzak kalmak, kopmak.

⁴³Teşekkür etmek. Minnettar olmak. Şükran (iyilik bilmek; gönül borcu) sahibi olmak.

Sarhoş olmuşlar (alkol, hap, toz, uyuşturucu vb. nedeniyle), akli örtülmüş olanlar yani sağlıklı karar veremeyenler ne dediklerini bilinceye kadar salâta katılamazlar. Katılmama nedenleri abuk sabuk konuşarak başka insanları rahatsız etmeleri, salâta engel olabilmeleridir. Bu kimseler salâttan da bir şey anlamayacaklardır. Ancak akılları başlarına gelince salâta katılabilirler.

Cünüp ne demek?

'cunuben' (جنب) kelimesi kökü bir yana dönmek (turn aside), uzaklaşmak (ward off), uzak durmak (keep away, keep far), sakınmak (stun), uzak olmak (be distant), kenarda kalmak (be or remain by the side) anlamındadır. Ayette tekil, eril isim kelimesi gelmiş olup 'uzak, kenar' anlamındadır.

Uzun zaman yıkanmamış, banyo yapamamış kimseler temizlikten uzaklaştıkları için cünüp olarak isimlendirilir. Yüce Allah bu kimselerin yıkanmasını emretmektedir. Cünüplüğün cinsel ilişkiyle ilgisi yoktur.

Cünüp hale gelmiş yani temizlikten uzak kalmış olanlar yayabilecekleri pis koku nedeniyle salâta katılamazlar. Bu kimseler banyo yaparak temizleneceklerdir. Daha sonra abdest alma sürecine gireceklerdir. Eğer orada yaşamayan, gelip geçen bir kimseyse ve banyo yapma imkânı yoksa direkt olarak abdest alma sürecine girecektir.

Abdest süreci.

Abdesti Kur'an'a göre iki şey bozar.

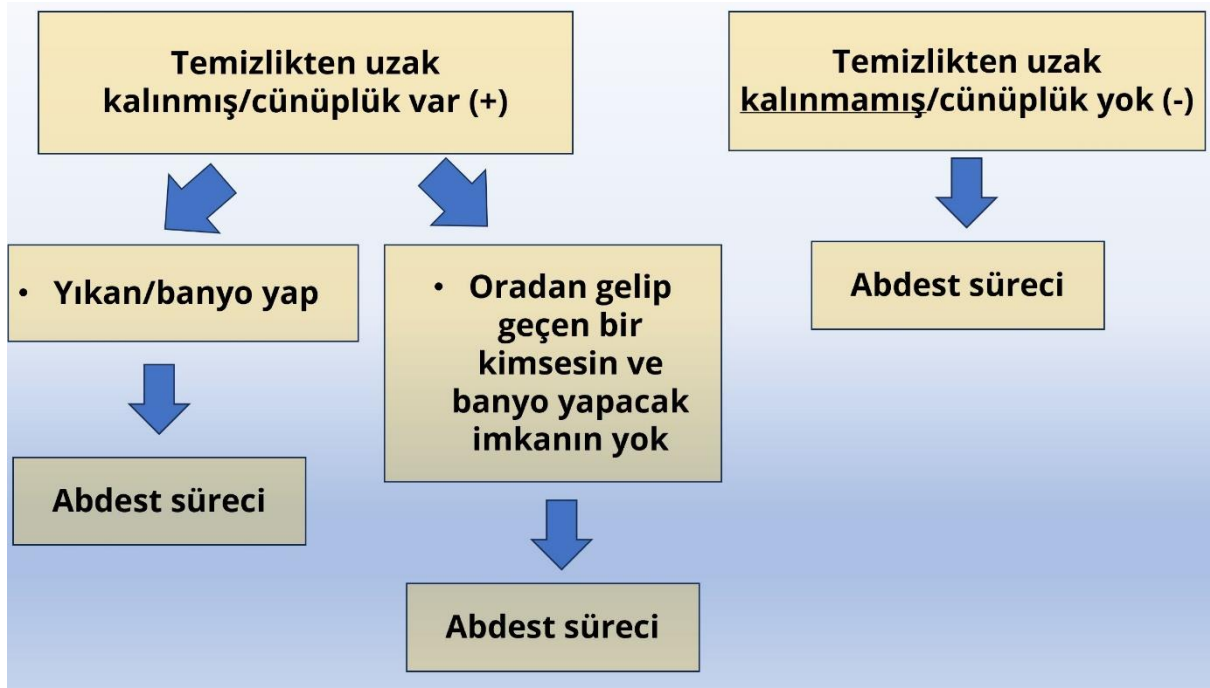
- Cinsel ilişki olmuşsa
- Dışkılama olmuşsa yani gaita çıkışı olmuşsa.

Abdest gerekirse.

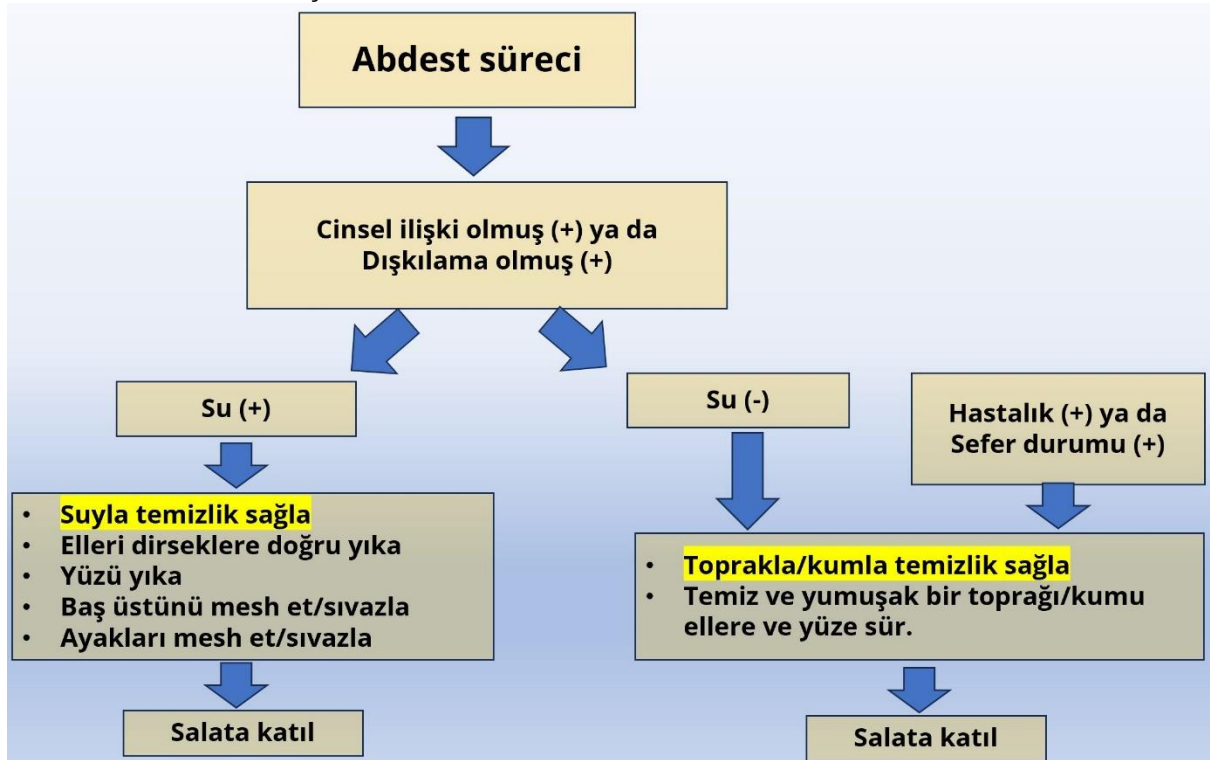
Su varsa; eller dirseklere kadar yıkanır. Yüz yıkanır. Baş mesh edilir. Ayaklar mesh edilir. Su yoksa ya da hastalık varsa ya da sefer hali varsa temiz ve yumuşak bir toprakla/kumla eller ovuşturulur ve yüze sürülür.

Şema olarak gösterilmesi;

Resim X. Abdest gerektiren şartlar.

Resim X. Abdest alma şartları ve süreci.

Salât gruplar halinde yapılır. Salâta gösteriş için gelenler, onu bir eğlence/oyun haline getiren münafıklar olacaktır.

4 | 142 | إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالًا يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا

142. İnnel munâfikîne yuhâdiûnallahe ve huve hâdiuhum, ve izâ kâmû ilâs salâti kâmû kusâlâ yurâunen nâse ve lâ yezkurûnallâhe illâ kalîlâ(kalîlen).

Doğrusu münafıklar²⁶ aldatmaya çalışırlar Allah'ı; ve O (Allah) aldatır onları; ve dikeldikleri/ayağa kalktıkları zaman salâta⁵; dikeldiler/ayağa kalktılar üşengeç/umursamaz; gösteriş yaparlar insanlara; ve anmazlar Allah'ı; ancak biraz.

²⁶*İç yüzünü gizleyen. İki yüzlü.*

⁵*Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).*

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوءًا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ | 58 | 5

58. Ve izâ nâdeytum iles salâtittehazûhâ huzuven ve leibâ(leiben) zâlike bi ennehum kavmun lâ ya'kılûn(ya'kılûne).

Ve davet/çağrı aldıkları zaman salâta⁵; edindiler/tuttular onu (salâtı) bir eğlence ve oyun; işte bu; olmalarıyla onların bir kavim/topluluk; akletmezler.

⁵*Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).*

Bu ayetlerden anlarız ki salâtlara gösteriş yapmak için katılan insanlar vardır. Salâtlarını oyun ve eğlence edinirler. Bu insanlar üşenerek/umursamaz bir şekilde salâta kalkmaktadır. Salâtın gerçek hedefinden saparlar. Bu münafık kimselerin asıl derdi Kur'an'ı öğrenmek, Kur'an dersi yaparak onu takip etmek değildir. Salât sonrası da Yüce Allah'ı ve Kur'an'ı pek az hatırlarlar. Bu ayetten Kur'an'ın indiği dönemde salâtın toplu halde, başka insanlarla birlikte yapıldığını kesin olarak anlarız. Ancak şu da dikkate alınmalıdır; Kur'an ayetleri indiğinde parşömenlere yazılarak rulo haline getiriliyor ve bir odada muhafaza ediliyordu. Bazı kimseler kendi imkanlarıyla ayetlerin bir kısmını yazıp veya yazdırıp evlerinde bulunduruyorlardı. Bazı kimseler de ezberleme yoluna gidiyordu. Mutlak ki çoğu insanın elinde kendine ait bir Kur'an mushafı yoktu. Bu nedenle Kur'an okuyup öğrenmek ve çalışmak için tüm ayetleri içeren mushafın bulunduğu mescide gitmek gerekiyordu. Kısacası Kur'an'ın indiği dönemde salâtın toplu halde yapılmasının en büyük nedeni insanların ayetlere her daim ulaşamamalarıydı. Günümüzde bu durum toptan değişmiştir. Artık insanların telefonlarında bile Kur'an'ın tamamı bulunmakta. Tek bir tıklamayla artık Kur'an ayetleri okunabilmekte. Bu nedenle vakitli salâtlar için illa ki mescitlere gitmeye gerek yoktur. Bulduğumuz her nere ise orada Kur'an dersi yapabiliriz. Ancak şu da unutulmamalıdır; aralıklı olarak insanların toplu olarak yaptıkları salât fikir alışverişi için önemli olabilir. Bazı kimseler toplu halde Kur'an dersi yapmayı tercih edebilir. Bu nedenle fiziksel olarak mescitler inşa edilmelidir. Sanal ortamda da insanların vakitli olarak bir araya gelip Kur'an dersleri yapacakları platformlar ayağa kaldırılmalıdır.

Salât huşu içinde/taşkınlık yapmadan yapılmalıdır.

23 | 2 | الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ

2. Ellezîne hum fî salâtihim hâşiûn(hâşiûne).

Kimseler; onlar salâtlarında²³ haşyetlilerdir⁵³.

²³Müminlerin her gün belirli vakitlerde (sabah ve akşam) yaptığı iki salât ve her hafta toplantı gününde yaptıkları salât. Salâtlar olarak çoğul.

⁵³Huşu. Derin saygıdan yüreğin ürpermesi. Bir şeyin heybet ve cazibesine karşı alçalma. Alçak gönüllülük.

Salât için mescide gelen kimse orada taşkınlık yapamaz. İnsanları rahatsız edici bir eylem yapamaz. Sadece Kur'an'a odaklanılır. Kur'an öğrenilir. Kur'an ayetleri huşu içinde tartışılır. Ayetlerin yansımaları anlaşılmalı çalışılır.

Salât yardım/destek istemekten farklı bir şeydir.

2 | 45 | وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ

45. Vesteînû bis sabri ves salât(sâlâti), ve innehâ le kebîretun illâ alel hâşiîn(hâşiîne).

Ve yardım/destek isteyin sabırla⁵¹; ve salâtle⁵; ve doğrusu o (salât) mutlak bir büyüktür (yüktür); dışındadır haşyetliler/huşulular⁵³ üzerine (olan).

⁵¹Metanetli direnme. Dengeyi bozmadan/kontrolü kaybetmeden direnme/karşı durma.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

⁵³Huşu. Derin saygıdan yüreğin ürpermesi. Bir şeyin heybet ve cazibesine karşı alçalma. Alçak gönüllülük.

2 | 153 | يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

153. Yâ eyyuhellezîne âmenustainû bis sabri ves salât(sâlâti), innallâhe meas sâbirîn(sâbirîne).

Ey iman⁴⁷ etmiş kimseler! Yardım/destek isteyin sabırla⁵¹; ve salâtle⁵; doğrusu Allah birliktedir sabredenlerle⁵¹.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

⁵¹Metanetli direnme. Dengeyi bozmadan/kontrolü kaybetmeden direnme/karşı durma.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

⁵¹Metanetli direnme. Dengeyi bozmadan/kontrolü kaybetmeden direnme/karşı durma.

Bu ayet dikkatli bir şekilde okunduğunda Yüce Allah'ın bir işareti ortaya çıkar. Fatıha suresinde 'sadece sana istekte bulunuruz yardım için' buyurulmuştur. Yüce Allah'tan yardım isteme O'nu çağırmakla yani O'na dua etmekle olur. O'nunla iletişim halinde olmayla olur.

Ayette emredilen= yardım/destek isteyin+sabır gösterin+salât edin

Ayetten yardım/destek istemeye ek olarak sabır eylemi ve salât eylemi de yapılacağı anlaşılır.

Sabır metanetli bir şekilde direnmek ve mücadele etmek demektir. Bir eylemdir. Demek ki Yüce Allah'tan yardım/destek isterken metanetimizi kaybetmeden mücadele edeceğiz. Ayetten anlarız ki Yüce Allah'tan yardım/destek isterken salâtı yani salla eylemini de yapacağız. Birlikte götüreceğiz. Anlarız ki salât Yüce Allah'tan yardım/destek istemek değildir. Dua etmek değildir. Sabır göstermek gibi ayrı bir eylemdir. Yüce Allah'tan yardım istemekten ayrı bir eylemdir. Sabır göstererek yapılan destek istemeye birlikte vakitli olarak salâta devam edilmelidir.

Salâtın dikilmesi/ayağa kaldırılması;

Kur'an'ın şirkten sonra belki de en önemli omurgası salâtın ikame edilmesi ve zekâtın verilmesidir. Salâtın dikilmesinin/ayağa kaldırılmasının ('ekîmu s-salât') namazda ayakta/kıyamda/dikelmiş olarak durmayla ilgisi yoktur. Ayetleri azıcık bile olsa akılla okuyanlar durumu net olarak görebilir. Ayağa kaldırma/dikme salâta yani salla eylemine yapılacaktır. Eylemin içinde bir ayakta durma/dikelme işaret edilmemektedir. Bizzat eylemin kendisinin ayağa kaldırılması işaret edilmektedir. Anlarız ki vakitli salât yani Kur'an'ın öğrenilmesi toplumda ayağa kaldırılmalıdır, canlandırılmalıdır. Gerekli şartlar oluşturulmalıdır. Müminler/itimat edenler/emin olanlar Yüce Allah'ın biricik kitabının okunup öğrenilmesi için gerekli tüm uygun şartları sağlamakla mükelleftirler. Ayrıca bu salâtlara düzenli olarak katılacaklardır.

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ | 3 | 2

3. Ellezîne yu'minûne bil gaybi ve yukîmûnes salâte ve mimmâ razaknâhum yunfikûn(yunfikûne).

Kimseler; iman⁴⁷ ederler gayba⁶²; ve dikerler/ayağa kaldırırılar salâtı⁵; ve rızıklandırdığımızdan onları infak⁶ ederler.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

⁶²Bilinmeyen, görünmeyen, gizli, saklı.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi

yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

⁶Affedilen, gönülden kopan, temiz ve güzel şeylerden ihtiyaç sahipleri için harcama.

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ | 43 | 2

43. Ve ekîmûs salâte ve âtûz zekâte verkeû mear râkiîn(râkiîne).

Ve dikin/ayağa kaldırın salâtı⁵; ve verin zekâtı¹⁰; ve rûkû¹¹ edin rûkû¹¹ edenlerle birlikte.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

¹¹Beynin (bedenle veya bedensiz) eğilmesi, dize gelmesi, baş eğmesi.

لَيْسَ الْبِرُّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ | 177 | 2
وَءَاتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَأَتَى السَّبِيلَ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ
بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

177. Leysel birre en tuvellû vucûhecum kibeled maşırıkı vel magrıbi ve lâkinnel birre men âmene billâhi vel yevmil âhırı vel melâiketi vel kitâbi ven nebiyyîn(nebiyyîne), ve âtel mâle alâ hubbihî zevil kurbâ vel yetâmâ vel mesâkîne vebnes sebîli, ves sâilîne ve fîr rıkâb(rıkâbi), ve ekâmes salâte ve âtez zekât(zekâte), vel mûfûne bi ahdihim izâ âhed(âhedû), ves sâbirîne fîl be'sâi ved darrâi ve hînel be's(be'si) ulâikellezîne sadakû, ve ulâike humul muttekûn(muttekûne).

Değildir erdem ki çevirirsiniz yüzlerinizi doğu ve batı kıbleye¹⁴; fakat erdem kimsededir; iman⁴⁷ etti Allah'a ve ahiret gününe; ve meleklerle; ve kitaba (Kur'an'a); ve nebilere/peygamberlere; ve verdi malını -üzerindedir sevgisi-; yakında olanlara; ve yetimlere; ve açlık sınırında yaşayanlara; ve yolun oğluna/evsize; ve isteyenlere/talep edenlere; ve boyunlardadır (boyunduruğu çözmededir); ve dikti/ayağa kaldırdı salâtı⁵; ve verdi zekâtı¹⁰; ve yerine getirenler antlaşmalarını antlaştıkları zaman; ve sabrederler⁵¹ sefalette/sıkıntıda; ve başı darda/bunalımda; ve seferberlik zamanında; işte bunlar doğru kimselerdir; ve işte bunlar; onlardır muttakiler¹⁷.

¹⁴Tarafın/hedefin belli edilmesi amaçlı yönelme.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi

yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

⁵¹Metanetli direnme. Dengeyi bozmadan/kontrolü kaybetmeden direnme/karşı durma.

¹⁷Takva sahipleri/Yüce Allah'ın hoşnut olmayacağı her şeyden sakınanlar.

2 | 277 | إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَءَاتَوْا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

277. Innellezîne âmenû ve amilûs sâlihâtî ve ekâmûs salâte ve âtevûz zekâte lehum ecruhum inde rabbihim, ve lâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenûn(yahzenûne).

Doğrusu kimseler; iman⁴⁷ ettiler; ve yaptılar sâlihât¹⁸; ve diktiler/ayağa kaldırdılar salâtı⁵; ve verdiler zekâtı¹⁰; onlaradır ecirleri/karşılıkları; indindedir/katındadır Rablerinin⁴; ve yoktur bir korku onlara; ve onlar hüznülenmezler.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

¹⁸Düzeltici-iyileştirici-barışa yönelik işler.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

⁴Efendi, komuta eden.

4 | 77 | أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْسَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَّعْتُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقَىٰ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا

77. E lem tera ilâllezîne kîle lehum kuffû eydiyekum, ve ekîmus salâte ve âtûz zekât(zekâte), fe lemmâ kutibe aleyhimul kıtâlu izâ ferîkun minhum yahşevnen nâse ke haşyetillâhi ev eşedde haşyeh(haşyeten), ve kâlû rabbenâ lime ketebte aleynâl kıtâl(kıtâle), lev lâ ahhartenâ ilâ ecelin karîb(karîbin). Kul metâud dunyâ kalîl(kalîlun), vel âhıratu hayrun li menittekâ ve lâ tuzlemûne fetîlâ(fetîlen).

Görmez misin kimseleri? Denildi onlara; çekin ellerinizi; ve dikin/ayağa kaldırın salâtı⁵; ve verin zekâtı¹⁰; öyle ki ne zaman yazıldı onlara savaş; o zaman bir fırka/bir bölük onlardan haşyet⁵³ duyar insanlara; haşyet⁵³ duyar gibi Allah'a; ya da daha şiddetli bir haşyet⁵³

duyma; ve dediler: “Rabbimiz⁴! Niçin yazdın bize savaş? Keşke tehir etseydin/erteleyseydin bizi yakın bir ecele/bir süreye”; de ki: “Dünya metası⁵⁴ azdır; ve ahiret hayırlıdır; kimse için; takvalı²¹ oldu; ve zulmedilmez sizlere bir fitil/bir sicim¹³⁷ (kadar).

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

⁵³Huşu. Derin saygıdan yüreğin ürpermesi. Bir şeyin heybet ve cazibesine karşı alçalma. Alçak gönüllülük.

⁴Efendi, komuta eden.

⁵⁴Sermaye. Yararlanma.

²¹Yüce Allah'ın hoşnut olmayacağı şeylerden sakınmak. Kur'an'ın emir ve yasaklarını çiğnemekten sakınmak.

¹³⁷Evrenimizin en küçük yapıtaşı 1.6×10^{-35} metre uzunluğunda, ipliksi, fitil benzeri titreşen bir sicimdir. İpliksi, fitil benzeri yapılardır.

لَٰكِنَ الرَّسَّخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ | 162 | 4
وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أُولَٰئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا

162. Lâkinir râsihûne fîl ilmi minhum vel mu'minûne yu'minûne bi mâ unzile ileyke ve mâ unzile min kablike vel mukîmînes salâte vel mu'tûnez zekâte vel mu'minûne billâhi vel yevmil âhir(âhiri). Ulâike se nu'tîhim ecran azîmâ(azîmen).

Fakat onlardan ilimde kök salanlar; ve müminler²⁷; iman⁴⁷ ederler sana indirilene ve senden önce indirilene; ve dikenlerdir/ayağa kaldıranlardır salâti⁵; ve verenlerdir zekâti¹⁰; ve iman⁴⁷ edenlerdir Allah'a ve ahiret gününe; işte bunlar; getireceğiz/vereceğiz onlara bir büyük ecir/karşılık.

²⁷İtimat eden/emin olan. Yüce Allah'ın varlığına O'nun evren kitabını okuyarak delillerle tanık/şahit olan. Kur'an'ın ilâhi olduğuna kanıtlarla kanaat getirmek ve Kur'an'a itimat etmek/güvenmek.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda

başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنْتُمْ بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمْهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ

12. Ve lekad ehazallâhu mîsâka benî isrâîl(isrâîle), ve beasnâ minhumusney aşera nakîbâ(nakîben) ve kâlellâhu innî meakum lein ekamtumus salâte ve âteytumuz zekâte ve âmentum bi rusulî ve azzertumûhum ve akradtumullâhe kardan hasenen le ukeffirenne ankum seyyiâtikum ve le udhilennekum cennâtin tecrî min tahtihel enhâr(enhâru), fe men kefere ba'de zâlike minkum fe kad dalle sevâes sebîl(sebîli).

Ve ant olsun aldı Allah bir mîsâk¹²⁹ İsrailoğullarından; ve gönderdik onlardan on iki lider; ve dedi Allah; doğrusu ben sizinle birlikteyim; eğer diktiniz/ayağa kaldırdınız salâtı⁵; ve verdiniz zekâtı¹⁰; ve iman⁴⁷ ettiniz resullerime/elçilerime; ve desteklediniz onları; ve borç¹²³ verdiniz Allah'a güzel bir borç¹²³; mutlak kâfirlik²⁵ ederim*; ve mutlak sokarım sizleri cennetlere; akar altından onun nehirler; öyle ki kim kâfirlik²⁵ etti bundan sonra sizlerden; öyle ki muhakkak dalalet içinde oldu/saptı düz yoldan.

¹²⁹Antlaşma/sözleşme/ahit.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

¹²³Yüce Allah'ın kendisine yazmış olduğu şeyleri O'nun adına yapmak. Örnek; açlık çeken bir kimseyi Yüce Allah adına doyurmak.

²⁵Örten, gizleyen, kapatan. Bir çiftçi tohumu toprağa gömüp üzerini kapatırsa tohuma kâfirlik etmiş olur. Ayette kullanım yerine göre anlam alır. Kur'an'da genel olarak gerçeği/hakkı örtüp gizlemek olarak kullanılır. Kur'an'ın ayetlerinin gerçek anlamını örten/kapatan/etkisizleştirenler de kâfirdirler.

وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ | 72 | 6

72. Ve en ekîmûs salâte vettekûh(vettekûhu), ve huvellezî ileyhi tuhşerûn(tuhşerûne).

Ve ki dikin/ayağa kaldırın salâti⁵; ve takvalı²¹ olun O'na (Allah'a); ve O ki; O'na haşr olunursunuz/bir araya getirilirsiniz.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâti (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâti (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

²¹Yüce Allah'ın hoşnut olmayacağı şeylerden sakınmak. Kur'an'ın emir ve yasaklarını çiğnemekten sakınmak.

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ | 3 | 8

3. Ellezîne yukîmûnes salâte ve mimmâ razaknâhum yunfikûn(yunfikûne).

Kimseler; dikerler/ayağa kaldırırılar salâti⁵; ve rızıklandırıdığımızdan onları infak⁶ ederler.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâti (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâti (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

⁶Affedilen, gönülden kopan, temiz ve güzel şeylerden ihtiyaç sahipleri için harcama.

وَالَّذِينَ صَبَرُوا أَبْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرُغُونَ بِالْحَسَنَةِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ | 22 | 13

22. Vellezîne saberûbtigâe vechi rabbihim ve ekâmûs salâte ve enfekû mimmâ rezaknâhum sirren ve alâniyeten ve yedreûne bil hasenetis seyyiete ulâike lehum ukbed dâr(dâri).

Ve kimseler; sabrederler⁵¹; arayan Rablerinin⁴ yüzünü; ve diktiler/ayağa kaldırdılar salâti⁵; ve infak ettiler⁶ rızıklandırıdığımızdan onları; sırlı şekilde/gizlice ve alenen/bildirerek; ve savarlar/defederler güzellekle rezilliği/iğrençliği; işte bunlar; onlaradır sonu diyarın/yurdun.

⁵¹Metanetli direnme. Dengeyi bozmadan/kontrolü kaybetmeden direnme/karşı durma.

⁴Efendi, komuta eden.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâti (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâti (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

⁶Affedilen, gönülden kopan, temiz ve güzel şeylerden ihtiyaç sahipleri için harcama.

قُلْ لِّعِبَادِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بِنِعَ فِيهِ وَلَا خِلَالٌ | 31 | 14

31. Kul li ibâdiyellezîne âmenû yukîmus salâte ve yunfikû mimma razaknâhum sirren ve alâniyeten min kabli en ye'tiye yevmun lâ bey'un fihi ve lâ hilâl(hilâlun).

De ki kullarıma; iman⁴⁷ etmiş kimselere; diksinler/ayağa kaldırsınlar salâtı⁵; ve infak etsinler⁶ rızıklandırıdığımızdan onları; sırlı şekilde/gizlice ve alenen/bildirerek; önceden ki gelir bir gün; yoktur bir alışveriş onda; ve yoktur bir dostluk.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

⁶Affedilen, gönülden kopan, temiz ve güzel şeylerden ihtiyaç sahipleri için harcama.

وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ | 78 | 22
وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ

78. Ve câhidû fillâhi hakka cihâdih(cihâdihî), huvectebâkum ve mâ ceale aleykum fid dîni min harac(haracin), millete ebîkum ibrahîm(ibrahîme), huve semmakumul muslimîne min kablu ve fî hâzâ li yekûner resûlu şehîden aleykum ve tekûnû şuhedâe alen nâs(nâsi), fe ekîmûs salâte ve âtuz zekâte va'tesîmû billâh(billâhi), huve mevlâkum, fe ni'mel mevlâ ve ni'men nasîr(nasîru).

Ve mücadele edin Allah uğrunda, gerçek/hak mücadelesi (-yle) onun; O seçti sizi; ve yapmış değildir üzerinize dinde hiçbir güçlük/zorluk; babanız İbrahim'in inanç öğretisi; O (Allah) önceden isimlendirdi sizi, müslümanlar⁴⁵; ve bunda, olması için resûlün/elçinin üzerinize bir tanık/bir şahit; ve olmanız için sizin tanıklar/shahitler insanlar üzerine; öyleyse kaldırıp ayakta tutun salâtı⁵ ve verin zekâtı¹⁰; ve sarılın Allah'a; O'dur mevlânız⁶⁸. Öyle ki bir muhteşem mevlâ⁶⁸; ve bir muhteşem nasîr⁶⁹.

⁴⁵Yüce Allah'ın gerçek İslam dinine (sadece/saf Kur'an'a) tabi olmuş olan. İslam: İnsan bilincinin Yüce Allah ile arşta/hiperuzayda yapmış olduğu antlaşmaya/sözleşmeye/misaka/bağlaşmaya teslimiyeti/uyumu. Kur'an bu antlaşmayı insanlara hatırlatır. Kur'an alemler için bir zikirdir/hatırlatmadır. Sadece Kur'an gerçek İslam dinidir.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde

kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

⁶⁸Sahip

⁶⁹Yardımcı

24 | 56 | وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

56. Ve ekîmûs salâte ve âtûz zekâte ve atîûr resûle leallekum turhamûn(turhamûne).

Ve dikin/ayağa kaldırın salâtı⁵; ve verin zekâtı¹⁰; ve itaat edin resule/elçiye⁷⁶; belki sizler merhamet edirsiniz.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

⁷⁶Resule/elçiye itaat etmek sadece Kur'an'a itaat etmektir. Kur'an=Resul; Resul=Kur'an. Resule itaat etmek tamamı zan olan hadislerle itaat etmek asla değildir.

27 | 3 | الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ

3. Ellezîne yukîmûnes salâte ve yu'tûnez zekâte ve hum bil âhireti hum yûkînûn(yûkînûne).

Kimseler; dikerler/ayağa kaldırırılar salâtı⁵; ve verirler zekâtı¹⁰; ve onlar; ahirete onlar; kesinleşirler/emin olurlar.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

30 | 31 | مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ

31. Munîbîne ileyhi vettekûhu ve ekîmûs salâte ve lâ tekûnû minel muşrikîn(muşrikîne).

Dönerler (olun) O'na (Allah'a); ve takvalı²¹ olun O'na ; ve dikin/ayağa kaldırın salâtı⁵; ve olmayın müşriklerden³⁶.

²¹Yüce Allah'ın hoşnut olmayacağı şeylerden sakınmak. Kur'an'ın emir ve yasaklarını çiğnemekten sakınmak.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâti (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâti (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

³⁶Şirk koşan. Şirk; ortaklaştırmak, ortak etmek. Yüce Allah hükmü (Kur'an) ile birlikte O'nun astından dinde hüküm koyucular edinmek. Kutsal kitapların astından dinde hüküm koyucular edinmek. Kur'an'ın dışında dinde kitaplar edinmek.

31 | 4 | الَّذِينَ يُعِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ

4. Ellezîne yukîmûnes salâte ve yu'tûnez zekâte ve hum bil âhireti hum yûkinûn(yûkinûne).

Kimseler; dikerler/ayağa kaldırırlar salâti⁵; ve verirler zekâti¹⁰; ve onlar; ahirete onlar; kesinleşirler/emin olurlar.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâti (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâti (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

31 | 17 | يٰٓأَيُّهَا أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ

17. Yâ buneyye ekimis salâte ve'mur bil ma'rûfi venhe anil munkeri vasbir alâ mâ esâbek(esâbeke), inne zâlike min azmil umûr(umûri).

Ey oğlum! Dik/ayakta tut salâti⁵; ve emret ma'rûfu⁷³; ve engelle/yasakla münkerden⁸²; ve sabret⁵¹ üzerine isabet edene; doğrusu bunlar azimden/engelleri aşma kararlılığından işlerdir.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâti (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâti (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

⁷³Evrensel kabuller/normlar.

⁸²İğrençleştirilmiş/çirkinleştirilmiş.

⁵¹Metanetli direnme. Dengeyi bozmadan/kontrolü kaybetmeden direnme/karşı durma.

38 | 18 | إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعُشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ

18. İnnâ sahharnel cibâle meahu yusebbihne bil aşıyyi vel işrâk(işrâkı).

Doğrusu biz boyun eğdirdik dağları onunla (Davut'la) birlikte; tesbih⁵⁷ ederler akşamla/gün batımı sonrasıyla ve gün doğumuyla.

⁵⁷*Yaratılış amacına uygun olarak bir rotada/yörüngede yüzüp ilerlemek.*

42 | 38 | وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

38. Vellezînestacâbû li rabbihim ve ekâmus salâte ve emruhum şûrâ beynehum ve mimmâ rezaknâhum yunfikûn(yunfikûne).

Ve kimseler; cevap verdiler/icabet ettiler Rablerine⁴; ve diktiler/ayağa kaldırdılar salâtı⁵; ve işleri/emirleri şuradır/danışmadır aralarında; ve rızıklandığıımızdan infak⁶ ederler.

⁴*Efendi, komuta eden.*

⁵*Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).*

⁶*Affedilen, gönülden kopan, temiz ve güzel şeylerden ihtiyaç sahipleri için harcama.*

Salâtı ayağa kaldıran/diken kimselerin başka özellikleri de yukarıdaki ayetlerden özetleyelim;

Müşrik olmazlar.

- Yüce Allah'ın astından dinde hüküm koyucu edinmezler. Şirk koşmazlar. Ortak koşmazlar. Sadece Kur'an derler. Kur'an'ın haricinde dinde hüküm koyan söylenti/hadis kitaplarına tabi olmazlar. Mezhepleri olmaz. Tarikatları olmaz. İmamları olmaz.

Her zaman, her işlerinde Yüce Allah'a dönerler.

Uyanık oldukları durumlarda her zaman Yüce Allah'ı düşünürler. O'nun yüce sıfatlarının derinlemesine kavramaya çalışırlar. Bir bebeğin/çocuğun her zaman annesine dönmesi gibi Rabblerine dönerler.

Zekâtı verirler.

- Kazancın arınması olan zekât toplumun hakkı olarak kamuya verilen paydır. Kamu toplumun durumuna göre bir oran belirleyebilir. Müminler toplumun hakkı olan bu payı kazanç ellerine geçtiği anda verirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde ise kâr olarak kazançlarının 1/5'ini topluma geri döndürürler.

Yüce Allah'a takva sahibidirler.

- Yüce Allah'ın hoşnut olmayacağı bir şeyi yapmaktan sakınırlar.

Rablerinin yüzünü ararlar.

Her daim Rabblerine gidecek bir yol ararlar. Yüce Allah'ı akıllarından hiçbir zaman çıkarmazlar. O'nun yüzünün tecelli etmesi olan isimlerini/sıfatlarını yani evren kitabını okuyup öğrenerek O'nun yüzünü ararlar.

İman ederler gayba/görünmeyene/gizliye.

- Yüce Allah'ı gözleriyle görmeseler de ahiret evrenini görmeseler de Kur'an'a itimat ederler, güvenirler yani iman ederler.

Rızıklardan infak ederler/harcarlar.

- Yüce Allah'ın kendilerine bahsettiği rızıktan infak ederler yani harcarlar. Bu harcamanın 1'e 700 kazanç verdiğini bilirler. Affettikleri, gönüllerinden kopan iyi ve temiz şeylerden sırlı şekilde/gizlice ve alenen/bildirerek ihtiyaç sahipleri için harcarlar.

Rezilliği/iğrençliği güzellikle savarlar/defederler.

İğrençliğe, rezillığe aynı şekilde cevap vermezler. Rezilliği, iğrençliği düzeltme amaçlı karşılık verirler.

Allah uğrunda mücadele ederler. Yüce Allah'ın gerçek/hak mücadelesi olan Kur'an ile mücadele ederler.

Yüce Allah için O'nun biricik kitabı olan Kur'an'la savaşır; cihat ederler. Gerçek/hak olan ayetleri birer ışın kılıcı gibi kullanırlar.

Rükû ederler

- Kur'an için dize gelirler. Kur'an için baş eğler.

Resule/elçiye itaat ederler.

- Resule itaat etmenin sadece Kur'an'a itaat etmek olduğunu bilirler.

Ahirete kesin/emin olarak iman ederler.

- Bilimsel veriler ışığında bu evrenin yok olacağını, yeni büyük patlamalarla ahiret evreninin yaratılacağını bilirler. Cennet evrenlerinin ve cehennem evreninin yaratılacağını bilirler.

Erdemli kimselerdir;

- İman ederler.
- ✓ Allah'a ve ahiret gününe.
- ✓ Meleklerle.
- ✓ Kitaba (Kur'an'a).
- ✓ Nebilere/peygamberlere.
- Sevdikleri maldan verirler.
- ✓ Her türlü yakınlık sahiplerine.
- ✓ Yetimlere.
- ✓ Açlık sınırında yaşayanlara.
- ✓ Yolun oğluna/evsize.
- ✓ İsteyenlere/talep edenlere.
- Boyunduruğu çözerler.
- ✓ Başkasının kontrolüne girmiş olanlara özgürlük sağlarlar.
- Antlaşma şartlarını yerine getirirler.
- ✓ Sözlerine güvenilir. Sinsi hareketlerden uzak dururlar. Arkadan iş çevirmezler.
- Sabrederler/metanetli direnirler sefalette/sıkıntıda; başı darda/bunalımda ve seferberlik zamanında.
- ✓ Zor zamanlarda bile dengelerini kaybetmezler. Metanetli direnirler. Başlarına gelenden kurtulmak için evrensel kabullerle mücadele ederler.

Salih amel yaparlar (düzeltici-iyileştirici-barışa yönelik işler yaparlar).

- Bozuk/eğri olan her türlü şeyi düzeltirler. Yanlış olana sessiz kalmazlar. Her zaman doğrultucu, düzeltici işler peşinde koşarlar.

İlimde kök salarlar/derinleşirler. Evren kitabını iyi okurlar.

- Sadece Kur'an okumakla kalmazlar. Yüce Allah'ın evren kitabını da okurlar. Pozitif bilimlerde derinleşirler.

Sadece Yüce Allah'a haşyet (Huşu. Derin saygıdan yüreğin ürpermesi. Bir şeyin heybet ve cazibesine karşı alçalma. Alçak gönüllülük.) duyarlar.

- Kula kulluk edercesine bir alçak gönüllülük yapmazlar.

Resulleri/elçileri desteklerler.

- Sadece Kur'an diyen insanları, Yüce Allah'ın en büyük elçisi olan sadece Kur'an'a çağırانları desteklerler.

Allah'a güzel bir borç verirler.

- Yüce Allah'ın kendi üzerine yazdığı şeyleri Yüce Allah adına yaparlar.

Evrensel kabulleri/normları emrederler.

- Evrensel iyileri emrederler. Toplumda hâkim olmasını sağlarlar.

İğrençleştirilmişten/çirkinleştirilmişten engellerler, yasaklarlar.

- Evrensel kötöleri yasaklarlar.

Kendilerine isabet edene sabrederler; metanetle direnirler.

- Dengelerini kaybetmeden başlarına gelenden kurtulmak için evrensel iyilerle mücadele ederler. Başlarına gelenden ders çıkarırlar. Tekrar olmaması için gerekli önlemleri alırlar.

Azim gerektiren işlerde engelleri aşma kararlılığı gösterirler.

- Pes etmezler. Doğru bildikleri yolda karşılarına çıkan her türlü engeli azimle aşarlar.

Rablerinin çağrısına yani Kur'an'a cevap verirler; icabet ederler.

- Kur'an'a sağır ve dilsiz olmazlar. Sadece Kur'an'ı baş tacı ederler. Rablerinin biricik kitabı olan Kur'an'a sınıksız sarılırlar. Sadece Kur'an'ın emir ve yasaklarına uyarlar.

İşleri/emirleri şuradır/danışmadır aralarında.

- Toplumun her bir bireyinin katkısı olacak bir yönetim sistemini tercih ederler. Katılımcı bir yönetim şekli belirlerler. Padişahlık, krallık, diktatörlük gibi sistemleri reddederler. Her bir bireyin bile mutlak katkısının olacağı bir sistem kurarlar.

İşte yukarıdaki özellikleri Rabbimiz tarafından bizlere bildirilen bu kimseler salâtı da ayağa kaldırırılar. Salât sistemini kurarlar.

[İsrailoğullarına da salâtı ayağa kaldırma/dikme emredildi.](#)

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنتُمْ مُّعْرِضُونَ

83. Ve iz ehaznâ mîsâka benî isrâîle lâ ta'budûne illâllâhe ve bil vâlideyni ihsânen ve zil kurbâvel yetâmâ vel mesâkîni ve kûlû lin nâsi husnen ve ekîmûs salâte ve âtûz zekât(zekâte), summe tevelleytum illâ kalîlen minkum ve entum mu'ridûn(mu'ridûne).

Ve o zaman aldık bir mîsâk¹²⁹ İsrailoğullarından; kulluk⁴⁶ etmeyesiniz; ancak Allah'a; ve ana babayla bir güzellik; ve yakınlık sahibine¹³⁰ (de); ve yetimlere¹³¹ (de); ve miskinlere¹¹³ (de); ve deyin insanlar için güzelliği; ve dikin/ayağa kaldırın salâtı⁵; ve verin zekâtı¹⁰; sonra

döndünüz; bir az dışında sizlerden; ve sizler direnç gösterenlersiniz/karşı çıkanlarsınız.

¹²⁹Antlaşma/sözleşme/ahit.

⁴⁶Köle olmak/dini hüküm koyucu olarak sadece Yüce Allah'ı bilmek. Sadece O'na tapınmak. O'nun astından ilahlar edinmemek. Yüce Allah'ın kelamı olan sadece Kur'an'ın hükümlerine tabi olmak.

¹³⁰Her türlü yakınlık sahibi. Soy yakınlığı, mekan yakınlığı vb.

¹³¹Anne veya babanın en az birisinden yoksun olan.

¹¹³Açlık sınırında yaşayan.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

Salâtı dikme/ayağa kaldırma emri sadece Kur'an müminlerine emredilmedi; İsrailoğullarına da salâtı ayağa kaldırma emredilmiştir. Onlar da kendilerine indirilmiş olan Tevrat'ı belirlenmiş vakitlerde okuyup öğreneceklerdir. Salât için gerekli tüm şartları sağlayarak onu ayağa kaldıracaklardır.

İsrailoğullarının Tevrat'ı terk edip kendi hadis kitapları olan Mişna ve Talmut'a tabi olduklarını biliyoruz. Yüce Allah'a verdikleri sözleşmeye uymamışlardır. Aşağıdaki 2:110 ayeti öncesi İsrailoğulları ve Hristiyanlar eleştirilir. Müslümanlara tabiri caizse onlar gibi olmayın diyerek doğru yol gösterilir. Salâtı toplumda uygulamak için gerekli şartların sağlanması emredilir.

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ | 110 | 2

110. Ve ekîmus salâte ve âtûz zekât(zekâte), ve mâ tukaddimû li enfusikum min hayrin tecidûhu indallâh(indallâhi) innallâhe bi mâ ta'melûne basîr(basîrun).

Ve dikin/ayağa kaldırın salâtı⁵; ve verin zekâtı¹⁰; ve nefisleriniz için önceden gönderdiklerinizi hayırdan; bulursunuz onu Allah'ın indinde/katında; doğrusu Allah yaptıklarınızı görendir.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

2:110 ayeti müminler için bir uyarıdır. Ancak salât ayağa kalktığında, salât sistemi yerleştiğinde toplum hayırlara doğru yol alır.

[Salâtın korunması; devamlı olarak yapılması.](#)

وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

92. Ve hâzâ kitâbun enzelnâhu mubârekun musaddikkullezî beyne yedeyhi ve li tunzire ummel kurâ ve men havlehâ, vellezîne yu'minûne bil âhireti yu'minûne bihî ve hum alâ salâtihim yuhâfizûn(yuhâfizûne).

Ve bu; bir kitaptır; indirdik onu; mübarektir¹³⁹; musaddıktır¹⁴⁰ iki elleri arasında olanı; ve uyarman içindir kentlerin anasını; ve kimseyi, çevresindedir onun; ve kimseleri, iman⁴⁷ ederler ahirete; iman⁴⁷ ederler buna (kitaba); ve onlar salâtlarını²³ korurlar.

¹³⁹Bereketli, uğurlu.

¹⁴⁰Doğrulayıp tasdik edici. Sadece tasdik edici değil; aynı zamanda yanlış olanın doğrusunu tasdik edici.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

²³Müminlerin her gün belirli vakitlerde (sabah ve akşam) yaptığı iki salât ve her hafta toplantı gününde yaptıkları salât. Salâtlar olarak çoğul.

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ | 9 | 23

9. Vellezîne hum alâ salavâtihim yuhâfizûn(yuhâfizûne).

Ve kimseler; onlar kendi salâtlarını²³ korurlar.

²³Müminlerin her gün belirli vakitlerde (sabah ve akşam) yaptığı iki salât ve her hafta toplantı gününde yaptıkları salât. Salâtlar olarak çoğul.

6:92 ayetinde kitaba iman etme sonrası salâtın işaret edilmesi de anlamlıdır. Bir insan bir kitabın Yüce Allah katından geldiğine iman ederse onun peşinde koşar. Kitap onu nereye götürürse oraya gider. Kitabı anlayarak okumak ister. Kitabın emir ve yasaklarını öğrenmek ister. Detaylı anlamak ister. İşte kitabı hemen arkasından takip etmek salâttır. Salât asla kaybedilmeden sürekli olarak devam ettirilmelidir. Son nefesi verinceye kadar.

[Salâtı dikmek/ayağa kaldırmak mümin/itimat eden/emin olan erkek ve kadınlara emredilmiştir. Sadece erkeklere değil.](#)

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ | 71 | 9

وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

71. Vel mu'minûne vel mu'minâtu ba'duhum evlîyâu ba'd(ba'din), ye'murûne bil ma'rûfi ve yenhevne anil munkeri ve yukîmûnas salâte ve yutûnez zekâte ve yutîûnallâhe ve resûleh(resûlehu), ulâike se yerhamuhumullâh(yerhamuhumullâhu), innallâhe azîzun hakîm(hakîmun).

Ve mümin²⁷ erkekler; ve mümin²⁷ kadınlar; onların bir kısmı velileridir²⁸ bir kısmın; emrederler evrensel kabulleri/normları ve engellerler iğrençleştirilmişten/çirkinleştirilmişten; ve dikerler/ayağa kaldırırklar salâtı⁵; ve verirler zekâtı¹⁰; ve itaat ederler Allah'a ve O'nun resulüne/elçisine; işte bunlar, rahmet edecektir onlara Allah; doğrusu Allah Azîzdir³⁷; Hakîmdir⁹.

²⁷İtimat eden/emin olan. Yüce Allah'ın varlığına O'nun evren kitabını okuyarak delillerle tanık/şahit olan. Kur'an'ın ilâhi olduğuna kanıtlarla kanaat getirmek ve Kur'an'a itimat etmek/güvenmek.

²⁸Koruyan, himaye eden yakın arkadaş. Çoğulu evliyadır.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

³⁷Güç yetiren.

⁹Bilge/bilgelikle hükmeden.

9:71 ayetindeki "ba'duhum evlîyâu ba'd(ba'din)" "onların bir kısmı velileridir bir kısmın" geçişinden anlarız ki önemli olan kadın ya da erkek olmak değildir. Önemli olan mümin yani Yüce Allah'a ve Kur'an'a itimat etmiş, Kur'an'ın Yüce Allah katından gelmiş olduğuna emin olmuş bir kimse olmaktır. Mümin kadınlar ve mümin erkekler de birbirlerinin kardeşleridir.

[Salâtın topluma emredilmesi.](#)

19 | 55 | وَكَانَ يُأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا

55. Ve kâne ye'muru ehlehu bis salâti vez zekâtı ve kâne inde rabbihi mardıyyâ(mardıyyen).

Ve oldu (İsmail); emreder ahalisine/halkına salâtı⁵ ve zekâtı¹⁰; ve oldu (İsmail) Rabbi⁴ indinde/katında razı olunan.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâti (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâti (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

⁴Efendi, komuta eden.

21 | 73 | وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ

73. Ve cealnâhum eimmeten yehdûne bi emrinâ ve evhaynâ ileyhim fi'lel hayrâtî ve ikâmes salâti ve îtâez zekâh(zekâti), ve kânû lenâ âbidîn(âbidîne).

Ve yaptık onları emirler/liderler; doğru yola kılavuzlarlar emrimizle; ve vahyettik onlara faaliyet yapmayı; hayırlar/iyilikler; ve ikame edenler/dikenler/ayağa kaldıranlar salâti⁵; ve verenler zekâti¹⁰; ve oldular bize kulluk⁴⁶ edenler.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâti (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâti (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

⁴⁶Köle olmak/dini hüküm koyucu olarak sadece Yüce Allah'ı bilmek. Sadece O'na tapınmak. O'nun astından ilahlar edinmemek. Yüce Allah'ın keliması olan sadece Kur'an'ın hükümlerine tabi olmak.

19:55 ayetinde geçen emretmek kelimesi salâti zorla yaptırma anlamında asla değildir. Salât sadece mümin olan kimselere vakitli bir kitaptır. Dinde zorlama da asla olamaz. Ayette işaret edilen salâtın bir iş/bir emir olarak sadece önerilmesidir. Zorla bir uygulama asla yoktur.

Toplunun önde gelen liderleri hayırlı-iyi işler yapmalı, güzel faaliyetlerde bulunmalıdır. Vakitli olarak yapılan Kur'an'ı hemen arkasından takip etme eylemlerini toplumda etkin hale getirmeye çalışmalıdır.

İbrahim peygamberin salâti.

14 | 37 | رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ

37. Rabbenâ innî eskentu min zurriyyetî bi vâdin gayri zî zer'ın inde beytilkel muharremi rabbenâ li yukîmus salâte fec'al efideten minen nâsi tehvî ileyhim verzukhum mines semerâti leallehum yeşkurûn(yeşkurûne).

Rabbimiz!⁴ Doğrusu ben (İbrahim) yerleştirdim bir vadiye zürriyetimden; olmayan ekin sahibi; senin haram edilmiş beytinin/evinin³² yanında; Rabbimiz!⁴ Dikmeleri/ayağa kaldırmaları için salâtı⁵; öyle ki yap kalp gözleri insanlardan; kılavuzlanır onlara doğru; ve rızıklandır onları meyvelerden; belki onlar şükrederler⁴³.

⁴Efendi, komuta eden.

³²Topluma ait olan, dini öğretilerin takip edildiği ev, mekân. Kur'an'ın okunup öğrenildiği topluma ait mekân.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

⁴³Teşekkür etmek. Minnettar olmak. Şükran (iyilik bilmek; gönül borcu) sahibi olmak.

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ | 40 | 14

40. Rabbic'alnî mukîmas salâtî ve min zurriyyetî rabbenâ ve tekabbel duâ(duâi).

Rabbim!⁴ Yap beni (İbrahim) diken/ayağa kaldıran salâtı⁵; ve zürriyetimden/soyumdan (da); Rabbimiz!⁴ Ve kabul et duamı⁸⁰.

⁴Efendi, komuta eden.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

⁸⁰Çağırma.

İbrahim peygamberin haram evi yani çevresinde günah işlemenin haram edildiği, şahsa ait olmayan, topluma ait olan evi inşa etme sebebi salâtın dikilmesi/ayağa kaldırılması içindir. Vakitli olarak insanlar bu eve gelecek ve İbrahim peygambere indirilen kitaba salla edeceklerdir. Salât edeceklerdir. Yani İbrahim'in öğretilerini, tek tanrıcı öğretileri anlayacaklar, öğrenecekler ve onları sürekli olarak hemen arkasından takip edeceklerdir.

[Salâtın kaybedilmesi.](#)

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا | 59 | 19

59. Fe halefe min ba'dihim halfun edâus salâte vettebeûş şehevâtî fe sevfe yelkavne gayyâ(gayyen).

Öyle ki halife⁶⁵ oldu onlardan sonra bir halef⁶⁵; zayi ettiler/kaybettiler salâtı⁵; ve tabi

oldular şehvetlerine; öyle ki yakında karşılaşılır bir yanılmaya/yanlışa sapmaya.

⁶⁵Sonrası gelen. Halef.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

Anlınız ki her ne şekilde olursa olsun salâtı/Kur'an'ı hemen arkasından takip etmeyi kaybettiğimiz zaman mutlak ki bir yanlışa, sapmaya uğrarız. Salât yani Kur'an'ı okuyup öğrenmek terk edilirse doğru yola kılavuz kaybedileceği için arzulara/shahvetlere uyma söz konusu olur. Günümüzde bu durum tam olarak tecelli etmiştir. Kur'an'daki salât kavramının ne olduğunun merak bile etmeden, günde 5 vakit ne dediğini bile anlamadan salât ettiğini sananlar gerçek salâtı kaybetmişlerdir. Gerçek Kur'an salâtının günümüzdeki namazla yakından uzaktan alakası yoktur. Kur'an'ın indiği dönemdeki salât belirli vakitlerde bir mescitte toplanıp Kur'an'ı anlayarak okumak, Kur'an öğrenmek, Kur'an'ı hemen arkasından takip etmektir.

Ticaret salâta engel olamaz;

24 | 37 | رَجَالٌ لَا تُلْهِهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ

37. Ricâlun lâ tulhîhim ticâratun ve lâ bey'un an zikrillâhi ve ikâmis salâti ve îtâiz zekâti yehâfûne yevmen tetekallebu fihil kulûbu vel ebsâr(ebsâru).

Adamlar (ki); oyalamaz onları ticaret; ve de alışveriş; zikrinden Allah'ın; ve ikame edenler/dikenler/ayağa kaldıranlar salâtı⁵; ve verenler zekâtı¹⁰; korkarlar bir günden; ters döner onda kalpler; ve gözler.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

Belirli vakitleri olan salâta katılım, onun ayağa kaldırılması, salât sisteminin kurulması süreklilik arz eder. Salât vakti geldiğinde ticaret ve alışveriş gibi kazanç getiren şeyler bile terk edilir.

Daha geniş anlamlarda salât (bir hedefi hemen arkasından takip etmek) kelimesinin kullanılması.

Muhammed peygamberin salâtları/onun ilgisi/alakası/kale alması/dikkate alması müslümanlara dinginlik verir.

9 | 99 | وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرْبَلَىٰ عِنْدَ اللَّهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَىٰ لَهُمْ سِيقِطُهُمْ اللَّهُ فِي 9 | 99 | رَحْمَةٍ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

99. Ve minel a'râbî men yu'minu billâhi vel yevmil âhiri ve yettehizu mâ yunfiku kurubâtin indallâhi ve salavâtir resûl(resûli), e lâ innehâ kurbetunlehum, se yudhîlulumullâhu fî rahmetih(rahmetihî), innallâhe gafûrun rahîm(rahîmun).

Ve araplardan; kim iman⁴⁷ eder Allah'a; ve ahiret gününe; ve tutar/edinir infak⁶ ettiğini Allah'ın indinde/katında yakınlıklar; ve salâtları¹⁴² resulün/elçinin; doğrusu o bir yakınlıktır onlara değil mi?; sokacak onları Allah rahmetinin içine; doğrusu Allah Gafûr'dur²⁰; Rahîm'dir².

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

⁶Affedilen, gönülden kopan, temiz ve güzel şeylerden ihtiyaç sahipleri için harcama.

¹⁴²İlgi-alaka gösterme, kale alma, dikkate alma, ilgiyle takip etme, üzerlerine titreme.

²⁰Bağışlayan.

²Yüce merhameti tecelli ettiren/ortaya koyan/vücut bulduran.

9 | 103 | خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

103. Huz min emvâlihîm sadakaten tutahhiruhum ve tuzekkîhim bihâ ve salli aleyhim, inne salâteke sekenun lehum, vallâhu semîun alîm(alîmun).

Al mallarından onların bir sadaka³⁹; temizler onları (sadaka); ve arındırır onları (sadaka) kendisiyle; ve salli¹⁴¹ et onlara; doğrusu senin salâtın¹⁴² sakinlik/dinginlik verir onlara; ve Allah Semî'dir⁴¹; Alîm'dir⁸.

³⁹Sadaka-1; kamu otoritesinin belirlediği bir oranda alınan özel bir vergi türü. Zekâtтан ayrı olarak bu toplanan sadaka vergisi sadece 9:60 ayetinde işaret edilenler için harcanır.

¹⁴¹İlgilenmek, alakadar olmak, kale almak, dikkate almak, ilgiyle takip etmek, üzerlerine titremek.

¹⁴²İlgi-alaka gösterme, kale alma, dikkate alma, ilgiyle takip etme, üzerlerine titreme.

⁴¹İşiten.

⁸Bilen.

9:103 ayetindeki çoğu mealde 'salli' eylemini 'dua' et olarak çevirenler vardır. Ancak dua kelimesi Kur'an'da birçok yerde geçmektedir. Oysa ayette işaret edilen Muhammed peygamberin müminlerle ilgilenmesidir. Resul yüzünü müminlerden çevirmeyecektir. Onları kale alacaktır. Sıkıntılarını dinleyecektir. Onlara karşı tepkisiz, ilgisiz kalmayacaktır. Hedefinde onlar olacaktır. Bu hedefle koşturacaktır. Kısacası salli eylemi yapacaktır; salât edecektir. Çünkü Muhammed peygamberin bu kimseler uğruna koşturması onlara sakinlik ve dinginlik verecektir. Çünkü kendilerini güvende hissedeceklerdir.

Ayette açık ve net olarak görüldüğü üzere infak eden kimseler Yüce Allah'ın katında yakınlık sahibi olurlar. Yüce Allah onlara ilgisiz kalmaz, tepkisiz kalmaz. İnfak eden kimseler Yüce Allah'ın resulünün de ilgisini, takip etmesini, kale almasını kazanırlar. İnfak eden kimselerin çağrısına/duasına Yüce Allah ilgisiz kalmaz.

Yüce Allah'ın ve meleklerinin müminlere namaz kılması mümkün mü?

Haşa! Böyle söze gökler çatlar.

هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا 33 | 43

43. Huvellezî yusalî aleykum ve melâiketuhu li yuhricekum minez zulumâti ilen nûr, ve kâne bil mu'minîne rahîmâ(rahîmen).

O (Allah) ki sallı¹⁴⁹ eder sizlere; ve melekleri^{133,150} (de) onun; çıkarmak için sizleri karanlıklardan aydınlığa/nura; ve oldu O (Allah) müminlere²⁷ bir Rahîm².

¹⁴⁹Yüce Allah'ın kulunu gözünün önünden ayırmaması; hemen arkasından gözetlemesi/takip etmesi; koruması, kollaması, ilgisiz kalmaması. Yüce Allah'ın kuluna cevap vermesi, değer vermesi.

¹³³Yüce Allah'ın indinde/katında olan; Levh-i Mahfuz'un tamamına erişim yetkisi olan Cibrîl benzeri şerefli varlıklar. Diledikleri şekle dönüşerek Yüce Allah'ın emrini yerine getirirler. Mağara yoldaşlarına zaman yolculuğu yaptıran Rakim yoldaşları; İbrahim, Lut, Zekerıyyâ peygambere ve Meryem'e gelen elçilerdir.

¹⁵⁰Yüce Allah'ın salla eylemini ve salâtını yerine getirmek.

²⁷İtimat eden/emin olan. Yüce Allah'ın varlığına O'nun evren kitabını okuyarak delillerle tanık/şahit olan. Kur'an'ın ilâhi olduğuna kanıtlarla kanaat getirmek ve Kur'an'a itimat etmek/güvenmek.

²Yüce merhameti tecelli ettiren/ortaya koyan/vücut bulduran.

Görüldüğü üzere 'salla' kelimesi namaza indirgenemez. Ayette Yüce Allah'ın müminlere yüzünü döndüğünü, onları terk etmediğini, onlarla yakından ilgilendiğini, onları yakından takip ettiğini bildirmek için 'salla' kelimesi kullanılmıştır. Ayette Yüce Allah'ın Rahîm sıfatının 'salla' kelimesiyle birlikte kullanılması da büyük bir işarettir. Yüce Allah'ın Rahîm sıfatı Rahman sıfatının tecelli etmiş, vücut bulmuş halidir. Bir kadın rahmi nasıl ki bir bebeği sarıp sarmalayarak onun tüm ama tüm ihtiyaçlarını ve gereksinimlerini karşılar; Yüce Allah ve melekleri de müminleri bir anne rahmi gibi sarar. Bir anne rahminin bebeğe salla etmesi gibi Yüce Allah da müminlere salla eder. Melekler de O'nun izniyle bu salla eylemini gerçekleştirirler. Detaylı bilgi aşağıdaki linkten okunabilir. <https://www.sereflikuranmeali.com/1/1>

Yüce Allah'ın ve meleklerinin nebiye namaz kılması mümkün mü?

Haşa! Böyle söze gökler çatlar.

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا 33 | 56

56. İnnallâhe ve melâiketehu yusallûne alen nebiyyi, yâ eyyuhellezîne âmenû sallû aleyhi ve sellimû teslîmâ(teslîmen).

Doğrusu Allah ve melekleri onun salî^{149,150} ederler nebiye/peygambere; ey iman etmiş kimseler; salî¹⁴¹ edin ona; ve teslim olun bir teslim (-le).

¹⁴⁹Yüce Allah'ın kulunu gözünün önünden ayırmaması; hemen arkasından gözetlemesi/takip etmesi; koruması, kollaması, ilgisiz kalmaması. Yüce Allah'ın kuluna cevap vermesi, değer vermesi.

¹⁵⁰Yüce Allah'ın salla eylemini ve salâtını yerine getirmek.

¹⁴¹İlgilenmek, alakadar olmak, kale almak, dikkate almak, ilgiyle takip etmek, üzerlerine titremek.

2 | 157 | أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَٰوَتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَذَكَّرُونَ

157. Ulâike aleyhim salâvâtun min rabbihim ve rahmetun ve ulâike humul muhtedûn(muhtedûne).

İşte bunlar; onlardır salâtlar²² Rablerinden⁴; ve bir rahmet; ve işte bunlar; onlardır doğru yola kılavuzlular.

²²Yüce Allah'ın kulunu gözünün önünden ayırmaması (52:48); hemen arkasından gözetlemesi/takip etmesi; koruması, kollaması, ilgisiz kalmaması. Yüce Allah'ın kuluna cevap vermesi, değer vermesi.

⁴Efendi, komuta eden.

Görüldüğü üzere bir Kur'an kavramına Kur'an'ı analitik bir şekilde anlamadan, işimize geldiği gibi bir anlam veremeyiz. Kur'an'ın öğretisine, bütününe göre bir anlam vermek zorundayız. Kavramın gerçek/hak anlamı neyse onu ortaya çıkarmalıyız. Açık ve net olarak anlarız ki Yüce Allah'ın bu kez nebiye/peygambere yüzünü döndüğünü, onu terk etmediğini, onunla yakından ilgilendiğini, onu yakından takip ettiğini bildirmek için 'salla' kelimesi kullanılmıştır. Ayetin devamında müminlere de emir gelmiştir. Müminler de nebinin peşini asla bırakmayacaklar, onu koruyacaklar, onunla yakından ilgilenecekler, nebiye tepkisiz kalmayacaklardır. Teslimiyet dini demek olan İslam bunu gerektirir. 2:157 ayeti öncesi mümin kimselerin özellikleri işaret edilmiştir. 2:157 ayetinden Yüce Allah'ın o mümin kimselere salâtlar vereceğini, bağışlayacağını ve aynı zamanda merhamet edeceğini anlarız. Her gördükleri 'salât' kelimesini 'namaz' olarak çevirenlerin bu ayette de normalde 'namazlar' olarak çevirmeleri gereklidir. Ancak bu mümkün değildir. Anlarız ki Yüce Allah bu mümin kimlerin her bir işini hemen arkasından takip etmektedir. Bu kimselere 'sallalar' olacaktır. Tabiri caizse Yüce Allah her bir işlerinin üzerine titreyecektir; ilgisiz, alakasız kalmayacaktır. Bu kimselerin asla korkmasına gerek yoktur. Çünkü Rableri onlar için gerekli olan her türlü kolaylığı önceden sağlayacaktır. Merhametini de bağışlayacaktır.

Kısa olması nedeniyle belki de en çok okunan sure olan Kevser suresindeki işaret;

108|1| إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ

1. Innâ a'taynâkel kevser(kevsere).

Doğrusu biz; verdik sana kevseri¹²¹.

¹²¹Bol bol/çok olan (Kur'an).

108|2| فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ

2. Fe salli li rabbike venhar.

Öyle ki salla¹³ et Rabbine; ve göğüsleyerek karşı dur.

¹³Yüce Allah'ın biricik dini olan İslam'a yani Kur'an'a yüz çevirmemek, ilgisiz kalmamak, kale almak, umursamak, kayıtsız kalmamak, mühimsemek, tepkisiz kalmayarak Kur'an'ı bir hedef belirleyip, kendisine bahşedilen akıl/fikir kılavuzluğunda takip etmek.

108|3| إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ

3. İnne şânieke huvel ebter(ebteru).

Doğrusu nefret besleyen sana; odur kesik.

108:2 ayetinden anlarız ki salla eylemi sonrası her türlü sıkıntıya ve zorluğa karşı bir göğüs germe, karşı durma söz konusu olacaktır. Bu ayetteki 'salla' kelimesini namaz kıl olarak çevirmek gerçekten Kur'an'a dokunamamaktır. Hatta 'nhar' kelimesini 'kurban kes' olarak çevirmek de Kur'an'ın bütününün hiç anlamamış olmak demektir. Ayette Yüce Rabbimiz elçisine öğüt vermektedir. Elçinin sadece Rabbi yani Yüce Allah'ı hedef alarak O'nu takip edecektir. Rabbine karşı asla ilgisiz ve alakasız kalmayacaktır. Yüzünü her daim Rabbine dönecektir. Rabbine salla etmesiyle birlikte de kendisine karşı nefret besleyen kimseye karşı göğüs gerecektir. Mücadele edecektir.

['Salli' eylemi/fiili içeren ayetlerin incelenmesi.](#)

فَنَادَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَىٰ مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ | 39 | 3

39. Fe nâdethul melâiketü ve huve kâimun yusallî fil mihrâbi, ennallâhe yubeşşiruke bi yahyâ musaddikan bi kelimetin minallâhi ve seyyiden ve hasûran ve nebiyyen mines sâlihîn(sâlihîne).

Öyle ki nida etti/seslendi ona melekler¹³³; ve o (Zekeriyyâ) bir kıyamda¹⁴³; salli¹⁵¹ eder mihrapta/özel alanda; "Doğrusu Allah müjdeler sana Yahya'yı; doğrulayıp tasdikleyici Allah'tan bir kelimeyi; ve bir lider/önder; ve bir kısıtlayan/sınırlayan (nefsini); ve bir nebi¹³²; iyilerden/salihlerden."

¹³³Yüce Allah'ın indinde/katında olan; Levh-i Mahfuz'un tamamına erişim yetkisi olan Cibrîl benzeri şerefli varlıklar. Diledikleri şekle dönüşerek Yüce Allah'ın emrini yerine getirirler. Mağara yoldaşlarına zaman yolculuğu yaptıran Rakim yoldaşları; İbrahim, Lut, Zekeriyyâ

peygambere ve Meryem'e gelen elçilerdir.

¹⁴³Yaratılış özelliğinin dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için ayaklanması/hareketlenmesi demektir. İnsanın yaratılış özelliği olan beynin (bedenle veya bedensiz) dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için beynin (bedenle veya bedensiz) ayaklanması/hareketlenmesi.

¹⁵¹Yüce Allah'ı kendisine bahşedilen akıl/fikir kılavuzluğunda, yarattığı şeyler üzerinden aramak, O'nu her daim takip etmek.

¹³²Kendisine kitap verilen resul/elçi. Her resul/elçi nebi değildir. Her nebi bir resuldür/elçidir.

Zekeriyyâ peygamber Yüce Allah'a secde (beynin bedenle veya bedensiz diz çöküp boyun eğmesi) edilen bir yerdedir yani mescittedir. Melekler Zekeriyyâ peygambere güzel bir kul, nebi, önder olacak olan Yahya'yı müjdelemektedirler. Zekeriyyâ peygamber mescidin ayrılmış bu alanında/mihrapta Rabbine salli etmektedir. Zekeriyyâ peygamber mutlak ki doğru yola kılavuzlu musallindendi. Salâtının bilmişti. Kendisine verilen akılla Rabbini hedef belirleyerek O'na doğru bir göçmen kuşun uçuşu gibi, bir atın birinci atı hemen arkasından takip etmesi gibi Rabbini takip ediyordu.

[Kadınlar da salâtı diyecektir/ayağa kaldıracaktır. Zekât yani vergilerini de vereceklerdir.](#)

وَقُرْآنَ فِي بُيُوتِكُمْ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا

33. Ve karne fî buyûtikunne ve lâ teberrecne teberrucel câhiliyyetil ûlâ ve ekimnes salâte ve âtînez zekâte ve atr'nallâhe ve resûleh(resûlehu), innemâ yurîdullâhu li yuzhibe ankumur ricse ehlel beyti ve yutahhirekum tathîrât(tathîran).

Ve vakarlı olun/oturaklı olun (kadınlar) evlerinizde; ve cazibe sergilemeyin (kadınlar) ilk cahiliye cazibe sergilemesi (gibi); ve dikin/ayakta tutun (kadınlar) salâtı⁵; ve verin (kadınlar) zekâtı¹⁰; ve itaat edin (kadınlar) Allah'a ve resulüne/elçisine⁷⁶; ancak arzu eder Allah gidermek sizlerden pisliliği; beyt/ev³² ahalisi! Ve temizler sizleri bir temizlik (-le).

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

⁷⁶Resule/elçiye itaat etmek sadece Kur'an'a itaat etmektir. Kur'an=Resul; Resul=Kur'an. Resule itaat etmek tamamı zan olan hadislere itaat etmek asla değildir.

³²Topluma ait olan, dini öğretilerin takip edildiği ev, mekân. Kur'an'ın okunup öğrenildiği topluma ait mekân.

33:33 ayetini yanlış çevirerek kadınların evlerinde oturması gerektiğini, dışarıya çıkmalarının yasak edildiğini, çalışmamaları gerektiğini iddia edenlerin vay haline! Hiç şüphe yoktur ki kadınlar da salâta katılacaklardır. 'Verin (kadınlar) zekâtı' da çok önemlidir. Kazancın saflaşması için toplumun hakkı olarak kamuya verilen vergiyi evden hiç çıkmayan kadınlar nasıl verecek? Nasıl kazanç sağlayacaklar? Ayetten anlarız ki kadınlar da tıpkı erkekler gibi kazanç sağlayan işler yapabilirler. Kazançlarından da zekâtlarını verirler. Ayette kadınlara yapılan uyarı onların cahiliye dönemindeki gibi cazibe sergilememelidir. Cazibe sergilemek için evlerinizden çıkmayın denmektedir. Evlerinizdeyken de vakarlı olun yani oturaklı olun denmektedir.

Şeytan Yüce Allah'ın hatırlanmasından ve salâtta (vakitli Kur'an derslerinden) engellemek ister; akli örten her şey haramdır. Şans oyunları haramdır.

إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ | 91 | 5

91. İnnemâ yurîduş şeytânu en yûkia beynekumul adâvete vel bagdâe fil hamri vel meysiri ve yasuddekum an zikrillâhi ve anis salâh(salâti), fe hel entum muntehûn(muntehûne).

Ancak arzu eder şeytan²⁹ ki düşürsün aranızda husumet/düşmanlık ve nefret; hamr¹³⁸ içinde; ve şans oyunu/kumar (içinde); ve uzaklaştırmak/alıkoymak Allah'ın zikrinden⁷⁸ ve salâtta⁵; öyleyse sizler nehy edenler/geri duranlar/dizginleyenler misiniz?

²⁹Saptıran, bozan, uzaklaştıran.

¹³⁸Örten, gizleyen. Mayalı. Akli devre dışı bırakan her şey. Sadece alkolle kısıtlı değildir.

⁷⁸Hatırlatma, öğüt. Kur'an da bir zikirdir. Yüce Allah'ı ile bilinçlerimizin arşta yapmış olduğu antlaşmayı bizlere hatırlatır.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâti (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâti (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

Aklı örten her şey haramdır. Aklınıza ne geliyorsa. Nokta.

Aklı örten her şeyin haram olmasının nedeni aklın örtülmesiyle birlikte insanın kararlarını daha primitif olan, evrim sürecinde beynimizin daha alt tabakalarında bulunan fücurla 'id' almasındandır.

91:7 Ve nefse (benliğe-kişiliğe); ve biçimlendirene onu.

91:8 Öyle ki, ilham etti ona fücurunun ve takvasını.

91:9 Mutlak ki başarılı olur kimse, geliştirip-saflaştıran onu.

91:10 Ve mutlak ki kaybeder kimse, gömen/saklayan onu.

Yukarıdaki ayetlere göre Yüce Allah'ın bilinci-benliği-kişiliği (nefsi) düzenleyerek yarattığı ve insanların beyninin içine 2 farklı yapıyı oluşturduğu görülür. Bunlar fücür ve takvadır.

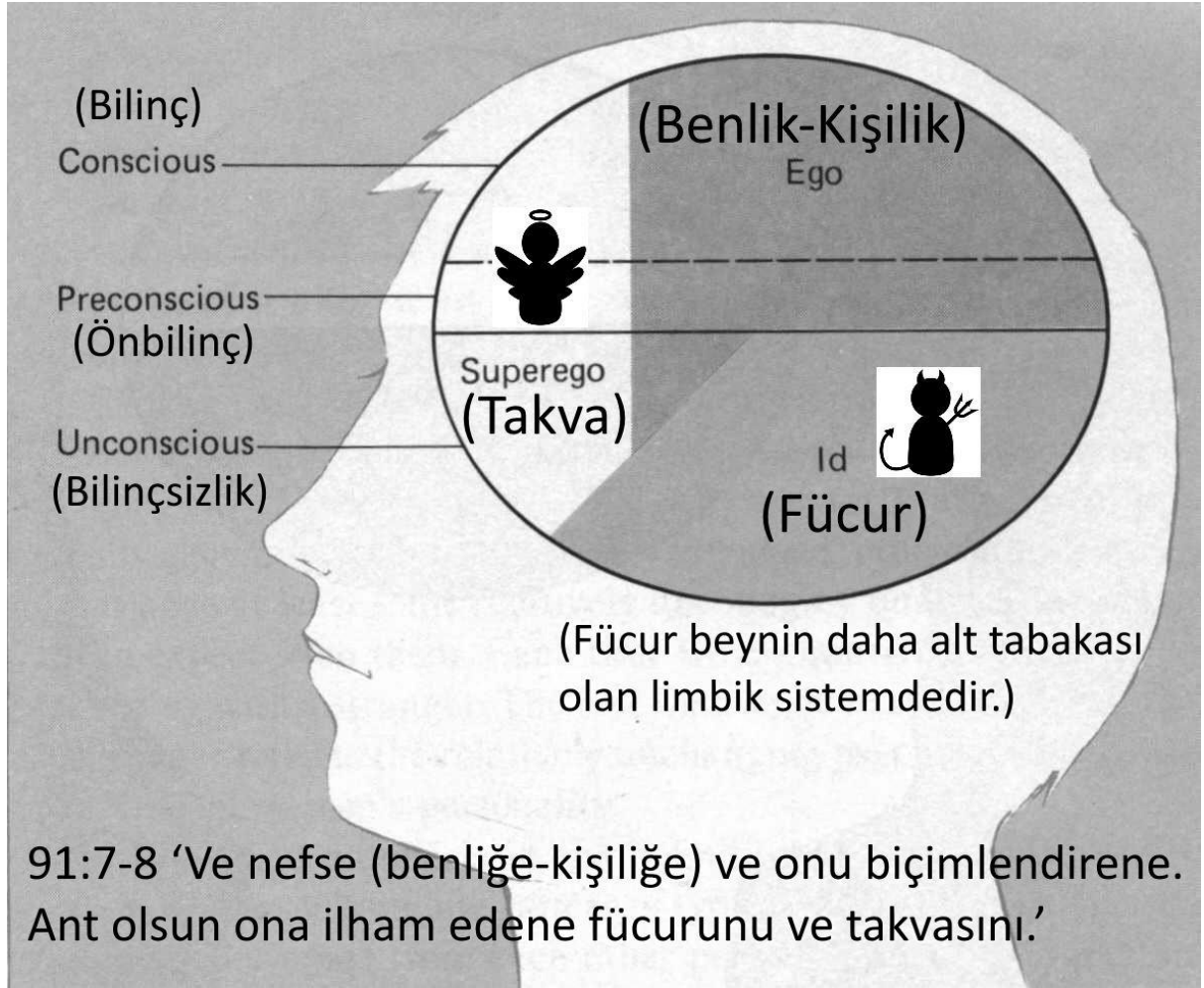
Fücur ve takva her insanın beynine yerleştirilmiştir. Resûller ve peygamberler dahil olmak üzere tüm insanlar yaratılıştan bu 2 farklı zıt yapıya sahiptirler. Modern psikiyatri ve nöroloji bilimlerinin gelişimi ile Yüce Allah'ın ilham ettiği, bilinç-benlik-kişilik içine yerleştirdiği fücur ve takvanın ne olduğu artık çok iyi biliniyor.

- Fücur=İd (Alt benlik)
- Takva=Süperego (Üst benlik)
- Bu ikisinin telkinleri ile karar veren benliğin kendisi olan Ego.

İnsan kişiliği bu 3 yapıdan oluşur. İnsan bilincinin-benliğinin-kişiliğinin katmanları incelendiğinde alt benlik (İd) ve üst benlik (Süperego) olarak isimlendirilen katmanların varlığı görülür. İd zevk temelli istekler ve aşırı ısrarcı temel enerjinin çıkış noktasıdır. Temel ve en ilkel benliktir. Ana kaynağı cinsellik, açlık gibi ihtiyaçların en bencilce (ahlak kuralları gözetilmeden) doyurulmasıdır. Saldırganlık, kin, vicdansızlık, eleştiriye kabul etmeyen, güdüsel özelliği vardır. Yüce Allah'ın bilince ilham ettiği fücur tam olarak İd'dir. Bu benliğin dürtülerinde ahlak, erdemlilik, iyilik gibi değerlerin önemi yoktur. Süperego (Üst benlik) ise tam olarak İd'nin tam tersi yönde işler. Kişinin benliğini İd'ye karşı korur. İd'in ihtiyaç ve talepleriyle çatışma halindedir. İd'e karşı saldırgandır. Kişinin benliği (Ego) üzerinde denetleyici ve yargıç rolü üstlenir. Ahlaki değerlerin savunur. Erdemliliği savunur.

Kişinin Benliği (Ego) ise bu iki katmandan gelen telkinleri dinler ve sonunda bir karar verir. İşte verilen kararlar insanın karakteri ve kişiliği olur.

Akıl örtüldüğünde beynin daha alt bölgelerinde bulunan İd etkin hale gelir. Takva örtülürse artık şeytan/saptırıcı kontrolsüz kalır.

Şans oyunları da haramdır.

Şans oyunlarının haram olmasının nedeniyse beyni meşgul etmesi ve insanlar arasında düşmanlık yaratmasıdır. Şans oyunları asla masum değildir. Mutlak ki Yüce Allah'ın zikrinden ve Kur'an derslerinden (salâtlardan) uzaklaştırır.

Salât sonrası şahitlik.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا شَهِدُوا بَيْنَكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمْ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ أَوْ ءَاخَرَانِ مِّنْ غَيْرِكُمْ إِن أَنْتُمْ
ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصْلَبْكُمْ مُصِيبَةُ الْمَوْتِ تَحْسِبُوهُمَا مِّنْ بَعْدِ الْوَلَاةِ فَيَقْسِمَانِ بِاللَّهِ إِنِ ارْتَبْتُمْ لَا تَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَلَا
تَكُنْ شَهِدَةً لِلَّهِ إِنَّا إِذَا لَمِنَ الْتَائِبِينَ

106. Yâ eyyuhellezîne âmenû şehâdetu beynikum izâ hadara ehadekumul mevtu hînel vasiyyetisnâni zevâ adlin minkum ev âharâni min gayrikum in entum darabtum fil ardı fe esâbetkum musîbetul mevt(mevti) tahbisûnehumâ min ba'dis salâti fe yuksîmâni billâhi in irtebtum lâ neşterî bihî semenen ve lev kâne zâ kurbâ ve lâ nektumu şehâdetallâhi innâ izen le minel âsimîn(âsimîne).

Ey iman⁴⁷ etmiş kimseler! Şahitlik/tanıklık (olsun) aranızda; geldiği/ulaştığı/ziyaret ettiği zaman sizlerden birine ölüm; vasiyet esnasında adil iki kişi (olsun) sizlerden; ya da başka iki kişi sizlerden olmayan; eğer sizler darp ettiyseniz/vurduysanız (ayakları) yerde/yeryüzünde; o durumda isabet etti size ölüm musibeti; tutun o ikisini salâttan⁵ sonra; öyle ki yemin etsin o ikisi Allah'a eğer şüphelendiyseniz; satmayız onu (yemini) bir

bedele; ve eğer olsa (da) yakınlık sahibi ve de gizlemeyiz şahitliğini Allah'ın; doğrusu biz o zaman mutlak günahkâr kimselerdeniz (diye).

⁴⁷Akılca delillerle/kanıtlarla emin olma.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

5:106 ayetinde vasiyet etmemin mutlak yapılması gerektiğini anlarız. Vasiyet esnasında iki adil tanığın/shahidin bulundurulmasını Yüce Allah müminlere gerekli kılmıştır. Mümin insanlar vefatları öncesi vasiyetlerini iki adil tanık eşliğinde yazdırırlar. Ayette tanıkların adil olması vurgulandığına göre mutlak ki güvenilir ve adaletli iki tanık şarttır. Adalet sahibi iki kişinin işaret edilmesi de boşuna değildir. İki adaletli kimse vasiyetin adaletli olması için vasiyet edene de bir kılavuz olabilirler. 'Vasiyet esnasında adil iki kişi (olsun) sizlerden' geçişindeki 'sizlerden' buyrulması önemlidir. Vasiyet edenin tanıdığı kimseler elbette daha tercih edilir. Ayrıca bu kişilerin salâta geldikleri de anlaşılır. Ayrıca o iki kimsenin adaletli olup olmadığı bilinebilir. Bu nedenle tercih adaletli iki tanıdık kimsedir. Ancak bir sebeple iki adaletli tanıdık kimse şahit olarak bulunamıyorsa o durumda Rabbimiz bizlere tanıdık olmayan iki kişiyi şahit olarak belirleyebileceğini bildirmiştir. 'Tutun o ikisini salâttan sonra' buyrulması sadece tanıdık olmayan kimseleri işaret etmez. Tanıdık iki kişiyi de işaret eder. Demek ki tanıdık iki kimse; salâta gelen iki kimse salât sonrası vasiyet sürecinde hazır olurlar; vasiyet eden de salât sonrası vasiyetini bildirir. Ayete göre vasiyet salât sonrası yapılmalıdır. Yüce Allah'ın vasiyeti salât sonrasına bir zamanda yapılmasını emretmesi de aslında çok güzeldir. Salât sonrası mental olarak Kur'an'a diz çökmüş ve boyun eğmiş kimselerin adalet duyguları en üst seviyede olacaktır. Böylece vasiyet eden de salât sonrası en adaletli şekilde vasiyetini tamamlayacaktır.

[Resulün salâtı; adanmışlığı, hayatı ve ölümü Yüce Allah içindir.](#)

6 | 162 | قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

162. Kul inne salâtî ve nusukî ve mahyâye ve memâtî lillâhi rabbil âlemîn(âlemîne).

De ki: "Doğrusu benim salâtım⁵; ve nusukum¹⁶⁹; ve hayatım; ve ölümüm; Allah içindir; alemlerin Rabbi.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁶⁹Adanmış hayat tarzı.

Resulün sözleri bizlere de örnek olmalıdır. Bizler de Yüce Allah'a kendimizi adamamız gereklidir. 'Nusukî' adanmış tarz demektir. Yaşam tarzımızla, salâtlarımızla, ölümümüzde bile kendimizi Yüce Allah'a adamak durumundayız.

Müşriklerin de salâtı vardır; demek ki salât kavramı daha kapsamlı bir tanım olmalıdır.

8 | 35 | وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً وَتَصْدِيَةً فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ

35. Ve mâ kâne salâtuhum indel beyti illâ mukâen ve tasdiyeh(tasdiyeten), fe zûkûl azâbe bimâ kuntum tekfurûn(tekfurûne).

Ve olmuş değildir salâtı¹⁵³ onların; beytin/evin³² yanındaki; ancak ısıklık çalma ve el çırpma; öyleyse tadın azabı; kâfirlik²⁵ eder olduğunuzdan.

¹⁵³Ayetten anlarız ki Yüce Allah'ın astından O'na ortak koşan Mekkeli müşrikler de vakitli zamanlarda haram evin yanında bir araya gelerek kendi salâtlarını yani kendi dini öğretilerini takip ediyorlarmış.

³²Topluma ait olan, dini öğretilerin takip edildiği ev, mekân. Kur'an'ın okunup öğrenildiği topluma ait mekân.

²⁵Örten, gizleyen, kapatan. Bir çiftçi tohumu toprağa gömüp üzerini kapatırsa tohuma kafirlik etmiş olur. Ayette kullanım yerine göre anlam alır. Kur'an'da genel olarak gerçeği/hakkı örtüp gizlemek olarak kullanılır. Kur'an'ın ayetlerinin gerçek anlamını örten/kapatan/etkisizleştirenler de kâfirdirler.

8:35 ayetinden anlarız ki salât kavramı bir dini, bir inancı, bir hedefi kısacası herhangi bir şeyin hemen peşinden koşmaktır, onu takip etmektir. Müşriklerin de salâtları olduğunu ayetten anlıyoruz. Onlar da Allah'a beytin/evin yanında el çırparak, ısıklık çalarak yöneliyorlar. Yüce Allah'ı o şekilde takip ediyorlar. Ancak Yüce Allah bu müşriklerin salâtlarının doğru bir salât olmadığını bildiriyor. Bu kimseler Allah'a iman ediyorlar. Ancak Kur'an'ın Allah katından gelmediğini düşünüyorlar. Allah'a imanları da gerçek has İslam olmayan şirk içeren bir inanıştır.

8:32 Ve o zaman dediler: "Ya Allah! Eğer olduysa bu; o (Kur'an) bir hak/gerçek senin katından; öyle ki yağdır üzerimize bir taş gökten; ya da getir bize acıklı/elim bir azap.

Görülüyor ki gerçek salât Kur'an'ı yakın bir şekilde, hemen arkasından takip etmektir. Her ne şekilde olursa olsun Kur'an haricinde kitapları yakından takip etmek doğru bir salât olmaz.

Müşriklerle yapılan savaşta esir alınan müşrikler ve salât bağlantısı.

9 | 5 | فَإِذَا أَنْسَلَخَ الْأَشْهُرَ الْحُرُمَ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَأَخْصِرُواهُمْ أَيْنَمَا شِئْتُمْ لَهُمْ كُلٌّ مِّنْ رَبِّكَ وَإِنَّا فَاعِلُونَ

5. Fe izenselehal eşhurul hurumu faktulûl müşrikîne haysu vecedtumûhum ve huzûhum vahsurûhum vak'udû lehum kulle marsad (marsadin), fe in tâbû ve ekâmûs salâte ve âtûz zekâte fe hallû sebîlehum, innallâhe gafûrun rahîm(rahîmun).

Öyle ki sonlandığı zaman haram aylar³⁴; öyleyse katledin³⁵ müşrikleri³⁶ her nerede

buldunuz onları; ve tutun/alın onları; ve kuşatın/sınırlayın onları; ve oturup bekleyin onları her bir rasat yerinde/gözlem yerinde; öyle ki eğer tevbe³³ ettilerse; ve diktilerse/ayağa kaldırdırlarsa salâtı⁵; ve verdilerse zekâtı¹⁰; öyle ki serbest bırakın yollarını onların; doğrusu Allah Gafûr'dur²⁰; Rahîm'dir².

³⁴Kur'an'ın indiği dönemde o bölgede yaşayan insanların belirlemiş olduğu bir kural/antlaşma. Savaşmanın haram olduğu 4 ay.

³⁵Öldürmek, savaşmak, zor duruma sokmak, aşırı derecede rahatsız etmek, zarar vermek.

³⁶Şirk koşan. Şirk; ortaklaştırmak, ortak etmek. Yüce Allah hükmü (Kur'an) ile birlikte O'nun astından dinde hüküm koyucular edinmek. Kutsal kitapların astından dinde hüküm koyucular edinmek. Kur'an'ın dışında dinde kitaplar edinmek.

³³Dönmek, vazgeçmek.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

²⁰Bağışlayan.

²Yüce merhameti tecelli ettiren/ortaya koyan/vücut bulduran.

9 | 11 | فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَإِخْوَتُكُمْ فِي الدِّينِ وَفُصِّلَ الْآيَاتُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ |

11. Fe in tâbû ve ekâmus salâte ve âtuz zekâte fe ihvânukum fîd dîn (dîni), ve nufassilul âyâtî li kavmin ya'lemûn(ya'lemûne).

Öyle ki eğer tevbe³³ ettilerse; ve diktilerse/ayağa kaldırdırlarsa salâtı¹⁵⁴; ve verdilerse zekâtı¹⁰; öyle ki kardeşlerdir sizlere dinde; ve detaylı açıklarız ayetleri; bilir bir kavim için.

³³Dönmek, vazgeçmek.

¹⁵⁴Toplumunu yöneldiği, takip ettiği amaç ve hedeflere salât etme. Salâtlarını bilmiş olan göçmen kuşlar gibi toplumla aynı istikamete doğru uçuşma.

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

Bu ayette antlaşmayı bozan müşriklere karşı yapılan bir savaşta uyulması gereken kurallar Rabbimiz tarafından bizlere bildirilmektedir. Bu ayeti Kur'an'ın bütününden

koparıp da okuyanların Kur'an ayetlerine kâfirlik ettikleri söylenebilir. 9:5 ayetinde yeryüzündeki tüm müşrikleri, Kur'an'a iman etmeyen herkesi bulduğunuz yerde öldürün emri verilmiş gibi anlamak gerçekten Kur'an'a dokunamamaktır. Ayette işaret edilen barış antlaşmasını uymayarak müslümanlara saldırmış müşriklerdir. Elbette bu saldırgan müşriklerle her yerde savaşılacaktır. Amaç öldürmek değildir. Esir almak mümkünse esir alınırlar ve savaş bitene kadar hapsedilirler. Gözletmeye yerlerinden müşriklerin durumları her daim izlenecektir. Kısacası her türlü istihbarat yapılacaktır. "Öyle ki eğer tevbe ettilerse; ve diktilerse/ayağa kaldırdılarsa salâtı; ve verdilerse zekâtı; öyle ki serbest bırakın yollarını onların" buyrulmuştur. Bu ayette işaret edilen salât müminler üzerine vakitli olan salât değildir. Yüce Allah'ın Kur'an'ı bütün olarak okunmalıdır. Dinde asla zorlama olmaz; olamaz. Esir düşmüş kimselere sadece mümin kimselere emredilen sabah ve akşam salâtlarına katılım bir özgürlük şartı olamaz. Mutlak ki esir düşmüş bir kimse istemeyerek de olsa vakitli salâta özgürlüğünü kazanmak için katılacaktır. Bu Yüce Allah'ın Kur'an'ına terstir. Şartla vakitli salâta katılım asla olamaz. Salâtın genel anlamı olan bir hedefi yakından, hemen arkasından takip etmek düşünüldüğünde savaşmaktan dönen/tevbe müşrikler eğer topluma dahil olarak vergilerini verdiklerinde; ve toplumun salât ettiği yani hedeflediği doğrultuda yön aldıklarında serbest bırakılması gerektiği anlaşılır.

Mescitleri/teslim olma yerlerini salâtı dikenler/ayağa kaldıranlar imar eder.

9 | 18 | إِنَّمَا يَغْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَن يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ

18. İnnemâ ya'muru mesâcidallâhi men âmene billâhi vel yevmil âhiri ve ekâmes salâte ve âtez zekâte ve lem yahşe illâllâhe fe asâ ulâike en yekûnû minel muhtedîn(muhtedîne).

İmar eder Allah'ın mescitlerini¹⁶; ancak (bir) kimse (ki); iman⁴⁷ etti Allah'a ve ahiret gününe; ve dikti/ayağa kaldırdı salâtı⁵; ve verdi zekâtı¹⁰; ve asla haşyet⁵³ duymaz o; ancak Allah'a; öyle ki belki bunlar; ki olurlar doğru yola kılavuzlananlardan.

¹⁶Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğdiği her yer.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

⁵³Huşu. Derin saygıdan yüreğin ürpermesi. Bir şeyin heybet ve cazibesine karşı alçalma. Alçak gönüllülük.

Ayetten anlarız ki sadece Kur'an diyen gerçek müminler kendi mescitlerini/teslim olma yerlerini imar etmelidir. Günümüzde Kur'an'ın astından söylenti kitapları edinenlerin mescitleri olan camiler, Hristiyanların kiliseleri, Yahudilerin sinagogları Yüce Allah'ın gerçek mescitleri değildir. Sadece Kur'an diyen kimseler bu mescitlere girmezler. Çünkü bu mescitlerde yapılan salla eylemleri Kur'an'a götürmez. Bu mescitlerde yapılan secdeler yani diz çöküp boyun eğmeler sadece Yüce Allah'a yapılmaz. Bu mescitlerde Yüce Allah'ın adının yanında başka kimselerin de adı anılır.

Yüce Allah'ın gerçek mescitleri nasıl olmalıdır?

Mescit demek teslim olunan, secde edilen yer demektir. Evrenin her yeri bir mescit olabilir. Keramet mescitte değildir. O yerde secde edenlerdedir. O yerde secde edenlerin sadece Kur'an'a mı yoksa onun astından şeylere de secde edip etmedikleridir. Bu nedenle sadece Kur'an diyen gerçek müminler kendi bulundukları bölgelerde fiziksel olarak bir mekânı mescit haline getirebilirler. Ya da internet üzerinden bir araya gelme platformları oluşturabilirler. Günlük yapılan sabah salâtı, akşam salâtı ve haftalık yapılan toplantı salâtı öncesi belirli bir çağırma/davet yöntemi belirleyebilirler. Fiziksel bir mekân varsa salât davetiyle birlikte tek tanrıci, sadece Kur'an diyen kimseler abdestlerini alarak o mekâna giderler. Kur'an'ı anladıkları dilden okurlar. Anlamaya çalışırlar. Ayetler üzerinde huşuyla yani taşkınlık yapmadan tartışır. Rablerinin kendilerine indirmiş olduğu Kur'an'ı ders gibi çalışırlar. Dersin sonunda mental ve/veya fiziksel olarak secde ederek/diz çökerek boyun eğler. Salât bitiminde dağılırlar. Fiziksel bir mekân yoksa o durumda sanal ortamda bir mekâna salât vaktinde gelirler. O sanal mekânda yine Rablerinin Kur'an'ını ders kitabı gibi çalışırlar ve öğrenirler. Beynin secdesiyle birlikte bulundukları mekânda mümkünse fiziksel olarak da secde ederler. Salât sonrası günlük hayatlarına dönerler.

Salâta gelme kavramı üzerinden.

وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَاتُهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَبِرَسُولِهِ وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَىٰ وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَرْهُونَ 9 | 54

54. Ve mâ meneahum en tukbele minhum nefekâtuhum illâ ennehum keferû billâhi ve bi resûlihî ve lâ ye'tûnes salâte illâ ve humkusâlâ ve lâ yunfikûne illâ ve hum kârihûn(kârihûne).

Ve mâni olmuş/engel olmuş değildir onlara ki kabul edilir onlardan infakları⁶; ancak Allah'a ve O'nun resulüne/elçisine kâfirlik²⁵ etmelerindendir; ve gelmezler salâta⁵; ve ancak onlar üşengeç/umursamaz; ve infak⁶ etmezler; ve ancak onlar kerhen/istemeyerek.

⁶Affedilen, gönülden kopan, temiz ve güzel şeylerden ihtiyaç sahipleri için harcama.

²⁵Örten, gizleyen, kapatan. Bir çiftçi tohumu toprağa gömüp üzerini kapatırsa tohuma kafirlik etmiş olur. Ayette kullanım yerine göre anlam alır. Kur'an'da genel olarak gerçeği/hakkı örtüp gizlemek olarak kullanılır. Kur'an'ın ayetlerinin gerçek anlamını örten/kapatan/etkisizleştirenler de kâfirdirler.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi

yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

⁶Affedilen, gönülden kopan, temiz ve güzel şeylerden ihtiyaç sahipleri için harcama.

'ye'tûne' kelimesi fiil bir kelime olup 3. şahıs, çoğul ve geniş zaman olarak gelmiştir. 'Gelirler' anlamındadır. Bu ayette de bizlere Kur'an'ın indiği dönemde yapılan salâtın bir mekânda yani mescitte yapıldığını işaret eder. Ayetten anlarız ki salâtta ayrıca infak/harcama konusu da söz konusu olmaktadır. Anlaşılır ki salât için bir mescitte/secde edilen bir yerde toplanan insanlar ihtiyacı olan insanları burada belirlemektedir. Bu kimselere harcama yapmak isteyen kimseler de gönüllü olarak ortaya çıkmaktadır. Anlaşılır ki ayette işaret eden kimseler mecburiyetten bu harcamayı yapmaktadırlar. Bir grup insan önünde infak etmeye mecbur kaldıkları için bu harcamayı yapmaktadırlar; istemeyerek, kerhen. Yüce Allah bu kimselerin yapış olduğu infakı kabul etmeyeceğini bizlere bildirmektedir. Bu ayetten anlamamız gereken şey salât için toplanıldığında bu esnada Kur'an'ın emirleri olan hükümleri faaliyete geçirmek için uygulamalar yapılması gerektiğidir.

Demek ki Kur'an dersi yapma ve Kur'an'ı hemen arkasından takip etme olan salâtın sonunda toplumun sorunları da konuşulmaktadır. Bu sorunlara çözümler de aranmaktadır. İhtiyacı olanlara nasıl yardım edileceği gibi konular salât sonrası yapılır.

Çok önemli bir işaret veren ayet; evlerin kible edinilmesi ve evlerde yapılan salât;

10|87| وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَنْ تَبَوَّءَا لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

87. Ve evhaynâ ilâ mûsâ ve ahîhi en tebevveâ li kavmikumâ bi mısra buyûten vec'alû buyûtekum kibleten ve akîmus sâlah(sâlate), ve beşşiril mu'minîn(mu'minîne).

Ve vahyettik Musa'ya ve kardeşine ki yerleşim yeri edinin ikiniz kavminiz için; şehirde evler; ve yapın evlerinizi bir kible¹⁴; ve dikin/ayağa kaldırın salâtı⁵; ve müjdele müminleri²⁷.

¹⁴Tarafın/hedefin belli edilmesi amaçlı yönelme.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

²⁷İtimat eden/emin olan. Yüce Allah'ın varlığına O'nun evren kitabını okuyarak delillerle tanık/şahit olan. Kur'an'ın ilâhi olduğuna kanıtlarla kanaat getirmek ve Kur'an'a itimat etmek/güvenmek.

Bu ayette Yüce Allah bizlere muhteşem bir işaret vermiştir. Biliyoruz ki secde edilen her yer bir mescittir. Demek ki evin, yerin şekli şemaihi önemli değildir. Musa ve Harun peygamberler büyük bir şehirde evlerini mescit yapmışlardır. Müminlere ait olan her bir

ev kible olmuştur. Mescit olmuştur. Günümüze uyarladığımızda müminlere ait olan her bir online platform bir kible olur, bir mescit olur. Her zaman söylediğim gibi; önemli olan yer mekân değil Yüce Allah'a beynin yaptığı secdedir.

Şuayb peygamberin hemen arkasından takip ettiği; izlediği yol ne emrediyor?

11 | 87 | قَالُوا يَنْشُعِيبُ أَصْلَوْكَ تَأْمُرُكَ أَنْ نَتْرُكَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا أَوْ أَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ

87. Kâlû yâ şuaybu e salâtuke te'muruke en netruke mâ ya'budu âbâunâ ev en nef'ale fî emvâlinâ mâ neşâ'(neşâu), inneke le entel halîmur reşîd(reşîdu).

Dediler: "Ey Şuayb! Senin salâtın¹⁵⁵ mı emreder sana ki terk ederiz babalarımızın/atalarımızın kulluk ettiğini; ya da ki faaliyet içinde oluruz mallarımızda; istediğimizi; doğrusu sen; mutlak sensin halim/yumuşak huylu; olgun/reşit.

¹⁵⁵Allah'ın biricik dini olan İslam'ı/dini öğretiyi hemen arkasından takip etme, o dini öğretiyeye yönelme, o dini öğretiyi toplumda ayağa kaldırma, canlandırma.

Kur'an bizlere salât kavramının 'bir şeyi hemen arkasından takip etmek' olduğunu öğretti. Bu anlamı Kur'an'daki tüm salla eylemi/salât ve salâtlar kelimelerini yerine koyduğumuzda her şey yerli yerine oturmaktadır. Ayetten anlarız ki Şuayb peygamberin Yüce Allah'ın biricik İslam dinini/dini öğretisini yakından takip etmesi, ona yönelmesi salât kelimesiyle işaret edilmiştir. "Senin tabi olduğun, senin hemen arkasından takip ettiğin dini öğretiler mi bunu emrediyor?" demektedirler müşrikler.

Salâтта ses konusu.

17 | 110 | قُلْ ادْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى وَلَا تَجْهَرُ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافُتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا

110. Kulid'ullâhe evid'ur rahmân(rahmâne), eyyen mâ ted'û fe lehul esmâul husnâ, ve lâ techer bi salâtike ve lâ tuhâfit bihâ vebtegi beyne zâlike sebîlâ(sebîlen).

De ki: "Dua⁸⁰ edin Allah (diye) veya dua⁸⁰ edin Rahman¹ (diye); dua⁸⁰ ettiğiniz hangisiyse"; öyle ki O'nadır en güzel isimler⁴⁹; sesini yükseltme salâtında⁵; sessiz (de) etme onu; bakın/ara arasında bunun bir yol.

⁸⁰Çağırma.

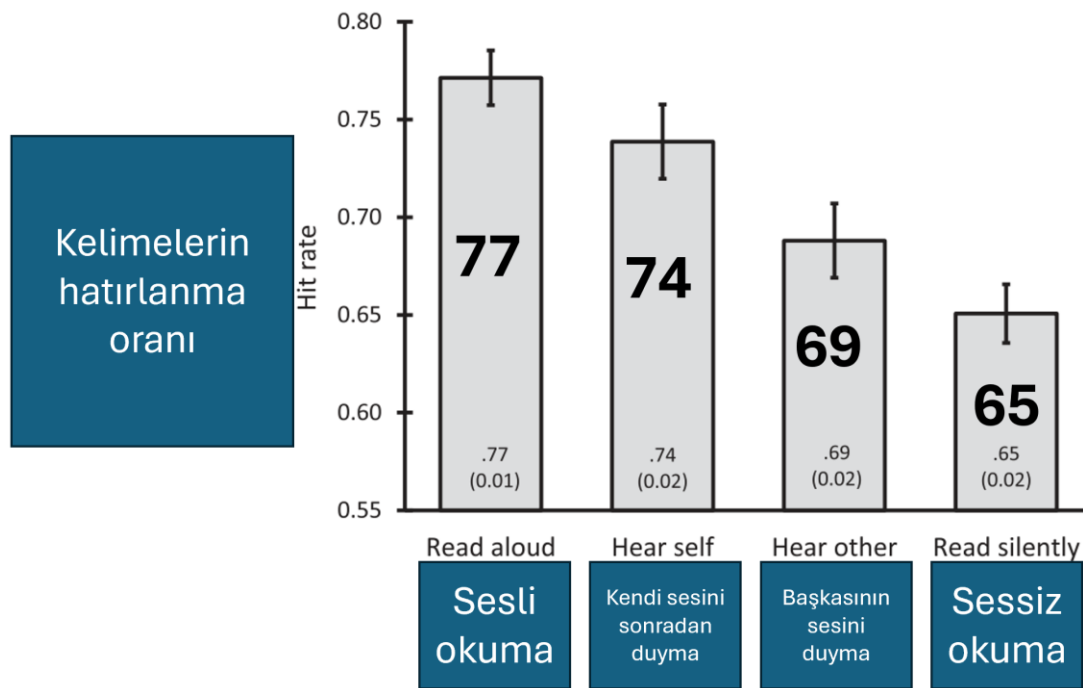
¹En yüce merhametli.

⁴⁹Yüce Allah'ın sıfatı ve tecelli edişi. Çoğul olarak 'isimler'; Yüce Allah'ın tüm sıfatları ve tecelli edişleri. En güzel isimler/sıfatlar O'nadır.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

Bu ayette büyük bir mucize vardır. Yüce Allah'a yapılan davet/çağrı yani dua her türlü yapılabilir. Yüce Allah'ın muhteşem sıfatlarıyla/isimleriyle yapılan çağrılar mutlak ki çok değerlidir. Yüce Allah'a yapılan çağrıdan/duadan ayrı olarak salâtın işaret edilmesi bizlere net olarak gösterir ki salât dua etmek değildir. Zaten önceki sayfalarda salâtın Kur'an dersleri yapmak olduğunu gördük. Demek ki Kur'an dersleri; Kur'an okumaları tamamen sessiz yapılmayacaktır.

2018 yılında yapılan bir çalışma "This time it's personal: the memory benefit of hearing oneself; Noah D. Forrin & Colin M. MacLeod" bizlere net olarak gösterdi ki bir şeyi sesli olarak okumak hafızada daha kalıcı olmasını sağlamaktadır. Aşağıdaki resim bu makaleden alınmıştır. Görüldüğü üzere en fazla kelime hatırlama oranı sesli okumada olmaktadır. Başkasının sesini duymak değil. Direkt olarak kendi sesini duyacak şekilde okuma yapmak en etkili yöntemdir.

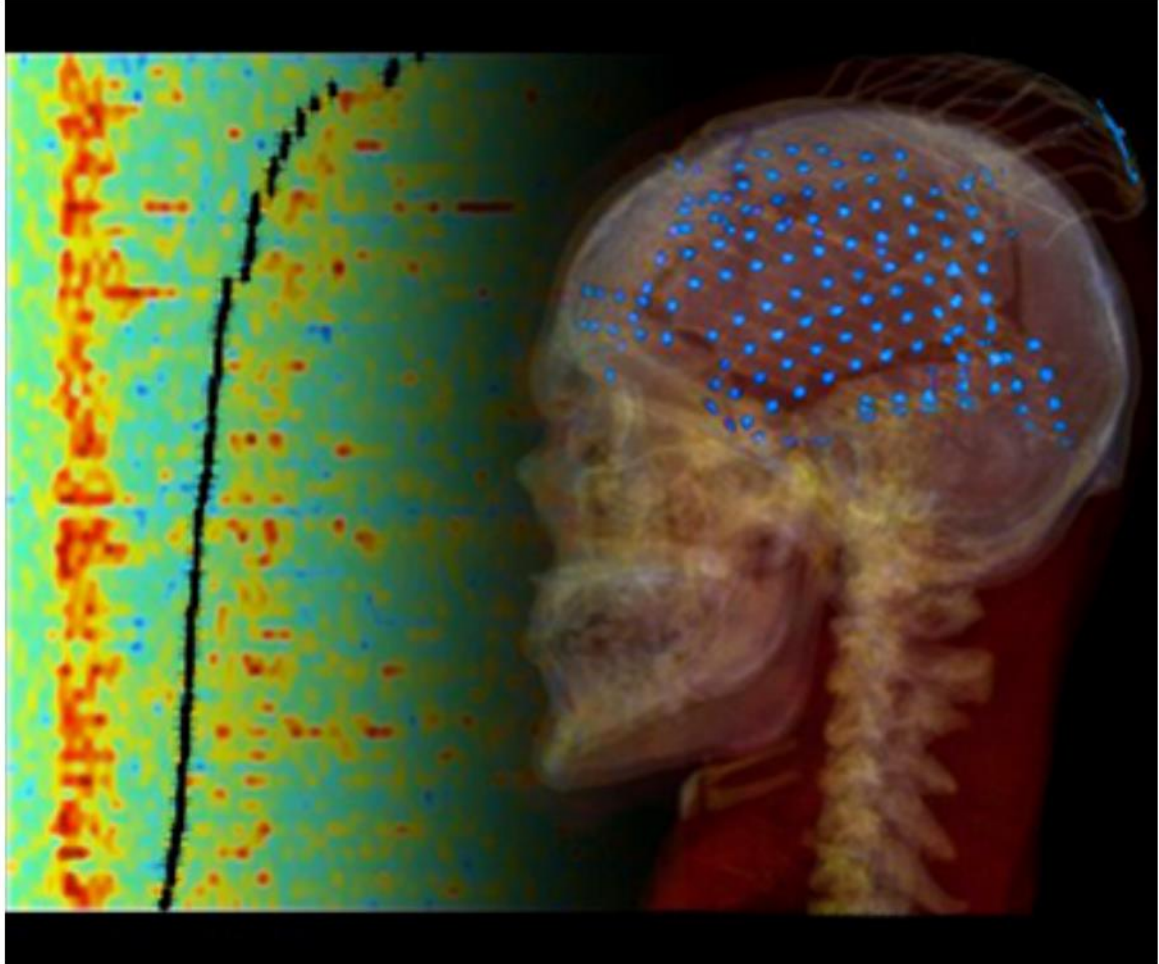
Ayette çok yüksek sesle okumanın da yapılmaması gerektiği Rabbimiz tarafından bildirilir. Anlarız ki salât esnasında herkes kendi sesini ancak duyacak şekilde Kur'an okumalıdır.

2010 yılında Kaliforniya Üniversitesi ve Johns Hopkins Üniversitesinde ("UC Berkeley, UCSF and Johns Hopkins University") görevli nörobilim insanları çok yeni bir keşif yaptılar. İnsanın kendi konuşmasını takip etmesi (dua ederken sesini duyması ve konuşmasını takip etmesi gibi) insan beyninde çok çok kompleks-karmaşık bir mekanizmayı aktive etmektedir. İnsanın kendi sesini duyması ve takip etmesi beyinde ses ayarları ağını (network) aktive etmekte ve dilediğimiz sesleri yükseltme ('amplify'), dilediğimiz sesleri sessiz hale getirme ('silence') imkanını sağlamaktadır.

Hastaneye yatmış olan epilepsi hastalarının beyin dalgalarını inceleyen bilim insanları, kendi konuşmalarını takip eden hastalarda beyin duyma merkezindeki nöronların (sinir hücresi) aktivitesinin azaldığını, ancak beyin başka bölümlerinde sinir aktivitesinin arttığını tespit ettiler. Bu da şu demektir; Kendi sesini duyan ve takip eden bir kişi dış

çevreden gelen sesleri duyan beynin duyma merkezini baskılamaktadır. Dış çevrelerden gelen seslere daha az duyarlı hale gelmektedir. Çevreden gelen sesler için tıpkı bir 'mute' 'sessiz' tuşuna basılmış gibi etki görülmektedir. Beyin kişinin kendi sesini ise artırmaktadırlar (amplifiye etmektedirler).

Resim X. Kişi kendi sesini duyup takip ettiğinde dış sesleri baskılamaktadır.

Activity in the auditory cortex when we speak and listen is amplified in some regions of the brain and muted in others. In this image, the black line represents muting activity when we speak. (Courtesy of Adeen Flinker)

Bu çalışmada kendi sesini duyarak okuma yapıldığında beynin dış sesleri baskıladığı ve konsantrasyonu artırdığı gözlemlenmiştir. Bilim insanları kendi sesimizi duymamızın ve takip etmemizin dil gelişiminde çok önemli rol oynadığını bildirmektedir. Kendi sesimizi duymamızın beynimizde çok karmaşık mekanizmaları aktive ettiği gösterilmiştir. Kendi sesimizi duyup takip etmek dış seslere beynimizi kapamakta, kendi söylediklerimizi daha fazla duymamıza neden olmaktadır. Bu da daha çok konsantrasyon ve beyinde daha çok etki demektir.

Modern bilimin ispat ettiği bu durumunun Yüce Allah tarafından bize bildirilmesi büyük bir mucizedir.

İsa peygamberin salâtı.

وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا | 31 | 19

31. Ve cealenî mubâreken eyne mâ kuntu ve evsânî bis salâti vez zekâtî mâ dumtu hayyâ(hayyen).

Ve yaptı (Allah) beni (İsa) bir mübarek/bereketlendirilmiş, her nerede olduysam; ve vasiyet etti bana salâtı⁵ ve zekâtı¹⁰; daim olduğum (sürece) hayatta.

وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا | 31 | 19

31. Ve cealenî mubâreken eyne mâ kuntu ve evsânî bis salâti vez zekâtî mâ dumtu hayyâ(hayyen).

Ve yaptı (Allah) beni (İsa) bir mübarek/bereketlendirilmiş, her nerede olduysam; ve vasiyet etti bana salâtı¹⁵⁶ ve zekâtı¹⁰; daim olduğum (sürece) hayatta.

¹⁵⁶Belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Yüce Allah'ın ayetlerini okuyup öğrenme/öğretme, ayetlerin peşinden koşma. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Arınma; her türlü kazançtan toplumun hakkını verme. Kazancın arınması-vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

Müminler son nefeslerine kadar vakitli salâta devam ederler. Her türlü kazançlarından toplumunu hakkı olanı verirler ve kazançlarını arındırırlar.

Salâtların zarar görmesi.

الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفُتِنَتْ صُومُغُ وَبِغِ وَصَلَوْتُ | 40 | 22
وَمَسْجِدُ يُذَكِّرُ فِيهَا أَسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ

40. Ellezîne uhricû min diyârihim bi gayri hakkın illâ en yekûlû rabbunallâh(rabbunallâhu), ve lev lâ def'ullâhin nâse ba'dahum bi ba'dın lehuddimet savâmîu ve biyaun ve salavâtun ve mesâcidu yuzkeru fîhesmullâhi kesîrâ(kesîran), ve le yansurennallâhu men yansuruh(yansuruhu), innallâhe le kaviyyun azîz(azîzun).

Kimseler; çıkarıldılar diyarlarından haksız yere; sadece ki derler: "Rabbimiz⁴ Allah'tır"; fakat olmasaydı defetmesi Allah'ın insanların bir kısmını onların bir kısmıyla; mutlak yıkılırdı manastırlar; ve kiliseler; ve salâtlar²³; ve mescitler¹⁶; anılır orada Allah'ın ismi çokça; ve mutlak yardım eder Allah O'na (Allah'a) yardım eden kimseye; doğrusu Allah mutlak Kaviyy'dir⁷²; Azîz'dir³⁷.

⁴Efendi, komuta eden.

²³Müminlerin her gün belirli vakitlerde (sabah ve akşam) yaptığı iki salât ve her hafta toplantı gününde yaptıkları salât. Salâtlar olarak çoğul.

¹⁶Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğdiği her yer.

⁷²Kuvvetli.

³⁷Güç yetiren.

Ayette geçen manastırların, kiliselerin ve mescitlerin günümüzde günümüzdeki bildiğimiz manastırlarla, kiliselerle ve mescitlerle/camilerle yakından uzaktan ilgisi yoktur. Günümüzde bu mekânların tamamı şirk yuvası olmuştur. Bu mekânlarda Allah'ın ismi yanında O'nun astlarından velilerin isimleri de anılmaktadır. Ancak bu mekânlar tekrar tek tanrıci din olan gerçek İslam dinine hizmet eder hale gelmelidir. Gelemediyse da hiç önemi yoktur. Tek tanrıci her platformda (fiziksel ve sanal ortamda) teslim olunan yerler yani mescitler inşa etmelidir.

[Kendisine hüküm yetkisi verilen kimselere; yöneticilere Kur'an'dan mesaj var.](#)

22 | 41 | الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلَّهِ عِزُّ الْأُمُورِ

41. Ellezîne in mekkennâhum fîl ardı ekâmûs salâte ve âtevuz zekâte ve emerû bil ma'rûfi ve nehev anil munker(munkeri), ve lillâhi âkıbetul umûr(umûri).

Kimseler; eğer güçlendirsek/sağlam şekilde yerleştirsek yerde/yeryüzünde; diğerlerdi/ayağa kaldırırlardı salâtı⁵; ve verirlerdi zekâtı¹⁰; ve emrederlerdi ma'rûfla⁷³; ve engellerlerdi/yasaklardı iğrençleştirilmişten/çirkinleştirilmişten; ve Allah'adır akıbeti emirlerin/işlerin.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Arınma; her türlü kazançtan toplumun hakkını verme. Kazancın arınması-vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

⁷³Evrensel kabuller/normlar.

Bu ayet yöneticilere örnek olmalıdır. 'l-ma'rûfi' kelimesi evrensel kabuller demektir. Herkesin yani insanlığın evrensel iyileri demektir. Kendilerine yeryüzünde güç verilen yöneticiler mutlak ki yaptıkları kanunları/emirleri evrensel kabullere uygun yapacaklardır. 'l-munkeri' kelimesi pasif isim kelimesidir ve

iğrençleştirilmiş/çirkinleştirilmiş demektir. Yöneticiler her türlü iğrençleşen/çirkinleşen şeylerden her türlü şeyi engelleyecektir.

Mümin yöneticiler vakitli salâtların ve toplantı salâtının toplumda başlatılması ve yaygınlaşması için gerekli şartları sağlamalıdır.

Resule özel olan nâfile bir salât.

17 | 79 | وَمِنْ أَلْبِلٍ فَتَهَجَّدُ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا

79. Ve minel leyli fe tehecced bihî nâfileten lek(leke), asâ en yeb'aseke rabbuke makâmen mahmûdâ(mahmûden).

Ve geceden; öyle ki uyanık kal onda; nâfile¹⁵⁷ olarak sana; mümkündür ki sevk eder seni Rabbin⁴ mahmûd⁵⁹ bir makama.

¹⁵⁷Gerekli olandan fazla yapılan.

⁴Efendi, komuta eden.

⁵⁹Övgüye/methetmeye değer.

Kur'an'a delillerle iman etmiş olanlara yani müminlere salât vakti iki vakit olarak bildirilmiştir. Güneş batmasıyla başlayan ve havanın tam kararmasıyla biten akşam salâtı; gecenin halen tam karanlık olduğu son dönemden Güneş'in doğuşuna kadar yapılan sabah salâtı. Ancak resul yani Muhammed peygamber için ayrıca bir salât daha vardır. Bu salât nâfile bir salâttır. Yani normalde müminlere zorunlu, gerekli değildir. Sadece Muhammed peygamber yapacaktır. Gecenin bir kısmında da salât etmeye devam edecektir. Kur'an'ı derinlemesine okuyacaktır. Kur'an araştırmaları yapanlar için gecelerde çalışmak daha verimli olmalarını sağlayacaktır.

Secde kavramı ne anlama gelir? Vakitli salâtlarda secde etmek gerekir mi?

Secde kelimesi beynin teslimiyeti göstermek amaçlı fiziksel olarak diz çöküp boyun eğmek anlamındadır. Her zaman söylediğimiz gibi parmağa değil parmağın işaret ettiği şeye odaklanmak gereklidir. Secdede de durum aynıdır. Bilinçsel yani mental olarak beyin teslim olmamışsa bedenın secde etmesinin ne önemi var. Bir padişahın önünde secdeye kapanan bir kimsenin beyninde onu arkasından hançerlemek olabilir. Demek ki önemli olan beynin secde etmesidir. Fiziksek bir secde de elbette yapılabilir. Kur'an'da geçen secdenin anlamı beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesidir. Yüce Allah'ın izniyle secde kavramını detaylı olarak inceleyelim; Secde kelimesi meleklerin Adem'e secde etmeleri ve iblisin etmemesi konusu çerçevesinde 2:34, 7:11, 7:12, 15:30, 15:33, 17:61, 18:50, 20:116, 38:73, 38:75 ayetlerinde geçer.

Secde kelimesi sadece fiziksel olan diz çöküp başı yere koymaktan çok çok daha geniş bir anlama sahiptir. Her şeyle boyun eğme/itaat etme anlamındadır. Bir insan da itaati/boyun eğmeyi öncelikle beyninde yaptığı için beyinden yapılan secde en önemli secdedir. Şerefli Kur'an'ımızdan deliller getirelim;

İsteyerek veya istemeyerek teslim olma/itaat etme anlamında secde;

13 | 15 | وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَظِلَالُهُم بِالْعُدْوِ وَالْأَصَالِ

15. Ve lillâhi yescudu men fis semâvâti vel ardı tav'an ve kerhen ve zilâluhum bil guduvi vel âsâl(âsâli).

Ve Allah'a secde⁷⁰ eder kimse; göklerde ve yerde; gönüllü ve kerhen/istemeyerek; ve gölgeleri (de) onların; gün doğumu sonrası; gün batımı öncesi.

⁷⁰Yaratılış özelliğiyle diz çöküp boyun eğmek.

13:15 ayetinde gerçekten büyük bir mucize vardır. Bu ayete göre göklerde yani evrenimizde insanlar gibi maddeden yaratılmış kimseler vardır. Maddeden yaratılmış olmaları gerekir ki gölgeleri oluşabilsin. Bu kimselerin de kendi yıldızları/güneşleri olduğunu anlıyoruz. Demek ki bu kimseler Dünya'mız benzeri kendi etrafından dönen öte gezegenlerde 'exoplanets' yaşamaktadır. Güneş'in doğmasından sonraki zamanın ve Güneş'in batması öncesi zamanın işaret edilmesi de anlamlıdır. Bu dönemlerde oluşan gölde en uzun gölge olmaktadır. Evrendeki her şey kendi yaratılış özelliğiyle Yüce Allah'a diz çöküp boyun eğmiştir.

Tüm canlıların secde etmesi yani teslim olmaları;

16 | 49 | وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ

49. Ve lillâhi yescudu mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ardı min dâbbetin vel melâiketu ve hum lâ yestekbirûn(yestekbirûne).

Ve Allah'a secde⁷⁰ eder göklerdeki ve yerdeki bir debelenenden/canlıdan; ve melekler⁴⁸ (de); ve onlar büyüklenmezler.

⁷⁰Yaratılış özelliğiyle diz çöküp boyun eğmek.

⁴⁸Yüce Allah'ın indinde/katında/arşında bulunan şerefli elçi Cibril benzeri varlıklar. Kendi iradeleri/akılları vardır. Ancak yaratılış gereği insanlardaki gibi fücür (psikanalizdeki 'id') sahibi değildirler. Asla kötülük düşüncesi oluşturamazlar. İradeleriyle oluşturdukları her fikir mutlak ki takva içerir.

Bu ayet de doğru okunduğunda büyük mucizeler ortaya koyar. Rabbimiz bizlere net bir şekilde uzayda yani evrenimizde başka hayatlar olduğunu, başka canlılar var ettiğini göstermektedir. Kur'an dışında göklerde canlıların olduğunu bildiren başka bir kitap var mı acaba? Elbette yok. Ayette yaratılmış olan her şeyin Yüce Allah'a kendi yaratılış özelliklerine göre boyun eğmiş olduğu bildirilmektedir.

Güneş, Ay, yıldızların ve kozmik ağın secde etmesi;

22 | 18 | أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالْدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقٌّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُّكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ

18. E lem tera ennalâhe yescudu lehu men fis semâvâti ve men fil ardı veş şemsu vel kameru ven nucûmu vel cibâlu veş şeceru ved devabbu ve kesîrun minen nâs(nâsi), ve kesîrun hakka aleyhil azâb(azâbu), ve men yuhinillâhu fe mâ lehu min mukrim(mukrimin), innallâhe yef'alu mâ yeşâ'(yeşâu).

Görmez misin? Ki Allah'a; secde⁷⁰ eder O'na, kimse göklerdeki ve kimse yerdeki; ve Güneş; ve Ay; ve yıldızlar; ve dağlar; ve ağaç⁹²; ve hareketli canlılar; ve insanlardan çoğu; ve çoğu (insan) hak etti üzerine azabı; ve kimse (ki) aşağılar Allah; öyle ki olmaz ona hiçbir değer veren; doğrusu Allah yapar dilediğini.

⁷⁰*Yaratılış özelliğiyle diz çöküp boyun eğmek.*

⁹²*Ağaç dalları gibi dallanmış budaklanmış. Kozmik ağ. Karalık maddenin galaksileri/maddeleri belirli bir şekilde dizmesiyle oluşan yapı.*

Ayette geçen ağaç tekil bir kelimedir. Galaksilerin oluşturduğu dallı budaklı yapıyı işaret etmek için Rabbimiz kullanmıştır. 22:18 ayetten özetle anlarız ki tüm evren/evrenler Yüce Allah'a kendi yaratılış özellikleri doğrultusunda secde etmektedir. O'na boyun eğler, O'na itaat ederler.

Ayetten secde eden bazı insanlara azabın hak olduğu bildirilmiştir. Acaba neden böyle bir şey olmaktadır? Anlıyoruz ki beyinleriyle (bedenle veya bedensiz) secde ettikleri şeyler gerçekten Yüce Allah değildir. Yüce Allah'a secde edeceklerine O'nun astından şeylere secde etmektedirler. Bu secde edenler müşriklerdir. Bu nedenle onlara azap vardır.

QR kodundan makaleye ulaşabilirsiniz.

Dallanmış, budaklanmış karmaşık kozmik ağ-ağaç hakkında daha fazla bilgi almak için QR kodunu okutunuz.

Rahman'a secde etmek.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا | 60 | 25

60. Ve izâ kîle lehumuscudû lir rahmâni kâlû ve mer rahmânu e nescudu li mâ te'murunâ ve zâdehum nufûrâ(nufûren).

Ve denildiği zaman onlara; secde¹² edin Rahman'a¹; derler: “Ve nedir Rahman¹? Secde¹² eder miyiz (hiç) senin emrettiğine bize”; ve ziyade eder/artırır (denilen) onlara nefreti.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

¹En yüce merhametli.

Ayette geçen insanların secde etmemeleri öncelikle beyinlerinde gerçekleşmeyen bir eylemdir. Beyin öncelikle secde etmelidir. Fiziksel bir secde beynin secde etmediği yerde hiçbir anlam ifade etmez.

Güneş'e veya Ay'a secde edenler.

وَجَدْنَاهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ | 24 | 27

24. Vecedtuha ve kavmehâ yescudûne liş şemsi min dûnillâhi ve zeyyene lehümüş şeytânü a'mâlehum fe saddehum anis sebîli fe hum lâ yehtedûn(yehtedûne).

Ve buldum onu (Sebe melikesini) ve kavmini/toplumunu; secde¹² ederler Güneş'e, Allah'ın astından; ve süslemiş onlara şeytan²⁹ amellerini-eylemlerini; ve onları engelleyip saptırmış yoldan; böylece onlar doğru yola kılavuzlanmazlar.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

²⁹Saptıran, bozan, uzaklaştıran.

أَلَّا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ | 25 | 27

25. Ellâ yescudû lillâhillezî yuhriculhab'e fîs semâvâti vel ardı ve ya'lemu mâ tuhfûne ve

mâ tu'linûn(tu'linûne).

Secde¹² etmezler mi Allah'a? Ki çıkarır gizliyi/saklıyı göklerde ve yerde; ve bilir gizlediklerini/sakladıklarını; ve açığa vurduklarını.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

41 | 37 | وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

37. Ve min âyâtihil leylu ven nehâru veş şemsu vel kamer(kameru), lâ tescudû liş şemsi ve lâ lil kameri vescudû lillâhillezî halakahunne in kuntum iyyâhu ta'budûn(ta'budûne).

Ve ayetlerindendir gece ve gündüz; ve Güneş; ve Ay; secde¹² etmeyin Güneş'e; ve de Ay'a; ve secde¹² edin Allah'a; ki yarattı onları; eğer olduysanız sadece O'na (Allah'a) kulluk⁴⁶ eder.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

⁴⁶Köle olmak/dini hüküm koyucu olarak sadece Yüce Allah'ı bilmek. Sadece O'na tapınmak. O'nun astından ilahlar edinmemek. Yüce Allah'ın kelamı olan sadece Kur'an'ın hükümlerine tabi olmak.

Bu ayet grubundan Yüce Allah haricinde hiçbir şeye kulluk edilmeyeceğini anlarız. Yüce Allah'ın astından bir şeye beyin secde etmeyecektir. Beyin sadece Yüce Allah'a diz çöküp boyun eğecektir.

[Muhammed peygamber üzerinden gelen emir.](#)

76 | 26 | وَمِنْ آيَاتِهِ الْقَلَمُ فَاَسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا

26. Ve minel leyli fescud lehu ve sebbihhu leylen tavîlâ(tavîlen).

Ve geceden; öyle ki secde¹² et O'na (Allah'a); ve tesbih³¹ et O'nu (Allah'ı) bir gece; uzunca.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

³¹Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.

Kur'an'da günün iki kısma ayrıldığını görmüştük. Özetle; Güneş'in tam batmasından Güneş'in kendisinin görülmesine/doğmasına kadar olan süre gecedir. Kitabın başlarında gördüğümüz üzere akşam ve sabah salâtları aslında gündüzün iki yanı olan gecedendir. Muhammed peygamber mutlak ki akşam ve sabah salâtlarında Kur'an okuyacak; Kur'an'ı iyice öğrenecek/öğretecektir. Salâtın/Kur'an dersinin sonunda Yüce Allah'a zihnen/beyniyle (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğecektir. Ayetin ikinci kısmında tesbih kavramı da işaret edilmiştir. Tesbih kavramını salât kavramının içine boca edenler böylece ayeti anlayamamıştır.

Tesbih kavramı ilerleyen sayfalarda çok detaylı bir şekilde anlatılacak. Kısaca belirtmek gerekirse tesbih Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olmak ve Yüce Allah'ı aramaktır. Akşam salâtı Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasına kadar devam eder. Tam kararmayla birlikte salât biter. Beyinle (bedenle veya bedensiz) secde edilir. Evlerine dağılan kimseler gecenin karanlıklarında Yüce Allah'a tesbih ederler.

Secde arkalarında tesbih

50 | 40 | وَمَنْ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَرَ السُّجُودِ

40. Ve minel leyli fe sebbihhu ve edbâres sucûdi.

Ve geceden; öyle ki tesbih³¹ et O'nu (Allah'ı); ve secde¹² arkalarında.

³¹Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

50:40 ayeti de 76:26 ayetiyle aynı anlama gelir. Salâtın bitiminde beynin (bedenle veya bedensiz) secde etmesi/diz çöküp boyun eğmesi sonrası evlerine dağılan kimseler gecenin karanlıklarında Yüce Allah'ı tesbih edeceklerdir. Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Yüce Allah'ı bulmaya çalışacaklardır.

Kur'an'a secde etmek

84 | 21 | وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ

21. Ve izâ kurie aleyhimul kur'ânu lâ yescudûn(yescudûne). (SECDE ÂYETİ)

Ve okunduğu zaman onlara Kur'an; secde¹² etmezler.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

84:21 ayetinden anlaşıldığı üzere Kur'an'ı dinleyip de zihnen/beyinleriyle ona boyun eğmeyen insanlar her dönem olacaktır. Kur'an'a eskilerin masalları diyenler bu ayete muhataptır. Ancak müşrikler de bu ayete muhataptır. Çünkü onlar da kendilerine Kur'an ayetleri okunduğunda ayetlere beyinleriyle secde edeceklerine söylenti kitaplarındaki hükümlere beyinleriyle secde ederler. Söylenti kitaplarına beyinleriyle diz çökerek boyun eğler.

Muhammed peygambere gösterilen yol.

96 | 19 | كَلَّا لَا تُطِغُهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ

19. Kellâ, lâ tuti'hu vescud vakterib.

Hayır! İtaat etme ona; ve secde¹² et; ve yaklaş.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

96:19 ayetinde Rabbimiz bizlere secde etmek eyleminin kardeş eylemini bildirmiştir. Secde etmenin zıttı itaat etmemektir. Kur'an'a secde etmemek de Kur'an'a itaat etmemektir. Kur'an haricinde söylenti kitaplarının hükümlerini Kur'an'ın ayetlerinden üstün tutmak, en azından onlara da vahiydir demek tek kelimeyle kâfirliktir; müşrik olmaktır. Ayette Muhammed peygambere sadece Yüce Allah'a secde etmesi yani beyniyle itaat etmesi emrediliyor. Mutlak ki Yüce Allah'a ve resulüne itaat etmek de sadece Kur'an'a itaat etmektir.

Beynin yaptığı secdeyi bedenın dışı vırması.

68 | 42 | يَوْمَ يُكْتَفَىٰ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ

42. Yevme yukşefu an sâkın ve yud'avne iles sucûdi fe lâ yestetîûn(yestetîûne).

O gün sıyrılıp kaldırılır (kas/güç) bacaktan/uyluktan; ve davet edilirler secdeye¹²; öyle ki itaat edemezler.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

68 | 43 | خَاشِعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرَ هُفُهُمْ ذَلَّةً وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَالِمُونَ

43. Hâşiaten ebsâruhum terhekuhum zilleh(zilletun), ve kad kânû yud'avne iles sucûdi ve hum sâlimûn(sâlimûne).

Alçalmış/kibri kırılmış gözleri onların; yetişir onlara bir zillet; ve muhakkak ki olmuşlardı davet edilirler secdelere¹²; ve onlar salimler (-di)/sağlıklılar (-dı).

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

Bu ayet bizlere büyük bir işaret sunar. Bacakların secdeyle birlikte zikredilmesi bize bedenle yapılan secde etmenin beynin secdesi sonrası ona ek olarak yapılması gerektiğini gösterir. Günlük yapılan akşam salâtı ve sabah salâtı sonrası Kur'an için ve Yüce Allah için beynin secdesi sonrası imkân varsa bedenlen de tek bir secde yapılmalıdır. Haftada bir gün yapılan toplantı salâtı sonrasında da aynı durum geçerlidir.

Mescit/secde edilen yer.

2 | 144 | قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ ۖ وَجْهَكُمْ ۖ شَطْرَهُ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَفُولٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ

144. Kad nerâ tekallube vechike fîs semâi, fe le nuvelliyenneke kıbleten terdâhâ, fe velli vecheke şatral mescidil harâm(harâmi), ve haysu mâ kuntum fe vellû vucûhekum şatrah(şatrahı), ve innellezîne ûtûl kitâbe le ya'lemûne ennehul hakku min rabbihim ve

mâllâhu bi gâfilin ammâ ya'melûn(ya'melûne).

Muhakkak görürüz yüz çevirmeni göğşe; öyle ki döndürürüz seni bir kıbleye¹⁴; razı olursun ona; öyleyse döndür yüzünü haram mescit¹⁵⁸ tarafına doğru; ve olduğunuz her yerde öyle ki döndürün yüzlerinizi o tarafa doğru; ve doğrusu kimseler; verildiler kitap; mutlak bilirler ki o (kitap) bir hak/gerçek Rablerinden⁴; ve değildir Allah gâfil/habersiz/aymaz ne yaparlar onlar.

¹⁴Tarafın/hedefin belli edilmesi amaçlı yönelme.

¹⁵⁸Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğdiği her yer mescittir. Haram mescitse bulunduğu yerde günah işlemenin, kötülük yapmanın, canlılara zarar vermenin haram edildiği/yasaklandığı topluma ait olan mescittir.

⁴Efendi, komuta eden.

Mescit demek beyinlerin (bedenle veya bedensiz) secde ettiği/diz çöküp boyun eğdiği yerlerdir. Haram mescit demek de bulunduğu bölgede beyinlerin günah işlemesinin yasak edildiği yerdir. Her zaman söylüyorum. Önemli olan parmak değil parmağın işaret ettiği yerdir. Parmağa bakmayacağız. Onun işaret ettiği şeye odaklanacağız. Haram mescit de böyledir. Kur'an'ın indiği dönemde Kâbe olarak bilinen kutu şeklindeki halka ait olan yer haram mescitti. İbrahim peygamber zamanında inşa edilen bu mescit ilk dönemlerde tek tanrıcılığın eğitim merkezi oldu. Dünyanın her yerinden bu mescide insanlar geldiler. Tek tanrıci öğretileri öğrendiler. Burada salât ettiler. Yani kutsal kitapları öğrendiler. Beyinleriyle (bedenle veya bedensiz) secde ettiler. Ancak daha sonra birçok mescid gibi bu mescid de müşriklerin eline geçti. Hanif olan İbrahim'in mekânı artık müşriklerin elindeydi. Müşrikler kendi uydurulmuş dinlerinin merkezini Kâbe yaptılar. Yeryüzünün birçok yerinden gelen müşriklerin birleşme noktası haline geldi İbrahim'in salât yeri/mekânı. Ta ki Kur'an gelene kadar. Kur'an'ın Muhammed peygambere indirilmesiyle birlikte yeni bir değişim daha yaşandı. Bu değişime direnen müşrikler kaybedince artık haram mescit yine tek tanrıcuların eline geçti. Artık Kâbe olarak bilinen bu haram mescitte tekrar İbrahim'in din öğretileri anlatılıyordu. Sadece Kur'an ayetleri okunuyor ve sadece Kur'an deniliyordu. Sabah ve akşam salâtları da Kâbe'de icra ediliyordu. Kâbe ve çevresinde Kur'an okunuyordu. Kur'an dersleri yapılıyordu. Ders sonlarından beyinler (bedenle veya bedensiz) secde ediyordu. Kible konusunu çok detaylı inceleyeceğiz inşaAllah. Ancak yeri gelmişken kısaca kible kavramından da bahsedelim. Kible bir kişinin ya da toplumunu hangi tarafta olduğunu gösteren bir rozet gibidir, bir flama gibidir; bir bayrak gibidir. Tek tanrıcuların da salâtlarında yüzlerini haram mescide doğru dönmeleri ayetle emredilmiştir. Artık herkes tarafını belirleyecektir. Arada bir yol edinmeyecektir. Müşrik mi yoksa tek tanrıci mi karar verip o yöne yönelecektir. Müslümanlar her nerede olurlarsa olsunlar yüzlerini haram mescide yani tek tanrıcuların okulu Kâbe'ye çevireceklerdir.

[Haram mescit olan Kâbe'nin günümüzde durumu nedir?](#)

İbrahim peygamberin haram mescidinin başına ne geldiyse Muhammed peygamberin haram mescidinin başına da aynısı gelmiştir. Bu durum Yüce Allah'ın sünnetidir. İş ve

oluşları tutuş yöntemidir. Gününüzde Kâbe tek tanrıçaların, sadece Kur'an'a itaat edenlerin mescidi değildir. Tamamı müşrik olan kimselerin mescididir. Söylenti kitapları temelli uydurulmuş mezhepler dinine tabi olan müşriklerin mescididir. İbrahim'in salât yerinden salât ediniyoruz diye şirk içinde olan milyarlarca insan bir kutunun etrafında dönmektedir. Hacer-ü'l Esved isimli siyah bir taşa kafalarının sokmakta ve öpüp koklamaktadırlar. Küçük, orta ve büyük şeytan dedikleri büyük taşlara 7'şer taş atmaktadırlar. Yüce Allah'ın gerçek İslam dinine tabi olanların yani sadece Kur'an diyenlerin haram mescitleri günümüz Kâbe değildir. Kibleleri de mutlak ki Kâbe yönü asla değildir. Sadece Kur'an demeyen insanların imar ettiği mescitlere de sadece Kur'an diyenler girmez. Sadece Kur'an diyen insanlar kendi tek tanrıci mescitlerini inşa etmelidirler. Hem gerçek dünyada hem de sanal dünyada. Salâtlarında kible olarak haram mescide yani Kâbe'ye doğru asla dönmezler. Çünkü oraya dönüş müşrik olmanın sembolü olmuştur.

Tek tanrıçılar salâtlarında yüzlerin nereye döneceklerdir?

Doğu da batı da Yüce Allah'ındır. Her yön yüce Allah'ındır. Nereye dönersek dönelim Rabbimizin yüzü oradadır. Günümüzde müşriklerin elinde olan Kâbe'yi hedefleyerek o yöne yönelmek tek tanrıçılara yakışmaz. Gün gelir belki de ilerde Kâbe yeniden İbrahim'in dini öğretisinin merkezi olursa belki o yöne yönelme yapılabilir. O gün gelinceye kadar tek tanrıçılar diledikleri başka bir yöne yönelebilirler. Sadece Kur'an dedikleri için hangi yöne dönerlerse dönsünler Rabblerini orada bulurlar.

Mescitlere giderken ziynet eşyaları takılabilir; süslü elbiseler giyilebilir.

يٰۤاَيُّهَا اٰدَمُ خُذُوْا زِيْنَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوْا وَاشْرَبُوْا وَلَا تُسْرِفُوْا اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِيْنَ | 31 | 7

31. Yâ benî âdeme huzû zînetekum inde kulli mescidin ve kulû veşrebû ve lâ tusrifû, innehu lâ yuhıbbul musrifîn(musrifîne).

Ey Ademoğulları! Alın ziynetlerinizi/süslerinizi her bir mescit¹⁶ yanında; ve yiyin; ve için; ve israf etmeyin; doğrusu O (Allah) sevmez müsrifleri/israf edenleri.

¹⁶Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğdiği her yer.

Muhteşem bir ayet gerçekten. Yüce Allah'ın insanlar için yerden, denizlerden ve nehirlerden çıkardığı süs eşyalarını haram etmek kimin haddinedir? Yüce Allah'ın haram kılmadığını haram kılan zihniyete yazıklar olsun! Rablerinin kitabı yerine hadislere/söylentilere güvenenlere yazıklar olsun!

Ziynet/süs bir insanın başka insanlar tarafında beğenilmesini artırmak için evrensel kabuller çerçevesinde taktığı, giydiği, sürdüğü şeyler bütünüdür. Mârufa yani insanların evrensel normallerine uygun olduğu sürece kadınlı erkekli herkes dilediği gibi süslenme hakkına sahiptir. Güzel elbiseler giymek, güzel takılar takmak ve de güzel kokmak elbette bir süstür. Bu nedenle salâta katılırken mârufa uygun şekilde, salâta insanların dikkatini dağıtmayacak şekilde dengeli süslenmek gereklidir.

Ayetten anırsanız ki müsriflik yani her şeyde israfa kaçmak Yüce Allah'ın hoşnut olmadığı bir şeydir. Emir sadece bireysel olarak algılanmamalıdır. Emir tüm müminleredir. Toplumun kendisine ve tüm kurumlarıdır.

Adının mescit olması; adının cami olması, adının kilise olması, adının sinagog olması onun Yüce Allah'ın gerçek mescidi olduğu anlamında gelmez. Müşrikler de kafirlik ederek cami, kilise, sinagog inşa edebilir.

مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسَاجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَى أَنْفُسِهِم بِالْكُفْرِ أُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ وَفِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ | 17 | 9

17. Mâ kâne lil müşrikîne en ya'murû mesâcidallâhi şâhidîne alâ enfusihim bil kufr(kufri), ulâike habitat a'mâluhum ve fîn nâri hum hâlidûn (hâlidûne).

Olmuş değildir müşrikler³⁶ için; ki imar ederler mescitlerini¹⁶ Allah'ın; tanıklardır/şahitlerdir kendi nefislerinin küfrüne/kâfirliğine²⁵ karşı; bunlar; boşa çıktı yaptıkları onların; ve ateşte; onlar ölümsüzlerdir.

³⁶Şirk koşan. Şirk; ortaklaştırmak, ortak etmek. Yüce Allah hükmü (Kur'an) ile birlikte O'nun astından dinde hüküm koyucular edinmek. Kutsal kitapların astından dinde hüküm koyucular edinmek. Kur'an'ın dışında dinde kitaplar edinmek.

¹⁶Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğdiği her yer.

²⁵Örten, gizleyen, kapatan. Bir çiftçi tohumu toprağa gömüp üzerini kapatırsa tohuma kafirlik etmiş olur. Ayette kullanım yerine göre anlam alır. Kur'an'da genel olarak gerçeği/hakkı örtüp gizlemek olarak kullanılır. Kur'an'ın ayetlerinin gerçek anlamını örten/kapatan/etkisizleştirenler de kâfirdirler.

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَحْشَ إِلَّا لِلَّهِ فَعَسَىٰ أُولَئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُتَّقِينَ | 18 | 9

18. İnnemâ ya'muru mesâcidallâhi men âmene billâhi vel yevmil âhiri ve ekâmes salâte ve âtez zekâte ve lem yahşe illâllâhe fe asâ ulâike en yekûnû minel muhtedîn(muhtedîne).

İmar eder Allah'ın mescitlerini¹⁶; ancak (bir) kimse (ki); iman⁴⁷ etti Allah'a ve ahiret gününe; ve dikti/ayağa kaldırdı salâtı⁵; ve verdi zekâtı¹⁰; ve asla haşyet⁵³ duymaz o; ancak Allah'a; öyle ki belki bunlar; ki olurlar doğru yola kılavuzlananlardan.

¹⁶Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğdiği her yer.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Arınma; her türlü kazançtan toplumun hakkını verme. Kazancın arınması-vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

⁵³Huşu. Derin saygıdan yüreğin ürpermesi. Bir şeyin heybet ve cazibesine karşı alçalma. Alçak gönüllülük.

Müşrikler sözde mescit imar etse de o yer gerçek mescit olmaz. Yüce Allah'ın gerçek mescitlerini ancak gerçek Müslümanlar imar eder. Daha doğrusu gerçek müminlerin inşa ettikleri mescitler gerçek mescitlerdir. Günümüzde Hristiyanların kiliseleri gerçek mescitler değildir. Kendilerini müslüman sanan, dinlerini parça parça etmiş ve mezheplere bölmüş olanların imar ettikleri camiler de Kur'an'ın mescitleri değildir. Sadece Kur'an diyen Yüce Allah'ın mümin kulları kendi mescitlerini inşa etmelidir. Beyinlerin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğeceği yerler imar etmelidirler. Gerçek mekânlar ve sanal ortamda mekânlar.

Mescitlerde sadece Yüce Allah'a çağrıda bulunulacak; sadece O'na dua edilecek. O'nun astından hiçbir şeyin adı dini olarak zikredilmeyecek.

72 | 18 | وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

18. Ve ennel mesâcide lillâhi fe lâ ted'û maallâhi ehadâ(ehaden).

Ve doğrusu mescitler¹⁶ Allah içindir; öyle ki çağırmayın Allah ile birlikte birini.

¹⁶Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğdiği her yer.

Müşriklerin mescitlerinde Yüce Allah'ın adının yanında O'nun astından birçok şeyin adı da anılır. Hadislerden/söylentilerden okuma yapılır. "Resul dedi ki" gibi tamamı zan olan şeyler üzerinden ilerlenir. Duvarlara Yüce Allah'ın adının yanında Muhammed peygamberin adı da asılır. Bu kimselerin Kur'an'la ilgileri de yoktur. Kur'an'ı anlayarak da okumazlar. Tek tanrıcuların imar ettiği mescitlerde sadece ama sadece Yüce Allah anılır. Sadece Kur'an okunur. O da anlayarak.

Secde etmek öncelikle beyinle olur. İllaki fiziksel/bedensel bir secde gerekmez.

2 | 58 | وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَتَكُمْ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ

58. Ve iz kulnâdhulû hâzihil karyete fe kulû minhâ haysu şî'tum ragaden vedhulûl bâbe succeden ve kûlû hittatun nagfir lekum hatâyâkum ve senezîdul muhsinîn(muhsinîne).

Ve o zaman dedik: "Girin şu kente; öyle ki yiyin oradan; her yerde; dilediğiniz (gibi) bolca; ve girin kapıdan secde¹² edenler (olarak)"; ve deyin: "Hitta/günahlardan-hatalardan bir arınma"; bağışlarınız sizlere hatalarınızı; ve ziyade edeceğiz güzel davrananlara.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

4 | 154 | وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بِمِثْقَلِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمْ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا

154. Ve rafa'nâ fevkahumut tûra bi mîsâkîhim ve kulnâ lehumudhulûl bâbe succeden ve kulnâ lehum lâ ta'dû fîs sebtî ve ehaznâ minhum mîsâkan galîzâ(galîzan).

Ve kaldırdık/yükselttik üzerlerine onların turu/dağı; mîsâkları¹²⁹ (gereği) onların; ve dedik onlara: “Girin kapıdan secde¹² edenler (olarak)”; ve dedik onlara: “Sınırı aşmayın şabatta/dinlenme döneminde”; ve aldık onlardan sağlam bir mîsâk¹²⁹.

¹²⁹Antlaşma/sözleşme/ahit.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

وَأِذْ قِيلَ لَهُمْ اسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا حِطَّةٌ وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَتَكُمْ سَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ | 161 | 7

161. Ve iz kîle lehumuskunû hâzihil karyete ve kulû minhâ haysu şî'tum ve kûlû hittatun vedhulûl bâbe succeden nagfir lekum hatîâtikum, senezîdul muhsinîn(muhsinîne).

Ve o zaman denildi onlara: “Mesken edinin şu kentte; ve yiye orada dilediğiniz (gibi) her yerden; ve deyin: “hitta/günahlardan-hatalardan bir arınma”; ve girin kapıdan secde edenler¹² (olarak)”; bağışlarınız sizlere hatalarınızı; ziyade edeceğiz güzel davrananlara.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

Rabbimiz “girin kapıdan secde edenler/diz çöküp boyun eğenler (olarak)” ‘dhulûl bâbe succeden’ geçişiyle bizlere büyük bir işaret vermiştir. Yüce Allah kulları olan bizleri eksik bırakmaz. Secde kavramının özünü bu ayetlerde bizlere bildirmiştir. İsrailoğulları bir kentin kapısından girerken secde ederek gireceklerdir. Hem bedensel/fiziksel olarak secde edip hem de kapıdan girmek mümkün olmadığı için anlarız ki bu ayette işaret edilen kente girerken beyinlerin diz çöküp boyun eğmesidir. Amaçlanan da aslında budur. Rabbimiz İsrailoğullarına kente gerçek anlamda itaat ederek, o kentin tüm kurallarına ve yöneticilerine itaat ederek girmelerini istemektedir. O kentte fesat çıkarmamalarını, yöneticilerine karşı komplo kurmamalarını erdemli ve teslim olmuş bir şekilde kente girerek orada yaşamalarını emretmiştir.

Fiziksel bir secde; yere kapanma.

وَأَلْقَى السَّحَرَةُ سَجْدًا | 120 | 7

120. Ve ulkiyes seharatu sâcidîn(sâcidîne).

Ve atıldılar/kapandılar sihirbazlar secde edenler¹² (olarak).

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

قُلْ ءَامِنُوا بِهِ أَوْ لَا تُؤْمِنُوا إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا يُنْذَرُ عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا | 107 | 17

107. Kul âminû bihî ev lâ tu'minû, innellezîne ûtul ilme min kablihî izâ yutlâ aleyhim yahırrûne lil ezkânı succedâ(succeden). (SECDE ÂYETİ)

De ki: “İman⁴⁷ edin ona (Kur'an'a) ya da iman⁴⁷ etmeyin; doğrusu önceden ilim verilen kimselere; okunduğu zaman onlara; kapandılar çeneleri üstüne; secde¹² edenler

(olarak).

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

20 | 70 | قَالُوا أَلَسَّحَرَهُ سَجْدًا قَالُوا أَمَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَىٰ

70. Fe ulkiyes seharatu succeden kâlû âmennâ bi rabbi hârûne ve mûsâ.

Öyle ki kapandı sihirbazlar secde¹² edenler (olarak); dediler: “İman⁴⁵ ettik Rabbine⁴ Harun'un ve Musa'nın.”

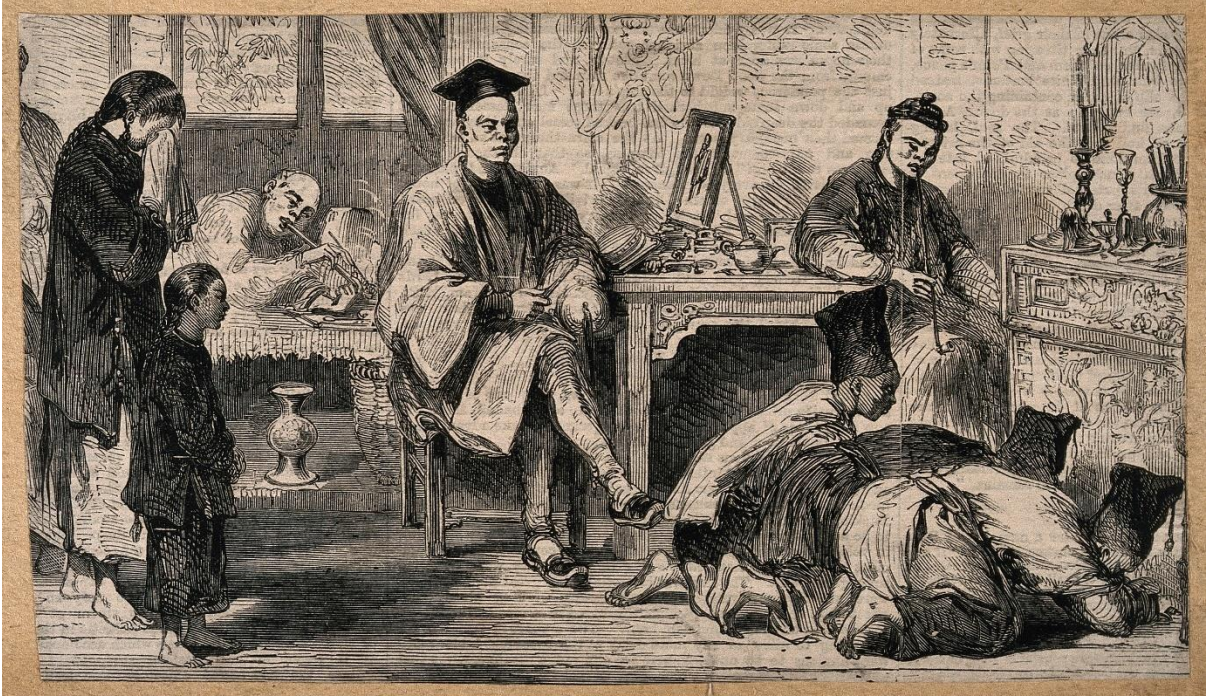
¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

⁴⁵Yüce Allah'ın gerçek İslam dinine (sadece/saf Kur'an'a) tabi olmuş olan. İslam: İnsan bilincinin Yüce Allah ile arşta/hiperuzayda yapmış olduğu antlaşmaya/sözleşmeye/misaka/bağlaşmaya teslimiyeti/uyumu. Kur'an bu antlaşmayı insanlara hatırlatır. Kur'an alemler için bir zikirdir/hatırlatmadır. Sadece Kur'an gerçek İslam dinidir.

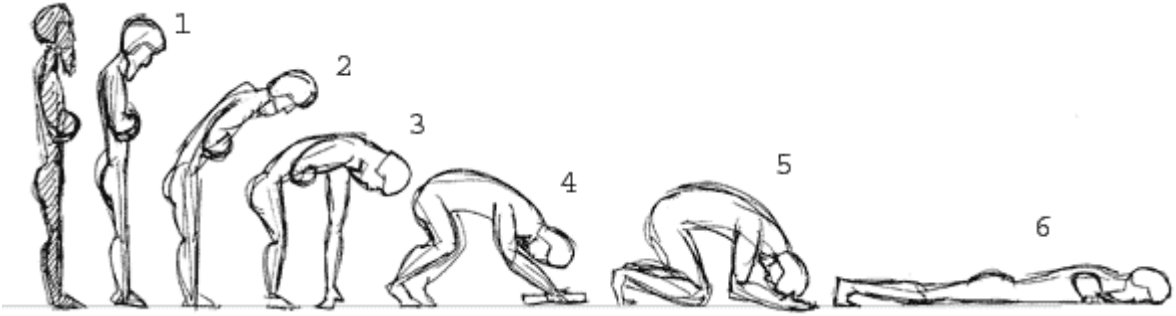
⁴Efendi, komuta eden.

Secde eyleminin olmazsa olmazı beynin secde etmesi yani beynin diz çöküp boyun eğmesidir. Bedensel olarak yapılan secde edilmesi kişisel, toplumsal şartlara göre yapılabilir veya yapılmayabilir. Antik Mısır döneminde ve kadim toplumlarda fiziksel secde etmek toplumun bir parçasıydı. İnsanlar insanlara fiziksel secde ediyorlardı. Çinlilerin 'kowtow' veya Antik Yunan 'proskynesis"'inde olduğu gibi, yöneticilere, sivil otoritelere ve sosyal büyüklere veya üstlere saygı göstermek için benzer şekilde kullanılırdı.

Resim X. Çinlilerin 'kowtow' 'secde' hareketi. Çinli bir tüccarın karısına son saygılarını sunmakta 'diz çökerek' sunan üç kişi, bir kadın ağlıyor, diğerleri tütün içiyor.

Resim X. Antik Yunan'da farklı 'proskynesis' 'secde' hareketleri. Toplmlar arasında farklılık göstermektedir.

Resim X. Antik Mısır'da bir secde. Ölüyü timsahın önünde secde ederken tasvir eden cenaze papirüsü (Mısır 21. Hanedanlığı)

Resim X:

Resim X. İki taşra valisi daha yüksek bir makamın önünde secde ederken gösterilmiştir.
MÖ 1880

Açık ve net olarak görüldüğü üzere bedenle secde etmek antik toplumlarda beynin yaptığı secdenin dışı vurmuş hali olarak yapılan bir eylemdi. Ayetten anlarız ki firavunun sihirbazları da Musa peygamberin Allah'ının gerçek olduğunu anlamışlar ve beyinlerinin secde etmesini göstermek için kendi bildikleri tarzda bunu göstermişlerdir. Belki de MÖ 1880 yıllarında yaşamış olan yukarıdaki iki vali gibi secdeye kapanmışlardır.

Ağlayarak/göz yaşı dökerek secdeye kapanmak.

19 | 58 | أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَءِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا

58. Ulâikellezîne en'amallâhu aleyhim minen nebiyyîne min zurriyyeti âdeme ve mimmen hamelnâ mea nûhin ve min zurriyyeti ibrahîme ve isrâîle ve mimmen hedeynâ vectebeynâ, izâ tutlâ aleyhim âyâtur rahmâni harrû succeden ve bukiyyâ(bukiyyen).

İşte bunlar; kimselerdir; nimet verdi Allah üzerlerine; nebilerden; Adem'in⁵⁰ zürriyetinden/neslinden; ve Nuh'la birlikte taşıdığımız kimseden; ve İbrahim'in zürriyetinden/neslinden; ve İsrail'in (Yakub'un); ve doğru yola kılavuzladığımız kimseden; ve seçtiğimiz (-den); okunduğu zaman onlara Rahman'ın¹ ayetleri; kapandılar secde¹² edenler (olarak); ve ağlayanlar/göz yaşı dökenler (olarak).

⁵⁰Bilge insandan (Homo Sapiens) ilk nebi/peygamber. Dünya üzerinde fiziksel olarak yaşamış bir kimse. Âdem'in bilincinin Yüce Allah'ın arşında/indinde/katında/hiperuzayda başına gelen olaylar bizlere örnek olması için Kur'an'da bildirilmiştir.

¹En yüce merhametli.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

19:58 ayetinde işaret edilen kimselerin de yaşadıkları toplumda fiziksel secdenin yaygın olarak kullanıldığını görmekteyiz. Rahman'ın ayetleri kendilerine okunduğunda o ayetlere beyin secdesi sonrası bedenlen de bir secde yapmışlardır. Ağlayarak göz yaşı dökmeleri de beynin secde etmesini bir göstergesidir. Beyinle yapılan secde ancak bir insana gözyaşı dökülebilir.

Elçinin secde edenler içinde yüzünü göğe çevirmesi.

26 | 218 | الَّذِي يَرَاكَ جِئْنَا نَقُومُ

218. Ellezî yerâke hîne tekûm(tekûmu).

(Allah) ki görür seni; dikeldiğin/ayağa kalktığın zaman.

26 | 219 | وَتَقَلَّبَكَ فِي السَّاجِدِينَ

219. Ve tekallubeke fîs sâcidîn(sâcidîne).

Ve çevirmelerini (yüzünü göğe); secde¹² edenler içinde.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

Salât esnasında Muhammed peygamberin yüzünü göğe doğru çevirdiğini görmekteyiz. Kur'an ayetlerini bir ders kitabı gibi çalışıp kalpleri mutmain olan kimseler salât sonrası beyinleriyle (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğler. Mutlak ki Muhammed peygamber de secde etmektedir. Muhammed peygamberin salât sonrası göğe doğru baktığını ayetlerden anlıyoruz. Neden göğe doğru bakmış olabilir? Muhtemel ki "Rabbim tanık ol; Rabbim gör bizleri" demek içindir. Çünkü 26:218 ayetinde Yüce Allah'ın görmesine bir işaret vardır. Bizler de beyinlerimizin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi sonrası göğe doğru bakıp 'Gör bizleri Rabbimiz! Tanık ol Rabbimiz!' diyebiliriz.

Kur'an hatırlatıldığında secde eden kimseler.

32 | 15 | إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ

15. İnnemâ yu'minu bi âyâtinellezîne izâ zukkirû bihâ harrû succeden ve sebbehû bi hamdi rabbihim ve hum lâ yestekbirûn(yestekbirûne).

Ancak ayetlerimize iman⁴⁷ eden kimseler; (Kur'an) hatırlatıldığı zaman onlara onunla (ayetle); kapandılar secde¹² edenler (olarak); ve tesbih³¹ ettiler hamd³ ile Rablerini⁴; ve onlar büyüklenmezler.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

³¹Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.

³En yüce övgü/methetme.

⁴Efendi, komuta eden.

Kur'an ayetlerine gerçek anlamda iman etmiş yani itimat etmiş/emin olmuş kimseler ayetler kendilerine okunduğunda beyinleriyle (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğler. Daha sonra da Yüce Allah'ı tesbih ederler.

Gece vakitlerinde secde eden; kıyam eden, kanaat gösteren kimseler.

39 | 9 | أَمَّنْ هُوَ قَلْبُ عَائِةِ آلِئِلسَاجِدَا وَقَائِمَا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُوا رَحْمَةَ رَبِّهِ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُوا الْأَلْبَابِ

9. Em men huve kânitun ânâel leyli sâciden ve kâimen yahzerul âhirete ve yercû rahmete rabbih(rabbihî), kul hel yestevîllezîne ya'lemûne vellezîne lâ ya'lemûn(ya'lemûne), innemâ yetezekkeru ulûl elbâb(elbâbi).

Kimse midir o? Kanaat edendir gece vakitleri; secde¹² eden; ve dikelen/ayakta duran;

hazırlanır ahirete; ve rica eder/talep eder Rabbinin⁴ rahmetini; de ki: "Seviyesi aynı olur mu? Kimseler (ki) bilirler; ve kimseler (ki) bilmezler; doğrusu ancak elbâb⁸⁸ sahipleri hatırlar/öğüt alır.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

⁴Efendi, komuta eden.

⁸⁸Akıl ve mantık. Analitik/rasyonel düşünme.

25 | 64 | وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا

64. Vellezîne yebîtûne li rabbihim succeden ve kıyâmâ(kıyâmen).

Kimseler; olurlar gece Rablerine⁴; secde¹² edenler ve dikelenler/ayağa kalkanlar.

⁴Efendi, komuta eden.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

Gece vakitlerinde beyinleriyle (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğen ve beyinleriyle (bedenle veya bedensiz) ayağa kalkmış kimse vakitli salât eden kimsedir. Akşam ve sabah salâtları Kur'an'da işaret edilen gecenin içindedir. Salâtlarda Kur'an okuyan kimse okuduğu Kur'an ayetleriyle ahirete hazırlanır. Kur'an ayetlerini anlayarak okur ki ahiret evreninde tabi tutulacağı sınava karşı hazırlıklı olur. Rabbinin rahmetini talep eder.

Gölgeler üzerinden verilen işaret.

16 | 48 | أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ يَتَّبِعُونَ ظِلَّهُ عَنِ الْيَمِينِ وَالْشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِلَّهِ وَهُمْ دُخْرُونَ

48. E ve lem yerev ilâ mâ halakallâhu min şey'in yetefeyyeu zilâluhu anil yemîni veş şemâili succeden lillâhi ve hum dâhîrûn(dâhîrûne).

Bakmazlar mı Allah'ın yarattığına doğru bir şeyden? Geri döner gölgeleri onun sağdan ve soldan; secde¹² edenler (olarak) Allah'a; ve onlardır düzleşip serilenler.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

Doğu yönü her zaman Güneş'in doğduğu yöndür. Batı yönüyse her zaman Güneş'in battığı yöndür. Ancak sağ ve sol yönleri bir kimsenin baktığı yöne göre değişir. Bu nedenle Kur'an'da sağ-sol kavramı kuzey-güney ya da güney-kuzey yönlerini işaret eder.

Örnek olarak;

Kuzey yarımkürede olan bir direğin gölgesi Güneş'in doğmasıyla en uzun halindedir. Güneş'in sağa yani güneye eğilerek yükselmesiyle birlikte gölge kuzeyden güneye doğru

kısalır. Güneş'in batmak için eğilmesiyle birlikte gölge uzayarak kuzey yönüne doğru tekrar geri gelir.

Güney yarımkürede olan bir direğin gölgesi Güneş'in doğmasıyla en uzun halindedir. Güneş'in sola yani kuzeye eğilerek yükselmesiyle birlikte gölge güneyden kuzeye doğru kısalır. Güneş'in batmak için eğilmesiyle birlikte gölge uzayarak güney yönüne doğru tekrar geri gelir.

Anlınız ki Yüce Allah gölgelerin sağ-sol yani kuzey-güney ya da güney kuzey yönlerinde kısalıp uzayarak geri dönmesini işaret etmektedir.

Ayette ayrıca gölgelerin yere serilmiş olması da işaret edilmektedir. Bir gölge üzerine düştüğü zemine tam olarak örtülür/serilir; yerle bir olur. Gölge Rabbine olan diz çöküp boyun eğmesini öyle bir yapar ki yerle bir olur. Mutlak ki bu da mecazi bir anlatımdır. İnsan beyni de Rabbine karşı yaptığı secdeyi bir gölge gibi yapmalıdır. Tam bir teslimiyetle.

Resim X. Secde etme eylemi için gölgeden daha iyi bir örnek verilemez. Gölge Rabbine olan diz çöküp boyun eğmesini öyle bir yapar ki her zaman ve her yerde üzerine düştüğü şeyle bir olur.

Meryem'in secdesi.

يٰۤاٰمَرٰٓيْمُ اَقْنَتِيْ لِرَبِّكَ وَاَسْجُدِيْ وَاَرْكَعِيْ مَعَ الْاٰرْكَعِيْنَ | 43 | 3

43. Yâ meryemuknutî li rabbiki vescuđî verkai mear râkiîn(râkiîne).

Ey Meryem! Alçak gönüllü ol/uysal ol Rabbine⁴; ve secde¹² et; ve rükû¹¹ et, rükû¹¹ edenlerle birlikte.

⁴Efendi, komuta eden.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

¹¹Beynin (bedenle veya bedensiz) eğilmesi, dize gelmesi, baş eğmesi.

Yüce Allah Meryem'e göndermiş olduğu şerefli elçiler aracılığıyla uysal olmasını emretmiştir. Meryem'e gelen şerefli elçiler Cibrîl ve Rakim yoldaşları benzeri şerefli elçilerdir. İbrahim ve Lut peygamberlere de gelmiş olan elçilerdir. Elçiler Meryem'e öğüt vermektedir. Meryem beyniyle (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun egecektir. Beyniyle uysal olacaktır. Rükû edenlerle birlikte rükû edecektir; yani beyniyle (bedenle veya bedensiz) eğilecek, dize gelecek, baş egecektir. Mutlak ki Meryem bu emre uymuştur. Mutlak ki öncelikle beyniyle secde edip rükû etmiştir. Belki de daha sonra kendi toplumuna özgü bilinen şekilde fiziksel/bedensel olarak secde ve rükû edenlerle beraber secde ve rükû etmiş olabilir. Ancak beynin secde ve rükû etmesi esastır.

11 gök cisminin, Güneş'in ve Ay'ın Yusuf'a secde etmesi; sonrası Yusuf'a yapılan secde.

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ | 4 | 12

4. İz kâle yûsufu li ebîhi yâ ebeti innî re eytu ehade aşere kevkeben veş şemse vel kamere re eytuhum lî sâcidîn(sâcidîne).

O zaman dedi Yusuf babasına: “Ey babam! Doğrusu ben gördüm on bir kevkeb¹⁵⁹; ve Güneş'i; ve Ay'ı; gördüm onları bana secde¹² edenler.

¹⁵⁹Kendi ışığını yıldızlar gibi füzyon reaksiyonuyla üretmeyen parlak gök cisimleri. Gezegenler, asteroidler, kuyruklu yıldızlar, kuasarlara vb.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا وَقَالَ يَا أَبَتِ هَذَا تَأْوِيلُ رُؤْيَايَ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ نَزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ | 100 | 12

100. Ve refea ebeveyhi alel arşı ve harrû lehu succedâ(succeden), ve kâle yâ ebeti hâzâ te'vîlu ru'yâye min kablu kad cealehâ rabbî hakkâ(hakkan), ve kad ahsene bî iz ahrecenî mines sicni ve câe bikum minel bedvi min ba'di en nezegaş şeytânü beynî ve beyne ihvetî, inne rabbî latîfun limâ yeşâ'(yeşâu) innehu huvel alîmul hakîm(hakîmu).

Ve yükseltti (Yusuf) ana-babasını tahtın üstüne; ve kapandılar ona secde¹² edenler (olarak); ve dedi: “Ey babam! İşte bu; tevilidir/yorumudur önceki rüyamın; muhakkak yaptı onu (rüyayı) Rabbim bir hak/gerçek; ve muhakkak güzellik yaptı (Allah) bana; çıkardığı zaman beni zindandan; ve getirdi sizleri çölden; ki şeytanın²⁹ benim aramla ve kardeşlerim arasına nifak sokması sonrasında; doğrusu Rabbim⁴ Latîf'tir⁴⁰ dilediği için; doğrusu O; O'dur Alîm⁸; Hakîm⁹.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

²⁹*Saptıran, bozan, uzaklaştıran.*

⁴*Efendi, komuta eden.*

⁴⁰*Kibar, ince, yumuşak.*

⁸*Bilen.*

⁹*Bilge/bilgelikle hükmeden.*

Antik Mısırda insanların insanlara bedenleriyle secde ettiklerini görmüştük. Yusuf peygamberle ilgili kıssada geçen yukarıdaki ayetlerde de durum aynıdır. İlginçtir ki Yusuf peygamber insanların başka bir insan için secde etmesine karşı çıkmamıştır. Secde etmelerine izin vermiştir. Anlarız ki Yusuf peygamberin yaşadığı antik Mısır'da insanların insanlara secde etmesi yaygın olarak yapılan, doğal karşılanan bir eylemdi.

Tesbih ve secde.

15 | 98 | فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ

98. Fe sebbih bi hamdi rabbike ve kun mines sâcidîn(sâcidîne).

Öyle ki tesbih³¹ et hamd³ ile Rabbini⁴; ve ol secde¹² edenlerden.

³¹*Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.*

³*En yüce övgü/methetme.*

⁴*Efendi, komuta eden.*

¹²*Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.*

Rabbini methederek/överek tesbih et yani Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini ara ve O'nu yücelt; ve sonra da beyinleriyle (bedenle veya bedensiz) diz çökerek boyun eğenlerden ol.

Rükû kavramı nedir?

'rkeu' kelimesi kökü (رَكَع) reverans/selam ya da teşekkür anlamına eğilme ya da diz kırma biçiminde yapılan hareket (bow), diz çökmek (kneel), teslim olmak/kabullenmek (submit), dize gelmek (surrender), olup namazda başı ve omurgayı eğmek (rûku etmek) (bow in pray), alçakgönüllülük ve kibirden yoksun olmayı belirtmek için başı eğmek (ibadette veya başka durumlarda) (to denote humility and self-abasement either in worship or in other cases.), yaşlanmaya bağlı başın eğilmesi (he lowered his head and he (an old man) bowed himself, or bent himself, or became bowed or bent, by reason of age), yorgun devenin başını eğmesi, hurma ağacının eğilmesi, zengin birisinin daha

sonradan fakirleşmesi sonrası önceki yeterliliğini, durumunun azalması, alçalması) anlamındadır. Lane's Lexicon, page 1153 (of 3039)

2 | 43 | وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ

43. Ve ekîmûs salâte ve âtûz zekâte verkeû mear râkiîn(râkiîne).

Ve dikin/ayağa kaldırın salâtı⁵; ve verin zekâtı¹⁰; ve rükû¹¹ edin rükû¹¹ edenlerle birlikte.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Arınma; her türlü kazançtan toplumun hakkını verme. Kazancın arınması-vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

¹¹Beynin (bedenle veya bedensiz) eğilmesi, dize gelmesi, baş eğmesi.

3 | 43 | يٰمَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ

43. Yâ meryemuknutî li rabbiki vescuđî verkai mear râkiîn(râkiîne).

Ey Meryem! Alçak gönüllü ol/uysal ol Rabbinize⁴; ve secde¹² et; ve rükû¹¹ et, rükû¹¹ edenlerle birlikte.

⁴Efendi, komuta eden.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

¹¹Beynin (bedenle veya bedensiz) eğilmesi, dize gelmesi, baş eğmesi.

22 | 77 | يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

77. Yâ eyyuhellezîne âmenûrkeû vescuđû va'budû rabbekum vef'alûl hayre leallekum tuflihûn(tuflihûne).

Ey iman⁴⁷ etmiş kimseler! Ve rükû¹¹ edin; ve secde¹² edin; ve kulluk edin⁴⁶ Rabbinize⁴; ve hayır/iyilik faaliyetinde bulunun; belki de sizler felaha/kurtuluşa kavuşursunuz.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

¹¹Beynin (bedenle veya bedensiz) eğilmesi, dize gelmesi, baş eğmesi.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

⁴⁶*Köle olmak/dini hüküm koyucu olarak sadece Yüce Allah'ı bilmek. Sadece O'na tapınmak. O'nun astından ilahlar edinmemek. Yüce Allah'ın kelamı olan sadece Kur'an'ın hükümlerine tabi olmak.*

⁴*Efendi, komuta eden.*

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ | 43 | 2

43. Ve ekîmûs salâte ve âtûz zekâte verkeû mear râkiîn(râkiîne).

Ve dîkin/ayağa kaldırın salâtı⁵; ve verin zekâtı¹⁰; ve rûkû¹¹ edin rûkû¹¹ edenlerle birlikte.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâti (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâti (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Arınma; her türlü kazançtan toplumun hakkını verme. Kazancın arınması-vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

¹¹*Beynin (bedenle veya bedensiz) eğilmesi, dize gelmesi, baş eğmesi.*

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رُكْعُونَ | 55 | 5

55. İnnemâ veliyyukumullâhu ve resûluhu vellezîne âmenullezîne yukîmûnes salâte ve
yu'tûnez zekâte ve hum râkîûn(râkîûne).

Veliniz²⁸ sizin ancak Allah'tır; ve resulü/elçisidir O'nun; ve iman⁴⁷ etmiş kimselerdir; kimseler; diğerler/ayağa kaldırırlar salâtı⁵; ve verirler zekâtı¹⁰; ve onlar rükû¹¹ edenlerdir.

²⁸*Koruyan, himaye eden yakın arkadaş. Çoğulu evliyadır.*

⁴⁷*Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.*

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğusuyla biter).

¹⁰Arınma; her türlü kazançtan toplumun hakkını verme. Kazancın arınması-vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

¹¹*Beynin (bedenle veya bedensiz) eğilmesi, dize gelmesi, baş eğmesi.*

التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ السَّائِحُونَ الرُّكَّعُونَ السَّاجِدُونَ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُتَّقُونَ الَّذِينَ يُؤْتُونَ عَمَلَهُمْ بَأْسَافًا يُسَرِّعُونَ لَهُمُ الْمَوْتَ بِسَبَبِهِمْ ذَٰلِكُمْ جَزَاءُ الَّذِينَ يُعْمِلُونَ الصِّالِحَاتِ ۖ وَلِلَّهِ الْغَنَاءُ الْعَظِيمُ ۚ

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

112. Ettâibûnel âbidûnel hâmidûnes sâihûner râkiûnes sâcidûnel âmirûne bil ma'rûfi ven nâhûne anil munkeri vel hâfizûne li hudûdillâh (hudûdillâhi), ve beşşiril mu'minîn (mu'minîne).

Tevbe³³ edenler; kulluk edenler; hamd³ edenler; seyahat edenler (Allah için); rükû¹¹ edenler; secde¹² edenler; emredenler evrensel kabul edilmişle; ve engelleyenler/yasaklayanlar iğrençleştirilmişten/çirkinleştirilmişten; ve koruyanlar Allah'ın hudutlarını; ve müjdele müminleri²⁷.

³³Dönmek, vazgeçmek.

³En yüce övgü/methetme.

¹¹Beynin (bedenle veya bedensiz) eğilmesi, dize gelmesi, baş eğmesi.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

²⁷İtimat eden/emin olan. Yüce Allah'ın varlığına O'nun evren kitabını okuyarak delillerle tanık/şahit olan. Kur'an'ın ilâhi olduğuna kanıtlarla kanaat getirmek ve Kur'an'a itimat etmek/güvenmek.

وَاذْكُرْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكَ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ | 26 | 22

26. Ve iz bevve'nâ li ibrahîme mekânel beyti en lâ tuşrik bî şey'en ve tahhir beytiye lit tâifîne vel kâimîne ver rukkais sucûd(sucûdi).

Ve o zaman saptadık/tespit ettik İbrahim'e beytin³² mekanını/yerini; ki şirk koşma⁷¹ benimle bir şey; ve temizle beytimi^{32*}; etrafta dolaşanlar için; ve dikelmışler/ayağa kalkmışlar/doğrulmuşlar (için); ve rükû¹¹ edenler (için); secde¹² edenler (için).

³²Topluma ait olan, dini öğretilerin takip edildiği ev, mekân. Kur'an'ın okunup öğrenildiği topluma ait mekân.

⁷¹Ortaklaştırmak, ortak etmek. Yüce Allah hükmü (Kur'an) ile birlikte O'nun astından dinde hüküm koyucular edinmek. Kutsal kitapların astından dinde hüküm koyucular edinmek. Kur'an'ın dışında dinde kitaplar edinmek.

³²Topluma ait olan, dini öğretilerin takip edildiği ev, mekân. Kur'an'ın okunup öğrenildiği topluma ait mekân.

¹¹Beynin (bedenle veya bedensiz) eğilmesi, dize gelmesi, baş eğmesi.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نِعَاجِكَ إِلَى نِعَاجَةٍ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ | 24 | 38

24. Kâle lekad zalemeke bi suâli na'cetike ilâ niâcih(niâcihî), ve inne kesîren minel huletâi le yebgî ba'duhum alâ ba'dın illellezîne âmenû ve amilûs sâlihâtî ve kalîlun mâ hum, ve zanne dâvûdu ennemâ fetennâhu festagfere rabbehu ve harre râkian ve enâb(enâbe).

Dedi (Davut): "Ant olsun, zulmetti sana sormakla/istemekle dışı koyununu senin kendi koyunlarına; ve doğrusu, çoğu karışanlardan/ortaklardan mutlak güçlü gelir bir kısmı onların diğer bir kısmı üzerine; kimseler dışında; inandılar ve yaptılar sâlihât¹⁸; ve ne azdır onlar; ve zannetti Davut o durumda denediğimizi onu; öyle ki mağfiret diledi/bağışlanma diledi Rabbinden; ve kapandı yere rükû¹¹ ederek; ve tevbe³³ etti.

¹⁸Düzeltici-iyileştirici-barışa yönelik işler.

¹¹Beynin (bedenle veya bedensiz) eğilmesi, dize gelmesi, baş eğmesi.

³³Dönmek, vazgeçmek.

48 | 29 | مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي الْيَوْمِ يُعْجَبُ وَجُوهُهُمْ مِنَ التَّوْبَةِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْبَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْئَهُ فَكَازَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَصِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

29. Muhammedun resûlullâh(resûlullâhi), vellezîne meahû eşiddâu alel kuffâri ruhamâu beynehum terâhum rukkean succeden yebtegûne fadlen minallâhi ve ridvânen sîmâhum fî vucûhihim min eseris sucûd(sucûdi), zâlike meseluhum fît tevrât(tevrâti), ve meseluhum fîl incîl(incîli), ke zer'in ahrece şat'ehu fe âzerehu festagleza festevâ alâ sûkîhî yu'cibuz zurrâa, li yagîza bihimul kuffâr(kuffâra), vaadallâhullezîne âmenû ve amilûs sâlihâtî minhum magfireten ve ecren azîmâ(azîmen).

Muhammed resulüdür/elçisidir Allah'ın; ve onunla birlikte (olan) kimseler şiddetlidirler kâfirlere²⁵ karşı; merhametlidirler kendi aralarında; görürsün onları rükû¹¹ edenler; secde¹² edenler; ararlar bir fazıl/lütuf Allah'tan; ve bir rıza; yüzlerindeki simaları onların eserindendir secdelerin¹²; işte bu; misalleridir onların Tevrat'ta; ve misalleridir onların İncil'de; bir zer/bir tohum (ki) çıkardı filizini; öyle ki kaplayarak güçlendirdi (filiz) onu (tohumu); öyle ki kalınlaştı/sertleşti; öyle ki istiva etti/seviyeledi gövdesinin üstüne; hayranlıkla zevk alır zer/tohum ekenler; kızması için/öfkelenmesi için onlara kâfirlerin²⁵; vaat etti Allah kimselere; iman⁴⁷ ettiler; ve yaptılar sâlihât¹⁸ onlardan (iman edenlerden); bir mağfiret/bir bağışlanma; ve büyük bir ecir/karşılık.

²⁵Örten, gizleyen, kapatan. Bir çiftçi tohumu toprağa gömüp üzerini kapatırsa tohuma kafirlik etmiş olur. Ayette kullanım yerine göre anlam alır. Kur'an'da genel olarak gerçeği/hakkı örtüp gizlemek olarak kullanılır. Kur'an'ın ayetlerinin gerçek anlamını örten/kapatan/etkisizleştirilenler de kâfirdirler.

¹¹Beynin (bedenle veya bedensiz) eğilmesi, dize gelmesi, baş eğmesi.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

²⁵Örten, gizleyen, kapatan. Bir çiftçi tohumu toprağa gömüp üzerini kapatırsa tohuma kafirlik etmiş olur. Ayette kullanım yerine göre anlam alır. Kur'an'da genel olarak gerçeği/hakkı örtüp gizlemek olarak kullanılır. Kur'an'ın ayetlerinin gerçek anlamını örten/kapatan/etkisizleştirenler de kâfirdirler.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

¹⁸Düzeltici-iyileştirici-barışa yönelik işler.

Kıyam ne demektir?

Kıyam yaratılış özelliğinin dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için ayaklanması/hareketlenmesi demektir. İnsanı diğer yaratılmışlardan ayıran özelliği beynidir. Böylece insanın kıyamı beynin (bedenle veya bedensiz) dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için beynin (bedenle veya bedensiz) ayaklanması/hareketlenmesi olarak tanımlanır. Kıyam deyince insanların aklına namazda ayakta durmak gelmektedir. Ancak bu kesinlikle doğru değildir. Beyin kıyam etmeden beden kıyam etmiş ne fayda. Önemli olan beyne kıyam ettirmektir.

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ | 5 | 98

5. Ve mâ umirû illâ li ya'budûllâhe muhlisîne lehud dîne hunefâe ve yukîmûs salâte ve yu'tûz zekâte ve zâlike dînul kayyimeh(kayyimet).

Ve emredilmişler değildiler; ancak kulluk⁴⁶ etmeleri Allah'a; has kılanlar O'na (Allah'a) dini; hanifler¹¹⁷; ve diğerkiler/ayağa kaldırırlar salâtı⁵; ve verirler zekâtı¹⁰; ve işte budur kıyam¹⁴³ din.

⁴⁶Köle olmak/dini hüküm koyucu olarak sadece Yüce Allah'ı bilmek. Sadece O'na tapınmak. O'nun astından ilahlar edinmemek. Yüce Allah'ın keliması olan sadece Kur'an'ın hükümlerine tabi olmak.

¹¹⁷Tek tanrıci, monoteist.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

¹⁰Arınma; her türlü kazançtan toplumun hakkını verme. Kazancın arınması-vergi; kazanç/kâr elde edildiğinde toplumun hakkı olan payın beklemeden topluma geri verilmesi. Oranı kamu otoritesi ihtiyaca göre belirler. Kamunun vergi almadığı kalemlerde kazancın 1/5'i topluma geri döndürülür.

¹⁴³Yaratılış özelliğinin dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için ayaklanması/hareketlenmesi demektir. İnsanın yaratılış özelliği olan beynin (bedenle veya bedensiz) dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için beynin (bedenle veya bedensiz) ayaklanması/hareketlenmesi.

قَالُوا يٰقَوْمَنَا اِنَّا سَمِعْنَا كِتٰبًا اُنْزِلَ مِنْۢ بَعْدِ مُوسٰى مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِىٓ اِلَى الْحَقِّ وَاِلٰى طَرِيقٍ مُّسْتَقِيْمٍ | 30 | 46

30. Kâlû yâ kavmenâ innâ semî'nâ kitâben unzile min ba'di mûsâ musaddikan li mâ beyne yedeyhi yehdî ilel hakkı ve ilâ tarîkin mustekîm(mustekîmin).

Dediler: “Ey kavmimiz! Doğrusu biz, dinledik bir kitap; indirildi Musa'dan sonra; doğrulayarak tasdikleyen iki elinin arasındakini; doğru yola kılavuzlar (kitap), hakka/gerçeğe; ve kıyam¹⁴³ bir tarikata/yola.

¹⁴³*Yaratılış özelliğinin dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için ayaklanması/hareketlenmesi demektir. İnsanın yaratılış özelliği olan beynin (bedenle veya bedensiz) dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için beynin (bedenle veya bedensiz) ayaklanması/hareketlenmesi.*

Bu iki ayet bizlere kıyamın ne olduğunu net bir şekilde gösterir. Bu ayetlerde kıyam kelimesi ‘bir tarikat/yol’ ve ‘din’ için kullanılmıştır. Demek ki kıyam kelimesi fiziksel bir ayağa kalmadan daha kapsamlı bir kavramdır. Din nasıl ayağa kalkar? Bir tarikat/yol nasıl ayağa kalkar? Elbette canlanıp aktif olup gücünü kazandığında dikleşmiş olur. İnsanın kıyamı da beynin kıyam etmesidir. Beynin aktive olması, canlanması ve bir hedefe doğru dikleşmesi demektir.

Böylece aşağıdaki ayetleri daha iyi anlarız;

فَاِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلٰوةَ فَادْكُرُوْا اللّٰهَ قِيٰمًا وَنَعُوْذًا وَّعَلٰى جُوبِكُمْ فَاِذَا اَطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ اِنَّ الصَّلٰوةَ كَانَتْ عَلٰى الْمُؤْمِنِيْنَ | 103 | 4 كِتٰبًا مَّوْقُوْتًا

103. Fe izâ kadaytumus salâte fezkurûllâhe kıyâmen ve kuûden ve alâ cunûbikum, fe izatma'nentum fe ekîmus salât(salâte), innes salâte kânet alâl mu'minîne kitâben mevkûtâ(mevkûten).

Öyle ki, tamamladınız zaman salâtı⁵; öyle ki zikredin/hatırlayın Allah'ı kıyam¹⁴³ halindeler (olarak) ve oturan (olarak) ve yanlarınız üzerine (yatar halde); öyle ki sakinleştiğiniz zaman; öyle ki doğrultun/dikleştirin/ayağa kaldırın salâtı⁵; doğrusu salât⁵ oldu müminler²⁷ üzerine vakitli bir kitap.

⁵*Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).*

¹⁴³*Yaratılış özelliğinin dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için ayaklanması/hareketlenmesi demektir. İnsanın yaratılış özelliği olan beynin (bedenle veya bedensiz) dikilmesi/ayağa kalkması; bir amaç için beynin (bedenle veya bedensiz) ayaklanması/hareketlenmesi.*

⁵*Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda*

başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

²⁷İtimat eden/emin olan. Yüce Allah'ın varlığına O'nun evren kitabını okuyarak delillerle tanık/şahit olan. Kur'an'ın ilâhi olduğuna kanıtlarla kanaat getirmek ve Kur'an'a itimat etmek/güvenmek.

Salât tamamlandıktan sonra Yüce Allah'ı anma her daim yapılmalıdır. Ayetten insanın vücut pozisyonunun Yüce Allah'ın anmak için önemli olmadığını anlıyoruz. Beyin kıyam etmişse yani beyin aktif ve canlıysa bedenin pozisyonu önemli değildir. Önemli olan beynin dikleşmesidir.

Kible kavramı.

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّهُمْ عَن قِبَلَتِهِمُ الَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ | 142 | 2

142. Se yekûlus sufehâu minen nâsi mâ vellâhum an kıbletihimulletî kânû aleyhâ kul lillâhil meşriku vel magrib(magribu), yehdî men yeşâu ilâ sırâtın mustakîm(mustakîmin).

Diyecek insanlardan ahmaklar: "Ne çevirdi onları kiblelerinden¹⁴? Ki oldular üzerinde onun"; de ki: "Allah'adır doğu ve batı; kılavuzlar (Allah) dilediği kimseyi dosdoğru bir yola doğru."

¹⁴Tarafın/hedefin belli edilmesi amaçlı yönelme.

وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يَتَّبِعِ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَّءُوفٌ رَّحِيمٌ | 143 | 2

143. Ve kezâlike cealnâkum ummeten vasatan li tekûnû şuhedâe alen nâsi ve yekûner resûlu aleykum şehîdâ(şehîden), ve mâ cealnâl kıbletelletî kunte aleyhâ illâ li na'leme men yettebiur resûle mimmen yenkalibu alâ akibeyh(akibeyhi), ve in kânet le kebîreten illâ alellezîne hedallâh(hedallâhu) ve mâ kânallâhu li yudîa îmânekum innallâhe bin nâsi le raûfun rahîm(rahîmun).

Ve işte böyledir; yaptık sizleri bir ümmet; vasat/orta/hayırlı; olmanız için şahitler/tanıklar insanlar üzerine; ve olması için resulün/elçinin sizlere bir şahit/tanık; ve yapmış değiliz bir kible¹⁴ ki oldunuz üzerinde onun; ancak belli etmek/bilmek için resule/elçiye tabi olan kimseyi kimseden; döner üzerinde iki topuğu; ve doğrusu oldu o (kible) mutlak bir büyük (yük); dışında kimseye; kılavuzladı doğru yola Allah; ve olmuş değildir Allah giderir/boşa çıkarır imanınızı⁴⁷ sizlerin; doğrusu Allah insanlara mutlak Raûf'tur¹⁵; Rahîm'dir².

¹⁴Tarafın/hedefin belli edilmesi amaçlı yönelme.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

¹⁵Şefkatli/kibar.

²Yüce merhameti tecelli ettiren/ortaya koyan/vücut bulduran.

فَدُ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ | 144 | 2
شَطْرَهُ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ

144. Kad nerâ tekallube vechike fîs semâi, fe le nuvelliyenneke kıbleten terdâhâ, fe velli vecheke şatral mescidil harâm(harâmi), ve haysu mâ kuntum fe vellû vucûhekum şatrah(şatrahı), ve innellezîne ûtûl kitâbe le ya'lemûne ennehul hakku min rabbihim ve mâllâhu bi gâfilin ammâ ya'melûn(ya'melûne).

Muhakkak görürüz yüz çevirmeni göğse; öyle ki döndürürüz seni bir kıbleye¹⁴; razı olursun ona; öyleyse döndür yüzünü haram mescit¹⁵⁸ tarafına doğru; ve olduğunuz her yerde öyle ki döndürün yüzlerinizi o tarafa doğru; ve doğrusu kimseler; verildiler kitap; mutlak bilirler ki o (kitap) bir hak/gerçek Rablerinden⁴; ve değildir Allah gâfil/habersiz/aymaz ne yaparlar onlar.

¹⁴Tarafın/hedefin belli edilmesi amaçlı yönelme.

¹⁵⁸Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğdiği her yer mescittir. Haram mescitse bulunduğu yerde günah işlemenin, kötülük yapmanın, canlılara zarar vermenin haram edildiği/yasaklandığı topluma ait olan mescittir.

⁴Efendi, komuta eden.

وَلَيْنِ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَا تَبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَئِنْ أَتَبَعْتَ | 145 | 2
أَهْوَاءَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ

145. Ve le in eteytellezîne ûtûl kitâbe bi kulli âyetin mâ tebiû kıbletek(kıbleteke) ve mâ ente bi tâbîn kıbletehum, ve mâ ba'duhum bi tâbîn kıblete ba'd(ba'dın), ve le initteba'te ehvâehum min ba'di mâ câe ke minel ilmi inneke izen le minez zâlimîn(zâlimîne).

Ve eğer ki kitap verilmiş kimselere gelsen her türlü ayetle; tabi olur değillerdir senin kıblene¹⁴; ve değilsin sen bir tabi olan onların kıblesine¹⁴; ve bir kısmı onların tabi olan değillerdir bir kısmının kıblesine¹⁴; ve eğer ki tabi olursan hevalarına onların; sana gelen ilimden sonrasında; doğrusu sen (olursun) o zaman mutlak zalimlerden.

¹⁴Tarafın/hedefin belli edilmesi amaçlı yönelme.

2:142 ayetinde Rabbimiz "Allah'adır doğu ve batı" buyurmuştur. Kur'an'ın bütününe baktığımızda doğu batı yönleri birlikte işaret edildiğinde tüm yönlerin işaret edildiğini anlarız. Demek ki bu ayette geçen kible mutlak ki coğrafi bir yön olmalıdır. 2:142 ayetinden anlarız ki Müslümanlar taraflarını belli etmek için salâtlarında bir yöne doğru yönelmektedirler. Daha sonra bu yönün değiştiğini anlıyoruz. Aklını kullanmayan bazı kimselerin Müslümanların bu yön değiştirmesini anlayamadıklarını görmekteyiz. Yüce

Allah her yönün Yüce Allah'a ait olduğunu ve bu yönelmenin aynı amaca sahip insanları diğerlerinden ayırmak için olduğunu, sembolik olduğunu bizlere bildirmiştir. 2:143 ayetinde Yüce Allah'ın daha önce herhangi bir kiblesi olmayan topluma bir kible belirlediği ve bu kiblenin de resule/elçiye tabi olan kimseyi ona tabi olmayarak iki topuğu üzerinde dönüp kaçan kimseden ayırmak için olduğunu bildirmiştir. "Doğrusu oldu o (kible) mutlak bir büyük (yük); dışında kimseye" buyrulmuştur. Yüce Allah'ın bu işaretinden hemen anlaşılır ki fiziksel olarak bir yöne doğru yönelmek zor değildir; asıl zor olan tarafı belli ettikten sonra o amaçta tüm engellere rağmen ilerlemektir. Ancak Yüce Allah bir kimseye doğru yola kılavuzlarsa o kimse için bu kibleye yönelmek ve bu kiblenin talep ettiği tüm şartları yerine getirmek büyük bir yük olmayacaktır. 2:177 ayetinde "Değildir erdem ki çevirirsiniz yüzlerinizi doğu ve batı kibleye/yönüne" buyrulmuştur. Doğu-batı geçişi tüm yönleri işaret etmek içindir. Kısacası yüzünü nereye döndüğünün bir önemi yoktur. Önemli olan Kur'an'ı kible edinmendir.

Evlerin kible edinilmesi;

10 | 87 | وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَنْ تَتَوَّءَا لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَأَجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

87. Ve evhaynâ ilâ mûsâ ve ahîhi en tebevveâ li kavmikumâ bi mısra buyûten vec'alû buyûtekum kibleten ve akîmus sâlah(sâlate), ve beşşiril mu'minîn(mu'minîne).

Ve vahyettik Musa'ya ve kardeşine ki yerleşim yeri edinin ikiniz kavminiz için; şehirde evler; ve yapın evlerinizi bir kible¹⁴; ve dikin/ayağa kaldırın salâtı⁵; ve müjdele müminleri²⁷.

¹⁴Tarafın/hedefin belli edilmesi amaçlı yönelme.

⁵Müminlerin belirli vakitlerde (sabah ve akşam) akılla/fikirle Kur'an okuması, Kur'an dersi yaparak Kur'an'ın peşinden koşması. Akşam salâtı (Güneş'in batmasıyla başlar ve havanın tam kararmasıyla biter) ve sabah salâtı (havanın halen tam karanlık olduğu son anlarda başlar ve Güneş'in doğuşuyla biter).

²⁷İtimat eden/emin olan. Yüce Allah'ın varlığına O'nun evren kitabını okuyarak delillerle tanık/şahit olan. Kur'an'ın ilâhî olduğuna kanıtlarla kanaat getirmek ve Kur'an'a itimat etmek/güvenmek.

Tesbih nedir? Salât değildir!

Salâtın ne olduğunun net olarak anlaşılamaması bu kavramın tesbih kavramı ile karıştırılmasındandır. Her gördükleri salât kelimesini namaz diye çevirenler her gördükleri tesbih kelimesine de namaz anlamı vermişlerdir. Böylece kavramlar karışmış ve Kur'an'ın gerçek mesajı saptırılmıştır.

Tesbih kelimesi kökü (سبح) olup yüzmek (swimming), batmadan yüzmek (float), yaymak (spread), övmek (praise), yüceltmek (glorify), uzun bir yol almak (to cover a long distance), yerde bir çukur/sığınak kazmak (to dig or burrow in earth), aktif olmak-emek sarf etmek (to toil/to be active), saf olmamaktan uzak olmak (to be free from impurity) anlamındadır. Hans Wehr 4th ed., page 457 (of 1303)

İnsanın tesbihi Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl aracılığıyla tanık olmaktır.

Tesbih salât gibi vakitli bir eylem değildir.

Rabbimiz bizlere Kur'an'da net işaretler verir. 4:103 ayetinde salâtın 'doğrusu salât oldu müminler/itimat edenler/emîn olanlar üzerine vakitli bir kitap.' buyurarak vakitli yapılması gerektiğini bizlere bildirmiştir. Her gün yapılan sabah ve akşam salâtı ile birlikte haftada bir yapılan toplantı salâtı. Ancak Kur'an'ın hiçbir yerinde Yüce Allah'ı tesbih etmenin vakitli yapılması gerektiği bildirilmez. Bu da bize Yüce Allah'ı tesbih etmenin gün içinde belirli bir vakti olmadığını gösterir. Tesbih bilincin aktif olduğu her durumda yapılabilir. İnsanların bilinçlerini aktif olduğu dönem mutlak ki uykudan kalkma ile başlar ve bilincin kaybolduğu uykuya dalmayla biter.

Kıyamla tesbih etmek.

52 | 48 | وَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ

48. Vasbir li hukmi rabbike fe inneke bi a'yuninâ, ve sebbih bi hamdi rabbike hîne tekûmu.

Ve sabret⁵¹ Rabbinin⁴ hükmüne; öyle ki doğrusu sen gözlerimizin önündesin; ve tesbih³¹ et hamd³ ile Rabbin⁴; zaman (ki); dikelirsin/ayağa kalkarsın.

⁵¹Metanetli direnme. Dengeyi bozmadan/kontrolü kaybetmeden direnme/karşı durma.

⁴Efendi, komuta eden.

³¹Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbin⁴ aramak.

³En yüce övgü/methetme.

⁴Efendi, komuta eden.

Yukarıda belirttiğimiz gibi tesbih vakitli bir eylem değildir. Bilincin aktif olduğu her zaman yapılabilir. 'hîne tekûmu' 'dikeldiğin/ayağa kalktığın zaman' demektir. Bu ayeti iyi anlamak gereklidir. Aksi takdirde Yüce Allah'ı sadece dikelmiş halde, ayaktayken hamd ile tesbih edebiliriz anlamı çıkar ki bu kesinlikle yanlıştır. Bu nedenle 'dikeldiğin/ayağa kalktığın zaman' demek uykudan kalktığın an/zaman demektir. Uyanık olduğun her an Rabbimi hamd ile tesbih edebilirsin buyrulmaktadır.

Dağların tesbih etmesi.

38 | 18 | إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ

18. Innâ sahharnel cibâle meahu yusebbihne bil aşıyyi vel işrâk(ışrâkı).

Doğrusu biz boyun eğdirdik dağları onunla (Davut'la) birlikte; tesbih⁵⁷ ederler

akşamla/gün batımı sonrasıyla ve gün doğumuyla.

⁵⁷*Yaratılış amacına uygun olarak bir rotada/yörüngede yüzüp ilerlemek.*

Dağların yaratılış amaçlarına uygun olarak içlerindeki madenleri sunması dağların tesbihidir.

35:27 Görmez misin; doğrusu Allah indirdi gökten su? Böylece çıkardık onunla meyveler; çeşit çeşit/muhtelif renkleri; ve dağlardan yollar/damarlar; beyaz ve kırmızı, çeşit çeşit/muhtelif renkleri; ve simsiyah (kuzguni) kara.

Gökten inen suyla nasıl ki çeşitli renkte meyveler yaratılıyorsa dağların içinde de renkleri farklı olan damarlar (yollar) vardır. Bu ayette açık ve net olarak dağların içindeki farklı maden damarları işaret edilmiştir.

Resim X. Bir dağın içindeki kömür madeni damarı görünmektedir.

Resim X. Dağların içindeki farklı maden yolları gösterilmiştir.

Dağların tesbih zamanları 'tesbih ederler akşam/gün batımı sonrası ve gün doğumu' şeklinde bildirilmiştir. Dağlar sadece bu vakitlerde madenlerini veriyordu diğer zamanlarda vermiyordu anlamı doğru bir yaklaşım olmaz. Dağlar Davud peygamber ve

madencilerinin dağlara her gidişlerinde madenlerini onlara sunmuştur. Her zaman tesbihini bilmiştir. 38:18 ayetinde 'akşam/gün batımı sonrası' ve 'gün doğumu' sürelerinin işaret edilmesi bu madencilerin mesai zamanlarının çoğunlukla bu vakitlerde olduğunu düşündürebilir.

Davut peygamberle birlikte dağların ve kuşun tesbih etmesi.

21 | 79 | فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا ءَاتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ

79. Fe fehhemnâhâ suleymân(suleymâne), ve kullen âteynâ hukmen ve ılmen ve seharnâ mea dâvudel cibâle yusebbihne vet tayr(tayre), ve kunnâ fâilîn(fâilîne).

Öyle ki, kavrottuk onu Süleyman'a; ve her birine verdik bir hüküm⁶⁷; ve bir bilgi; ve boyun eğdirdik Davut'la birlikte dağları; tesbih⁵⁷ ederler; ve kuşu; ve olduk yapanlar.

⁶⁷Yargı, karar, değer.

⁵⁷Yaratılış amacına uygun olarak bir rotada/yörüngede yüzüp ilerlemek.

Dağların tesbih etmesinin içerdikleri madenleri vermeleri olduğunu anlamıştık. Bir kuş türünün de Davut'la birlikte tesbih ettiğini anlıyoruz. Bu kuş türü ibibik kuşudur.

27:16 Ve mirasçı oldu Süleyman Davut'a; ve dedi: "Ey insanlar! Öğretildi bize kuş dili/mantığı; ve verildi bizlere her bir şeyden; doğrusu budur; mutlak o apaçık bir lütuftur.

Kuşların nasıl tesbih ettiklerini Davud peygamber, Süleyman peygamber ve o ikisinin çevresinde bulunan bilge insanlar öğrenmişlerdir. Nasıl ki dağlardan maden çıkarmayı öğrendiler, kuşların tesbih etmesini yani kendilerine bahşedilen jeomanyetik GPS sistemleriyle yön bulabilmelerini kendi amaçları için kullanabilmeyi öğrendiler. Modern haberleşme metotlarının olmadığı dönemlerde kuşların haberleşmede kullanıldığını biliyoruz. Özellikle posta güvercinlerini haberleşmede kullanmak bilinen en iyi yöntemdi. Posta güvercinlerinin ilk kez MÖ 1200 yıllarında Mısır'da kullanıldığı tahmin edilmektedir. Gizli ajan olarak bir ülkeye sızan bir kimse istihbarat bilgilerini öğrendikten sonra bunları yazıya döker ve eğitimli güvercinlerle kendi ülkesine gönderebilirdi. At üstünde bile haftalarca sürecektir olan mesafeyi posta güvercinleri saatler içinde alabilmekteydi. Savaşa hazırlık için de posta güvercinleri çok önemli bir görev üstlenmiştir. Düşman ordusunun nerede olduğunu gören bir ajan, bu bilgiyi güvercinlerle kendi ordusuna kısa sürede bildirebilirdi.

Günümüzde bazı kuşlar vardır ki spesifik bir şeyi bulmak için eğitildiğinde bir insanın asla yapamayacağı şeyleri kısa sürede yapabilirler. Afrika'da böyle bir kuş var. Bu kuş bal kılavuzugillerden gösterge ailesine ait bir kuş. Adı "indicator indicator" gösterge göstergedir. Bu kuş insanlara arıların kovanlarını gösteriyor. İnsanların bulmasının mümkün olmadığı arı kovanlarını buluyor. İnsanları o kovanlara götürüyor. Elbette kendi payını da alıyor. Çok güzel ve mantıklı bir iş birliği.

Resim X. Posta güvercinleri 2. Dünya Savaşında bile haberleşme amaçlı kullanılmıştır.

Resim X. Resimde bir ibibik kuşu görülmektedir.

İbibik kuşları 26-28 cm boy; 55-87 gram ağırlıklarıyla posta güvercinlerine benzerler. Anlıyoruz ki Süleyman peygamber posta güvercinlerinin haberleşmede kullanılmaya başlamasından daha önce ibibik kuşlarını posta güvercinlerinin yerine kullanılmış olmalıdır.

Göçmen kuşların tesbihi.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَفَّاتٍ كُلِّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ | 41 | 24

41. E lem tera ennalâhe yusebbihu lehu men fîs semâvâti vel ardı vet tayru sâffât(sâffâtin), kullun kad alime salâtehu ve tesbîhah(tesbîhahu), vallâhu alîmun bimâ yef'alûn(yef'alûne).

Görmez misin? Doğrusu Allah'ı; tesbih⁵⁷ eder O'nu, göklerdeki ve yerdeki/yeryüzündeki kimse; ve kuş*; saflar halinde; her biri muhakkak ki bildi kendi salâtını⁷⁵; ve tesbihini⁵⁷; ve Allah bilendir onların yaptıklarını.

⁵⁷Yaratılış amacına uygun olarak bir rotada/yörüngede yüzüp ilerlemek.

⁷⁵Bir göçmen kuşun kendisine verilen jeomanyetik GPS sistemini kullanarak bir hedefe doğru (göç) zihnen ve bedenen uçuşması.

⁵⁷Yaratılış amacına uygun olarak bir rotada/yörüngede yüzüp ilerlemek.

*Göçmen kuşlar.

24:41 ayetinde saflar halinde uçan kuşlar göçmen kuşlardır. Salât konusunda bu ayet bizlere muhteşem bir işaret sunmuştu. Yüce Allah'a şükürler olsun ki tesbih konusunda da bizlere büyük işaretler sunar. Bu ayetin işaretiyle insanların salâtının bir hedefe yönelip o hedefe doğru akli (kuşlardaki jeomanyetik özellik gibi) kullanarak koşmak olduğunu öğrenmiştik. Böylece anlarız ki tesbih kavramı da yaratılış amacına uygun bir rotada (yörüngede) yüzüp gitmek demektir.

[Yüce Allah'ın katından/indinde olan Cibrîl benzeri şerefli varlıkların tesbihi.](#)

21 | 20 | يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ

20. Yusebbihûnel leyle ven nehâre lâ yefturûn(yefturûne).

Tesbih⁵⁷ ederler gece ve gündüz; gevşemezler/dinmezler.

⁵⁷Yaratılış amacına uygun olarak bir rotada/yörüngede yüzüp ilerlemek.

41 | 38 | فَإِنْ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ

38. Fe inistekberû fellezîne inde rabbike yusebbihûne lehu bil leyli ven nehâri ve hum lâ yes'emûn(yes'emûne).

Öyle ki eğer büyüklendilerse; öyle ki kimseler; Rabbinin⁴ indinde/katında; tesbih⁵⁷ ederler O'nu (Allah'ı); geceyle ve gündüzle; ve onlar bıkmazlar/yorulmazlar.

⁴Efendi, komuta eden.

⁵⁷Yaratılış amacına uygun olarak bir rotada/yörüngede yüzüp ilerlemek.

Yüce Allah katında olan şerefli kimseler (Cibrîl, Rakim yoldaşları, İbrahim ve Lut peygamberlere gelen elçiler vb.) hiperuzayda bulunur. Evrenimizin bir üst boyutunda olduğu için onlar için zaman kavramı farklıdır. Yüce Allah bu nedenle bizim anlayacağımız şekilde bunu anlatmıştır. Kur'an'a göre bir gün iki kısımdan oluşur. Gündüz ve gece. Ayetlerde gece gündüz buyurarak tüm gün işaret edilmiş ve bu şerefli kimselerin sürekli olarak Yüce Allah'ı tesbih ettikleri işaret edilmiştir. Yaratılış amacına uygun bir rotada (yörüngede) yüzüp gitmektedirler.

[Güneş'in hareketiyle; insanlar için tesbih.](#)

19 | 11 | فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا

11. Fe harece alâ kavmihi minel mihrâbi fe evhâ ileyhim en sebbihû bukreten ve aşıyyâ(aşıyyen).

Öyle ki çıktı karşısına kavminin/toplumunun; mihraptan/özel alandan; öyle ki vahyetti/işaretle ilham etti onlara; ki tesbih³¹ edin sabah/ilk aydınlanma (-yla)/seher (-le) ve akşam/Güneş'in batması (-yla).

³¹Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.

20 | 130 | فَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ

130. Fasbir alâ mâ yekûlûne ve sebbih bi hamdi rabbike kable tulûş şemsi ve kable gurûbihâ, ve min ânâil leyli fe sebbih ve etrâfen nehâri lealleke terdâ.

Öyle ki sabret⁵¹ üzerine ne derler onlar; ve tesbih³¹ et hamd³ ile Rabbini⁴; Güneş'in doğuşu öncesi; ve batışı öncesi onun; ve gece vakitlerinden; öyle ki tesbih³¹ et; ve taraflarında/etrafında gündüzün; belki sen razı olursun.

⁵¹Metanetli direnme. Dengeyi bozmadan/kontrolü kaybetmeden direnme/karşı durma.

³¹Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.

³En yüce övgü/methetme.

⁴Efendi, komuta eden.

³¹Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.

33 | 42 | وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

42. Ve sebbihûhu bukreten ve asîlâ(asîlen).

Ve tesbih³¹ edin O'nu (Allah'ı) sabah/ilk aydınlanma (-yla)/seher (-le); ve gün batımı öncesi.

³¹Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.

40 | 55 | فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ

55. Fasbir inne va'dallâhi hakkun vestagfir li zenbike ve sebbih bi hamdi rabbike bil aşıyyi vel ibkâr(ibkâri).

Öyle ki sabret⁵¹; doğrusu Allah'ın vaadi haktır/gerçektir; ve istiğfar et/bağışlanma dile

günahların için; ve tesbih³¹ et hamd³ ile Rabbini⁴; akşamlar/gün batımı sonrasıyla; sabahla/ilk aydınlanmayla/seherle.

⁵¹Metanetli direnme. Dengeyi bozmadan/kontrolü kaybetmeden direnme/karşı durma.

³¹Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.

³En yüce övgü/methetme.

⁴Efendi, komuta eden.

48 | 9 | لَتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

9. Li tu'minû billâhi ve resûlihî ve tuazzirûhu ve tuvakkirûh(tuvakkirûhu), ve tusebbihûhu bukreten ve asîlâ(asîlen).

İman⁴⁷ etmeniz için Allah'a; ve resulüne/elçisine O'nun (Allah'ın); ve yardım edersiniz O'na (Allah'a); ve vakarlı olursunuz/oturaklı olursunuz O'na (Allah'a); ve tesbih³¹ edersiniz O'na (Allah'a); sabah/ilk aydınlanma (-yla)/seher (-le); ve gün batımı öncesi.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

³¹Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.

50 | 39 | فَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ

39. Fasbir alâ mâ yekûlûne ve sebbih bi hamdi rabbike kable tulûş şemsi ve kablel gurûb(gurûbi).

Öyle ki sabret⁵¹ onların dedikleri üzerine; ve tesbih³¹ et hamd³ ile Rabbini⁴; Güneş'in doğuşu öncesi; ve batışı öncesi onun (Güneş'in).

⁵¹Metanetli direnme. Dengeyi bozmadan/kontrolü kaybetmeden direnme/karşı durma.

³¹Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.

³En yüce övgü/methetme.

⁴Efendi, komuta eden.

24 | 36 | فِي بُيُوتٍ أَذِنَ اللَّهُ أَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا أَسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ

36. Fî buyûtin ezinallâhu en turfea ve yuzkere fîhesmuhu yusebbihu lehu fîhâ bil guduvi vel âsâl(âsâli).

Evlerdedir (kandil); izin verdi Allah ki yükseltir ve anılır/hatırlanır orada (kandilde) O'nun

(Allah'ın) ismi⁴⁹; tesbih³¹ eder (evdeki kimse) O'nu (Allah'ı) orada (kandilde); gün doğumu sonrası; ve gün batımı öncesi.

⁴⁹Yüce Allah'ın sıfatı ve tecelli edişi. Çoğul olarak 'isimler'; Yüce Allah'ın tüm sıfatları ve tecelli edişleri. En güzel isimler/sıfatlar O'nadır.

³¹Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.

Yukarıdaki ayetlerde Yüce Rabbimiz bizlere yine bir ilah yakışır şekilde bilgiler vermektedir. Tesbih zamanlarını çok ince bir şekilde bizlere bildirmiştir. Aşağıdaki tabloda Rabbimizin bizlerden istediği tesbih zamanlarını görebilirsiniz.

Tablo: İnsan uyanık olduğu her an Yüce Allah'ı tesbih etmelidir.

Ayet	Tesbih zamanı
24:36	Gün doğumu sonrasında ve gün batımı öncesinde.
33:42	Sabahla/ilk aydınlanmayla/seherle ve gün batımı öncesinde.
19:11	Sabahla/ilk aydınlanmayla/seherle ve akşamlar/Güneş'in batmasıyla.
40:55	Sabahla/ilk aydınlanmayla/seherle ve akşamlar/gün batımı sonrasında.
20:130	Güneş'in doğuşu öncesinde ve batışı öncesinde;
20:130	Gece vakitlerinde
20:130	Gündüzün iki yanında
50:39	Güneş'in doğuşu öncesinde ve batışı öncesinde
24:36	Gün doğumu sonrasında ve gün batımı öncesinde

Hemen görülür ki yukarıdaki tablo insanın uykuda olmadığı her anı kapsar. Böylece anlarız ki Yüce Allah bizlere muhteşem bir şekilde tesbihin her an yapılması gerektiğini bildirmiştir. Evrendeki her şey yaratılış özelliğine göre kendi tesbihini nasıl ki her an yapıyorsa insan da kendi yaratılış özelliği olan beyni kullanarak kendi tesbihi olan Rabbini arayıp bulma eylemini her an yapmalıdır.

Evrenini ve içindeki her şeyin Yüce Allah'ı tesbih etmesi.

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ خَلِيمًا غَفُورًا | 44 | 17

44. Tusebbihu lehus semâvâtus seb'u vel ardu ve men fihinn(fihinne), ve in min şey'in illâ yusebbihu bi hamdihi ve lâkin lâ tefkahûne tesbîhahum, innehu kâne halîmen gafûrâ(gafûren).

Tesbih⁵⁷ eder O'nu (Allah'ı) yedi gökler¹⁶¹ ve yer; ve onlardaki kimse¹⁶⁰; ve yoktur bir şeyden, ancak tesbih⁵⁷ eder hamd⁴ ile O'nu (Allah'ı); fakat anlamazsınız tesbihlerini⁵⁷ onların; doğrusu O (Allah) oldu Halîm⁵⁸; Gafûr²⁰.

⁵⁷Yaratılış amacına uygun olarak bir rotada/yörüngede yüzüp ilerlemek.

¹⁶¹Çoklu gökler. Güneş sistemimiz ve onun benzerleri olan sistemler (çok sayıda gezegen atmosferi/gök içerdikleri için). Paralel evrenler (çok sayıda evren/gök içerdikleri için).

¹⁶⁰Dış güneş sistemlerinde yaşayan, maddeden yaratılmış olan bilinçli varlıklar. Paralel evrenlerde yaşayan varlıklar.

⁴Efendi, komuta eden.

⁵⁸Yumuşak huylu.

²⁰Bağışlayan.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ سَبِّحْ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ | 1 | 57

1. Sebbeha lillâhi mâ fîs semâvâti vel ard(ardı), ve huvel azîzul hakîm(hakîmu).

Tesbih⁵⁷ etti Allah'ı göklerdeki¹⁶²; ve yerdeki; ve O; Azîz'dir³⁷; Hakîm'dir⁹.

⁵⁷Yaratılış amacına uygun olarak bir rotada/yörüngede yüzüp ilerlemek.

¹⁶²Evrenimiz tekil olarak bir göktür. Bu gök içindeki her bir yer de göktür. Örnek; galaksinin içindeki bir bulutsu da bir göktür. Bu nedenle gökler çok sayıda gök içeren evrenimizi işaret eder.

³⁷Güç yetiren.

⁹Bilge/bilgelikle hükmeden.

هُوَ اللَّهُ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ | 24 | 59

24. Huvallâhul hâlikul bâriul musavviru lehu esmâul husnâ, yusebbihu lehu mâ fîs semâvâti vel ard(ardı) ve huvel azîzul hakîm(hakîmu).

O; Allah'tır; Hâliktir¹⁰³; Bârî'dir¹⁰⁴; Musavvir'dir¹⁰⁵; O'nadır güzel isimler⁴⁹; tesbih⁵⁷ ederler

O'nu göklerdeki¹⁶² ve yerdeki; ve O (Allah); Azîz'dir³⁷; Hakîm'dir⁹.

¹⁰³*Yaratan.*

¹⁰⁴*Başlatıp yapan.*

¹⁰⁵*Şekillendiren/biçimlendiren.*

⁴⁹*Yüce Allah'ın sıfatı ve tecelli edişi. Çoğul olarak 'isimler'; Yüce Allah'ın tüm sıfatları ve tecelli edişleri. En güzel isimler/sıfatlar O'nadır.*

⁵⁷*Yaratılış amacına uygun olarak bir rotada/yörüngede yüzüp ilerlemek.*

¹⁶²*Evrenimiz tekil olarak bir göktür. Bu gök içindeki her bir yer de göktür. Örnek; galaksinin içindeki bir bulutsu da bir göktür. Bu nedenle gökler çok sayıda gök içeren evrenimizi işaret eder.*

³⁷*Güç yetiren.*

⁹*Bilge/bilgelikle hükmeden.*

Anlarsınız ki evren ve paralel evrenlerde bulunan her şey Yüce Allah'ı tesbih etmektedir. Yaratılış amacına uygun bir rotada/amaçta yüzüp gitmektedirler. Ancak insanlar onların tesbihini göremez, duyamaz, anlayamaz. Ancak modern bilimin gelişmesiyle birlikte artık evrenin tesbihini anlamak mümkündür. Evrenimizin en küçük yapı taşı yani bir legonun en küçük parçası bir sicimdir; bir ipliktir. Ancak bu sicim o kadar küçüktür ki bir atomun çekirdeği Jüpiter'in yörüngesi büyüklüğünde olsa bir sicim ancak bir ağaç boyutunda olabilir. Bir sicimin uzunluğu 1.6×10^{-35} metredir. Sicimler titreşen yapılardır. Bir müzik aletinin her bir telinin titreşimiyle farklı notalar çıkarması gibi sicimler de titreşimleriyle farklı atom altı parçacıkları oluştururlar. Evrenimiz toplam 31 farklı temel parçacıktan oluşur. Bu temel parçacıklar da atomları ve temel kuvvetleri oluşturur.

Resim X. Aşağıdaki resimde sicimlerin farklı titreşimlerinin farklı parçacıkları oluşturduğunu göstermektedir.

FUNDAMENTAL PARTICLES ..

Anlaşılr ki bu sicimler Yüce Allah'ın kendilerini yaratma amacına uygun bir şekilde davranarak bir sonuç üretirler. Her bir sicimin tesbihi yani titreşimi bir parçacık üretir. Bu da tüm evreni oluşturur. İşte evren/paralel evrenler Yüce Allah'ı böyle tesbih eder. Yüce Allah'ın bu işaretini insana uyguladığımızda insanın tesbihi ne olabilir? Bir insanın tesbihi Yüce Allah'ın onu yaratma amacına uygun davranması ve bu davranışa sekonder olarak bir sonuç üretmesidir. O durumda akla şu soru gelir; insanın bu evrende var olmasının nedeni nedir? İnsan ne için yaratıldı?

Kısaca;

Yaşadığımız evrenimizin daha üst boyutlarında hiperuzay olarak adlandırılan, zamanın ve mekânın farklı olduğu bir yerlerde Yüce Allah bilinçlerimizle bir antlaşma yaptı. Bu antlaşmayı kabul eden bilinçlere için avatar bedenler yaratıldı ve bilinçler bu bedenlere transfer edildi. Antlaşmanın gereği bilinçlere Kur'an öğretilti. Bu antlaşmanın en önemli şartı Yüce Allah'ı tek Rabbimiz olarak bilmek ve şeytanın adımlarını izlememektir. Yüce Allah insana doğruyu yanlıştan ayırma yetisi olan akıl verdi. İnsan türünü diğer varlıklardan ayıran da akıllı/bilgili bir varlık olmasıdır. Nasıl ki göçmen kuşların saf saf uçarak kendilerine bahşedilen jeomanyetik GPS sistemi kullanması bekleniyor; insanın da kendisine bahşedilen akıl pusulasını kullanması beklenmektedir. İşte insanın tesbihinin özü budur. Yüce Allah'ın kendisini yaratma gayesine uygun davranarak yani aklını kullanarak Yüce Allah'ı bulmasıdır. İnsanın tesbihi budur. Amaç insanın Yüce Allah'ı bulmasıdır. Aklı kullanarak evren kitabını okuması ve öğrenmesi; evren kitabının işaretleriyle yine aklını kullanarak Rabbini tanımasıdır.

Özetle;

İnsanın tesbihi; yaratılma gayesine uygun olarak, aklını kullanarak evren kitabını okuması ve bu yolları takip ederek Rabbini bulmasıdır. İnsanın tesbihi Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine tanık olmasıdır.

İsim kelimesi olarak aynı kökten türeyen 'Subhân' kelimesi ise Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli ettirmesidir.

Rabbin hamd ile tesbih edilmesi.

Tesbih kelimesinin anlamı akla oturduğunda tesbihin hamd ile yapılması daha rahat anlaşılır. Hamd kelimesi 'en yüce övgü/en yüce methetme' demektir. Bir şeyi övmek için öncelikle övülen şeyin gerçekten o övgüye veya övgülere layık olup olmadığı tam olarak anlaşılmalıdır. Bu nedenle övgüyü yapacak kimse övgüde bulunacağı konuda kendisini geliştirmelidir ki gerçek anlamda övgü yapabilsin. Örneğin okuma yazma bilmeyen bir kimse genel görelilik teorisini geliştiren Albert Einstein'ı gerçek anlamda övebilir mi? Mümkün değil. Okuma yazma bilen ancak fizikten anlamayan bir kimse Albert Einstein'ı nasıl över? Diliyle bir şeyler söyler ancak kalbinde hissettiği yavandır. Güçlü bir duygu değildir. Sadece gerçek anlamda fizikçi olan bir kimse Albert Einstein'ı tam olarak övebilir. Albert Einstein'ın yaptıklarının anlamlarını tüm kalbiyle hisseder. Albert Einstein'a olan saygısı derinleşir. Rabbimiz ki evreni/evrenleri yarattı ve muhteşem bir düzen kurdu. Onu övebilmemiz için onun eserlerini iyi anlamamız gereklidir. Evren denilen kitabı ve Kur'an'ı iyi okumak durumundayız. Yani kendi tesbihimizi yapmak durumundayız. Kendi tesbihimizi yaptığımıza yani evreni anlamaya başladığımızda Rabbimize olan saygımız, haşyetimiz kat ve kat artacaktır.

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ وَكَفَىٰ بِهِ بُذْنُوبِ عِبَادَةٍ خَيْرًا 58 | 25

58. Ve tevekkel alel hayyillezî lâ yemûtu ve sebbih bi hamdih(hamdihî), ve kefâ bihî bi zunûbi ibâdihî habîrâ(habîren).

Ve tevekkül⁷⁹ et diri olana; ki ölmez; ve tesbih³¹ et hamd³ ile O'nu; ve kâfidir/yeterlidir (Allah) ona (elçisine); kullarının günahların(-dan) haberdar (olmasıyla).

⁷⁹Vekil olarak yetkilendirmek, atamak, vazifelendirmek.

³¹Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.

³En yüce övgü/methetme.

Secde arkalarından geceden tesbih etmek.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبِرَ السُّجُودِ 40 | 50

40. Ve minel leyli fe sebbihhu ve edbâres sucûdi.

Ve geceden; öyle ki tesbih³¹ et O'nu (Allah'ı); ve secde¹² arkalarında.

³¹Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

Akşam salâtı sonrası beyin ve bedenin secde etmesi yani diz çöküp boyun eğmesi

sonrası gece vakitlerinde Yüce Allah tesbih edilecektir. Ayette secde kelimesi tekil gelmiştir. Bu nedenle anlarız ki salâta tek bir secde yapılır. O da salâtın bitiminde Kur'an'a mental/zihinsel olarak teslim olunduğunun fiziksel olarak gösterilmesinden ibarettir.

Salât bittikten sonra kişi Yüce Allah'a gecelerden de tesbih yapacaktır. 'edbâre' kelimesinin çoğul gelmesi yani 'arkalarında' buyrulması bu tesbihin secden hemen sonra değil de daha sonraki vakitlerde de yapılabileceğini bizlere gösterir. Yukarıda anlattığımız üzere tesbih uyanık olunan her zaman yapılır.

[Yıldızların çıkmasının ardından tesbih etmek;](#)

Kur'an Ayet No Sure No Ayet No Ayet
Arapça okunuş
Meal
52 49 وَمِنْ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ
49. Ve minel leyli fe sebbihhu ve idbâren nucûmi.
Ve geceden; öyle ki tesbih ³¹ et O'nu (Allah'ı); ve yıldızlar ¹⁶³ ardında*.
³¹ Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.
¹⁶³ Işığını füzyon enerjisiyle üreten parlak gök cismi. Yıldız.
*Yıldızlar görünür hale geldikten sonra.

Rabbimiz akşam salâtı sonrası yapılan secde sonrası geceden de O'na tesbih etmemizi emretmiştir. Bu ayette bunun çok güzel bir işaretle bizlere bildirmiştir. Gece iyice kararıp yıldızlar görünür hale geldikten sonra artık Rabbimizi tesbih etmemiz gerekir. Yıldızlar görünür olduğu halde uyanıksak tüm gece tesbih yapılabilir. Yukarıda bildirdiğimiz gibi tesbihin bir zamanı yoktur. Uyanık olunan her an tesbih yapılır.

[Tesbih etmenin ne olduğuna güzel bir işaret;](#)

Kur'an Ayet No Sure No Ayet No Ayet
Arapça okunuş
Meal
56 71 أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ
71. E fe reeytumun nârelletî tûrûn(tûrûne).
Gördünüz mü ateşi? Ki tutuşturursunuz.
56 72 ءَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنْشِئُونَ

72. E entum enşe'tum şeceretehâ em nahnul munşîûn(munşîûne).
Sizler mi inşa ettiniz ağacını onun; yoksa biz mi inşa edenleriz?
56 73 نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذْكَرَةً وَنَمْلَعًا لِلْمُقْوِينَ
73. Nahnu cealnâhâ tezkireten ve metâan lil mukvîn(mukvîne).
Biz; yaptık onu bir hatırlatma/öğüt; ve meta ⁵⁴ ; güç/takviye sahibi olanlar için.
⁵⁴ Sermaye. Yararlanma.
56 74 فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ
74. Fe sebbih bismi rabbikel azîm(azîmi).
Öyle ki tesbih ³¹ et adıyla/ismiyle ⁴⁹ Rabbinin; azîm ⁹⁴ .
³¹ Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.
⁴⁹ Yüce Allah'ın sıfatı ve tecelli edişi. Çoğul olarak 'isimler'; Yüce Allah'ın tüm sıfatları ve tecelli edişleri. En güzel isimler/sıfatlar O'nadır.
⁹⁴ Büyük/azametli.

Muhteşem ayetler. Gerçekten muhteşem bir Rabbimiz var. Rabbimiz bizlere tesbihin ne olduğunu burada gösteriyor. Ateşe bakın diyor? Nasıl yandığına bir bakın diyor? Onu yakan ağacı inceleyin diyor? O yanan ağaçta Yüce Allah'ı bulacaksınız diyor. İşte tesbih tam olarak budur. Rabbimizin bizlere bahşettiği akılla evren kitabını okumak ve Yüce Allah'ı bulmaktır.

Subhân olan Rabbimiz;

68 28 قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ
28. Kâle evsatuhum e lem ekul lekum levlâ tusebbihûn(tusebbihûne).
Dedi en hayırlısı/ortası onlardan: "Demez miyim sizlere; niye tesbih ³¹ etmezsiniz?"
³¹ Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.
68 29 قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ
29. Kâlû subhâne rabbînâ innâ kunnâ zâlimîn(zâlimîne).
Dediler: "Subhân'dır ⁷ Rabbimiz ⁴ ; doğrusu biz olduk zulmedenler."

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

⁴Efendi, komuta eden.

Bu ayetlerde ürünlerini toplamaya gelen çiftçilerin durumu bildirilmektedir. Bu kimseler Rabblerini arama yoluna gitmemişlerdir. Kuşlarda, böceklerde, bitkilerde, Yüce Allah'ın vermiş olduğu nimetlerde O'nu bulmaya, O'nun yüce sıfatlarını bulmaya gayret göstermemişlerdir. Kendilerine verilmiş olan akılla Yüce Allah'ın sıfatlarının tecelli edişinin takip etmemişlerdir. Bu nedenle başlarına felaket gelmiştir. Tesbihi Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine tanık olmak olan insanlar bunu yapmamıştır. İsim kelimesi olarak aynı kökten türeyen 'Subhân' kelimesi ise Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli ettirmesidir. Rabimiz yüce sıfatlarını tam olarak tecelli ettirendir.

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ | 31 | 2

31. Ve alleme âdemel esmâe kullehâ summe aradahum alel melâiketi fe kâle enbiûnî bi esmâi hâulâi in kuntum sadikîn(sadikîne).

Ve öğretti* Adem'e⁵⁰ isimleri⁴⁹; tamamını onun; sonra sundu onları (isimleri) melekler⁴⁸ üzerine; ve dedi: "Haber verin bana bunların isimlerini⁴⁹; eğer olduysanız doğrular."

⁵⁰Bilge insandan (Homo Sapiens) ilk nebi/peygamber. Dünya üzerinde fiziksel olarak yaşamış bir kimse. Âdem'in bilincinin Yüce Allah'ın arşında/indinde/katında/hiperuzayda başına gelen olaylar bizlere örnek olması için Kur'an'da bildirilmiştir.

⁴⁹Yüce Allah'ın sıfatı ve tecelli edişi. Çoğul olarak 'isimler'; Yüce Allah'ın tüm sıfatları ve tecelli edişleri. En güzel isimler/sıfatlar O'nadır.

⁴⁸Yüce Allah'ın indinde/katında/arşında bulunan şerefli elçi Cibril benzeri varlıklar. Kendi iradeleri/akılları vardır. Ancak yaratılış gereği insanlardaki gibi fücür (psikanalizdeki 'id') sahibi değillerdir. Asla kötülük düşüncesi oluşturmazlar. İradeleriyle oluşturdıkları her fikir mutlak ki takva içerir.

قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ | 32 | 2

32. Kâlû subhâneke lâ ilme lenâ illâ mâ allemtenâ inneke entel alîmul hakîm(hakîmu).

Dediler: "Subhân'sın⁷ sen; yoktur bilgi bizlere; bize öğrettiğin dışında; doğrusu sen; sensin Alîm⁸; Hakîm⁹."

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

⁸Bilen.

⁹Bilge/bilgelikle hükmeden.

2:31 ayetinde Adem'e yani insanoğluna öğretilen isimler Yüce Rabbimizin isimleridir. Yüce Allah kendi isimlerini/sıfatlarını ve onların tecelli edişlerini insanoğluna öğretti. İnsanı meleklerden ayıran en önemli özellik budur. Yüce Allah bu isimlerin nasıl tecelli ettiğinin iç yüzünü öğrenebilmesi için insana akıl verdi. Melekler Yüce Allah'ın kendilerine öğrettiği dışında bir şeyi akıl yürüterek öğrenemezler. Ancak insana verilen bu akıl Yüce Allah'ın isimlerini yani sıfatlarını nasıl tecelli ettiğini anlayabildi, kavrayabildi. Zaten 2:32 ayetinde meleklerin Yüce Allah'a 'Subhânsın sen' demeleri bu nedenledir. "Tüm sıfatlarını/isimlerini sen tecelli ettirensin" demektedirler. Biz onların işleyişini kavrayamayız demektedirler.

Muhteşem bir ayet daha;

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا بَطِلًا سُبْحٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

191. Ellezîne yezkurûnallâhe kıyâmen ve kuûden ve alâ cunûbihim ve yetefekkerûne fî halkıs semâvâtî vel ard(ardı), rabbenâ mâ halakte hâzâ bâtılâ(bâtılan), subhâneke fekinâ azâben nâr(nârı).

Kimseler; anarlar Allah'ı; dikelenler/ayaktalar (olarak); ve oturan (olarak); ve yanlarına üzerine (olarak); ve fikir yürütürler göklerin ve yerin yaratılışına; Rabbimiz⁴! Yaratmış değilsin bunu boşuna; Subhân'sın⁷ sen; öyle ki sakındır bizleri ateş azabından.

⁴Efendi, komuta eden.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

Bu ayette Rabbimiz bizlere tesbih etmenin ne olduğunu açık ve net olarak göstermiştir. Yüce Allah'ı anarak evren kitabını okumak ve Yüce Allah'ın isimlerinin/sıfatlarının nasıl tecelli ettiğine tanık olmak insanın tesbih etmesidir. Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecellisini öğrenerek tanık olan kimseler Rabblerine 'Subhânsın sen' derler. Ancak elbette sadece ağızdan söyleyerek değil. Fikir yürüterek; üzerinden derinlemesine düşünerek.

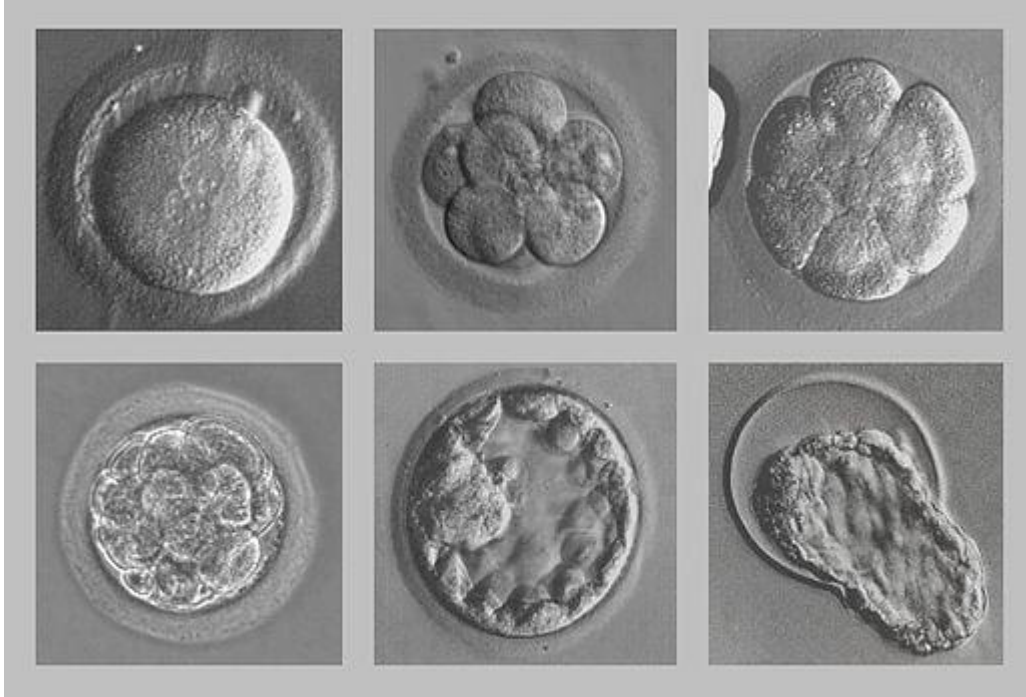
Örnek; Mısır'a hayatında hiç gitmemiş bir kimse günde binlerce kere 'Mısır çok güzeldir' dese bu kimse Mısır'ın gerçek olarak hak ettiği övgüyü yansıtabilir mi? Mümkün değil. Hem Mısır'a haksızlık etmiş olur hem de kendisini kandırmış olur. Ancak gerçekten Mısır'ı gezse ve oradaki tarihi eserleri, hayatı, yaşamı kendi gözleriyle görse, dokunsa, koklasa o zaman tek bir kez bile 'Mısır çok güzeldir' dese bu cümlenin anlamı tam da yerini bulur. Günde ağzıyla binlerce kez 'Subhâneke' diyen bir kimse ancak kendisini kandırır. Önemli olan Yüce Allah'ın isimlerinin/sıfatlarının nasıl tecelli ettiğini öğrenmektir. Asıl amaç evren kitabını anlayarak okumaktır. İsimlerin tecelli etmesine bizzat tanık olmaktır.

Başka bir örnek;

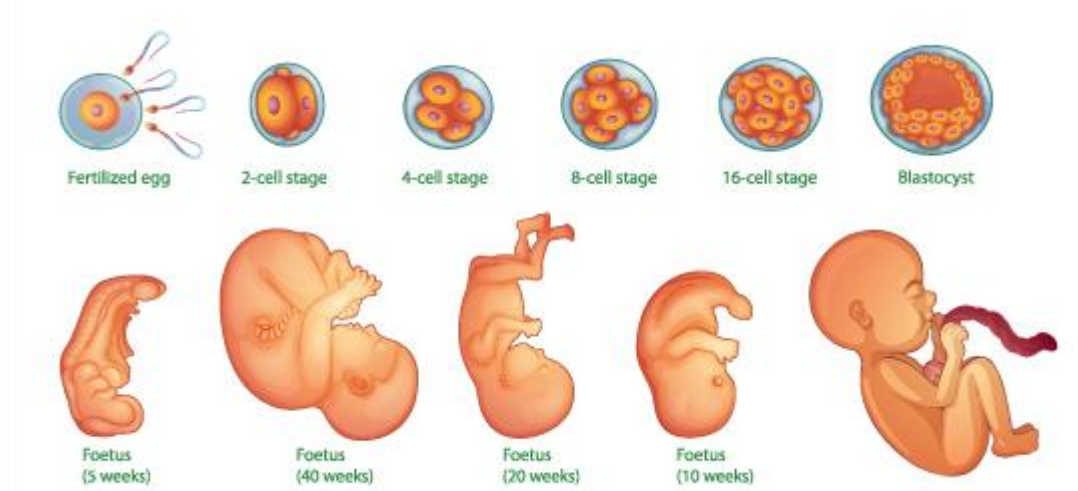
Tüp bebek tedavisinde kadından alınan yumurta ile eşinden alınan spermle döllenir. Embriyo oluştuğundan sonra kadının rahmine embriyo ya da embriyolar bırakılır. Yüce Allah'ın izniyle kadın gebe kalırsa 280 gün sonra anne doğurur; dünyaya bir bebek gelir. Tarifi mümkün olmayan bir mutluluk ortaya çıkar. İmanlı insanlarsa Yüce Allah'a kendilerine bir bebek bağışladığı için teşekkür ederler.

Aynı süreci yaşayan doktor da vesile edildiği için çok mutludur. Ancak doktor çok daha farklı düşüncelere dalar. Yeni doğmuş bu bebeğin mikroskop altında gördüğü embriyo halini hatırlar. Dölllenmiş embriyonun ertesi gün yarılarak nasıl ikiye bölündüğünü hatırlar. Yarılarak 2. günde 4 hücre; 3. günde 8 hücre; 5. günde nasıl blastokist haline geldiğini hatırlar. Daha sonra embriyonun kabuğunu yararak 'hatching' nasıl çıktığını hatırlar. Yüce Allah'ın fâtır/yarıp çıkaran ismini derin derin düşünür. Bunu her zaman düşünür. Ayaktayken; otururken, yatarken düşünür. Her daim düşünür. Öyle ki bu doktor Yüce Rabbini tesbih etmiş olur.

Yüce Allah'ın gözle görülemeyen bir hücreyi yararak bir bebek haline getirmesi;

Gözle görülemeyen bir hücreden fâtır ismiyle Yüce Allah bir insan yaratıyor.

Yüce Allah'ımızı hamd ile tesbih edebilmemiz için onun yarattığı evren kitabını iyi anlamamız gereklidir.

أَتَّخِذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ | 31 | 9

31. İttehazû ahbârehum ve ruhbânehum erbâben min dûnillâhi vel mesîhabne meryem(meryeme), ve mâ umirû illâ li ya'budû ilâhen vâhidâ (vâhiden),lâ ilâhe illâ huve, subhânehu ammâ yuşrikûn(yuşrikûne).

Edindiler kendi din¹²² adamlarını ve kendi rahiplerini rabler⁴; astından Allah'ın; ve Meryem oğlu Mesih'i; ve emredilmiş değillerdi, ancak kulluk⁴⁶ etmeleri tek bir ilâha⁷⁴; yoktur ilâh⁷⁴ O'nun dışında; Subhân'dır⁷ O; şirk⁷¹ koşarlar olduklarından (ayrıdır).

¹²²Bir grup insanın bir ilâhtan veya ilâhlardan (doğa üstü güç veya güçler) gelmiş olduğuna inandığı emir ve yasakların bütünü. Dine tabi olan insanlar inandıkları dinin kuralları ile yaşarlar.

⁴Efendi, komuta eden.

⁴⁶Köle olmak/dini hüküm koyucu olarak sadece Yüce Allah'ı bilmek. Sadece O'na tapınmak. O'nun astından ilahlar edinmemek. Yüce Allah'ın kalamı olan sadece Kur'an'ın hükümlerine tabi olmak.

⁷⁴Tanrı. Tektir; dengi/eşiti ve benzeri yoktur. Ne doğmuştur ne de doğurulmuştur. Gücünü, varlığını bizzat kendisinden alır ve sonsuz bir şekilde devam ettirir. Ebedi ve ezeli olandır; hiçbir yıkıma uğramadan, değişmeden, zayıflamadan, eksilmeden, sonsuz şekilde gücünü kuvvetini koruyandır. Kendisinden başka her şeyin O'na muhtaç olduğudur, hiçbir şeye bağlı olmadan hükmedendir. En yüce sıfatların sahibi olup dilediğinde tecelli ettirendir.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

⁷¹Ortaklaştırmak, ortak etmek. Yüce Allah hükmü (Kur'an) ile birlikte O'nun astından dinde hüküm koyucular edinmek. Kutsal kitapların astından dinde hüküm koyucular edinmek. Kur'an'ın dışında dinde kitaplar edinmek.

16|57| وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ

57. Ve yec'alûne lillâhil benâti subhânehu ve lehum mâ yeştehûn(yeştehûne).

Ve yaparlar Allah'a kızları; Subhân'dır⁷ O; ve onlaradır arzuladıkları.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

17|43| سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا

43. Subhânehu ve teâlâ ammâ yekûlûne uluvven kebîrâ(kebîren).

Subhân'dır⁷ O; ve yüceldi/üstün oldu onların dediklerinden; büyük bir ulviyet sahibidir.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

19|35| مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَانَهُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

35. Mâ kâne lillâhi en yettehîze min veledin subhâneh(subhânehu), izâ kadâ emren fe innemâ yekûlu lehu kun fe yekûn(yekûnu).

Olmuş değildir Allah'a ki edinir hiçbir çocuk; Subhân'dır⁷ O; kadere/karara bağladığı zaman bir emri; öyle ki ancak der ona: "Ol!"; öyle ki olur o.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

19:39 ayetinde 'Subhân' kelimesinin anlamına bir işaret vardır. Yüce Allah bir şeyin olmasını karara bağladıysa ona sadece "ol" der. O da olur. Bu olma sürecinin Yüce Allah'ın sıfatlarıyla/isimleriyle gerçekleştiğini görmekteyiz. Evrendeki her şeyde Yüce Allah'ın bu sıfatlarını görmekteyiz.

21 | 22 | لَوْ كَانَ فِيهِمَا ءَالِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ

22. Lev kâne fîhimâ âlihethun illâllâhu le fesedetâ, fe subhânallâhi rabbil arşı ammâ yasîfûn(yasîfûne).

Eğer olsaydı ikisinde ilâhlar⁷⁴ Allah'ın dışında mutlak fesada/kargaşaya uğrardı o ikisi; öyle ki Subhân'dır⁷ Allah; arşın⁶⁶ Rabbidir⁴; vasıflandırdıklarından/nitelediklerinden (ayrıdır).

⁷⁴Tanrı. Tektir; dengi/eşiti ve benzeri yoktur. Ne doğmuştur ne de doğurulmuştur. Gücünü, varlığını bizzat kendisinden alır ve sonsuz bir şekilde devam ettirir. Ebedi ve ezeli olandır; hiçbir yıkıma uğramadan, değişmeden, zayıflamadan, eksilmeden, sonsuz şekilde gücünü kuvvetini koruyandır. Kendisinden başka her şeyin O'na muhtaç olduğudur, hiçbir şeye bağlı olmadan hükmedendir. En yüce sıfatların sahibi olup dilediğinde tecelli ettirendir.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

⁶⁶Taht/kürsü. Yüce Allah'ın belirli sıfatlarının tecelli etmesiyle oluşmuş olan, çoklu boyutlara sahip bir kürsü, bir platform. Bu kürsü içinde evrenler yaratılmaktadır. Şu an içinde bulunduğumuz evrenimiz de bu kürsünün içindedir. Yargılamanın yapılacağı ahiret evreni, cennet evrenleri ve cehennem evreni yine bu kürsü içinde yaratılacaktır.

⁴Efendi, komuta eden.

23 | 91 | مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذَا لَذَهَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَّ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ

91. Mette hazallâhu min veledin ve mâ kâne meahu min ilâhin izen le zehebe kullu ilâhin bimâ halaka ve le alâ ba'duhum alâ ba'd(ba'dın), subhânallâhi ammâ yasîfûn(yasîfûne).

Edinmiş değildir Allah hiçbir çocuk; ve olmuş değildir O'nunla birlikte hiçbir ilâh⁷⁴; o zaman; mutlak götürürdü/ilerletirdi her bir ilâh⁷⁴ yarattığını; ve mutlak yücelirdi/üstünleşirdi bir kısmı onların bir kısım üzerine; Subhân'dır⁷ Allah; vasıflandırdıklarından/nitelediklerinden (ayrıdır).

⁷⁴Tanrı. Tektir; dengi/eşiti ve benzeri yoktur. Ne doğmuştur ne de doğurulmuştur. Gücünü, varlığını bizzat kendisinden alır ve sonsuz bir şekilde devam ettirir. Ebedi ve ezeli olandır; hiçbir yıkıma uğramadan, değişmeden, zayıflamadan, eksilmeden, sonsuz şekilde gücünü kuvvetini koruyandır. Kendisinden başka her şeyin O'na muhtaç olduğudur, hiçbir şeye bağlı olmadan hükmedendir. En yüce sıfatların sahibi olup dilediğinde tecelli ettirendir.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

37 | 159 | سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ

159. Subhânallâhi ammâ yasifûn(yasifûne).

Subhân'dır⁷ Allah; vasıflandırdıklarından/nitelediklerinden (ayrıdır).

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

37 | 180 | سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ

180. Subhâne rabbike rabbil izzeti ammâ yasifûn(yasifûne).

Subhân'dır⁷ senin Rabbin⁴; Rabbidir⁴ izzetin/ululuğun; vasıflandırdıklarından/nitelediklerinden (ayrıdır).

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

⁴Efendi, komuta eden.

39 | 4 | لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَأَصْطَفَىٰ مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ سُبْحَانَهُ هُوَ اللَّهُ أَلْقَاهُ

4. Lev erâdallâhu en yettehize veleden lastafâ mimmâ yahluku mâ yeşâu subhâneh(subhânehu), huvalâhul vâhıdul kahhâr(kahhâru).

Eğer amaçlasaydı Allah bir çocuk edinmeyi; mutlak saflaştırırdı yarattığından dilediğini; Subhân'dır⁷ O; O; Allah'tır; Vâhid'tir⁸⁶; Kahhâr'dır⁸⁷.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

⁸⁶Tek

⁸⁷Zorla boyun eğdiren.

Gök ve yerin yani evrenin işaret edilmesi sonrası Yüce Allah'ın Subhân olmasının işaret edilmesi evrenin/evrenlerin yaratılmasının Yüce Allah'ın isimleri/sıfatlarının sayesinde olmasındadır.

[Yunus peygamberin yardım istemesi;](#)

21 | 87 | وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاصِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَىٰ فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

87. Ve zennûni iz zehebe mugâdiben fe zanne en len nakdire aleyhi fe nâdâ fiz zulumâti en lâ ilâhe illâ ente subhâneke innî kuntu minez zâlimîn(zâlimîne).

Ve sahibi NuN*; gittiği zaman kızgın; öyle ki zannetti ki asla güç yetirmeyiz ona; o durumda nida etti karanlıklar içinde ki: "Yoktur ilâh⁷⁴ senin dışında; Subhân'sın⁷ sen; doğrusu ben oldum zalimlerden."

⁷⁴Tanrı. Tektir; dengi/eşiti ve benzeri yoktur. Ne doğmuştur ne de doğurulmuştur. Gücünü, varlığını bizzat kendisinden alır ve sonsuz bir şekilde devam ettirir. Ebedi ve ezeli olandır; hiçbir yıkıma uğramadan, değişmeden, zayıflamadan, eksilmeden, sonsuz şekilde gücünü kuvvetini koruyandır. Kendisinden başka her şeyin O'na muhtaç olduğudur, hiçbir şeye bağlı olmadan hükmedendir. En yüce sıfatların sahibi olup dilediğinde tecelli ettirendir.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

*İki N harfi sahibi. Yunus peygamber işaret edilmiştir.

Rahman'a yakarış çok önemlidir. Yüce Allah'ın 'Subhân' olmasının işaret edilmesi boşuna değildir. Çoğu mealde 'yücesin; noksan sıfatlardan münezzehsin' anlamı verildiğini görmekteyiz. Elbette bu anlamlar da doğrudur ancak yeterli değildir. "Tüm sıfatlarını tecelli ettirensin" demek kelimenin anlamına tam olarak uyar. Bu nedenle Yüce Allah'ın sıfatlarını nasıl tecelli ettirdiğini iyi anladıktan sonra bu sıfatları O'na özgüleyerek, O'nü hamd ederek dua etmek/çağırda bulunmak en güzel dua örneğidir.

Yüce Allah her zaman Subhân'dır.

30 | 17 | فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ

17. Fe subhânallâhi hîne tumsûne ve hîne tusbîhûn(tusbîhûne).

Öyle ki Subhân'dır⁷ Allah; akşama girdiğiniz zaman; ve sabaha girdiğiniz zaman.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

Bu ayetteki işaret Yüce Allah'ın zamandan bağımsız bir şekilde her daim Subhân olmasınadır. Yüce Allah zamandan bağımsız olarak tüm isimlerini-sıfatlarını tecelli ettirir.

Evrenin ve insanın yaratılış döngüsü;

30 | 40 | اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَن يَفْعَلُ مِثْلَ ذَلِكَ مِمَّنْ شَاءَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ

40. Allâhullezî halakakum summe rezekekum summe yumîtukum summe yuhyîkum, hel min şurekâikum men yef'alu min zâlikum min şey'(şey'in), subhânehu ve teâlâ ammâ yuşrikûn(yuşrikûne).

Allah ki yarattı sizleri; sonra rızıklandırdı sizleri; sonra öldürür sizleri; sonra diriltir sizleri; var mı şirk koştuklarınızdan⁷¹ kimse; yapar bunlardan bir şeyden? Subhân'dır⁷ O; ve yüceldi/üstün oldu (Allah) şirk koştuklarından⁷¹.

⁷¹Ortaklaştırmak, ortak etmek. Yüce Allah hükmü (Kur'an) ile birlikte O'nun astından dinde

hüküm koyucular edinmek. Kutsal kitapların astından dinde hüküm koyucular edinmek. Kur'an'ın dışında dinde kitaplar edinmek.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

36 | 36 | سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ

36. Subhânellezî halakal ezvâce kullehâ mimmâ tunbitulardu ve min enfusihim ve mimmâ lâ ya'lemûn(ya'lemûne).

Subhân'dır⁷; ki (Allah) yarattı çiftler hepsinden onun; bitirdiğinden yerin/yeryüzünün; ve nefislerinden onların; ve bilmediklerinden.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

36 | 83 | فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

83. Fe subhânellezî bi yedihî melekûtu kulli şey'in ve ileyhi turceûn(turceûne).

Öyle ki Subhân'dır⁷; ki (Allah'ın) elindedir melekûtu/uçsuz bucaksız mülkü her bir şeyin; ve O'na döndürülürsünüz.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

39 | 67 | وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَالسَّمَوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ

67. Ve mâ kaderûllâhe hakka kadrihî vel ardu cemîan kabdatuhu yevmel kıyâmeti ves semâvâtu matviyyâtun bi yemînih(yemînihi), subhânehu ve te'âlâ ammâ yuşrikûn(yuşrikûne).

Ve takdir etmiş değildiler Allah'ı; hak/gerçek kadrini/değerini O'nun; ve yer; topluca avucundadır O'nun; kıyam günü¹⁴⁴; ve gökler¹⁶²; dürülenlerdir sağ elinde O'nun; Subhân'dır⁷ O; ve yüceldi/üstün oldu (Allah) şirk koştuklarından⁷¹.

¹⁴⁴Ayağa kalkma günü/evresi/dönemi. Yaratılış özelliğinin dikildiği/ayağa kalktığı; bir amaç için ayaklandığı/hareketlendiği gün/evre/dönem. Yargılamanın yapılacağı ahiret evreninin amacına uygun ayağa kalkarak canlandığı, var olduğu gün/dönem/evre. Yeni yaratılan avatar bedenlere bilinçlerin transfer edilmesiyle avatarın bilinçlenerek uyandığı ve ayağa kalktığı gün/dönem/evre.

¹⁶²Evrenimiz tekil olarak bir göktür. Bu gök içindeki her bir yer de göktür. Örnek; galaksinin içindeki bir bulutsu da bir göktür. Bu nedenle gökler çok sayıda gök içeren evrenimizi işaret eder.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

⁷¹Ortaklaştırmak, ortak etmek. Yüce Allah hükmü (Kur'an) ile birlikte O'nun astından dinde hüküm koyucular edinmek. Kutsal kitapların astından dinde hüküm koyucular edinmek. Kur'an'ın dışında dinde kitaplar edinmek.

Görüldüğü üzere evrenin yaratılması, devam ettirilmesi ve yok edilerek yeni evrenlerin tekrar yaratılması Yüce Allah'ın Subhân olmasıyla direkt olarak ilgilidir. O'nun haricinde hiçbir şey Subhân olamaz. Sadece O Subhân'dır; yani yüce sıfatlarını/isimlerinin tecelli ettirendir.

Yüce Allah'ın verdiği nimetlere karşı Subhân olması işaret ediliyor;

43 | 13 | لِّتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ

13. Li testevû alâ zuhûrihî summe tezkurû ni'mete rabbikum izesteveytum aleyhi, ve tekûlû subhânellezî sehhare lenâ hâzâ ve mâ kunnâ lehu mukrinîn(mukrinîne).

Seviyelenmeniz/binmeniz için sırtlarına doğru onun; sonra hatırlarsınız Rabbinizin⁴ nimetini; seviyelendiğiniz/bindiğiniz zaman onun üzerine; ve dersiniz: "Subhân'dır⁷; ki (Allah) boyun eğdirdi bizlere bunu; ve olmuş değildik ona (boyun eğdirmeyle) bağlantılılar/birliktelik sahipleri.

⁴Efendi, komuta eden.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

Günümüzde binek hayvanların yerine binek araçlar var. Arabalar, uçaklar ve gemiler. Hepsi Yüce Allah'ın Subhân sıfatıyla var etmiş olduğu şeylerdir.

Rab sıfatıyla Subhân olmanın bağlantısı;

43 | 82 | سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ

82. Subhâne rabbis semâvâti vel ardı rabbil arşı ammâ yasîfûn(yasîfûne).

Subhân'dır⁷; Rabbidir⁴ göklerin¹⁶² ve yerin; Rabbidir⁴ arşın⁶⁶; vasıflandırdıklarından/nitelediklerinden (ayrıdır).

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

⁴Efendi, komuta eden.

¹⁶²Evrenimiz tekil olarak bir göktür. Bu gök içindeki her bir yer de göktür. Örnek; galaksinin içindeki bir bulutsu da bir göktür. Bu nedenle gökler çok sayıda gök içeren evrenimizi işaret eder.

⁴Efendi, komuta eden.

⁶⁶Taht/kürsü. Yüce Allah'ın belirli sıfatlarının tecelli etmesiyle oluşmuş olan, çoklu boyutlara sahip bir kürsü, bir platform. Bu kürsü içinde evrenler yaratılmaktadır. Şu an içinde bulunduğumuz evrenimiz de bu kürsünün içindedir. Yargılamanın yapılacağı ahiret evreni, cennet evrenleri ve cehennem evreni yine bu kürsü içinde yaratılacaktır.

Rab sıfatı Yüce Allah'ın efendi/komutan sıfatıdır. Göklerin ve yerin komuta edilmesi mutlak ki Yüce Allah'ın diğer sıfatlarının da tecelli etmesiyle gerçekleşir. Bu nedenle ayetin 'Subhân'dır' olarak başlaması bizler için büyük bir delil sunar.

Cennetlere girmeye hak kazanmış insanlar da tesbih etmeye devam eder;

دَعُوهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَنَحْيَهُمْ فِيهَا سَلَامٌ وَأَجْرُ دَعْوَاهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ | 10 | 10

10. Da'vâhum fihâ subhânekellâhumme ve tehiyyetuhum fihâ selâm(selâmun), ve âhiru da'vâhum enil hamdulillâhi rabbil âlemîn(âlemîne).

Duaları⁸⁰ onları orada (cennette); "Subhân'sın⁷ sen; ey Allah'ım!"⁷dir; ve esenlemeleri onların orada (cennette); "selâm"³dir; ve çağrılarının/dualarının sonu ki "hamd³ alemlerin Rabbi⁴ Allah'a"⁴dir.

⁸⁰Çağırma.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

³En yüce övgü/methetme.

⁴Efendi, komuta eden.

Cennetlere girmeye hak kazanmışların Yüce Allah'ın tüm isimlerine/sıfatlarına artık tanık oldukları anlaşılmaktadır. Meleklerin tesbih etmeleri gibi artık onlar da Rabblerini tesbih ederler. Sonrasında en yüce övgünün Yüce Allah'a ait olduğunu benliklerinde hissederler.

Gökleri ve yeri isimlerini/sıfatlarını tecelli ettirerek yaratan, tek ilah olan (vahid) Yüce Allah'ın bir çocuk edinmesi asla düşünülemez.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ | 171 | 4
وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انْتَهُوا خَيْرًا لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَحْدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا

171. Yâ ehlel kitâbi lâ taglû fî dînikum ve lâ tekûlû alâillâhi illâl hakk(hakka). İnnemâl mesîhu îsâbnû meryeme resûlullâhi ve kelimetuhu. Elkâhâ ilâ meryeme ve rûhun minhu, fe âminû billâhi ve rusulihî, ve lâ tekûlû selâseh(selâsetun). İntehû hayran lekum. İnnemâillâhu ilâhun vâhid(vâhidun). Subhânehû en yekûne lehu veled(veledun), lehu mâ fîs semâvâtî ve mâ fîl ard(ardı). Ve kefâ billâhi vekîlâ(vekîlen).

Ey ehli kitap¹³⁵! Sınırı aşmayın dininizde; ve demeyin Allah üzerine hak/gerçek dışında; ancak ki Mesih İsa; Meryem oğlu; resulüdür/elçisidir Allah'ın; ve kelimesidir O'nun (Allah'ın); attı onu Meryem'e doğru; ve bir ruh O'ndan (Allah'tan); öyle ki iman⁴⁷ edin Allah'a ve resullerine/elçilerine O'nun; ve demeyin "üç"; yasaklayın/engelleyin bir hayır/iyilik (olarak) sizlere; ancak ki Allah bir tek ilâhtır⁷⁴; Subhân'dır⁷ O; ki olmaz O'na bir çocuk; O'nadır göklerde¹⁶² olan ve yerde olan; ve kafi geldi/yetti Allah bir vekîl (olarak).

¹³⁵Hristiyanlar ve Yahudiler başta olmak üzere Kur'an öncesi kendilerine kitap verilmiş olan

topluluklar.

⁴⁷Akılcı delillerle/kanıtlarla emin olma.

⁷⁴Tanrı. Tektir; dengi/eşiti ve benzeri yoktur. Ne doğmuştur ne de doğurulmuştur. Gücünü, varlığını bizzat kendisinden alır ve sonsuz bir şekilde devam ettirir. Ebedi ve ezeli olandır; hiçbir yıkıma uğramadan, değişmeden, zayıflamadan, eksilmeden, sonsuz şekilde gücünü kuvvetini koruyandır. Kendisinden başka her şeyin O'na muhtaç olduğudur, hiçbir şeye bağlı olmadan hükmedendir. En yüce sıfatların sahibi olup dilediğinde tecelli ettirendir.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

¹⁶²Evrenimiz tekil olarak bir göktür. Bu gök içindeki her bir yer de göktür. Örnek; galaksinin içindeki bir bulutsu da bir göktür. Bu nedenle gökler çok sayıda gök içeren evrenimizi işaret eder.

6 | 100 | وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُصِفُونَ

100. Ve cealû lillâhi şurekâel cinne ve halakahum ve harakû lehu benîne ve benâtin bi gayri ilm(ilmin), subhânehu ve teâlâ ammâ yasifûn(yasifûne).

Ve yaptılar Allah'a ortaklar cinni⁹¹; ve yarattı (Allah) onları; ve yalan uydurdular O'na (Allah'a) oğullar ve kızlar; değildir bir ilim/bilgi; Subhân'dır⁷ O; ve yüceldi/üstün oldu (Allah) vasıflandırdıklarından/nitelediklerinden.

⁹¹Bilindik olmayan, oralı olmayan, yabancı, görünmeyen, gizli.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

52 | 43 | أَمْ لَهُمْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ

43. Em lehum ilâhun gayrullâh(gayrullâhi), subhânallâhi ammâ yuşrikûn(yuşrikûne).

Onlara mı bir ilâh⁷⁴? Allah'tan gayri/başka; Subhân'dır⁷ Allah; şirk koştuklarından⁷¹ (ayrıdır).

⁷⁴Tanrı. Tektir; dengi/eşiti ve benzeri yoktur. Ne doğmuştur ne de doğurulmuştur. Gücünü, varlığını bizzat kendisinden alır ve sonsuz bir şekilde devam ettirir. Ebedi ve ezeli olandır; hiçbir yıkıma uğramadan, değişmeden, zayıflamadan, eksilmeden, sonsuz şekilde gücünü kuvvetini koruyandır. Kendisinden başka her şeyin O'na muhtaç olduğudur, hiçbir şeye bağlı olmadan hükmedendir. En yüce sıfatların sahibi olup dilediğinde tecelli ettirendir.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

⁷¹Ortaklaştırmak, ortak etmek. Yüce Allah hükmü (Kur'an) ile birlikte O'nun astından dinde hüküm koyucular edinmek. Kutsal kitapların astından dinde hüküm koyucular edinmek. Kur'an'ın dışında dinde kitaplar edinmek.

Yüce Allah'ın Subhân olmasıyla güzel isimlerinin/sıfatlarının bağlantısını gösteren çok güzel bir ayet;

59|23| هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ

23. Huvallâhullezî lâ ilâhe illâ huve, elmelikul kuddûsus selâmul mû'minul muheyminul azîzul cebbârul mutekebbir(mutekebbiru), subhânallâhi ammâ yuşrikûn(yuşrikûne).

O; Allah'tır; ki yoktur ilâh⁷⁴ O'nun dışında; Melik'tir⁹⁶; Kuddûs'tür⁹⁷; Selâm'dır⁹⁸; Mûmin'dir⁹⁹; Muheymin'dir¹⁰⁰; Azîz'dir³⁷; Cebbâr'dır¹⁰¹; Mutekebbir'dir¹⁰²; Subhân'dır⁷Allah; şirk koştuklarından⁷¹ (ayrıdır).

⁷⁴Tanrı. Tektir; dengi/eşiti ve benzeri yoktur. Ne doğmuştur ne de doğurulmuştur. Gücünü, varlığını bizzat kendisinden alır ve sonsuz bir şekilde devam ettirir. Ebedi ve ezeli olandır; hiçbir yıkıma uğramadan, değişmeden, zayıflamadan, eksilmeden, sonsuz şekilde gücünü kuvvetini koruyandır. Kendisinden başka her şeyin O'na muhtaç olduğudur, hiçbir şeye bağlı olmadan hükmedendir. En yüce sıfatların sahibi olup dilediğinde tecelli ettirendir.

⁹⁶Hükümdar/hünkâr.

⁹⁷Mukaddes/kutsal.

⁹⁸Esenlik-güven bahşeden.

⁹⁹İtimat-eminlik bahşeden.

¹⁰⁰Koruyucu/kollayıcı.

³⁷Güç yetiren.

¹⁰¹Zorla düzeltendir.

¹⁰²Büyüklenen.

⁷Tüm isimlerini/sıfatlarını tecelli ettiren.

⁷¹Ortaklaştırmak, ortak etmek. Yüce Allah hükmü (Kur'an) ile birlikte O'nun astından dinde hüküm koyucular edinmek. Kutsal kitapların astından dinde hüküm koyucular edinmek. Kur'an'ın dışında dinde kitaplar edinmek.

Bu ayette Yüce Allah kendi sıfatlarından bazılarını bizlere öğrettikten sonra Subhân olmasına yani bu sıfatları tecelli ettirmesine bir vurgu yapmaktadır.

Musebbih/tesbih edenler;

37|143| فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ

143. Fe lev lâ ennehu kâne minel musebbihîn(musebbihîne).

O durumda eğer ki o (Yunus) olmasaydı musebbihden⁸⁵.

⁸⁵Tesbih eden. Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini arayan.

37 | 166 | وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ

166. Ve innâ le nahnul musebbihûn(musebbihûne).

Ve doğrusu biz; mutlak biziz musebbih⁸⁵.

⁸⁵Tesbih eden. Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini arayan.

37:143 ayetinde Yunus peygamberin tesbih edenlerden olması nedeniyle kurtulduğunun işaret edildiğini görmekteyiz. 3:166 ayetindeyse meleklerin Yüce Allah'ı tesbih edenlerden oldukları işaret edilmektedir.

[Akşam salâtı sonrası geceden Yüce Allah'ın uzunca tesbih edilmesi;](#)

76 | 26 | وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا

26. Ve minel leyli fescud lehu ve sebbihhu leylen tavîlâ(tavîlen).

Ve geceden; öyle ki secde¹² et O'na (Allah'a); ve tesbih³¹ et O'nu (Allah'ı) bir gece; uzunca.

¹²Beynin (bedenle veya bedensiz) diz çöküp boyun eğmesi.

³¹Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.

[Tesbih Yüce Allah'ın isimlerini/adlarını yani sıfatlarının tecelli edişine tanık olmaktır;](#)

87 | 1 | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى

1. Sebbihisme rabbikel a'lâ.

Tesbih³¹ et adını/ismini⁴⁹ Rabbinin⁴; A'lâ¹¹⁶.

³¹Yüce Allah'ın tüm sıfatlarının tecelli edişine Yüce Allah'ın bahşettiği akıl/fikir aracılığıyla tanık/şahit olarak Rabbini aramak.

⁴⁹Yüce Allah'ın sıfatı ve tecelli edişi. Çoğul olarak 'isimler'; Yüce Allah'ın tüm sıfatları ve tecelli edişleri. En güzel isimler/sıfatlar O'nadır.

⁴Efendi, komuta eden.

¹¹⁶En yüce/üstün.

هُوَ اللَّهُ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ | 24 | 59

24. Huvallâhul hâlikul bâriûl musavviru lehul esmâul husnâ, yusebbihu lehu mâ fîs semâvâtî vel ard(ardı) ve huvel azîzul hakîm(hakîmu).

O; Allah'tır; Hâlik¹⁰³; Bârî'dir¹⁰⁴; Musavvir'dir¹⁰⁵; O'nadır güzel isimler⁴⁹; tesbih⁵⁷ ederler O'nu göklerdeki¹⁶² ve yerdeki; ve O (Allah); Azîz'dir³⁷; Hakîm'dir⁹.

¹⁰³Yaratan.

¹⁰⁴Başlatıp yapan.

¹⁰⁵Şekillendiren/biçimlendiren.

⁴⁹Yüce Allah'ın sıfatı ve tecelli edişi. Çoğul olarak 'isimler'; Yüce Allah'ın tüm sıfatları ve tecelli edişleri. En güzel isimler/sıfatlar O'nadır.

⁵⁷Yaratılış amacına uygun olarak bir rotada/yörüngede yüzüp ilerlemek.

¹⁶²Evrenimiz tekil olarak bir göktür. Bu gök içindeki her bir yer de göktür. Örnek; galaksinin içindeki bir bulutsu da bir göktür. Bu nedenle gökler çok sayıda gök içeren evrenimizi işaret eder.

³⁷Güç yetiren.

⁹Bilge/bilgelikle hükmeden.

Mescit ve dua etmek?

Musallin demek kale almak, umursamak, kayıtsız kalmamak, mühimsemek, ilgisiz kalmamak, tepkisiz kalmamak, yüz tutup bir yöne yönelmek, yüzünü bir hedefe doğru dönüp o yola baş koymak demektir.

Sonuç;

Şirkten sonra yani Yüce Allah'a ortak koşma konusundan sonra Kur'an'ın bel kemiğini oluşturan salât, tesbih, secde, rükû ve kible gibi kavramların anlamı Muhammed peygamberin vefatından sonra tamamen değiştirildi. Tamamı zan olan söylentiler/hadisler şerefli Kur'an'ın ayetlerini ve kavramlarını doğru anlamamıza engel oldu. Söylenti/hadis kitaplarına uyarak günde 5 vakit salât ettiğini sananlar yani günde 5 vakit namaz kılanlar aslında Kur'an'ın gerçek salâtını yerine getirmediklerini ahiret evreninde ellerini ısırarak anlayacaklar. Elllerine 33'lük tesbih alıp da Yüce Allah'ı tesbih ettiklerini sananlar ahiret evrenindeki azabı gördüklerinde, sonsuz pişmanlık içinde 'Vah bize! Yazıklar olsun bize!' diyeceklerdir. Elbette bu durumu hak ettiler. Çünkü ellerinde evrenin yaratıcısından gelmiş olan Kur'an varken Kur'an okumak yerine onun astında kitaplara tabi oldular. Yüce Rabbimiz nurunu tamamlayacaktır. Nur yani sadece Kur'an mesajı bir deniz fenerinin parlaması gibi parlayacaktır. Nur üstüne nur olan, kendilerine

sonsuz azap ya da sonsuz mutluluk getirecek bir güne karşı uyarı olan bu nuru görenler artık bir karar vermek zorundadır. Gördükleri bu deniz fenerine doğru mu yönelecekler yoksa bu nura kayıtsız kalarak karanlıklar içinde mi kalacaklar. Yüce Allah'ın nuru Kur'an'dır. Sadece Rabbimizin Kur'an'ı/zikri/hatırlatması/öğüdü bizleri cehennemin azabından koruyabilir.

Bu nedenle;

- Bir göçmen kuşun kendisine bahşedilen jeomanyetik GPS sistemini takip ederek zihnen ve bedenen yılda iki kez göç etmesi gibi sen de günde iki kez, sabah ve akşam salâtları olarak Kur'an'ı anlayarak okumaya, ders gibi çalışmaya, öğrenmeye ve öğretmeye var mısın? Kur'an'ın peşinden sana bahşedilen akılla/fikirle zihnen ve bedenen koşmaya var mısın?
- Musallin olmaya; salât edenlerden olmaya; öndeki atın hemen arkasından ona yetişmek için zihnen ve bedenen koşan bir at gibi Kur'an'ın peşinden koşanlardan olmaya var mısın?
- Salât sonrası secde etmeye yani öncelikle beyninle Kur'an'a boyun eğmeye var mısın?
- Kur'an'a karşı öncelikle beyninle dize gelerek rükû etmeye var mısın?
- Haftada bir gün toplanarak Kur'an'ı anlayarak okumaya, ders gibi çalışmaya, öğrenmeye ve öğretmeye var mısın?
- En hayırlı salâta yani toplantı salâtına çağırıldığında koşarak gitmeye var mısın?
- Salâtlar sonrası toplumun derdini Yüce Allah'a bir borç vermek üzere çözmeye var mısın? İnfak etmeye var mısın?
- Subhân olan Rabbinin evren kitabını her daim okuyarak; O'nun isimlerini/sıfatlarını nasıl tecelli ettirdiğine tanık olmaya; O'nu hamd ile tesbih etmeye var mısın?
- Yüzünü tek tanrıcılığın simgesi olan sadece Kur'an kıblesine dönerek tarafını belli etmeye var mısın?
- Evini bir kible yapmaya yani Kur'an dershanesi yapmaya var mısın?
- Tek tanrıci mescitler; içinde sadece Yüce Allah'ın isminin anıldığı, sadece Kur'an diyen gerçek Müslümanların salâtları için geldikleri mescitler imar etmeye var mısın? Hem fiziksel hem de sanal ortamda.

Bunlara cevabın evet ise artık Rabbinin rızasını umabilirsin.

Belki felaha/başarıya eriştirilirsin.

Belki doğru yola kılavuzlanırsın.

Belki asla perişan olmayan bir ticaret sahibi olursun.

Belki de Rabbinin cennetlerine girdirilirsin.

28.3.2024